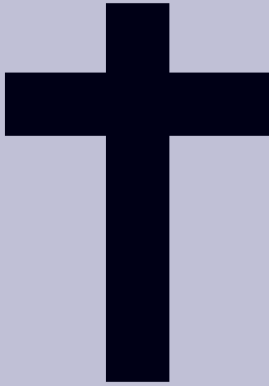

Udi Bible

Udi Scripture translation

Udi Bible
Udi Scripture translation

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0

Contents

Mark	1
Luk'a	50
ioan	129

Mark'en şampi Mûq Xavar Bëşin öyit

Me girkə şampi Mark'en süft'ə ap'ost'ol P'avelane İsusı Mûq Xavara yəymişbsuna köməybey. Oşa isə şo Rima köçp'i miya İsusı c'ək'p'i p'as's'e şagirdaxun soğo bakala Pet'eraxune sagala əşbsa burqi. Axırı Q'onçux İsusen göynul eşeğat'an İz şagirdxo dirist' dünyəne karoozbi Mûq Xavara yəymişbsunane tapşurbey. P'et'eri Mark'eynak' İzi İsusaxun bakala vədine ak'it'oğo, t'e hadisəğo exlət'bsuni me girke bex c'eySunast'a gele köməye bəke. Mark'en me girkə Rima, təxminən 57-60-ci usenxone şampe.

Mark'en şampi girk t'iyəmi Mûq Xavarxo bəğat'an boxoy tene zap'e. Girke boş İsusı zombsuni barada bakala hadisəox t'ema gele tene, şot'aynak' ki, Mark'en gelo İsusı biq'i eşurxo q'a Şot'ay hər şeyə amdər k'inək' hisb-sunane ak'est'un çuresa. Şot'ay hələ İsayə xavareçalen pi "Buxaçugoy yaq'abi, me dünyəne əzyət zap'k'ala sa K'ul" baksunane ak'est'a.

Girk İsusı nanaxun baksunaxun təə, ama Şot'ay k'unuk'baksunaxune burqesa. Oşa Şeytanen Şot'o şinəyişbsunaxun, mot'oxun oşa isə İsusen İz q'ulluğa burqsunaxune exlətesa. İsusen dirist' Galileyina tarapi Buxaçugoy Padçağluği baradane karoozbsa, ak'est'ala möcüzəğon İzi Buxaçugoy C'ək'p'iyo baksunane ak'est'a. Axırda İsus xaçane t'əqt'esa, xib gi oşa isə p'uri ganuxun bəyinebaksə. Axırncı bəndurxost'a İsusı İz şagirdxo ak'esuni q'a Şot'ay göynul eşesuni baradane exlətesa.

İsus İzi saturbëş avabakest'i k'inək'e bisa. Metər xavareçalxon piyoroş bito hari bex p'anep'sa. Şo amdərşoy günaxə İz p'iyen os'kseynak' yaq'abaki sa Çark'est'al, Buxaçugon amdərşo əyit tadi sa Q'urbaney. Me Mûq Xavara qəbulbsunenəl yan hələ me dünyəne Buxaçugoy Padçağluğa yaynak' ga həzirbiyan baksə.

Girke boş bakaloroş:

1:1-13 İsusı eyseynak' həzirluğ

1:14-9:50 İsusı Galileyina bakala q'ulluğ

10:1-52 Galileyinaxun Yerusəlimə eysun

11:1-15:47 İsusı Yerusəlimə baki axırncı ğimxo

16:1-8 İsusı bəyinbaksun

16:9-20 Bëyinbaki Q'onçuğoy İzi şagirdxo ak'esun saal göynul eşquesun

K'unuk'bal İoani yaq' həzirbseynak' eysun

(*Mat'. 2:1-12; Luk'. 3:1-18; İoan. 1:19-28*)

¹ Buxaçuğoy Ğar İsus Xrist'osiMüq Xavar metære burqesa.

² Xavareçal İsayay girke boş şameşi k'inək':

«Mone, Vaxun bəş Bez elçinaz yaq'absa.

Şot'in Vi yaq'a həzirbale». *

³ «Çöle car sak'alt'ay səse eysa:

"Q'onçuğoy yaq'a həzirbanan,

Şot'ay c'ovakala ganxo düzbanan"». †

⁴ Şameşi k'inək'əl, K'unuk'bal İoan meydane c'eri amdarxo içoğoy günaxxoy bağışlayınşakseynak' toobabsuna, mot'ay nişan k'inək'əl k'unuk'baksunane çöle karoozbsay.

⁵ Bütüm İudeyin oçala bakalorox saal Yerusalama yəşəyinşala amdarxo şot'ay t'öğölt'un eysay. Şot'oğon içoğoy günaxxo ozanet'un exst'ay, İoanenal şot'oğo İordan oqe boş k'unuk'ebşay.

⁶ İoanen buşe xayaxun paltare layey, iz bİYex t'olaxun q'ayinşe ğaçey. Çərtk'ən saal cir uç'e uksay. ‡

⁷ Şot'in metære karoozbsay: «Zaxun oşa zaxun gele Zorbone eysa. Zu sal k'os'baki Şot'ay torok'ali bağa şadbsuna layiğ tezu.

⁸ Zu vəx xenenez k'unuk'bsa, ama Şot'in vəx İvel Urufen k'unuk'bale».

İsusi k'unuk'baksun saal sinəyinşaksun

(*Mat'. 3:13-4:11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13*)

⁹ T'e ğimxo İsus Galileya oçali Nazaret' şəhərexun hare. İoanenal Şot'o İordan oqe boş k'unuk'ebi.

¹⁰ İsus xenaxun c'eğat'an hat'e saad göyurxoy qayesuna saal Urufi göyərçin k'inək' İz loxol şiysunane ak'i.

¹¹ Göynuxun sa səse hari: «Hun Bez gele çureğala Ğarnu, Vaxun irəzizu». §

¹² Mot'o uk'ala k'inək' Urufen Şot'o çölene zapi taşeri.

¹³ Şo çöle q'ırx ği manedi. Me q'ırx ğinast'a Şeytanen Şot'o sinəyinşebi, Şot'o əqnə heyvanxoy aranene efi. Angelxon isə Şot'o q'ulluğt'unbsay.

İsusi İz q'ulluğa burqsun

(*Mat'. 4:12-17; Luk'. 4:14-15*)

* 1:2 1:2 Mal. 3:1 † 1:3 1:3 İsa. 40:3 ‡ 1:6 1:6 2 Padç. 1:8 § 1:11 1:11 İvel məğ. 2:7; İsa. 42:1; Mat'. 3:17; 12:18; Mrk'. 9:7; Luk'. 3:21-22

14 İoan biq'ésit'uxun oşa İsusen Galileyina hari Buxaçuğoy Müq Xavaranekaroozbsay.

15 Şot'in nexey: «Vaxt' ene p'ap'ene, Buxaçuğoy padçağluğ İşabakene. Toobabanan, Müq Xavara vëbakanan!» *

Samci şagirdxo

(Mat'. 4:18-22; Luk'. 5:1-11)

16 İsus Galileya göle t'öğen c'ovakat'an xena tor bosala Simona q'a iz viçi Andreyane ak'i. Me amdarxo çəlibiq'alxoney.

17 İsusen şot'oğə pine: «Bez baç'anexun ekinan, Zu vëx amdar biq'ala çəlibiq'alxo booz».

18 Şot'oğon hat'e saad torurxo boseri Şot'ay baç'anexunt'un taşi.

19 İsus samal bəş taşi Zavday ğar İak'ova q'a şot'ay viçi İoanane ak'i. Şot'oğon lodk'in boş arsi torurxot'un yamaluq'bsay.

20 İsusen hat'e saad şot'oğə k'alepi. Şot'oğonal içəğoy bava Zavdaya əyiteşi əşp'alxoxun lodk'ina efi Şot'ay baç'anexunt'un taşi.

İsusi amdaraxun murdar urufa c'evksun

(Luk'. 4:31-37)

21 Şorox K'efernaumat'un hari. Şamat' ği eğat'an İsusen sinagoga başi zombsane burqi.

22 Şot'ay zombsuna bütüm məət't'əlt'un manst'ay, şot'aynak' ki, şot'oğə k'anun zombalxo k'inək' təə, Buxaçuğon ext'iyər tadi sa amdar k'inək'e zombsay. †

23 Hame vədə me sinagoga içust'a murdar uruf bakala sa amdare başi.

24 Murdar urufen harayepi: «Ay nazaret'lu İsus, yaxun k'ən çuresa? Yax əfçibseynak'en hare? Zu avazu Hun Şunu! Hun - Buxaçuğoy İvelonu!»

25 Ama İsusen murdar urufa əmirebi: «Şip' çurpa, me amdaraxunal c'eki!»

26 Murdar urufen me amdara jik'p'i ost'aar haraypsun şot'oxun c'ere.

27 Bütüm q'ıya baft'i sun-sunaxun xavart'un haq'i: «Mo hik'ə? Maninesa təzə sa zombsune! İz ext'iyərəl t'etərə ki, murdar urufxo əmirebsa, şoroxal İçu tabit'unbaksa».

28 İsusi barada bakala exlət Galileya oçali hər tərəf usum yəymişaksane burqi.

* 1:15 1:15 Mat'. 3:1-2 † 1:22 1:22 Mat'. 7:28-29

İsusi gele amdarxo q'olaybsun

(*Mat'. 8:14-17; Luk'. 4:38-41*)

²⁹ Şo sinagogaxun c'eğala k'inək' İak'ovaxun q'a İoanaxun sagala Simoni q'a Andreyi k'oyane taşi.

³⁰ Şorox t'iya bağat'an avat'unbaki ki, Simoni q'aynako q'ızdırmin boş bask'ene.

³¹ İsusen şot'ay t'öğöl taşi iz kulaxun biq'i alanebi, çuğoy q'ızdırmal hat'e saad şire. Çuğon şot'oğö q'ulluğbsane burqi.

³² Biyəsin bəğ batk'it'uxun oşa bütüm azariğö saal içoğoy boş murdar uruf bakalxo İsusi t'öğölt'un eçeri.

³³ Bütüm şəhəri amdarxo çomoy t'öğölt'un gireşi.

³⁴ Şot'in cürbəcür azar baft'i gele amdarxone q'olaybi, gele murdar urufxone şəp'əsi. Ama murdar urufxo əyitpsuna icaza tene tadi, şot'aynak' ki, şot'oğon İsusi Şu baksuna avat'uniy.

İsusi İz q'ulluğa davambsun

(*Luk'. 4:42-44*)

³⁵ Savaxt'an üşenen hələ işiğ bitinut' İsus hayzeri k'oyaxun c'ere, Şo amdar nu bakala sa gala taşi t'et'iya afırinepi.

³⁶ Simonen q'a iz t'ödx bakalt'oğon isə İsusa qəvesat'un burqi.

³⁷ Şot'o bəğəbi pit'un: «Bitot'in Vane qəvesa».

³⁸ İsusen şot'oğö pine: «Ekinan q'erəz ganxo - hərrəmine bakala ayizmoğö tağen, t'et'iyal karoozbaz, şot'aynak' ki, Zu mot'aynak'ez hare».

³⁹ Hametər, İsusen taşi bütüm Galileyina, t'iya bakala sinagogxokaroozəbsay, murdar urufxone şəp'esay. †

İsusi cuzam azara baft'i amdara q'olaybsun

(*Mat'. 8:1-4; Luk'. 5:12-16*)

⁴⁰ Sa ği cuzam azara baft'i Ş sa amdaren İsusi t'öğöl hari İz bəş çökt'i xoyinşebi: «Axırı Hun çureğayin za təmizbes bankon».

⁴¹ İsusi şot'o goroxe hari. İz kula boxodi şot'ay loxol laxi pine: «Çurezsa, təmizbaka!»

⁴² Mot'o uk'ala k'inək' t'e amdar cuzamaxun təmizbaki q'olayebaki.

⁴³ İsusen hat'e saad şot'o yaq'abadi

⁴⁴ möhkəm tapşurebi: «Bəğa, me barada şuk'k'ala sa əyit ma upa, ama taki va bəyinşen bəğəq'an. Mot'o bitot'in

† 1:39 1:39 Mat'. 4:23; 9:35 § 1:40 1:40 cuzam azara baft'i - iz bədən yara baft'i. Me azari s'i - cuzamey.

ak'seynak'al vi cuzamaxun təmiz baksuna görə Moiseyen bürmişi q'urbanxo eça». *

⁴⁵ Ama t'e amdaren c'eri me bakit'oğo bitot'aynak' exlətp'i hər gala yəymişebi. Şot'aynak'al İsus ene şəhərə qay bayes tene baksay. Şo şəhərəxun t'öğx, şuk'k'al nu bakala galane manst'ay, amdarxo isə hər tərəfəxun İz t'öğölt'un eysay.

2

İsusi p'araliçen duğit'u q'olaybsun
(Mat'. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

¹ Sa hema ği oşa İsus p'urum K'efernaumane hari. Şot'ay k'oya baksuni xavaral dirist' şəhərə yəymişebaki.

² Şot'ay t'öğöl t'e q'ədər gele amdare hari ki, sal c'ös çomoy bəş çurk'alal ga tene mandey. İsusen şot'oğoynak' Buxaçuğoy əyitəne karoozbsay.

³ Me vədine bip tanen p'araliçen duği sa amdara Şot'ay t'öğöl eşt'unt'un çuresi.

⁴ Ama gele amdarxoy topbaksuna görə şot'o İsusi t'öğöl eçes tet'un baki. Şot'aynak'al İsus bakala k'ojin belxun ga qaypi, t'e p'araliçen duği amdara nasilk'in boş t'et'iin oq'at'un şivk'i.

⁵ İsusen şot'oğoy vələğa ak'i p'araliçen duği amdara pine: «Bez ğar, vi günaxxo bağışlayinşebaki».

⁶ Ama t'et'iya arsi sa hema k'anun zombalen* içoğoy ük'e boş fikirt'unbsay:

⁷ "Me amdaren k'ə əyite? Axırı mo Buxaçuğoy tərsinəne! Tək Buxaçuğoxun başq'a günaxxo şina bağışlayinşes bakon?"

⁸ İsusen hat'e dayğa şot'oğon içoğoy ük'e boş k'ə fikirb-suna İz urufen q'amışaki pine: «Mo hetər fikirxone ef beyne eysa?

⁹ Manu hasande? P'araliçen duğit'u "vi günaxxo bağışlayinşebaki" upsun, yoxsa "hayza, vi nasilk'ina ext'a taki" upsun?

¹⁰ Ama vən avabakanan ki, Amdari Ğare oçali çoye günaxxo bağışlayinşala ext'iyər bune».

Oşa p'araliçen duğit'u pine:

¹¹ «Va nexzu, hayza, vi nasilk'ina ext'a k'oya taki!»

¹² Azariyal hat'e saad hayzeri iz nasilk'ina ext'i bütümt'ay piin bəş c'eri taneşi. Bütüm mat mant'undi. Camaaten

* 1:44 1:44 Lev. 14:1-32 * 2:6 2:6 k'anun zombal - Moiseyi k'anunxo saat' avabakala, şot'oğoy məninə q'andrişala, t'e k'anunxo hetər əməlsuna zombala amdar.

Buxaçuğo alxışp'i next'uniy: «Yan hələ metər əş teyan ak'ey».

İsusi günaxkərxo düz yaq'a k'alpsun
(*Mat'. 9:9-13; Luk'. 5:27-32*)

13 İsus p'urum göle t'öğöle taşi. Şot'ay t'ödx gele amdare eysay, Şot'inal camaata zomebsay.

14 Yaq' c'ovakat'an naloggirbala gala arşi Halfay ğar Levina (şot'ay s'iya Mat't'al next'uniy) ak'i şot'o pine: «Bez baç'anexun eki». Şoval hayzeri İsusi baç'anexune taşi.

15 İsusi baç'anexun tağalxo geleney. Şot'aynak'al İsus Levin k'oya sulfin bel arşi şum uk'at'an gele naloggirbalxo q'a q'erəzəl günaxkərxo hari Şot'oxun q'a İz şagirdxoxun sagala şumt'un kəyi.

16 Fariseyxoxun† bakala k'anun zombalxon İsusi günaxkərxoxun q'a naloggirbalxoxun sagala şum uksuna ak'i, Şot'ay şagirdxo pit'un: «Mot'in het'aynak'e naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxun sagala şum ukxa?»

17 İsusen mot'o ibakat'an şot'oğö pine: «Sağlamt'oğoy tene, azarit'oğoye doxt'ura eht'iyəc bu. Zu düzgün amdarxo təə, günaxkərxo k'alpseynak'ez hare».

Ğuruxi əmxun bakala sual
(*Mat'. 9:14-17; Luk'. 5:33-39*)

18 İoani şagirdxon q'a fariseyxonğuruxt'un efsay. Sa ği bəzi amdarxo İsusi t'öğöl hari xavart'un haq'i: «Het'aynak' İoani q'a fariseyxoy şagirdxon ğurux et'unfsa, ama Vi şagirdxon ğurux tet'un efsa?»

19 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Bəy içoğoy t'öğöl bakat'an iz q'onağxon ğurux et'unfon? Heq'ədər ki, bəy içoğoy t'öğöle, şot'oğoy ğurux efsuna eht'iyəc butene.

20 Ama bəyə içoğoy t'öğölxun taşala ğimxo eğale, hat'e vədəl ğurux efalt'un.

21 Şuk'k'alən bisi paltara təzə parçinaxun yamaluq' duteneğon. Tene, təzə yamaluq' bisi paltaraxun çukeğon, zığbaki gaal samalal pise ak'eğon.

22 Şuk'k'alən təzə fina bisi tuluğxo batenekon. Tene, finen tuluğxo t'öpəvək'on, ham fi, hamal tuluğxo zayebakon. Təzə fina təzə tuluğxo boşt'un bakon».

Şamat' ğine əmxun zombsun
(*Mat'. 12:1-8; Luk'. 6:1-5*)

23 Sa Şamat' ğine İsus əkini boşt'ane c'ovaksay. T'et'iin c'ovakat'anal İz şagirdxon sünbülxo həvq'sat'un burqı. ‡

† 2:16 2:16 farisey - iudeyxoy dini icmoğoy nəəl ki sekt'oğoy üzvi ‡ 2:23 2:23 K'an. 23:25

24 Mot'o ak'ala fariseyxon Şot'o pit'un: «P'oy mot'oğon het'aynak't'un Şamat' ğine q'adağan bakala əşurxo biq'sa?»

25 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Davidi q'a iz t'öğöl bakalt'oğoy busa, içoğoy köməyə eht'iyəc bakat'an k'ə bsuna sal k'altenanpe ki?»

26 Şo samci bəyinş Evyatari vədinest'a irəzilüği çadıra başi bəyinşxoxun başq'a şuk'k'ala uksuna icaza nu tadeğala, Q'onçuğö həsrbaki şumurxone kəyi, iz t'öğöl bakalt'oğoval tanedi». §

27 Oşa İsusen şot'oğö pine: «Şamat' ği amdareynak'e yaranmişake, amdar Şamat' ğineynak' təə.

28 Amdari Ğar isə Şamat' ğineyalq'onçuxə».

3

İsusi kul p'araliç amdara Şamat' ğine q'olaybsun
(Mat'. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

1 İsus p'urumal sinagogane başi. T'et'iya kul p'araliç sa amdare buy.

2 Bəzi amdarxoy pul İsusi loxoley, şot'aynak' ki, şot'oğon yaq't'unbəğsay bəyn İsusen me amdara Şamat' ğine q'olaybala, yoxsa təə.

3 İsusen kul p'araliç amdara pine: «Běš c'eki!»

4 Oşa isə hərrəmine bakalt'oğoy loxole bəği pi: «Mat'uva icaza bu: Şamat' ğine şaat'luğ yoxsa pisluğ bsuna? Şinesa elmoğö çark'est'una, yoxsa bespsuna?» Ama şorox şip' çurpet'uniy.

5 İsusen me amdarxoy loxol bəği şot'oğoy pulmoğon lazım bakalt'u nu aksun çuresunane ak'i. T'e vədə Şot'in azarina pine: «Vi kula boxoda!» Şot'in iz kula boxonedi, kulal q'olayebaki.

6 Fariseyxon t'et'iin c'erit'uxun oşa hat'e saad İrodi tərəf bakalt'oğoxun sagala İsusa hetər əfçibsuni barada maslaatsat'un burqi.

İsusi baç'anexun eğalt'oğoy gelebaksun
(Mat'. 4:24-25; Luk'. 6:17-19)

7 İsus İz şagirdxoxun sagala göle t'ööxe taşi. Şot'ay baç'anexun isə Galileyinaxun gele camaate eysay.

8 İsusi biq'i əşurxo ibaki, Şot'ay t'öğöl İudeyinxun, Yerusalimaxun, İdumeyinxun, İordan oqe t'iyəmi tərəfəxun, Sure saal Sidoni hərrəminəxunal et'unsay.

⁹ Amdar t'eq'ədər geleneq ki, İsusen İçu maq'at'un sıxışt'ırışi pi, İz şagirdxoxun İçeynak' sa lodk'a həzir efsunane xaişbi.

¹⁰ Axiri Şot'in gele amdarxone q'olaybey, isəəl bütüm azari bakalt'oğon Şot'o lafst'eynak' içoğə best'unbsay. *

¹¹ Murdar urufxon isə İsusa ak'at'an Şot'ay bəş past'eşi ost'aar harayt'unney: «Hun Buxaçuğoy Ğarnu!»

¹² Ama İsusen şot'oğə İzi şu baksuna bayanbsuna q'adağanebsay.

P'as's'e şagirdi təyinbaksun

(Mat'. 10:14; Luk'. 6:12-16)

¹³ Sa ği İsus buruğə laşi İz c'ək'p'i amdarxo İz t'öğölə k'alpi, şoroxal hart'un.

¹⁴ Şot'in p'as's'e tana c'ək'p'i apost'ole təyinbi ki, şorox həmişə İz t'öğölə bakat'un. Me amdarxon Buxaçuğoy padçağluğı barada karoozbalt'uniy.

¹⁵ İsusen şot'oğə murdar urufxo c'evksuni ext'iyərəl tanedi.

¹⁶ Metərлуğen, İsusen me p'as's'e tanane təyinbi: P'et'er s'i tadeşi Simon,

¹⁷ Benerageş s'i tadeşi Zavdayi ğar İak'ov saal şot'ay viçi İoan - Benerageş «S'əq'e ğarmux» upsune -

¹⁸ Andrey, Filip', Varfolomey, Mat'fey, T'omas, Halfay ğar İak'ov, Tadday, Kənançi † Simon

¹⁹ saal oşa İsusa xəyanətbi İuda İsk'ariot'.

İsus saal Baal-Zevul

(Mat'. 12:22-32; Luk'. 11:14-23)

²⁰ Sa ği İsus sa k'oyane başi. Camaat p'urumal şot'ay bel giresane burqı, İsusen q'a iz şagirdxon sal şum ukala vaxt' tet'un bəğəbsay.

²¹ İsusi ailinen me barada ibakat'an Şot'o eşt'eynak' yaq'ane baft'i. Şot'aynak' ki, fikirt'unbsay ki, Şot'in İz haq'ilane açesp'e.

²² Yerusolimaxun hari k'anun zombalxon isə next'uniy: «Şot'ay boş murdar urufxoy kalo bakala Baal-Zevule başe! Baal-Zevuli zorene murdar urufxo c'evksa». ‡

²³ İsusen k'anun zombalxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğoy pit'oğoy barada məsələğon exlət'p'sane burqı: «Şeytanen Şeytana hetərə şəp'eşes bakon?»

* **3:10 3:10** Mrk'. 4:1; Luk'. 5:1-3 † **3:18 3:18** Kənançi - rimluğoy əleyinə əq'əşit'oğə tadeşi s'i. ‡ **3:22 3:22** Mat'. 9:34; 10:25

24 Əgər sa padçağluğ iz boş cöyebaksasa, t'e padçağluğ vərəne bakon.

25 Əgər sa k'oj iz boş yaq'ax tene taysasa, t'e k'oj sərəğon.

26 Əgər şeytanenal iç iz əleyinə əqəsi için-içuxun düşmənlüğebsasa, şot'in porttenebon, şot'ay axire eğon.

27 Axırı şuk'k'alen zorba amdari k'oya başi süft'ə t'e amdari kul-tura gac'p'inut' şot'ay k'oja fūq'p'es batenekon.

28 Vəx düzinəz nex: amdarxoy bütüm günaxxo q'a Buxaçuğo bīhi tağala əyitmux şot'oğo bağışlayınşakes banekon.

29 Ama İvel Urufa nu çalxala əyitmux sal sa amdara tene bağışlayınşakal, şot'ay günaxal iz ozane həmişəluğ mandale». §

30 İsusen mot'o şot'oğon "şot'ost'a murdar uruf" upsuna görəne exlətp'i.

*İsusi Buxaçuğoy əyitə əməlbalt'oğo İz ailə hesabbsun
(Mat'. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)*

31 Hame vədə İsusi Nana q'a viçimux hari p'at'unp'i. Şot'oğon çölin tərəf çurpi şot'o k'alpseynak' amdart'un yaq'abi.

32 Kala sa top amdar İsusi hərrəmine arşeney. Şot'o p'ap'est'unbi: «Vi Nana q'a viçimux çölin tərəf çurpet'un, Vat'un k'ale».

33 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Bez nana q'a viçimux şuva?»

34 Oşa İz hərrəmine arşit'oğoy loxol bəği pine: «Mone, Bez nana q'a viçimux miyane.

35 Şot'aynak' ki, šiin Buxaçuğoy əyitə əmələbsasa, Bez viçi, xunçi saal nana şone».

4

*Sərəğala sile barada məsələ
(Mat'. 13:1-23; Luk'. 8:4-15)*

1 İsusen p'urumal göle t'öğöl amdarxo zombsane burqi. İz hərrəmine t'eq'ədər amdare gireşey ki, İç laşi lodk'inane arşi, amdarxo isə göle t'öğöl, q'ariluğat'uniy. *

2 İsusen şot'oğo gele şeyə məsələğone zombsay. Şot'in pine:

3 «Ümüx laxanan: sa əkinçi sıl sarpşane c'eysa.

4 Şark'ala vədine sılurxoy sa hemo yaq'e t'öğöle bist'a, q'uşurxonal hari şot'oğo t'uk't'i ut'unksa.

5 Sa hemo k'ul gele nu bakala - jëlüğ galane bist'a. K'ul mal baksuna görəl usum göyünebaksa.

6 Ama bəğ c'eğat'an iz tum bəğəloy nu baksuna görə usum şerebaki q'arinebaksa.

7 Sa hemo şaşurxoy aranene bist'a. Şaşurxon kalabaki şot'oğö haq'layinşt'unbsa, me şilurxonal bar tet'un tast'a.

8 T'iyəmiyoroş isə bərəkətlu oçalat'un bist'a. Şot'aynak'al göyünbaki, kalabaki avuzt'unbaksa, şot'oğöy bəzit'oğon otuz, bəzit'oğon altmış, bəzit'oğonal sabaç q'at gele bart'un tast'a».

9 Oşa İsusen pine: «İbakseynak' ümüx bakalt'in ibakeq'an».

10 Camaat şareşit'uxun oşa İz p'as's'e şagirden q'a İz baç'anexun tağalt'oğon şot'oxun məsələğöy baradat'un xavar haq'i.

11 İsusen pine: «Buxaçuğöy padçağlüği sir vəynak'e qayeşe, ama t'iyəmint'oğöynak' hər şey məsələğone exlətesa ki,

12 "Bəğəq'at'un, ama maq'at'un ak'i,

İbakeq'at'un, ama maq'at'un q'amışaki.

Tene, Buxaçuğöç fırıpi bağışlayinşt'unbakon"». †

13 Oşa İsusen şot'oğöxun xavare haq'i: «Vən me məsəlinə tenan q'amışaksasa, t'e vədə t'iyəmi məsələğö hetər q'amışakalnan?

14 Əkinçinen şark'alo Buxaçuğöy əyite.

15 Bəzi amdarxo yaq'e t'öğöl bit'i şilurxo k'inək'e. Şot'oğon əyitə it'unbaksa, ama Şeytanen hat'e saad hari içoğöy boş bit'əsi əyitə ext'i taneşt'a.

16 Bəziyoroş jëlüğ gala şaresi şilurxo k'inək'e. Şot'oğon əyitə ibaki şot'o hat'e saad müqlüğen q'abult'unbsa,

17 ama içoğöst'a tum nu baksuna görə porttet'unbsa, əyitə görə təgibbaksuna q'a içoğö əzyət baksuna ak'ala k'inək' t'e əyitəxun qoşt'unbaksa.

18 Şaşurxoy arane biti şilurxo moroxe: şot'oğon əyitə it'unbaksa,

19 ama me dünyəni narahatçiluğxo, var-dövlətə feret'baksun q'a q'erəz şeymoğö bakala tamax arane başi əyitə q'əq'ənnə, əyitenal bar tene eşt'a.

20 Bəzi amdarxo isə bərəkətlu oçala şaresi şilurxo k'inək'e. Şot'oğon əyitə ibaki q'abult'unbsa, oşaal otuz, altmış, nəəl ki lap sabaç q'at gele bart'un eşt'a».

Çiraği barada məsələ
(Luk'. 8:16-18)

21 İsusen q'erəzəl sa məsəl şot'oğö exlətebi: «Ef zənden, çirağa q'ave nəəl ki taxt'e oq'a laxseynak' et'unçon? Təə! Şo çiraği q'ave loxolt'un laxsa. ‡

22 T'etər c'əp'k'in sa şey tene bu ki, əşk'ərə nu c'eğane, t'etər but' sa şeyal tene bu ki, nu qayeğane. §

23 İbakseynak' ümüx bakalt'in ibakeq'an!»

Usk'uni barada məsələ
(Mat'. 7:2; Luk'. 6:38)

24 İsusen şot'oğö sa məsələl exlətebi: «Ef ibakalt'oğoy barada yönbəri fikirbanan: mani usk'unen usk'aynan, vöynak'al hat'e usk'unen usk'eğale, hələ avuzal tadeğale.

*

25 Şot'aynak' ki, şii bunesa, şot'o samalal gele tadeğale, ama şii tene busa, iz bakaloval içuxun haq'eğale». †

Zoğ duği şile barada məsələ

26 İsusen saal pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Mone, sa amdaren şile şare.

27 Şo basek'sa, hayest'a, şil isə zoğ duği kalanebaksa. Əkinçinen mot'ay hetər bex c'eysuna sal avatenebaksa,

28 axırı oçalen içine mot'oğö bsa. Süft'ə zoğə c'eysa, oşa sünbül, samal oşal sünbülü dənooxe kalabaki ap'sa.

29 Əkin neşum bakat'an isə əkinçinen usumluğen mixane exst'a, şot'aynak' ki, exe vədə p'ap'ene». ‡

Xardali şile barada məsələ
(Mat'. 13:31-32,34; Luk'. 13:18-19)

30 Oşa İsusen p'urum pine: «Buxaçuğoy padçağluğa het'uxun sa biq'en? Şot'o mani məsəlinen ak'est'en?

31 Şo xardali şiləne oşq'arst'a: oçali çoyel bit'eğala şilurxoy ən mis'ik'o baalkayın,

32 kalabaki bütüm bost'ani bitk'iğoxun alloye baksa. İz taymuxal t'e boydane baksa ki, göynul purk'ala q'uşurxon şot'ay xojina mese biq'sa».

33 İsusen mot'oxun q'erəzəl gele məsələooxe exlətp'i. Şot'in me cürəne karoozbsay ki, şot'oğon İçu q'amışakes bakat'un.

34 Şot'oğö məsəlsuz hik'k'al nexteney, ama İz şagirdxoxun tək mandat'an şot'oğö hər şeyə q'andirişbsay.

İsusi tufana bask'est'un
(Mat'. 8:23-27; Luk'. 8:22-25)

‡ 4:21 4:21 Mat'. 5:15; Luk'. 11:33 § 4:22 4:22 Mat'. 10:26; Luk'. 12:2 * 4:24
4:24 Mat'. 7:2; Luk'. 6:38 † 4:25 4:25 Mat'. 13:12; 25:29; Luk'. 19:26 ‡ 4:29
4:29 Yol. 3:13; İoan. 4:44

³⁵ Hat'e ği biyəbakat'an İsusen İz şagirdxo pine: «Ekinan göle t'e tərəf c'ovaken».

³⁶ Şagirdxoval camaataxun cöybaki İsus bakala lodk'ina arşi tat'unşi. İçoğoxun sagala q'erəz lodk'oxal enesay.

³⁷ Bürdən zorba sa tufane əqeşi. Ləpoğon lodk'ina t'etərə duğsay ki, xe iz boşe buybaksay.

³⁸ İsus lodk'in bac'anin tərəf İz bula bera laxi bask'enedey. Şagirdxon Şot'o muğurbi pit'un: «Məəlim, yan həysə batk'alyan! Yəni mot'in Va naraat tene bsa?»

³⁹ İsusen hayzeri muşa q'adağanebi, gölə isə "çurpa, şip'baka!" pine. Muş çurepi, bəğğəloy sa şip'luğə baki.

⁴⁰ İsusen şot'oğə pine: «Het'aynak'nan meq'ədər q'İbsa? Hələ vəst'a vəluğ tene bu?»

⁴¹ Şagirdxo q'İyen haneq'i. Şot'oğon sunaxun "mo hetər Amdare ki, muşal, göləl İçu tabinebaksax?" pi xavart'un haq'say.

5

İz boş murdar uruf bakala amdari q'olaybaksun
(Mat'. 8:28-34; Luk'. 8:26-39)

¹ Şorox göle t'e soğə tərəf bakala gadaraluğoy oçalat'un taşi.

² İsus lodk'inaxun şığala k'inək' gərəmzəluğaxun iz boş murdar uruf bakala sa amdare Şot'ay bəş c'eri.

³ Şə gərəmzəluğane yəşəyinşbsay, şuk'k'alən şot'o lap zincirləyinşiyal efes tene baksay.

⁴ Hema kərəm şot'o k'andallayınşiyal ğaçp'et'uniy, ama şot'in k'andalxoval xoxep'say, zincirxoval k'as'enedey. Şuk'k'ali şot'o şip'p'ala zor aytenesay.

⁵ Həmişə, üşə-ğena gərəmzəluğa, buruxmoğə harayenedey, için içü jəlayınşbsay.

⁶ Şot'in İsusə əxiləxun ak'i t'it'eri Şot'ay bəş bineti,

⁷ harayk'a pine: «Ay İsus, Ala Arşit'ay Ğar, zaxun k'ən çuresa? Hun bakan vi Buxaçux, za əzyət ma tada!»

⁸ Şot'aynak' ki, İsusen şot'o "ay murdar uruf, me amdaxun c'eki!" peney.

⁹ İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Vi s'i hik'ə?» Şot'in coğabe tadi: «Bez s'i Q'oşune, şot'aynak' ki, yan geleyan».

¹⁰ Şot'in İsusə içəğə t'e oçalaxun maq'an şəp'əsi pi xoyinşbsane burqi.

¹¹ T'et'iya - buruğoy döşel kala sa bəq'e sürünene otarişbsay.

12 Murdar urufxon İsus a xoyinšt'unbi: «Yax me bōq'ürxoy boş yaq'aba, barta şot'oğoy boş bağen».

13 İsusen icaza tanedi. Murdar urufxoyal amdaxun c'eri bōq'ürxoy boşt'un başı. P'ə hazar bul bōq'ə İša bakala sürü hat'e saad q'ayinaxun oq'a, gölə baft'i q'əq'əneşi.

14 Bōq'bēğalxon t'it'eri me barada şəhərmoğo q'a ayizmoğo exlətt'unbi. Camaatal me baki əşurxo tamaşabseynak'e hari.

15 Şot'oğon İsusi t'ōğöl hari mot'oxun bēš içust'a sa q'oşun murdar uruf bakala amdari paltar lapi saal haq'ullayınşaki arst'una ak'i q'it'unbi.

16 Me əşurxo ak'it'oğon isə camaata iz boş murdar uruf bakala amdari bel harit'oğo q'a bōq'ürxoy barada exlətt'unbi.

17 T'e vədə t'e oçali amdaxon İsus a xoyinşbsat'un burqı ki, içoğoy oçalaxun c'eğane.

18 İsus lodk'ina arşat'an murdar urufxoxun təmizbaki amdaren İsus a xoyinşebi ki, içuval ext'ane.

19 İsusen tene barti, ama pine: «Vi k'oya, vi İşat'oğoy t'ōğöl taki, Q'onçuğon vaynak' bit'oğo saal vaynak' hetər ük' bok'ospusun ak'est'una şot'oğo exlətp'a».

20 Me amdarenal taşi İsusen içeynak' bit'oğo dirist' Dek'ap'olis bölginə exlətpsane burqı, bitoval məətt'əlt'un mandı.

*Çuğoy q'olaybaksun saal mis'ik' xuyəri bəyinbaksun
(Mat'. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)*

21 İsus lodk'inen p'urum göle me tərəf bakala q'ariluğa c'erit'uxun oşa İz bel gele amdare gireşi.

22 Me vədə sinagogi kalat'oğoxun soğo, Yair s'iyen sa amdare hari. Şot'in İsus a ak'i Şot'ay turinoq'a bineti.

23 Şot'o gele xoyinşbi pine: «Bez xuyər elmoğoy lox-ole. Eki vi kulmoğo şot'ay loxol laxa ki, q'olaybaki yəşəyinşeq'an».

24 İsusal şot'oxun sagala taneşi. Şot'ay bač'anexun t'eq'ədər amdare eysay ki, Şot'o male manst'ay çaxçuxk'at'un.

25 T'et'iya içust'a p'as's'e usene ki, p'i taysuni azar bakala sa çuxxe buy.

26 Şo cürbəcür doxt'urxone tarapey, şot'oğoy loxol iz bakalt'u laxeney, ama p'urumal şaat' tene baksay. İz vəzyət taysun samalal pise baksay.

27 Me çuğon İsusı barada ibakeney, şot'o görəl şot'in amdarxoy boşt'an c'ovaki baç'anexun taşı İsusı paltara lafedi.

28 Şot'aynak' ki, metəre fikirbsay: «Hik'k'al tene, Şot'ay paltara laft'ayız q'olaybakoz».

29 Hat'e saad şot'ay p'i taysun bot'ebaki, içinal hisebi ki, azaraxun q'olayebaki.

30 İsusen isə avanebaki ki, İçuxun sa zore c'eri, amdarxoç fıripi xavare haq'i: «Bez paltara laft'iyo şuvay?»

31 Şagirdxon Şot'o coğabt'un tadi: «Amdarxoy kiyelxun galk'ala tene. Me camaati boş Va şin lafst'una hetəre avabakes bakon?»

32 Ama İsusı piin hələl mot'o bit'une qəvesay.

33 Çuğon içü k'ə baksuna avaney. Şo iz q'iyexun t'ut'upsun hari İsusı turinoq'a bitı bütümə Şot'o exlətebi.

34 İsusenal şot'o pine: «Bez xuyər, vi vėbaksunen va çark'esedi. Arxayın taki, eneyal azarayınşmabaka!»

35 İsusen hələ əyiteney, hame vədine sinagogi kalat'ay k'oyaxun amdarxo hari şot'o pit'un: «Vi xuyər p'ure. Ene məəlimə het'aynak'en naraat'bsa?»

36 Ama İsusen me əyitə fikir tene tadi. Şot'in sinagogi kalat'u pine: «Ma q'ıba, təkc'ə vėbaka!»

37 Şot'in P'et'eraxun, İak'ovaxun saal şot'ay viçi İoanaxun başq'a şuk'k'ala İz baç'anexun eysa tene bartı.

38 Şorox sinagogi kalat'ay k'oya p'ap'at'an İsusen hay-küy balxo q'a ost'aar önök'alxone ak'i.

39 İsus bona başı şot'oğö pine: «Het'aynak'nən hay-küy bi önöne? Əyel p'uritene, hat'etər basek'e».

40 Şot'oğon İsusı loxol axşumt'unpi. İsusen isə bütümə c'öş c'evk'it'uxun oşa əylin bava-nanaxun saal İçuxun harit'oğoxun sagala əyel bask'i galane başı.

41 İsusen əylin kiyexun biq'i şot'o pine: «T'alit'a k'um!» Mo "ay mis'ik' xuyər, va nexzu: hayza!" upsune.

42 Xuyərənal hat'e saad hayzeri tarapsane burqi. Şot'ay p'as's'e yəşe buy. T'et'iya bakalorox mat mant'undi.

43 İsusen şot'oğö tapşurebi ki, me barada şuk'k'alən maq'an avabaki, oşa isə əylə ukunq'at'un tadi pine.

6

*İsusı İz yurdnu nu q'abulbaksun
(Mat'. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)*

1 İsus t'et'iin c'eri İz doğma yurdnune hari. İz şagirdxoval İçuxuney.

² Şamat' ği eġat'an Şot'in sinagoga karoozbi zomebsay. Şot'o ümüxlaxala amdarxoy gelet'in mæət't'əl mandi nexey: «Me amdarast'a me şeyurxo mayina? Mo hetər haq'ıla kot'o tadeşe? Me cürə möcüzoġo hetəre bsa?

³ Yəni mo hat'e iz nana Mariya, iz viçimuxal İak'ov, İosif, İoan saal Simon bakala ust'a tene ki? Hələ iz xunçimuxal memiya, beşi aronet'un yəşəyinşbsa!» Hametər şot'oġon İsus tet'un q'abulbsay.

⁴ Ama İsusen şot'oġo pine: «Xavareçal saycə iz yurdnu, q'oomxoy arane saal ailin boş hörmətlü tene. Mandi hər gala!» *

⁵ Metərluġen, Şot'in t'et'iya sa hema azarin loxol İz kula laxi q'olaybsunaxun başq'a sal sa möcüzə ak'est'es tene baki.

⁶ İsus şot'oġost'a vëluġ nu baksuna ak'i mæət't'əle manst'ay.

*İsusi İz p'as's'e şagirdə q'ulluġeynak' yaq'absun
(Mat'. 10:1-15; Luk'. 9:1-6; 10:1-12)*

Oşa İsusen zombsun hərrəminə bakala ayizmoġo tarapi-fırnepi.

⁷ İsusen p'as's'e şagirdə İz t'öġöl k'alpi şot'oġo p'ə tan-p'ə tan karoozbsane yaq'abi. Şot'oġo murdar urufxo c'evksuni ext'iyərəl tanedi.

⁸ Şot'oġo tapşurebi ki, yaq'a çombaġaxun başq'a hik'k'al - nə şum, nə toray, nəəl təngə maq'at'un ext'i.

⁹ İçoġoy turel torok'ala lapeq'at'un, ama badalbseynak' paltar maq'at'un ext'i.

¹⁰ İsusen şot'oġo pine: «Maya sa k'oya baġaynan, t'e şəhərexun c'eġamin hat'e k'oya mandanan.

¹¹ Maya vəx nu q'abulbi, vəx ümüxlaxsun nu çureġayt'un, t'et'iin c'eġat'an ef turin tozal şap't'anan. Barta mo şot'oġoynak' sa nişanq'an baki!» †

¹² Metərluġen, şagirdxo yaq'at'un baf't'i. Şot'oġon karoozbi amdarxo toobabsunat'un k'aley,

¹³ murdar urufxot'un c'evksay, c'əyin ləəmdi gele azariġot'un q'olaybsay. ‡

*Me əşurxo biq'ala amdar şuva?
(Mat'. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)*

* **6:4 6:4** Mat'. 13:57; Luk'. 4:24; İoan. 4:44 † **6:11 6:11** T'e vaxt' iudeyxu t'iyəmin ölinəxun qaybakat'an içoġoy turel arşi tozal şap't'unst'ay. Me hərəkətə içoġoy azuk'axun bakalt'oġoynak' bsunen isə şot'oġoval Buxaçuġo nu çalxalt'oġoxun sa biq'sunane ak'est'ay. Luk'. 10:4-11; Ap'ost'. 13:51 ‡ **6:13 6:13** İak'. 5:14

14 Hametər bütüm me əşurxo hari padçağ İrodi ümüğö p'anep'i, şot'aynak' ki, jomo bakalt'in İsusaxune əyitey. Bəzi amdarxon next'uniy: «Mo K'unuk'bal İoane p'uri ganuxun bəyinbake, şot'o görəne içust'a me cürə zor bu».

15 T'iyəmint'oğon isə "mo İlyane", bəzit'oğonal "t'evaxt'in xavareçalxollarik' sa xavareçale" next'uniy. §

16 Ama İroden mot'o ibakat'an pine: «Mo, zu iz bula bot'est'i İoane. Şo bəyinebake!»

17 Me İroden iz viçi Filip'i çuux İrodiya görə İoana biq'est'i zindanane badest'ey. Şot'in İrodiya içeynak' çuuxe haq'ey,

18 İoanen isə şot'o "viçey çuğö haq'sun Buxaçuğoy k'anunaxun düz etenesa" peney.

19 Mot'oxun oşa İrodiyan İoani loxol kin efi şot'o besp'est'uni q'ərarane hari. Ama iz kiyexun hik'k'al aytenesay,

20 şot'aynak' ki, İroden İoani düzgün saal İvel sa amdar baksuna avaney, şot'oxun q'ibi şot'o q'orişesay. Düze, İoani exlətxoxun oşa İrod içul etenesay, ama p'urumal şot'ay exlətxon içü zapeney.

21 Sa ği İrodiyay kiyel saat' fürsəte koft'i. İroden iz nanaxun baki ğine sarayı amdarxo, q'oşuni kalat'oğö saal Galileyin şilə amdarxo q'onaxluğə tadi.

22 Q'onaxluği vədine İrodiyay xuyəren bona başi əçinəpi. Mo İrodi q'a q'onağxoy xoşel t'eq'ədərə hari ki, padçağen xuyərə pine: «Vi ük'en balt'u zaxun çureki, zu va tadaz».

23 Oşa elasp'i p'urumal pine: «Zaxun k'ə çureğayin, lap bez padçağluği q'it'uval çureğayin, va tadoz».

24 Xuyəren isə c'eri iz nanaxune xavar haq'i: «Zu k'ə çureğaz?» Şot'in coğabe tadi: «K'unuk'bal İoani bula».

25 Xuyərenal hat'e saad padçağı t'öğöl t'it'eri pine: «Çurezsa ki, həysə sa sinin boş K'unuk'bal İoani bula za tadan».

26 Padçağ beyköfe baki, ama iz elasa q'a q'onağxo görə xuyəri əyitə oq'a saksun tene çureşi.

27 Şot'in hat'e saad içü q'orişalt'oğoxun sunt'u yaq'abi İoani bula eşt'unane əmirbi. T'e amdarenal zindana taşi İoani bula ozanaxun duği

28 şot'o sa sinin boş xuyəreynak' eneçeri. Xuyərenal şot'o iz nanane tadi.

29 İoani şagirdxon mot'o ibakat'an hari şot'ay meydə ext'i mağarinat'un laxi.

İsusi qo hazar tana boşevksun

(Mat'. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; İoan. 6:1-14)

³⁰ Ap'ost'olxo İsusi t'öğölt'un qaybaki. Şot'oğon içoğo tadi tapşuruğxo bex p'ap'epsuni q'a camaata zombsuni barada Şot'aynak' exlətt'unbi.

³¹ İsusen pine: «Ekinan isə şuk'k'al nu bakala sa gala tağen, cöycə samal dincəyinşəken». Axırı eğal-tağal gele baksunaxun sal şum ukala vaxt' tet'un bəğəbsay.

³² Şoroxal lodk'ina laşi içan-ıçoğoynak' şuk'k'al nu bakala sa galat'un taşi.

³³ Ama tağat'an camaaten şot'oğo anek'i, gelet'inal çalexı. T'e vədə bütüm şəhərmoğoxun amdarxo turin axışaki t'e gala içoğoxun bəş p'at'unp'i.

³⁴ İsus q'arılığa c'eri kala sa top amdarxo ak'at'an şot'oğoynak' İz ük'e bok'i, şot'aynak' ki, çobansuz eğelxo k'inək't'unıy. İsusenal şot'oğo gele şeymoğoy barada zombsane burqi. *

³⁵ Biyənebaksay. Şagirdxon hari İsusa pit'un: «Mo çöle, hamal ene c'əyine.

³⁶ Camaata tərba, barta taşi me hərrəmine bakala ayizmoğoxun, ganxoxun içoğoynak' sa şey haq'i kəyeq'at'un».

³⁷ Ama İsusen şot'oğo pine: «Şot'oğo ukun vən tadanən». Şagirdxon pit'un: «Bərkə taşi p'əbaç dinaren † şum haq'ayan ki, mot'oğoyan ukest'a?»

³⁸ Ama İsusen şot'oğo pine: «Takinən, bəğanən bəyn hema şumvəx bu?» Şot'oğonal bəği pit'un: «Qo şum saal p'ə çəliyəx bu».

³⁹ İsusen şot'oğo əmirebi ki, amdarxo dəst'ə-dəst'ə göyün oye loxol arşevk'eq'at'un.

⁴⁰ Amdarxo baç-baç, əlli-əlli art'unşi.

⁴¹ İsusen qo şuma q'a p'ə çəlinə ext'i göynul bəğsun şükürbi afırınepi. Oşa şuma cöybi İz şagirdxone tadi ki, camaata paybeq'at'un. P'ə çəlinəl bitot'aynak' cöyebi.

⁴² Bitot'in kəyi bot'unşi,

⁴³ hələ avuzin mandi şume saal çəlin k'ot'orxoxun p'as's'e zənbiləl buyt'unbi.

⁴⁴ Şum kəyit'oğoxun saycə işq'arxoy say isə qo hazar taney.

İsusi xene çoyel tarapsun

(Mat'. 14:22-33; İoan. 6:15-21)

* **6:34 6:34** Ams'i oç. 27:17; 1 Padç. 22:17; 2 Hadis. 18:16; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat'. 9:36 † **6:37 6:37** P'əbaç dinar - Sa dinar sa ğiin əşlin haq'q'e.

45 Mot'oxun hat'e saad oşa İsusen amdarxo k'oya yaq'abadat'an, İz şagirdxoval məcburebi ki, lodk'ina laşi İçuxun bəş t'e tərəf - Bet'sayda c'ovakat'un.

46 İç isə camaata yaq'abadit'uxun oşa afırıpseynak' buruğone laşi.

47 Üşe lodk'a göle bİYexey, İsus isə q'ariluğa tək çurpeney.

48 İz şagirdxon zorink'ət'un avar zap'ey, şot'aynak' ki, muşen içoğoy çoyele fuyey. Mot'o ak'at'an, üşeni bip'imci saadast'a † İsus göle çoyelxun şot'oğoy t'öğölə taşi, şot'oğoxun c'ovaksune çuresi.

49 Ama şagirdxon İsusi göle çoyelxun tarapsuna ak'at'an Şot'o sa ak'esun avabaki harayt'unpi,

50 Şot'o ak'i içoğoy q'iyen haq'eney. İsusen hat'e saad şot'oğoxun əyitp'i pine: «Ük'lü bakanan, Zuzu, ma q'ıbbanan!»

51 Oşa şot'oğoy t'öğöl lodk'inane laşi, muşal şip'e baki. Şorox lap məət't'əl mant'undi.

52 Axiri şot'oğon t'ema amdara uk'est'uni möcüzinəl tet'un q'amışakey, içoğoy pulmux hələ k'aç'iney.

İsusi Ginesara azariğoy q'olaybsun

(Mat'. 14:34-36)

53 İsus q'a İz şagirdxo gölə c'ovaki Ginesarat'un hari. Q'ariluğa c'eri lodk'ina gəçt'unpi.

54 Şorox lodk'inaxun c'eğala k'inək' camaaten İsusə çalexı.

55 T'e pervare bakala amdarxon İsusi maya baksuna ibakat'an içoğoy azariğoy nasilk'in boş Şot'ay t'öğöl eşt'at'un burqi.

56 İsusi tağala hər gala - ayizmoğoy, şəhərmoğoy, bölgöğoy azariğoy eçeri meydana lat'unxsay ki, Şot'ay paltari c'ot'aq'a bakayin lafteq'at'un. Şot'o laft'alorox bitoval q'olayebaksay.

7

Amdara murdar balo hik'ə?

(Mat'. 15:1-20)

1 Sa ği İsusi t'öğöl fariseyxoy q'a Yerusolimaxun bakala sa hema k'anun zombalxoñe hari.

2 Şot'oğon at'unk'i ki, İsusi şagirdxoy bəzit'oğon murdar kulmoğon, yəni pakbaksuni ədətə əməlbınut'tun şuma arst'a.

† 6:48 6:48 Üşeni bip'imci saadast'a - Həysət'in vaxt'en üşe saad xibaraxun üçəray arane.

3 Axırı fariseyxon içan bütüm iudeyxollarik' içoğoy bavoğoxun mandi ədətə tam dəgig əməlt'unbsay. İçoğoy kulmoğos os'k'i pakbinut' şuma artet'unsoy,

4 bazarexun harit'uxun oşa kulmoğos os'k'i pakbinut' hik'k'al utet'unkoy. Şot'oğon hələ q'erəzəl gele ədətxot'un əməlsay. Metər ki, şot'oğon içoğoy ədətə görə lap camurxo, vedroğos, tuncce levet'xoval os'k'i pakt'unbsay.

5 Fariseyxon q'a k'anun zombalxon İsusaxun xavart'un haq'i: «Het'aynak' Vi şagirdxon bavoğoxun mandi ədətxo tet'un əməlsa? Şumat'un arst'a, ama kulmoğos tet'un os'k'i pakbsa».

6 İsusen şot'oğos pine: «İsaya xavareçalen vəxlarik' p'əçolat'oğoynak', he şaat'e şampe!

"Me azuk'en içoğoy muzine Za hörmətbsa, Ama içoğoy ük' Zaxun əxile.

7 İçoğoy Za bul k'os'bsunal ams'ine,

Bez k'anunxo içoğoy c'evk'i k'anunxont'un əvəzbsa". *

8 Vən Buxaçuğoy əmirə t'öğxbi amdaxoy c'evk'i ədətxonnan taysa».

9 İsusen saal şot'oğos pine: «Ef c'evk'i ədətxo əməlbseynek' Buxaçuğoy əmirə t'öğx bost'una hetərəl şaat' bacarnanbsa!

10 Moiseyen k'ə pey? "Nana-bava hörmətba", "nana nəəl bava təhk'ərbala amdara besp'anan"! †

11 P'oy vən k'ənan bsa? Sunt'in c'eri uk'ayin ki, "bezi nana-bava tadala bakalt'u Buxaçuğoz q'urbanbsa",

12 vən t'e amdari iz eht'iyəci boş bakala nana-bava nu köməybsuna pis tenan bəğsa.

13 Metər luğen vən vəxun c'evk'i ədəten taysunen Buxaçuğoy əyitə hik'k'alnanbsa! Hələ mot'o oşq'ar q'erəzəl gele əşurxonan biq'sa!»

14 İsusen p'urumal camaata İz t'öğöl k'alpi pine: «Bitot'in Za ümüxlaxanan ki, q'amışakanan.

15 Jomo tağala sal sa şeyen amdara murdar tene bon, ama amdara murdar balo jomoxun c'eğaloroxe».

16 ‡

17 İsus camaataxun cöybaki k'oya eğat'an, İz şagirdxon me əyitmoğoy məninə q'andırışbsunat'un Şot'oxun xaişbi.

18 İsusen şot'oğos coğabe tadi: «Vənal hələ tenan q'amışaki? Bex tenan bafst'a ki, amdari boş tağala sal sa şeyen amdara murdar bes tene bakon?»

* 7:7 7:7 İsa. 29:13 † 7:10 7:10 C'eys. 20:12; 21:17; Lev. 20:9; K'an. 5:16

‡ 7:16 7:16 Bəzi kiinsamurxost'a me bənd butene: İbakseynek' ümüx bakalt'in ibakeq'an!

19 Şot'aynak' ki, jomo tağala şeymux şot'ay ük'e təə, tapanene taysa, t'iyal mantenest'a». (İsusen me əyitmoğon bito ukunxoy təmiz baksunane ak'est'i.)

20 İsusen İz əyitə davamebi: «Amdara murdar balo isə amdaraxun c'eğalone.

21 Şot'aynak' ki, amdarxoy boşt'an, ük'exune pis fikirxo, əxlagsuzluğ, oğriluğ, bespsun,

22 q'erəz çuğoy loxol bəğsun, tamaxkərлуğ, şər bost'un, bic'luğ, pozğunluğ, paxılluğ, Buxaçuğoy əleyinə əyitpsun, loğaluğ saal haq'ılsuzluğ c'eğon.

23 Bütüm me pis əşurxo amdari boşt'ane c'eri şot'o murdar bsa».

Finik'iyalu çuğoy vėbaksun
(Mat'. 15:21-28)

24 İsus t'et'iin c'eri Sur oçalane taşi. Şo t'et'iya sa k'oyane mandi, İzi miya baksunal şuk'k'ala avabakest'un tene çuresay. Ama mot'o p'urumal c'ap' efes tene baki.

25 T'et'iya sa çuğo hari p'anep'i ki, İsus içoğoy aranene. Şoval hat'e saad İsusi t'öğöl hari Şot'ay turinoq'a bineti. Şot'ay xuyərəst'a murdar urufe buy.

26 Şo iç isə Siriin Finik'ina nanaxun baki sa grek' çuuxey. Şot'in İsusə xoyinşebi ki, iz xuyərəxun murdar urufa c'evk'ane.

27 İsusen şot'o pine: «Barta süft'ə əyloxq'at'un boşı, şot'aynak' ki, əyloğoy şuma ext'i xəyoğo bost'un düz tene bakon».

28 Çuğon isə Şot'o coğabe tadi: «Ay Q'onçux, axırı yan xəyoğonal əyloğoy sulfinaxun oq'a bari k'ot'orxoxunyan ukxa».

29 İsusen çuğo pine: «Vi me əyitə görə arxayin taki! Vi xuyərəxun murdar uruf c'ere».

30 Çuğon iz k'oya hari anak'i ki, iz xuyər gane boş bask'ene, murdar urufal şot'oxun c'erene.

Kar hamal lal bakala sa amdari q'olaybaksun

31 İsus p'urumal Sur oçalaxun c'ere, Sidonal c'ovaki, Dek'ap'olisi tərəfəxun Galileya göləne p'ap'i.

32 T'iya İsusi t'öğöl kar hamal lal bakala sa amdara eçeri xoyinşt'unbi ki, İz kula şot'ay loxolq'an laxi.

33 İsusen t'e amdara t'öğx taşeri, İz k'əşəmoğo me amdari ümüxxone laxi, oşa İz k'əşinə çupunaxp'i şot'ay muzane laft'est'i.

34 Şot'in göynul bəği afırınepi, oşal bəğəloy sa mindəfə saki pine: «Effata!», yəni "qayey".

³⁵ Me amdari hat'e saad ham ümüxxo, hamal muz qayeşi, şot'inal as'ar əyitpsane burqi.

³⁶ İsusen mot'o ak'it'oğo tapşurebi ki, me barada şuk'k'ala hik'k'al maq'at'un exlətpi. Ama heq'ədər gele tapşurebsaysa, t'eq'ədər geleyal bayant'unbsay.

³⁷ Camaat mət't'əl mandeney, şot'oğon next'uniy: «Me amdari bala əşlin toy butene! Şot'ay t'öğöl karurxonal inebaksa, lalurxonal əyitene!»

8

*İsusi bip' hazar tanaxun gele amdara boşevksun
(Mat'. 15:32-39)*

¹ Hat'e ğimxo p'urumal gele camaate gireşi. Şot'oğoy içoğoxun ukun butet'uxiy, İsusenal şagirdxo İz t'öğöl k'alpi pine:

² «Me amdarxo Bez goroxe eysa. Şorox xib ğine ki, Bez t'öğölt'un, içoğoxun ukala şeyal butet'ux.

³ Mot'oğo həysə içoğoy k'ojurxo yaq'abadayiz, yaq'a halnuxun bitalt'un, axırı bəziyoroş lap əxiləxunt'un hare».

⁴ Şagirdxon Şot'o coğabt'un tadi: «Meq'ədər amdara boşevk'seynak' me çölö mayına şum bəğəbes bakon?»

⁵ İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Hema şumyax bu?» Şot'oğon pit'un: «Vüğ».

⁶ T'e vədə İsusen camaata pine ki, oq'a arseq'at'un. Şot'in vüğ şuma ext'i şükürebi, oşa cöybi İz şagirdxone tadi ki, camaata paybat'un. Şot'oğon şuma payt'unbi.

⁷ Şot'oğost'a sa hema dənə mis'ik' çəliyal buney, İsusen şükürbala afirına bit'uxun oşa mot'oğoval paybsunane əmirbi. Şagirdxonal camaata payt'unbi.

⁸ Amdarxon kəyi bot'unşi. Avuzin mandi k'ot'orxo girbat'an isə vüğ zənbile buybaki.

⁹ T'et'iya bip' hazar tana İša amdare buy.

İsusen şot'oğo yaq'anebadi,

¹⁰ İç isə İz şagirdxoxun sagala lodk'ina laşi Dalmanuta oçalane taşi.

*Fariseyxoy İsusaxun sa nişan çuresun
(Mat'. 12:38-39; 16:1-12)*

¹¹ Fariseyxoy İsusə t'öğöl hari Şot'oxun höcətbsat'un burqi. Şot'o sinəyişbseynak' çurt'unşay ki, göynuxun eğala sa möcüzəlü nişanq'an ak'est'i. *

* 8:11 8:11 Luk'. 11:16

12 Şot'in bəğəloy sa mindəfə saki pine: «Het'aynak'e me nəsilen möcüzəlü nişan qəvesa? Vəx düzinəz nex: me nəsilə sal sa nişan tene tadeğal». †

Şagirdxoy nu q'amışaksun
(Mat'. 12:38-39; 16:1-12)

13 Oşa şot'oğoxun cöybaki p'urumal lodk'ina laşi göle t'e soğo tərəfe c'ovaki.

14 İz şagirdxon şum exst'una eyexun c'evk'et'uniy. Lodk'ina şot'oğoy tək sa dənə şume buy.

15 İsusen şot'oğo tapşurbi pine: «Eht'iyət'lü bakanan, fariseyxoy əyinəxun q'a İrodi əyinəxun vəx bəğanan». ‡

16 Şagirdxon isə içoğoy arane exlətp'i next'uniy: «Mot'o beşi şum nu baksuna görəne nex».

17 İsusen mot'o avabaki şot'oğo pine: «Het'aynak' şume nu baksunaxunnan əyite? Yəni hələ q'amışaki bex bafte-nanst'a? Het'aynak' ef ük' meq'ədər inadkərə?»

18 Ef pulmux baksun-baksun tenan aksa? Ef ümüxxo baksun-baksun tenan ibaksa? Ef eyexun he usuma c'eri!

19 Zu qo şuma qo hazar tane arane cöybi paybat'an bəşt'an mandı k'ot'orxoxun hema zənbilnən buybi?» Şot'oğon pit'un: «P'as's'e». §

20 «P'oy vüğ şuma bip' hazar tane arane cöybi paybat'an k'ot'orxoxun hema zənbilnən buybi?» Şot'oğon pit'un: «Vüğ».

21 İsusen şot'oğo pine: «Ama vən hələl q'amıştenanbaki!»

Bet'sayda bakala k'aç'i amdari q'olaybaksun

22 Şorox Bet'saydat'un hari. Miya İsusı t'öğöl sa k'aç'i amdart'un eçeri, Şot'oxun me amdari loxol İz kula laxsunat'un xoyinşbi.

23 İsusen k'aç'in kiyexun biq'i şot'o ayizaxun t'öğxe taşeri. Oşa şot'ay pulmoğoy çupunen şəyinbi, İz kulmoğoy şot'ay loxol laxi xavare haq'i: «Sa şey anksa?»

24 K'aç'inen bəği pine: «Amdarxoz aksa, xodurxot'un oşq'ar, ama tarat'unne».

25 T'e vədə İsusen İz kulmoğoy p'urumal me amdari pulmoğoy loxole laxi, k'aç'i amdari piyelal işiğə hari. Şo q'olayebaki, hər şeyal qay aksane burqi.

26 İsusen şot'o k'oya yaq'abi pine: «Bəğa, sal ayize ma baki».

† 8:12 8:12 Luk'. 11:29 ‡ 8:15 8:15 Luk'. 12:1 § 8:19 8:18-19 İsa. 6:9-10; Yer. 5:21; Yez. 12:2; Mrk'. 4:12

*P'et'eri Xrist'osa çalxsun**(Mat'. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)*

27 İsus İz şagirdxoxun sagala Filip'a bakala K'eysariin ayizmoğone yaq'a baft'i. Yaq'a İz şagirdxoxun xavare haq'i: «Amdarxoy upsuna görə Zu şuzu?»

28 İz şagirdxon Şot'o metərt'un coğab tadi: «Bəzit'oğon next'un ki, K'unuk'bal İoan, t'iyəmit'oğon İlya, bəzit'oğon isə next'un ki, xavareçalxoxun soğonu». *

29 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «P'oy vən Za şunan hesabbsa»? P'et'eren Şot'o coğabe tadi: «Hun Xrist'osnu». †

30 İsusen İz şagirdxo tapşurebi ki, İzi Xrist'os baksuni barada şuk'k'ala nu exlətp'at'un.

İsusi İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun saturbəš avabakest'un
(Mat'. 16:21-23; Luk'. 9:22)

31 Mot'o pit'uxun oşa İsusen şot'oğo zombsane burqi. Şot'in pine ki, Amdari Ğaren gele əzyət zap'k'alane. Ağsaq'q'alxon, samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon Şot'o tet'un çalxal, Şot'o besp'est'alt'un, ama xib ğinaxun oşa Şo bəyinbakale.

32 İsusen me əyitmoğo qaye nexey. P'et'eren isə Şot'o t'ödx zapi Şot'ay əyite bonet'i.

33 Ama İsusen fıripi İz şagirdxoy loxol bəği P'et'era pine: «Aça Bezi piin bəšt'an, Şeytan! Hun Buxaçux k'inək' təə, amdar k'inək'en fikirbsa».

*İsusi bač'anexun taysuni toy**(Mat'. 16:24-28; Luk'. 9:23-27)*

34 İsusen İz şagirdxo q'a camaata İz t'öğöl k'alpi metərə pi: «Əgər şunesa Bez bač'anexun eysun çuresasa, içuxun kulhaq'eq'an, iz xaçal ext'i Bez bač'anexunq'an hari. ‡

35 Şiin iz elmoğo çark'est'un çuresasa, şot'o ačesp'ale, ama şiin Zaxun baki Müq Xavari s'iyal iz elmoğo ačesp'ayin, şot'o çark'est'ale. §

36 Amdareynak' bütüm dünyənə q'azayinşi iz elmoğo ačepsunaxun k'ə xeyirə bu?

37 Amdaren iz elmoğoy əvəze k'ə teya tadon?

38 Me ext'ibərsuz saal günaxkər nəsili arane şiin Zaxun q'a Bez əyitmoğoxun ot'p'ayin, Amdari Ğarenal İz Bavay tamtarağen İvel angelxoxun sagala eğat'an t'e amdaraxun ot'p'ale».

* 8:28 8:28 Mrk'. 6:14-15; Luk'. 9:7-8 † 8:29 8:29 İoan. 6:68-69 ‡ 8:34 8:34

Mat'. 10:38; Luk'. 14:27 § 8:35 8:35 Mat'. 10:39; Luk'. 17:33; İoan. 12:25

9

¹ İsusen şot'oğoy pine: «Vəx düzinəz nex: memiya bakalt'oğoy bəzıt'oğon hələ içoğoy ömürə axıra p'ap'esp'inut' Buxaçuğoy padçağluği eysuni zora ak'alt'un».

İsusi ak'esuni badalbaksun
(*Mat'. 17:1-13; Luk'. 9:28-36*)

² Ūq ği oşa İsusen İçuxun P'et'era, İak'ova saal İoana ext'i alloy sa buruğone laşi. Şorox t'et'ıya təkt'unıy.

Bürdən şot'oğoy piin bəş İsusi ak'esun badalebaki.

³ Şot'ay paltar s'aldala, pula taşala mas'i irəngene baki. Oçalı çoyel sal sa paltar təmizbalen şot'o metər mas'ibes batenekoy.

⁴ Oşa İlya q'a Moiseyal şot'oğoy nak' ak't'unı. Şot'oğon İsusaxun exlətt'unbsay.

⁵ P'et'eren İsusa pine: «Məəlim! He saat'e ki, yan memıyayan. Eki xib dənə mandala ga biq'en, soğoy Vaynak', soğoy Moiseyeynak', soğoval İlyaynak'».

⁶ Şot'in içinal avateney k'ə uk'ane, şot'aynak' ki, içoğoy q'ıyen haq'enedey.

⁷ Hame vədə sa asoyen içoğoy loxol xojine saki. Asoyi boş't'an sa səse hari: «Mo Bez çureğala Ğare, Kot'o ümüxlaxanan!» *

⁸ Fırıp'i saal bəğat'an isə içoğoy t'öğöl İsusaxun başq'a ene şuk'k'al tet'un ak'i.

⁹ Buruğoxun şığat'an İsusen İz şagirdxo tapşürebi ki, Amdari Ğar p'uri ganuxun bəyinbakamin t'et'ıya ak'ıt'oğoy şuk'k'ala nu uk'at'un.

¹⁰ Şot'oğonal mot'o içoğoy ük'e boş et'unfi, ama içoğoy arane exlətp'at'an "p'uri ganuxun bəyinbaksun" əyitin məninə q'amışaksunt'un çuresay.

¹¹ Şot'oxun isə xavart'un haq'i: «K'anun zombalxon het'aynak't'un nex ki, süft'ə İlya eğalane?» †

¹² İsusen şot'oğoy metərə pi: «Düze, İlya süft'ə hari hər şeyə həzirbalane. P'oy Amdari Ğare əmxun het'aynak'e şameşe ki, amdaxon Şot'o tet'un q'abulbal şot'oğoy kiyex-unal Şot'in gele əzyət zap'k'ale?

¹³ Ama Zu vəx nexzu: İlya ene hare. İz əmxun şameşi k'inək'əl, k'ə çurt'unşisa şot'ay bel et'unçeri».

İsusi iz boş murdar uruf bakala ğara q'olaybsun
(*Mat'. 17:14-20; Luk'. 9:37-43*)

* 9:7 9:2-7 Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 3:21-22; 2 P'et'. 1:17-18 † 9:11 9:11 Mal. 4:5; Mat'. 11:14

14 Şorox içoğoxun nu taşi şagirdxoy t'öğöl eğat'an gele amdari topbaksuna saal sa hema k'anun zombalxoy şagirdxoxun höcətsunat'un ak'i.

15 İsusə ak'ala k'inək' amdarxo bütüm məət't'əl mant'undi, Şot'ay bəş t'it'eri Şot'o "xeyirq'an baki" pit'un.

16 İsusen xavare haq'i: «Şot'oğoxun het'ay əmxunnan höcətsay?»

17 Amdarxoy aranexun sunt'in Şot'o coğabe tadi: «Məəlim! Zu vi t'öğöl lalluği urufa biq'esi bez ğaraz eçeri.

18 Urufen şot'o maya biq'ayın, oçalane saksa, t'e vədəl əylin jomo kəfunale baksa, şot'in uluxxo ğırıc'esest'a, oşal iz bədən dirist' q'arinebaksa. Vi şagirdxoxun xaişezbi ki, me urufa c'evk'at'un, ama tet'un bacarbi».

19 İsusen isə şot'oğoxu pine: «Ay nu vəbakala nəsil! Hevaxt'al şirik' vəxun mandoz? Hevaxt'al şirik' vəx portp'oz? Əylə Bez t'öğöl eçanan!»

20 Əylə Şot'ay t'öğölt'un eçeri. Urufenal İsusə ak'ala k'inək' əylə jik'epi. Əyel oq'a biti t'ik'ireney, iz jomoxun kəfe barst'ay.

21 İsusen şot'ay bavaxun xavare haq'i: «Me əyel hevaxt'inaxune metər baksa?» Əylin bavan pine: «Əyelluğaxun.

22 Me urufen bəspseynak' kot'o sa hema kərəm aruğox, xenane bose. Ama bacarenbsasa, yax köməyba, yax gorox eki!»

23 İsusen şot'o pine: «"Bacarenbsasa" nexnu? Vəbakalt'aynak' hər şey mümküne!»

24 Əylin bavan hat'e saad harayepi: "Vəzu! Ama köməyba ki, bezi ök'e nuvəluğeynak' ga maq'an mandı!"

25 İsusen amdarxoy t'it'eri eysuna ak'at'an murdar urufa q'adağanbi pine: «Ay lalluği q'a karluği uruf, Zu va əmirezbsa, me əylin boşt'an c'eki, eneyal ma baki!»

26 Urufen haraypi əylə ost'aar jik'psun c'ere. Əyel meyid k'inək' bineti, gelet'in pine: «Ko p'urene!»

27 Ama İsusen əylin kiyexun biq'i alanebi, şoval turele hayzeri.

28 İsus k'oya basit'uxun oşa İz şagirdxon cöycə Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy het'aynak' t'e urufa yan c'evk'es teyan baki?»

29 İsusen şot'oğoxu coğabe tadi: «Me cürə urufxo tək'ə afırınene † c'evk'es baksa».

İsusi İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun p'urum avabakest'un (Mat'. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)

30 Şorox t'et'iin c'eri Galileyinaxunt'un c'ovaksay. İsusen çurtenesay ki, şinesa mot'oxun xavar bakane,

31 şot'aynak' ki, İz şagirdxone zombsay. Şot'oğo metəre nexey: «Amdari Ğara xəyanətbi amdarxoy kiyel tadalt'un, şot'oğonal Şot'o besp'alt'un. Purit'uxun xib ği oşa isə Şo bəyinbakale».

32 Şagirdxon me əyitə q'amıştet'unbaki, ama Şot'oxun xavar haq'sunal q'it'unbsay.

Ən kalo şuva?

(*Mat'. 18:1-9; Luk'. 9:46-50; 17:1-2*)

33 Şorox K'efernaumat'un hari. K'oya bağat'an İsusen İz şagirdxoxun xavare haq'i: «Yaq' eğat'an het'ay əmxunnan höcətbsay?»

34 Ama şuk'k'alən qaqtənepi, şot'aynak' ki, yaq' eğat'an içoğoy arane şi ən kalo baksuni əmxunt'un höcət'bey. §

35 İsusen arşi p'as's'e şagirdə İz t'öğöl k'alpi pine: «Ef boşt'an şu samciyo baksun çuresasa, bitot'uxun axırnci, bitot'ayal q'ulluğçiq'an baki». *

36 Şot'in sa mis'ik' əylə ext'i şagirdxoy aranene çurdest'i, oşa əylə İz q'ujel ext'i şot'oğo pine:

37 «Şiin Bez s'iyen metər əyloğoxun sunt'u q'abulbayin, şot'in Za q'abulbale. Za q'abulbalt'in isə tək Za təə, Za Yaq'abit'uval q'abulbale». †

T'iyəmit'oğoy loxol alaxun oq'a ma bəğə

38 İoanen Şot'o pine: «Məəlim, yan Vi s'iyen murdar urufa c'evk'ala sa amdaryan ak'i, ama beş baç'anexun eğalt'oğoxun nu baksuna görə şot'o q'adağanyanbi».

39 İsusen şot'oğo pine: «Şot'o galmadanan! Bez s'iyen möcüzə ak'est'alo Bez əleyinə bakes batenekon.

40 Beş əleyinə nu bakalo isə beş tərəfe. ‡

41 Şiin vəxun sunt'u Bez baç'anexun eğalt'oğoxun baksuna görə sa cam xe tadayin, vəx düzinəz nex: əvəzsuz tene mandal. §

T'iyəmit'u pis yaq'a ma taşa

42 Şinesa me xurit'oğoxun, yəni Za vəbakalt'oğoxun sunt'u pis yaq'a taşayin, şot'aynak' iz ozane kala sa jomok'ojin jə suruk'p'i içü dənizə bost'un kot'oxun şaat'e bakon.

§ 9:34 9:34 Luk'. 22:24 * 9:35 9:35 Mat'. 20:26-27; 23:11; Mrk'. 10:43-44; Luk'. 22:25-26 † 9:37 9:36-37 Mat'. 10:40; Luk'. 10:16; İoan. 13:20 ‡ 9:40 9:40

Mat'. 12:30; Luk'. 11:23 § 9:41 9:41 Mat'. 10:42

43 Əgər vi kiine va pis yaq'a taşt'asa, şot'o bot'a. P'ə kulla baki, ama cəhənnəmə, t'e nu açala aruğo bafst'axunsa, sa kulla mandi cənnətə bafst'un şaat'e. *

44 †

45 Əgər vi turene va pis yaq'a taşt'asa, şot'o bot'a. P'ə turla baki cəhənnəmə bosesaxunsa, axsağ mandi cənnətə bafst'un şaat'e.

46 ‡

47 Əgər vi pulene va pis yaq'a taşt'asa, şot'o c'evk'a. P'ə pulla cəhənnəmə baysunaxunsa, sa pulla Buxaçuğoy padçağluğa baysun şaat'e. §

48 Axırı cəhənnəmə bakalt'oğö k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. *

49 Qurbaniyo el bakala k'inək' amdari təmizbaksunal şot'ay aruğoxun c'ovaksune.

50 El şaat' şeye, ama əgər elen iz elaxoyluğa açesp'ayin, şot'o het'ina t'ad tades bakon? Barta vəst'a elq'an baki. T'e vədə ef arane serluğal bakale». †

10

İşq'ar-çuğoy sunaxun cöybaksuni barada
(Mat'. 19:1-12)

1 İsus t'et'iin c'eri İudeyina, İordan oqe t'e tərəfe taşi. P'urumal amdaxo Şot'ay bel giresay, Şot'inal həmişənin k'inək' şot'oğö zomebsay.

2 Sa hema farisey İsusi t'öğöl hari Şot'o İz əyitin loxol biq'seynak' metər sa sualt'un tadi: «Moiseyi k'anunen işq'ari iz çuğö c'evksuna icaza bune?»

3 İsusen şot'oğö pine: «Moiseyen vəx k'ə əmirbe?»

4 Şot'oğon coğabt'un tadi: «Moiseyi k'anunen işq'aren iz çuğö cöybaksuni kağız tadi c'evk'ayin, icaza bune». *

5 İsusen şot'oğö metərə pi: «Şot'in ke əmirə ef inadkər baksuna görəne tade.

6 Ama burqesunast'a Buxaçuğon "şot'oğö işq'ar saal çuuxe yaratmışi". †

7 "Kot'o görəl işq'ar iz bava-nanaxun cöybaki iz çuğö gəçəğale,

* **9:43 9:43** Mat'. 5:30 † **9:44 9:44** Bəzi kiinsamurxost'a me bənd butene: Cəhənnəmə bakalt'oğö k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. ‡ **9:46 9:46** - Bəzi kiinsamurxost'a me bənd butene: Cəhənnəmə bakalt'oğö k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. § **9:47**

9:47 Mat'. 5:29 * **9:48 9:48** İsa. 66:24 † **9:50 9:50** Mat'. 5:13; Luk'. 14:34-35

* **10:4 10:4** K'an. 24:1-4; Mat'. 5:31 † **10:6 10:6** Burq. 1:27; 5:2

⁸ me p'õğõ sa bədən bakale". Ene şorox p'õ tan təə, sa tane. †

⁹ Mot'aynak'al, barta Buxaçuğon çütt'əyinşit'oğõ amdaren maq'an cöybi».

¹⁰ Şorox k'oya bakat'an şagirdxon İsusaxun me barada p'urum xavart'un haq'i.

¹¹ İsusen şot'oğõ metəre coğab tadi: «İz çuğõ c'evk'i q'erəzt'uxun laşk'oybakalt'in əxlagsuzluğebşa.

¹² İz işq'araxun c'eri q'erəzt'u tağala çuğonal əxlagsuzluğebşa». §

İsusi əyloğõ xeyir-bərəkət tast'un
(Mat'. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

¹³ Amdarxon İsusi t'õğõl içoğoy əyloğot'un eşt'ay ki, Şot'in İz kula şot'oğoy loxol laxi xeyir-bərəkət tadane. Şagirdxon isə şot'oğõ tet'un barey.

¹⁴ Mot'o ak'ala İsusen əcuğləyinşəki pine: «Bartanan əylux Bez t'õğõl hareq'at'un! Şot'oğõ galmadanan! Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ metərt'oğoye.

¹⁵ Vəx düzinəz nex: şiin Buxaçuğoy padçağluğa sa əyel k'inək' nu q'abulbayin, t'et'iyə sal sa vədə bayes tene bakon». *

¹⁶ Oşa əyloğõ q'ujbi İz kulmoğõ şot'oğoy loxol laxi xeyir-bərəkəte tadi.

Var-dövlət q'a Buxaçuğoy padçağluğ
(Mat'. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

¹⁷ İsus yaq' c'eğat'an sa amdar t'ist'un Şot'ay t'õğõle hari. İz bəş çökt'i xavare haq'i: «Ay şaat' məəlim, zu k'ə şaat'luğ baz ki, həmişəluğ yəşəyinşə bağaz?»

¹⁸ İsusen şot'o pine: «Za het'aynak'en şaat' nexə? Buxaçuğoxun başq'a şuk'k'al şaat' tene.

¹⁹ Şot'ay əmirxo avanu: "Besmaba. Əxlagsuzluğmaba. Başmaq'a. Şuk'k'ali əleyinə əfçidən şahidluğmaba. Şuk'k'ala feret'mada. Vi bava-nana hörmətba"». †

²⁰ Me amdaren isə İsusə pine: «Məəlim, mot'oğõ bitova əyelluğaxun əmələzbsa».

²¹ İsusen şot'ay loxol bəneği, şo İz ük'el basek'i. İsusen pine: «Vi sa şey kame: taki hik'k'ə buvaxsa, toydi kəsibxo payba. T'e vədə göynul vi xəzinə bakale. Oşa qaybaka, † Bez baç'anexun eki».

‡ 10:8 10:7-8 Burq. 2:24 § 10:12 10:11-12 Mat'. 5:32; Luk'. 16:18; 1 K'or. 7:10-11 * 10:15 10:15 Mat'. 18:2-3 † 10:19 10:19 C'eys. 20:12-16; K'an. 5:16-20 ‡ 10:21 10:21 qaybaka - Bəzi kiinşamurxost'a: qaybaka, vi xaça ext'a. Mrk'. 8:34

22 Mot'o ibakala t'e amdar pərt baki pəşman taneşi, şot'aynak' ki, iz var-dövlət geleney.

23 İsusen İz hərrəmine bakalt'oğoy loxol bəği İz şagirdxo pine: «Var-dövlət bakalt'oğoynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun heq'ədər çətine!»

24 Şagirdxo Şot'ay əyitmoğoxun məətt'əlt'un mandı. Ama İsusen p'urumal şot'oğoy pine: «Bez ğarmux, Buxaçuğoy padçağluğa baysun § heq'ədər çətine!

25 Buşe bəke deşiyexun c'ovaksun dövlətlü amdari Buxaçuğoy padçağluğa baysunaxun hasande».

26 Şorox lap məətt'əl mandı sun-suna pit'un: «Ketəresa, şuva çark'eşes bakon?»

27 İsusen şot'oğoy loxol bəği pine: «Mo amdarxoynak' мүmkün tene, Buxaçuğoynak' isə мүmküne. Şot'aynak' ki, Buxaçuğoynak' hər şey мүmküne».

28 T'e vədə P'et'eren Şot'o metəre pi: «Ama yax bəğa, yan bitova bosı Vi baç'anexunyan hare».

29 İsusen coğabe tadi: «Vəx düzinəz nex: t'etər sa amdar teno ki, Zaynak' q'a Müq Xavareynak' iz k'oja, viçimoğoy, xunçimoğoy, iz nana, iz bava, iz əyloğoy, iz əkinxo bosane,

30 oşa isə me dünyəni koruğxoy boş mot'oxun sabaç q'at avuzin k'ojurxo, viçimux, xunçimux, nanoox, bavoox, əylux, əkinxo, gələcəye isə həmişəluğ yəşəyinq nu haq'an.

31 Ama həysə samci bakalt'oğoy gelo axırncı, axırncı bakalorox isə samci bakalt'un». *

İsusi İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun xibimci kərəm xavar tast'un

(Mat'. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)

32 Bəş İsusə taysay. Şorox Yerusəlimat'un taysay, İsusi şagirdxonal içoğoy naraatt'un hisbsay. Şot'oğoy baç'anexun tağalorox isə q'iyə boşt'unıy. İsusen p'as's'e şagirdə sa t'öğx zəpi şot'oğoynak' oşa İz bel eğala əşurxoy əmxun exlətəpsane burqı:

33 «Mone, yan həysə Yerusəlimayan laysa. T'iyə Amdari Ğara samci bəyinqxoy q'a k'anun zombəlxoy kiyel tadalt'un, Şot'aynak' bisuni q'ərar c'evk'i Şot'o Buxaçuğoy nu çəlxəlxoy kiyel tadalt'un.

34 Şot'oğon Amdari Ğara lağa haq'alt'un, Şot'ay loxol çuk'alt'un, tatarlayinqi oşa besp'alt'un. Ama Şo xib ğinaxun oşa bəyinbakale».

§ 10:24 10:24 Buxaçuğoy padçağluğa baysun - Bəzi kiinsəmurxost'a: var-dövlətə umudbakalt'oğoynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun. * 10:31

10:31 Mat'. 20:16; Luk'. 13:30

Şuva kalo?

(Mat'. 20:20-28)

35 Zavdayi ğarmux İak'ov q'a İoan İsusa İşalayınşaki pit'un: «Məəlim, Vaxun sa xaişyax bu, çuryansa ki, şo əməlbavax».

36 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «K'ənan çuresa vəynak' baz?»

37 Şot'oğon İsusa pit'un: «Vi padçağluğ tamtarağen eğat'an, barta yaxun soğo Vi yön tərəf, t'e soğo isə tərs tərəfq'an arşi».

38 Ama İsusen şot'oğo pine: «Ef k'ə çuresuna sal vənal tenan q'amış. Bez üğələ camaxun † üğəs banankon? Zu k'unuk'baki k'inək' vənal k'unuk'bakes banankon?» ‡

39 Şot'oğon coğabt'un tadi: «Bayankon». İsusen şot'oğo pine: «Bez üğələ camaxun vənal üğəlınan, Zu k'unuk'baki k'inək' vənal k'unuk'bakalnan.

40 Ama Bez yön nəəl tərs tərəf şi arst'una icaza tast'un Bez ext'iyəre tene. T'e ga şineynak' həzir bakenesa, şot'oğo tadeğale».

41 Mot'o ibakala mandi vis' şagirdi İak'ovi q'a İoani loxol əcuğone biq'i.

42 T'e vədə İsusen şagirdxo İz t'öğöl k'alpi pine: «Vən avanan ki, me dünyəne amdaxoy loxol padçağxon q'a kalaluğbalxont'un ağaluğbsa.

43 Ef arane isə barta metər maq'an baki. Barta ef boşt'an kalo baksun çureğalo ef q'ulluğçiq'an baki,

44 ef arane samci baksun çureğalo bitot'ay nökerq'an baki. §

45 Axırı Amdari Ğaral İçu q'ulluğbat'un pi tene hare, harene ki, İçin q'ulluğbi gelet'u İz elmoğoy toyen çark'est'ane».

K'aç'i Bart'imaye pulmoğoy qayesun

(Mat'. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)

46 Şorox Yerixoyat'un hari. Oşa İsus İz şagirdxoxun q'a İz baç'anexun eğala camaataxun sagala Yerixoyaxun c'eğat'an Bart'imay s'iyen sa k'aç'i paygirbal yaq'e t'öğöl arseney. (Bart'imay s'i T'imayi ğar upsune.)

47 Şot'in ibakat'an ki, Nazaret'lu İsuse t'et'iin c'ovaksa, harayepi: «Ay Davidi Ğar İsus! Za gorox eki!»

† 10:38 10:38 cam - İsusi xaçe loxol bisuni nişan. ‡ 10:38 10:38 Luk'. 12:50

§ 10:44 10:42-44 Mat'. 23:11; Mrk'. 9:35; Luk'. 22:25-26

48 Gelet'ine şot'o şip'sun çureşi, ama şot'in samalal ost'aar haraypsane burqı: «Ay Davidi Ğar! Za gorox eki!»

49 İsusen çurpi pine: «Kot'o miya k'alpanan». Şot'oğonal k'aç'i amdara k'alpi pit'un: «Usum baka, hayza, Şot'in vane k'ale».

50 Bart'imayen iz xələtə iz loxolxun c'eq'i bosı, iz ganuxun cupı İsusı t'öğöle taşı.

51 İsusen şot'oxun xavare haq'i: «K'ən çuresa vaynak' baz?» K'aç'i amdaren Şot'o coğabe tadi: «Ay bez Məəlim, bez pulmoğon ak'eq'an!».

52 İsusen şot'o pine: «Tayes bankon, vi vëbaksunen va q'olayebi». Me amdarenal hat'e saad aksane burqı, şo İsusı baç'anexune taşı.

11

İsusı Yerusalıma baysun

(*Mat'. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; İoan. 12:12-19*)

1 Şorox Yerusalıma İşalayınşakı Zeytun buruğoy döşe bakala Bet'fagena q'a Bet'anyına eğala vədine İsusen İz şagirdxoxun p'ranna bəş yaq'abi

2 şot'oğoy pine: «Ef bəş bakala ayize takinan. T'ıya bağala k'inək' hələ şuk'k'al nu laşı, ğaç sa elemi bala ak'alnan. Şot'o şadbi miya eçanan.

3 Şiin vəxun xavar haq'ayın ki, "mot'o het'aynak'nan bsa?", şot'o upanan "me elemi bala Q'onçuğone lazım, şot'o usumluğen qaydale».

4 Şorox tat'unşı. Sa k'ojın darvazın t'öğöl ğaç elemi bala ak'i, şot'o şadt'unbi.

5 T'et'ıya çurpi amdaron şot'oğoxun xavart'un haq'i: «K'ənan bsa? Me elemi balına het'aynak'nan şadbsa?».

6 Şagirdxon İsusen pi k'inək' şot'oğoy coğab tadat'an t'e amdaron şagirdxo ıcaza tat'undi.

7 Şot'oğon elemi balına İsusı t'öğöl eçeri içoğoy xələtxo elemi balın loxolt'un past'i. İsus me elemi balın loxol areşi.

8 Gelet'in içoğoy xələtxo, bəzıt'oğon q'oruğa bakala xodurxoxun bot'eşi tayurxo yaq'a past'unst'ay.

9 İsusaxun bəş tağalt'oğon q'a baç'anexun eğalt'oğon metərt'un harayey:

«Hoşanna! *

Q'onçuğoy s'ıyen Eğalt'u xeyir-bərəkətq'an baki! †

10 Beş bava Davıda əyıt tadeşi padçağluğ xeyir-bərəkətluq'an baki!

* 11:9 11:9-10 *hosanna* - əbrani muzın "Buxaçuğoy alxışq'anbaki" upsune.

† 11:9 11:9 İvel məğ. 118:25-26

Ən alloyluğxo hosanna!»

¹¹ İsus Yerusalama harit'uxun oşa xramane başı. T'iya hər şeyə İz piyexun c'ovakesedi. Ama ene biyəney, şot'o görəl İz p'as's'e şagirdaxun sagala Bet'anyinane qaybaki.

İsusi barsuz incilnə xoda ləənətsun
(*Mat'. 21:18-19; Luk'. 13:6-9*)

¹² Əyc'indəri şorox Bet'anyinaxun c'eğat'an İsus bu-sanebaki.

¹³ Əxil sa xazalla incilnə xod ak'i şot'ay t'öğölə taşi ki, bəğane bəyn şot'ost'a meyvə bune yoxsa təə. Ama şot'o İşalayınşakat'an xodal xazalaxun başq'a incilə oşq'ardala hik'k'al tene bəğəbi. İncili vədəl teney.

¹⁴ T'e vədə İsusen xoda pine: «Barta vaxun ene şuk'k'alən meyvə çuki maq'an kəyi!» Mot'o İz şagirdxonal it'unbaki.

İsusi haq'i-toydaxo xramaxun şəp'esun
(*Mat'. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; İoan. 2:13-22*)

¹⁵ Şorox Yerusalama hari p'at'unp'i. İsus p'urum xrame məəlnə başı t'et'iya bakala haq'i-toydaxo şəp'esane burqi. Təngə badalbalt'oğoy ist'olxo q'a q'urbanluğ göyərçinxo toydalt'oğoy arşala ganxo taranedi,

¹⁶ yük zap'k'alt'oğoxunal şuk'k'ala xrame məəlinexun c'ovaksa barteneti.

¹⁷ Şot'oğö metər zombsun pine: «Tene sameşe ki, "Bez k'oj bütüm azuk'xoynak'

Afırıbseynak' bakala k'oj k'aleğale"? †

Ama vən şot'o "fūq'k'alxoy mesanan" c'urevk'e!»

¹⁸ Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon mot'o ibaki İsusə bəspseynak' yaq' qəvesat'un burqi. Şot'aynak' ki, andarxo Şot'ay zombsuna məət'təl manst'una görə Şot'oxun q'it'unbsay.

¹⁹ Biyəbakat'an isə İsus q'a İz şagirdxo şəhərexun c'ert'un.

Q'aribaki incilnə xod vəbaksuni zore nişane
(*Mat'. 21:20-22*)

²⁰ Savaxt'an üşenen şorox incilnə xode t'ödxun c'ovakat'an at'un'ki ki, incilnə xod tumexun q'aribakene.

²¹ P'et'eren sa ği bəş baki'tu eyex badi İsusə pine: «Məəlim, bəğa! Vi ləənətbə incilnə xod q'aribakene».

²² İsusen coğab tadi şot'oğö pine: «Buxaçuğö ef vəbaksunq'an baki!

²³ Vəx düzinəz nex: šiin me buruğo "hayza, va dənizə bosa!" uk'ayin, iz ük'e boşal şüpineynak' ga efinut' iz uk'alt'ay bex p'apsuna vëbakayin, şo bakale. §

²⁴ Mot'o görəl vəx nexzu: afirik'at'an hik'k'ə çureğaynan vëbakanan ki, şot'o ene haq'enan, ef çureğaloval vëynak' bakale.

²⁵ Afirik'at'an şuxun ef nairəziluğ bunesa, şot'o bağışlayınşanan ki, göynul bakala ef Bavanal ef günaxxo bağışlayınşane. *

²⁶ Əgər vən nu bağışlayınşaynan, göynul bakala ef Bavanal ef taxsırxo tene bağışlayınşal». †

İsusa tadeşi ext'iyər

(Mat'. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

²⁷ Şorox p'urum Yerusalmat'un hari. İsus xrame məəlnə tarənnəy.

Me vədine samci bəyinşxo, k'anun zombalxo saal ağsaq'q'alxo şot'o išalayınşaki

²⁸ pit'un: «Hun me əşurxo mani ext'iyərənen bsa? Me əşurxo bseyinak' Va me ext'iyərə şine tade?»

²⁹ İsusen şot'oğö metərə coğab tadi: «Zuval vəxun sa şey xavar haq'oz, şot'o coğab tadaynan, Zuval mot'oğö mani ext'iyərənen bsuna vəx uk'oz.

³⁰ İoani k'unuk'bsun göynuxuney ‡ yoxsa amdarxoxun? Za coğab tadanani!»

³¹ Şot'oğön isə içoğoy arane metərt'un maslaatbi: "əgər uk'ayan 'göynuxun', 'p'oy het'aynak' şot'o tenan vëbaki?' uk'ale".

³² Ama 'amdarxoxun' upsunal q'it'unbsay, şot'aynak' ki, bitot'in İoana seri xavareçale hesabbsay.

³³ Şot'aynak'al İsusa metərt'un coğab tadi: «Avateyan». İsusenal "mot'oğö mani ext'iyərənen bsuna Zuval vəx tez uk'al" pine.

12

Pis bağbanxoy barada məsələ

(Mat'. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

¹ T'e vədə İsusen şot'oğoxun məsələğön exlətpsane burqı: «Sa amdaren t'ulluğə lasaksa, şot'ay hərrəminə çəpərəbsa, bona ga kaşp'i t'ulq'aç'k'ale düzbsa, nəzərətbseyinak' alloy sa q'alane biq'sa. Oşa isə t'e t'ulluğə bağbanxo kirinə tadi iç q'erəz ölkinəne taysa. *

§ 11:23 11:23 Mat'. 17:20-21; 1 K'or. 13:2 * 11:25 11:25 Mat'. 6:14-15; 18:35

† 11:26 11:26 Bəzi kiinşamurxost'a bu bənd butene. ‡ 11:30 11:30 yəni

Buxaçuğoxun * 12:1 12:1 İsa. 5:1-7

² T'ule vədə hari p'ap'at'an, me amdaren bağbanxoy t'öğöl iz sa nökerə yaq'anebsa ki, içü p'ap'ala paya ext'ane.

³ Ama bağbanxon t'e nökerə biq'i t'ap't'unne, şot'o kulams'i yaq'at'unbsa.

⁴ T'ulluği q'onçuğon şot'oğoy t'öğöl p'urumal sa nökerə yaq'anebsa. Ama şot'ayal bula duği qit'unbsa, içüval biyaburbi şəp't'unsa.

⁵ Q'erəzone yaq'absa, şot'o isə best'unbsa. Metərлуğen, şot'in gele nökerə yaq'absa, ama bağbanxon şot'oğoy bəzit'oğə t'ap't'unne, bəzit'oğə isə best'unbsa.

⁶ T'e vədə yaq'abseynak' t'ulluği q'onçuğoy t'öğöl ene şuk'k'al tene manst'a, saycə izi gele çureğala, bakal nu bakal sa ğaraxun başq'a. Şot'inal axırda "bez ğaraq'a bakayin hörmətt'unbon" pi şot'o bağbanxoy t'öğölə yaq'absa.

⁷ Bağbanxon isə içoğoy arane next'un: "Mo varise! Ekinan kot'o besp'en, t'e vədə t'ulluğ yax mandale".

⁸ Hametər, şot'o biq'i best'unbsa, t'ulluğaxun c'evk'i bot'unst'a.

⁹ İsə ef zənden me t'ulluği q'onçuğon hari k'ə bale? Yəni şot'in hari me t'ulluğa əşp'est'alt'oğə tene əfçibal, t'ulluğal q'erəzt'oğə tene tadal ki?

¹⁰ Yəni me İvel Şama sal tenan k'alpe?

"Barizap'k'alxon t'ödx bosi jë

Ən vacib jëne baki.

¹¹ Mo Q'onçuğoy əşe,

Beş piin bəş baki mat mandala sa əşe"». †

¹² Samci bəyinşxon, k'anun zombalxon saal ağsaq'q'alxon ak'at'an ki, İsusen me məsəlinə exlətpsunen içoğone lafst'a, şot'o biq'sunt'un çureşi, ama camaataxun q'it'unbi. Kot'o görəl şot'o barti tat'unşi.

Şineynak'esa, şot'oval tadanən

(Mat'. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

¹³ T'e vədə şot'oğon İsusə İz əyitmoğoy loxol biq'seynak' fariseyxoxun q'a İrodi tərəf bakalt'oğoxun bəzit'oğə şot'ay t'öğölt'un yaq'abi.

¹⁴ Şot'oğon hari İsusə pit'un: «Məəlim, yan avayan ki, Hun düzgün amdarnu, şuk'k'aleynak'al tərəfkəşluğ tenbsa. Şot'aynak' ki, bitot'ay loxol sa piinen bəğsa, Buxaçuğoy yaq'aal düzen zombsa. Upa bəyn, beşi imp'erat'ora nalog tast'un düzgünə? Yan nalog tadalayan, yoxsa təə?»

† 12:11 12:10-11 İvel məğ. 118:22-23

15 Şot'oğoy p'əçolaluğa avabakala İsusen pine: «Za Bez əyitmoğoy loxol biq'sunnan çuresa? Zaynak' sa dinar eçanan, bəğaz».

16 Şot'oğonal et'unçeri. İsusen xavare haq'i: «Təngin loxol bakala şikil saal s'i şiya?» Şot'oğon coğabt'un tadi: «İmp'erat'ori».

17 İsusen şot'oğoy pine: «T'e vədə imp'erat'oreynak' bakalt'u imp'erat'ora, Buxaçuğoynak' bakalt'u Buxaçuğoy tadanan». Şorox İsusi me coğabi loxol məət't'əlt'un mandi.

Bəyinbaksuni barada sual

(*Mat'. 22:23-33; Luk'. 20:27-40*)

18 Bəyinbaksun tene bu uk'ala saduk'eyxoy‡ bəziyoroş İsusi t'əğöl hari Şot'oxun xavart'un haq'i:

19 «Məəlim, Moiseyen yaynak' metərə şampe: "Əgər sa amdari viçi p'uřenesa, şot'ay çuuxal əyelsuze süpür mandesa, şot'in iz p'uri viçey çuğoy haq'eq'an ki, şot'ay s'i maq'an açi". §

20 Vüğ viçine baksa. Samcit'in sa çuuxe haq'sa, ama izi əyel bakinut' bisane.

21 T'e vədə me çuğoy p'əmci viçene haq'sa, şot'inal içuxun oşə əyel bartinut' bisane. Xibimcit'inal, bip'imcit'inal,

22 lap vüğümcit'ual şirik' metərə baksa, şorox bütüm əyel bakinut' bisat'un. Bitot'uxun oşə me çuuxal bisane.

23 İşə axırınıci ğine p'uriyoroş bəyinbakat'an me çuux şot'oğoy mat'ay çuux bakale? Axırı vüğ viçey vüğəřanal me çuğoy haq'enedey».

24 İsusen şot'oğoy metərə coğab tadi: «Vən İvel Şamurxo saal Buxaçuğoy zora nu avabaksuna görənən səřfbaksa!

25 Bəyinbakiyoroş nə laşk'oy tet'un bakal, nə işq'ara tet'un tağal. Şorox göynul bakala angelxo k'inək' bakalt'un.

26 P'urit'oğoy bəyinbaksuna mandat'an işə Moiseyi girke boş Buxaçuğon şot'o bok'ala şaşə boşt'an "Zu Avrahami Buxaçuşzu, İsaak'i Buxaçuşzu, İak'ovi Buxaçuşzu" upsuna tenan k'alpe ki? *

27 Buxaçuş işə p'urit'oğoy təə, dirist't'oğoy Buxaçuşə. Metərлуğen, vən gele səřfnanbaksa».

Əmirxoy ən əsəso

(*Mat'. 22:34-40; Luk'. 10:25-28*)

‡ **12:18 12:18** *saduk'eyxo* - Rime hökmətin tərəf bakala iudeyxoy p'art'iin üzviyox. Şot'oğon İvel Şamaxun tək Moiseyi qo girkət'un q'abulbsay. Bəyinbaksuna, angelxo saal axırınıci ğina işə tet'un vəbaksay. § **12:19**

12:18-19 K'an. 25:5; Ap'ost'. 23:8 * **12:26 12:26** C'eys. 3:6

28 İçoğoy t'öğöl bakala k'anun zombalxoxun sunt'in me exlätə inebaki. Şot'in İsusı hetər şaat' coğab tast'una ak'i Şot'oxun xavare haq'i: «Buxaçuğoy əmirxoxun ən əsəso manuva?»

29 İsusen coğabe tadi: «Əmirxoy ən əsəso mone: "İbaka, ay İsrail! Tək beş Buxaçux bakala Q'onçuxe - Q'onçux.

30 Q'onçuğoy, vi Buxaçuğoy vi bütüm ük'en, vi bütüm elmuğen, vi bütüm haq'ilen saal vi bütüm zoren çureki".

† 31 P'əmcioval mone: "Vi İsat'u hun va çureğalt'ullarik' çureki". ‡ Mot'oğoxun vacib əmir butene».

32 K'anun zombalen Şot'o pine: «Məlim, Hun "tək beş Buxaçuxe, Şot'oxun q'erəzo tene bu" upsunen serinan pi. §

33 Şot'o bütüm ük'en, bütüm haq'ilen saal bütüm zoren çuresun, İsat'u hun va çureğalt'ullarik' çuresunal bütüm bok'osp'akala q'a q'erəz q'urbanxoxun bəşe».

34 T'e amdari metər bəğəloy coğab tast'una ak'ala İsusen şot'o pine: «Hun Buxaçuğoy padçağluğaxun əxil tenu».

Mot'oxun oşa şuk'k'alən İsusaxun sa şey xavar haq'suna ük' tene bi.

Xrist'os şı Ğara?

(Mat'. 22:41-46; Luk'. 20:41-44)

35 İsusen xrama zombat'an metərə pi: «Het'aynak't'un k'anun zombalxonXrist'osa "Davidi ğar" nexey?»

36 Axırı İvel Urufen Davida içü metərə pest'ey:

"Q'onçuğon bez Q'onçuğoy pine:

Zu Vi düşmənxo Vi turin oq'a sakamin

Bez yön tərəf arsa". *

37 Daviden için Şot'o "Q'onçux" pine k'ale, p'oy metəresa Şo hetərə Davidi ğar bakes bakon?»

Camaatenal Şot'o müq-müq ümüxelaxsay.

K'anun zombalxoxun vəx bəğanan

(Mat'. 23:5-7; Luk'. 20:45-47)

38 İsusen zombsun pine: «K'anun zombalxoxun vəx bəğanan. Şot'oğon c'ək'eseynak' boxoy paltar lapı tarapsuna, bazarın meydanxo içoğoy p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyirq'an baki" upsuna,

39 sinagogxo, q'onaxluğxo best'a arst'unat'un çuresa.

40 Şot'oğon süpür çupuğoy k'ojurxo, oçalxoy məhsula kəyi şart'unne, oşa isə içoğoy ak'est'eynak' gele boxoy afirit'unne. Me amdarxoy caza lap bihi bakale».

† 12:30 12:29-30 K'an. 6:4-5 ‡ 12:31 12:31 Lev. 19:18 § 12:32 12:32 K'an.

4:35 * 12:36 12:36 İvel məğ. 110:1

Süpür çuğoy nəziri q'utina təngə laxsun

(Luk'. 21:1-4)

41 İsus xrame məəlnə bakala nəziri q'utiğoxun sunt'u İša arşeney. Şot'in t'et'iyə amdarxoy hetər təngə laxsunane bəğsay. Dövlətlü amdarxoxun gelet'in t'iyə kala təngət'un laxsay.

42 Sa kəsib süpür çuğon isə hari p'ə lep't'on, ən xuri təngəne laxi.

43 İsusen İz şagirdxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğə pine: «Vəx düzinəz nex: me kəsib süpür çuğon nəziri q'utina bitot'uxun gelene laxi.

44 Şot'aynak' ki, bitot'in içəğoy bakala ganuxunt'un laxi, me çuğon isə iz kəsib ganuxun, iz xaşluğeynak' kiyel bakalt'une tadi».

13

Axırncı ğine nişanxo

(Mat'. 24:1-28; Luk'. 21:5-24)

1 İsus xrame məəlnexun c'eğat'an İz şagirdxoy sunt'in pine: «Məəlim, bəğa he gözəl jəyurxo, he gözəl binooxel!»

2 İsusen şot'o pine: «Me kala binoğon nexə? Şot'oğoxun hik'k'al tene mandal, bito şareğale».

3 Oşa İsus xramaxun çobaço bakala Zeytun buruğoy bel arşi vədine P'et'eren, İak'oven, İoanen saal Andreyen Şot'oxun tək mandat'an xavart'un haq'i:

4 «Yax upa, me Vi piyorox hevaxt' bakale? Me əşurxoy usumluğen bex p'ap'suna hetər avabakalyan? Mani nişanxo bakale?»

5 İsusen şot'oğə pine: «Bəğanan ki, vəx şuk'k'alən maq'an ferett'i!

6 Bez s'iyen gelet'in hari "Zu Şozu" pi, amdarxo feret't'ale.

7 Davoğoy q'a davin xavarxoy barada ibakat'an ma q'ıbanan: morox bakalane. Ama mo hələ axır tene.

8 Şot'aynak' ki, millət milləti, padçağluğ padçağluği loxol əqeğale. Gele ganxo oçal galbsun q'a busaluğ bakale. Morox hetər ki əyel bakala çuğoy q'aç'urxoy burqesune.

9 Vən isə ayığ bakanan. Amdarxon vəx divanbi sinagoxoy boş tatarlayınşalt'un. Vən Za görə başçığoy q'a padçağxoy bəş çurpi şahidluğbalnan.

10 Ama axır eğalt'uxun bəş bütüm millətəxo Mıç Xavarka-roozbakalane.

11 Vəx taşeri divanbat'an isə, ef k'ə upsuni əmxun saturbəş fikirmabanan, şot'aynak' ki, hat'e vədə k'ə upsun

lazım bakalt'u vëx İvel Urufen avabakest'ale. Şot'aynak' ki, əyitk'alo vën təə, Şo bakale. *

12 Viçen viçə, bavan əylə toydale. Əylux bava-nanay əleyinə c'eri şot'oğö besp'est'alt'un.

13 Za görə bitot'in vëx nifrətbalt'un. Ama axıral şirik' portbalo çark'eğale. †

14 Vərənluğ eçala irit'p'un sa şey iz nu lazım bakala gala laxesuna ‡ vën ak'ala vədine - barta k'alk'alt'in mot'o q'amışakeq'an - İudeyina bakalorox buruxmoğöq'at'un t'it'eri. §

15 K'ojin bel* bakalo k'oyaxun k'ənesa exst'eynak' oq'a şiri iz k'oya maq'an başi.

16 Çölö bakalo iz xələtə exst'eynak' k'oya maq'an taşi. †

17 T'e ğimxo bñhi çupuğoy q'a əylə döş tadalt'oğoy vay hala!

18 Afırıpnanan ki, me əşurxo İjena maq'an baki.

19 Şot'aynak' ki, t'e ğimxo t'etər dəhşətlü bakale ki, Buxaçuğon yaratmışı me dünyəni burqesunaxun həysət'inəl şirik' metər bakitene, bakalaltene. ‡

20 Əğər Q'onçuğon t'e ğimxoxun nu bot'iniy, sal sa amdar çark'eşes batenekoy. Ama Q'onçuğon c'ək'əsit'oğö görə - İçin c'ək'p'i amdarxo görə - t'e ğimxoxun bonet'i.

21 Əğər şinesa vëx t'e ğimxo uk'ayin ki, "bëğa, Xrist'os memiyane" nəəl ki, "bëğa, t'et'iyane", ma vëbakanan. §

22 Şot'aynak' ki, əfçi xrist'osxo q'a əfçi xavareçalxo əmələ eğale. Şot'oğon nişanxo saal möcüzoox ak'est'alt'un ki, əğər bacarbayt'un c'ək'əsit'oğoval feret't'at'un.

23 Vën isə ayığ bakanan! Bëğanan, Zu vëx hər şeyə saturbëş exlətezbi».

24 «Ama t'e ğimxo, t'e dəhşətaxun oşa

"Bëğ biq'eğale,

Xaşenal işiğtenəbal.

25 Muç'uliyox göynuxun barale,

Göynul bakala p'lanet'xo İlk'eğale". *

* **13:11 13:11** Luk'. 12:11-12 † **13:13 13:9-13** Mat'. 10:17-22; Luk'. 12:11-12

‡ **13:14 13:13-14** vərənluğ eçala irit'p'un sa şey iz nu lazım bakala gala laxesun - İsusen me əyiten "haram bakala sa şeye q'urban eçala gane loxol laxsuni" baradane nexə. İsusi me pit'oğö 70-ci usenast'a Yerusəlimə bakala q'urban eçala gane belt'un eçerey. § **13:14 13:14** Dan. 9:27; 11:31; 12:11 * **13:15 13:15** k'ojin bel. - T'evaxt' İsrailə k'ojurxoy bul düze bake. Metər k'ojurxoy bel amdarxon əşt'unbe, afırt'unpe, useni eğarix vədəmoğö t'et'iyat'un bask'e.

† **13:16 13:15-16** Luk'. 17:31 ‡ **13:19 13:19** Dan. 12:1; Qay. əyit 7:14 § **13:21**

13:21 Luk'. 17:21,23 * **13:25 13:24-25** İsa. 13:10; 34:4; Yez. 32:7; Yol. 2:10,31; 3:15; Qay. əyit 6:12-13

26 T'e vədə Amdari Ğare asoyxoy loxol kala zoren q'a tamtarağen eysuna ak'alt'un. †

27 Şot'in İz angelxo yaq'abale, şot'oğonal oçali çoyexun göye axıral sírik', dünyəni bip' t'öðxun İz c'ək'p'it'oğo topbalt'un.

28 İncilnə xoda bəğanan: şo t'up'ullayınşaki xazallay-ınşakat'an avananbaksa ki, yəy ene işane.

29 Haketər vənal, me əşurxoy burqesuna ak'at'an avabakanan ki, Amdari Ğar ene işane, lap çomost'ane.

30 Vəx düzinəz nex: morox bito hələ me nəsil iz ömüri axıra p'ap'inut' bakale.

31 Oçal q'a göy açi taneğon, ama Bez əyitmux tene açon!».

Nu avabakala ği saal saad

(*Mat'. 25:13-15; Luk'. 12:39-48*)

32 «Ama t'e ğine nəəl t'e saadi hevaxt' eysuni barada şuk'k'alən tene ava: nə göye angelxon, nə Ğaren - saycə Bayane ava. ‡

33 Ayığ bakanan, nep'ax ma mandanan, şot'aynak' ki, tenan ava t'e ği hevaxt' eğale.

34 Həysə ef piin bəş əxil yaq' c'eğala sa amdara eçanan. Şo k'oyaxun c'eri iz k'oja k'ulurxone tapşurbsa, şot'oğoy hər sunt'u sa əşe tast'a. Q'aroolçinal iz q'aroolast'a pula nu q'ic'bsunane əmirbsa. §

35 Vəxal şot'o görəz nexə, ayığ bakanan, nepax ma mandanan! Şot'aynak' ki, k'ojin q'oncuğoy he vaxt' eysuna - biyəsin, şüneyarine, dadalxon elk'at'an yoxsa savaxt'an - tenan ava. *

36 Barta şot'in bürdən hari vəx nep'ax maq'an ak'i.

37 Həysə vəx uk'alt'oğo isə bütüməz nex: ayığ bakanan!»

14

İsusi bisuni işalayınşaksun

(*Mat'. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; İoan. 11:45-53*)

1 C'ovaksuni axsibayeynak' * saal Əyinsuz Şume axsi-bayeynak' † p'ə ğine mandey. Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon İsusa c'əp'k'in biq'i besp'est'eynak' sa yaq't'un qəvesay,

2 ama "mot'o axsibayast'a ma ben, tene amdarxoy arane gərgürçilüğe baft'on" next'uniy.

† 13:26 13:26 Dan. 7:13; Qay. əyit 1:7 ‡ 13:32 13:32 Mat'. 24:36 § 13:34 13:34

Luk'. 12:36-38 * 13:35 13:35 Mat'. 24:42 * 14:1 14:1 C'eys. 12:1-14,21-27

† 14:1 14:1 C'eys. 12:15-20

³ İsus isə me vədinə Bet'anyinaney. Şo cuzamaxun q'olaybaki Simoni k'oya sulfin bel arşat'an sa çuux alabast'er jənaxun düzbaki iz boşal gele toyexlu, nard s'iyen bitk'in c'əyin bakala q'av iz kiyel k'oya başi Şot'ay t'öğöle taşi. Me çuğon q'ave bula xoxp'i iz boş bakala c'əyinə İsusi bele şipi.

⁴ T'e vədə q'onağxoxun bəzit'oğon əcuğləyinşəki sun-suna pit'un: «Me toyexlu c'əyin het'aynak'e ams'i gala əşesa?

⁵ Axırı kot'o xibbaç dinaraxunal † toyex toydi tənginə kəsibxo paybese bakoy». Şot'oğon çuğo töhmətsat'un burqi.

⁶ Ama İsusen pine: «Çuğoxun kulhaq'anan. Het'aynak'nan kot'o incitmişsa? Kot'in Zaynak' saat' sa əşe biq'i.

⁷ Kəsibxo həmişə ef t'öğöle, ef çureğala vədineyal şot'oğo köməybes banankon. Zu isə həmişə ef t'öğöl tez bakal. §

⁸ Çuğon iz bacarbalt'une bi. Bez bədənə oçalaxpseynak' həzirbi c'əyinəne əsp'est'i.

⁹ Vəx düzinəz nex: dünyəni mani gala Müq Xavarka-roozbakalesa, me çuğo eyex badi iz biq'i əşlin baradal exlətp'alt'un».

İuday İsusə toyst'un

(*Mat'. 26:14-16; Luk'. 22:3-6; İoan. 13:18-30*)

¹⁰ Hame vədine p'as's'e şagirdaxun soğo bakala İuda İsk'ariot' İsusə samci bəyinşxoy kiyel tast'uni niyəten şot'oğoy t'öğöle taşi.

¹¹ Samci bəyinşxo müqt'un baki, İuda təngə tast'unal əyitt'un tadi. Şot'inal İsusə şot'oğoy kiyel tast'eynak' yaq' qəvesane burqi.

Axırnci kərəm C'ovaksuni axsibayi ukuna uksun

(*Mat'. 26:17-30; Luk'. 22:7-23; İoan. 13:21-30; 1 K'or. 11:23-25*)

¹² Əyinsuz Şume axsibayi* samci ğine, yəni C'ovaksuni axsibayi q'urbanluğ q'uzina şamk'ala ğine şagirdxon İsusəxun xavart'un haq'i: «C'ovaksuni axsibayi q'urbani ukuna maya həzirben?»

¹³ İsusənal şagirdxoxun p'ranna yaq'abi pine: «Şəhərə takinan, t'et'iya ef bəş gamaten xe taşala sa amdar c'eğale. Şot'ay baç'anəxun takinan.

† 14:5 14:5 *xibbaç dinar* - Əsp'ali sa usenluğ haq'q'axun gele.

K'an. 15:11 * 14:12 14:12 *Əyinsuz Şume axsibayi C'eys. 12:27*

§ 14:7 14:7

14 Şo mani k'oya bağayın, t'e k'ojin q'onçuğo up-anan: "Məəlimen xavare haq'sa: Bez şagirdxoxun sagala C'ovaksuni axsibayi q'urbana ukala otağ maya?"

15 K'ojin q'onçuğonal vəynak' ala həzirbaki sa otağ ak'est'ale. T'et'iya yaynak' həzirluğ bəğanan».

16 Şagirdxo yaq'at'un baft'i. Şəhərə hari hər şeyə Şot'in pi k'inək't'un ak'i, C'ovaksuni axsibayi ukunal həzirt'unbi.

17 Biyəbakat'an İsus p'as's'e şagirdaxun sagala hare.

18 Şorox sulfin bel arsi şum ukat'an İsusen pine: «Vəx düzinəz nex: vəxun sunt'in - həysə Zaxun şum ukalt'in - Za toydale». †

19 Şorox pist'unbaki, sunay bač'anexun "zu tezu ki?" pi Şot'oxun xavar haq'sat'un burqi.

20 İsusen şot'oğo pine: «Ef p'as's'e tanaxun soğone. Zaxun sagala şuma q'ava tork'alo şone.

21 Amdari Ğar İz əmxun samesi k'inək'e taysa. Ama vay t'e amdari hala ki, Amdari Ğara xəyanətebsa! T'e amdareynak' sal nanaxun nu bakiniy saat'e bakoy».

22 Şot'oğon ukat'an İsusen şuma exedi, şükürbala afırına pi, şot'o cöybi şagirdxo tadi pine: «Ext'anan! Mo Bezi bədəne».

23 Oşa came ext'i, şükürbi şot'oval şagirdxone tadi, bitot'inal t'et'iin üt'ünği.

24 İsusen şot'oğo pine: «Mo gelet'ay yəşəyinşeynak' barala Bezi p'ine, Təzə İrəziluği p'i. ‡

25 Vəx düzinəz nex: Zu Buxaçuğoy padçağluğa təzə fi üğələ ğinal şirik' c'ap'en tadala me meyvinəxun ene üğəletez».

26 Şorox Buxaçuğo alxışp'ala məğurxo məğpit'uxun oşa c'eri Zeytun buruğoy tərəft'un taşi.

P'et'eri danmişaksuna saturbēš avabakest'un

(Mat'. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; İoan. 13:36-38)

27 İsusen İz şagirdxo pine: «Vən bitot'in Za bosı tağalnan, şot'aynak' ki, metərə samese:

"Çobana duğoz,

Eğelxo pərən-pərən bakalt'un". §

28 Ama Zu bəyinbakit'uxun oşa vəxun bēš Galileyina taşi t'iya efi yaq'a bəğoz». *

29 P'et'eren Şot'o pine: «Lap bitot'in Va bosı taalğayt'un, zu ketər tez ball!»

† 14:18 14:18 İvel məğ. 41:9 ‡ 14:24 14:24 C'eys. 24:8; Yer. 31:31-34 § 14:27

14:27 Zək. 13:7 * 14:28 14:28 Mat'. 28:16

³⁰ İsusen coğabe tadi: «Va düzinəz nex: ğe, hame üşe dadalen p'ə kərəm elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu».

³¹ Ama P'et'eren iz uk'alt'ay loxol çurpi pine: «Əgər Vaxun sagala bez bisunal lazım bakayın, Vaxun tez danmişakal!» Mandi şagirdxonal bitot'in hametərt'un pi.

İsusi Get'semani uk'ala ganu afırıpsun
(Mat'. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)

³² Oşa şorox Get'semani uk'ala sa galat'un hari. İsusen İz şagirdxo pine: «Zu afırık'amin vən memiya çurpanan».

³³ Şot'in P'et'era, İak'ova saal İoana isə İçuxune ext'i. Şo gele narahatey, İçu kala sa q'iyene haq'ey.

³⁴ Şot'in pine: «Za t'etər sa dərdene haq'e ki, male manst'a biyaz. Vən həysə memiya çurpanan, ama nepaxmaek-inan».

³⁵ İç isə samal bəş taşi çooq'a biti afırınepi ki, mümkünesa, İz loxol eğala me əzyət İçu nu laft'ane.

³⁶ Şot'in metərə pi: «Ay Bava, axırı Vaynak' hər şey mümküne. Me əzyət üğəst'ala cama Zaxun əxilba. Ama Bez təə, Vi çureğaloq'an baki».

³⁷ Oşa İsus şagirdxoy t'öğölə qaybaki. Hariyal şot'oğə nep'axe ak'i. Şot'in P'et'era k'alpi pine: «Simon, nep'axnu? Sa saad muğur mandes batenkoy?»

³⁸ Muğur mandi afırıpanan ki, Şeytanen vəx maq'an sinəyinşi. Şot'o görə ki, urufi niyət şaat'al bakayın, amdar zəife».

³⁹ İsus p'urumal t'et'iin əxilbaki hat'e əyitmoğon afırınepi.

⁴⁰ Qaybakat'an anek'i ki, şorox nep'axt'unsa, şot'aynak' ki, içoğoy pulmux q'ic'esay. Şot'oğon tet'un avay ki, İsusə k'ə uk'at'un.

⁴¹ İsus xibimci kərəm şot'oğoy t'öğöl qaybaki pine: «Hələl bask'i dincəyinşnanbaksa? Bəse! Vaxt' p'ap'ene! Həysə Amdari Ğar günaxkərxoy kiyel tadeğale!»

⁴² Hayzanan tağen. Ene, Za toydiyobal enesa!»

İsusi biq'esun

(Mat'. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; İoan. 18:3-12)

⁴³ İsusen İz jomo bakala əyitə hələ pi tene çark'ey, İz p'as's'e şagirdaxun soğə bakala İuda hari c'ere. Şot'ay t'öğöl samci bəyinşxon, k'anun zombalxon saal ağsaq'q'alxon yaq'abi kiye xançalla q'a sayballa sa dəst'ə amdare buy.

44 İsusə toydi İudan şot'oğoxun saturbëş əyitpeney: «Zu şot'oğoxun mat'u muşk'ayiz, avabakanan ki, şone İsus. T'e vədə ef amdarxon şot'o biq'i taşreq'at'un».

45 Hametər, İuda düz İusisi t'öğöl hari şot'o "məlim!" pi muçepi.

46 Şot'oxun hari amdarxonal İsusə bit'unq'i.

47 İusisi t'öğöl bakalt'oğoxun sunt'in xançala zapi samci bəyinşi k'ula duği şot'ay ümōğō tumexun bonet'i.

48 İsusen şot'oğō pine: «Vən het'aynak'nan Bez baç'anexun amdarfūq'k'ali loxol eğala k'inək' xançalla q'a sayballa hare?»

49 Hər ği xrama ef piin bëş zomezbsay, sal Za bitenanq'say. Ama barta İvel Šam bex p'ap'eq'an». †

50 T'e vədə bitot'in İsusə bosi t'it'unt'eri.

51 Saycə kətan parçinen bəc'üresi sa cəyil ğar isə hələl İusisi baç'anexun tanesay. Əsk'ərəxon şot'o bit'unq'i.

52 Ama şo parçin boşt'an c'eft'i çuplağ t'inet'eri.

İsus Kala Şurin bëş

(*Mat'. 26:57-68; Luk'. 22:54-55,63-71; İoan. 18:13-24*)

53 İsusə samci bəyinşxoy kalat'ay bëšt'un taşeri. T'iya bütüm samci bəyinşxo, ağsaq'q'alxo saal k'anun zombalx-one gireşey.

54 P'et'er isə əxiləxun samci bəyinşxoy kalat'ay məəlinəl şirik' İusisi baç'anexun enesay. Şo məəlnə başi aruğoy t'öğöl bakala q'aroolçığoxun sagala arşi gamesane burqı.

55 Samci bəyinşxon q'a Kala Şurina bakalt'oğoy bitot'in amdarxo eçest'i əyitp'est'unst'ay ki, şot'o besp'est'eynak' mənə bəğəbat'un. Ama hik'k'al bəğəbes tet'un baksay.

56 Şot'ay əleyinə əfçidən çoyel çurk'alxo geleney, ama şot'oğoy saycət'ay əyitmux sun-sunaxun düz etenesay.

57 Bəzit'oğon isə əfçidən çoyel çurpi pit'un:

58 «Yan Kot'ay metər upsunayan ibake: "Zu amdarxon biq'i me xrama şarpi xib ğiin boş kiin nu biq'es bakala q'erəz sa xram biq'oz"». ‡

59 Ama şot'oğoyal əyitmux sunaxun düz tene hari.

60 T'e vədə samci bəyinşxoy kalo turel hayzeri İsusaxun xavare haq'i: «Vi me amdarxo tadala coğab butene? Axırı şot'oğon vi əleyinət'un əyite!»

61 Ama İsus şip' çurpeney, şot'in coğab tene tast'ay. Samci bəyinşxoy kalat'in p'urum şot'oxun xavare haq'i: «Xeyir-bərəkətlu Bakalt'ay Ğar Xrist'os hunnu?»

62 İsusen şot'o pine: «Zuzu! Vën Amdari Ğare Zorba Bakalt'ay yön tərəf arst'una q'a göynul bakala asoyxoy loxol eysuna ak'alnan». §

63 T'e vədə samci bəyinşxoy kalat'in iz loxol bakala paltara zıǵzıǵbi* pine: «Ene şahidxo k'ə ehtiyəcyax bu?

64 Kot'in me əyitmoǵon izi Buxaçuǵo nu çalxsunane ak'est'i! P'oy mot'o k'ənan nex?» Bitot'inal İsusi bisuni cazina layıǵ baksuna q'ərart'un tadi. †

65 Bəzit'oǵon Şot'ay loxol çupsat'un burqı, Şot'ay pulmoǵo ǵaçp'i "xavareçalluǵba bəyn!" pi Şot'o yumbu-ruǵlayınşt'unbsay. Mot'oxun oşa q'aroolçıǵont'un burqı Şot'o t'apsa.

P'et'eri İsusaxun danmışaksun

(*Mat'. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; İoan. 18:15-18; 18:25-27*)

66 P'et'er isə hələ məlneney. Me vədine samci bəyinşxoy kalat'ay çuux nökerxoxun soǵoval t'iyane hari.

67 Şot'in aruǵoy bel gameǵala P'et'era ak'i şot'ay loxol bəǵi pine: «Hunal me Nazaret'lunaxun, İsusaxun sagalanuy».

68 Ama P'et'eren mot'oxun danmışaki pine: «Nə avatez, nə q'amıştezbaksa hun het'uxunen əyite». Şo məəlin baǵala ganuçe taşi, hame vədineyal dadalen elepi.

69 Çuux nökeren P'et'era miyal ak'i iz t'öǵöl bakalt'oǵo p'urum pine: «Moval şot'oǵoxune».

70 P'et'er p'urumal danmışebaki.

Samal oşa t'et'iya çurpit'oǵon p'urum içü pit'un: «Həgigiyal, hun şot'oǵoxunnu, axiri hunal Galileyinaxunnu».

71 P'et'eren içü q'arǵışbsun elaspi pine: «Vën uk'ala t'e amdara tez çalxa».

72 Hat'e dayǵal dadalen p'əmcı kərəm elepi.

P'et'eren İsusi «dadalen p'ə kərəm elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmışakalnu» əyite iz eyex badi önönepi.

15

İsus Rimen təyini başçı P'ilat'i bəş

(*Mat'. 27:1-2,11-26; Luk'. 23:1-25; İoan. 18:28-19:16*)

1 Savaxt'an üşenen samci bəyinşxon, aǵsaq'q'alxon, k'anun zombalxon saal Kala Şurin bütüm üzviǵon maslaat-bit'uxun oşa İsusi kula ǵaç'p'i P'ilat'i t'öǵöl taşeri şot'o təslimt'unbi.

§ 14:62 14:62 Dan. 7:13 * 14:63 14:63 paltara zıǵzıǵbi - Me hərəkəten Buxaçuǵo bihi taǵala əyitmoǵo ibakala amdaren izi me əyitmoǵo nu q'abulbsunane ak'est'ay. † 14:64 14:63-64 Lev. 24:16

2 P'ilat'en Şot'oxun xavare haq'i: «İudeyxoy padçağ hunnu?» İsusen coğabe tadi: «Hunen metər nex».

3 Samci bəyinşxon Şot'o gele əşurxost'at'un taxsırkər c'evk'sa burqi.

4 T'e vədə P'ilat'en Şot'oxun p'urumal xavare haq'i: «Sal coğab ten tadal? Axırı va mema əşləst'a taxsırkərt'un c'evk'sa!»

5 Ama İsusen p'urumal şot'o coğab tene tadi, P'ilat'al mot'o lap məət't'əle mandi.

6 Hər C'ovaksuni axsibayast'a P'ilat'en sa ədət k'inək' biq'əsit'oğoy boşt'an amdarxoy çureğalt'oğoxun sunt'u tərbəsay.

7 Hame vədine biq'əsit'oğoy arane ölkinə gərgürçuluğ sakit'oğoxun sagala amdar bəsp'i, iz s'i Barabba bakala sa amdare buy.

8 Camaatenal P'ilat'i t'öğöl hari şot'oxun isəəl iz hər usen balt'u bşunane xaişbi.

9 P'ilat'en şot'oğö pine: «Çurnansa, vəynak' iudeyxoy padçağa tərbəz?»

10 Şot'in avaney ki, samci bəyinşxon İsusə paxılluğaxunt'un kiyel tast'un çuresə.

11 Ama samci bəyinşxon amdarxo galt'undi ki, İsusə təə, Barabbın tərbəşunaq'at'un çureşi.

12 P'ilat'en p'urumal şot'oğoxun xavare haq'i: «P'oy k'ənan çuresə? Vən iudeyxoy padçağ uk'ala me amdara k'ə baz?»

13 Şot'oğonal harayt'unpi: «Kot'o xaçe loxol t'əq't'a!»

14 P'ilat'en xavare haq'i: «Axırı kot'in k'ə pislüğa be?» Şot'oğon isə "kot'o xaçe loxol t'əq't'a!" uk'a samalal ost'aart'un haraypi.

15 P'ilat'enal camaati səs bot'bakeq'an pi şot'oğöynak' Barabbina tərbəbi. İsusə isə tatarlayınşest'it'uxun oşa xaçe loxol t'əq'st'eynak' əsk'ərxoy kiyele tadi.

Əsk'ərxoy İsusə lağa haq'sun

(Mat'. 27:27-31; İoan. 19:2-3)

16 Əsk'ərxon İsusə başçı P'ilat'i sarayın məəlnexun bona təşəri içoğoy bütüm dəst'inə topt'unbi.

17 Şot'o tünd č'oç'a sa xələt lapest'i, oşa şaşaxun tac əldi İz belt'un laxi.

18 Şot'oğon İsusə "iudeyxoy padçağ dirist'q'an baki!" pi lağat'un haq'say.

19 Şot'ay bel gəşən dut'unğsay, İz loxol çut'unney, İz bəş çökt'i bult'un k'os'bsay.

20 Boşşamin lağa haq'i axşumpit'uxun oşa, Şot'ay lox-olxun tünd ç'oç'a xələtə c'eq'i İz paltara lapest'i Şot'o xaçe loxol t'əq'st'eynak't'un taşeri.

İsusi xaçe loxol t'əq't'esun

(*Mat'. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; İoan. 19:17-25*)

21 Hame vədine ayizexun eğala Simon s'iyen sa K'irenalı hat'e yaq'ene c'ovaksay. Şo Aleksandri q'a Rufusi bavaney. Əsk'ərxon Şot'o biq'i İsusi xaça taşt'unat'un məcburbi. *

22 İsusa K'olgot'a uk'ala galat'un eçeri. «K'olgot'a» - «Kəllin ga» upsune.

23 Şot'o q'aç' bot'ala dərmon gərbi fi tast'unt'un çureşi, ama Şot'in tene üği.

24 Şot'oğon İsusa xaçe loxol t'əq't'undi. İz paltara isə "şu hik'ə kofedo-kofedo" pi çöp bosı içoğoy arane cöyt'unbi. †

25 Şot'o xaçe loxol t'əq't'at'an xibimci saadey. ‡

26 Şot'ay best'a İz taxsıra ak'est'ala metər same buy: İudeyxoy PADÇAĞ.

27 Şot'oxun sagala amdar füğ'suni loxol biq'esi p'ə tanal xaçe loxol t'əq't'undi. Sunt'u İz yön tərəf, t'e sunt'u isə İz tərs tərəf.

28 §

29 Eğal-tağalxon içoğoy bula jik'p'sun Şot'o lağat'un haq'say, "k'ə baki, ay xrama şarpi xib giin biq'alo!

30 İse va çark'est'a, xaçaxun şiki!" next'unıy. *

31 Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxonal Şot'o lağa haq'i next'unıy: «T'iyəmit'oğone çark'est'ay, ama içü çark'est'es tene baksa!

32 Barta isə "İsraili padçağ" bakala me "xrist'os" xaçaxun şireq'an, yanal ak'en vėbaken!» İsusaxun sagala xaçe loxol t'əq't'esit'oğonal Şot'o təhk'irt'unbsay.

İsusi bisun

(*Mat'. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; İoan. 19:25-30*)

33 Üqūmci saadaxun † vuyumci saadal şirik' ‡ dirist' oçali çoyel bayinq'luge baki.

34 Vuyumci saadast'a İsusen ost'aar səsen harayepi: «Elohi, Elohi, lema sabaxt'ani?» §

* 15:21 15:21 Rim. 16:13 † 15:24 15:24 İvel məğ. 22:18 ‡ 15:25 15:25 xibimci saad - Həysət'in vaxt'en savaxt'an saad vuy. § 15:28 15:28 Bəzi kiinşamurxost'a me bənd butene - İvel Şamurxost'a şameşiyorox bex p'anep'i:

«Üşyanbalxoy taye baki». Luk'. 22:37 * 15:30 15:29-30 İvel məğ. 22:7; 109:25; Mrk'. 14:57-58; İoan. 2:19 † 15:33 15:33 üqūmci saad - Həysət'in vaxt'en berezəre saadin p'as'se. ‡ 15:33 15:33 vuyumci saad - Həysət'in vaxt'en berezərexun oşa saad xib. § 15:34 15:34 İvel məğ. 22:1

Mo «ay Bez Buxaçux, Bez Buxaçux, het'aynak'en äxilbaki Zaxun?» upsune.

35 T'et'iya çurpit'oğoy bəzit'oğon mot'o ibaki pit'un: «İnanbaksa, İlyane k'ale!»

36 Sa amdaren t'it'eri bisinə fine oq'oyen şəyinbi şot'o sa q'arğuni bel c'ovakest'i İsusane tadi ki, üğəne. Şot'in pine: «İsə bəgen bəyn İlyan hari kot'o xaçe loxolxun s'ivak'sa?»
*

37 İsusen ost'aar haraypi elmuxe tadi.

38 Hat'e dayğa xrame pərdə alaxun oq'al s'irik' p'ə gala zığebaki. †

39 İsusi bəş çurpi q'oşuni baçtani kalat'in şot'ay axırınıci nəfəsə metər tast'una ak'at'an «seriyal, me Amdar Buxaçugoy Garey» pine.

40 T'et'iya äxiləxun bəğala çupuxal buney. Şot'oğoy arane magdallu Mariya, İosifi q'a mis'ik' İak'ovi nana Mariya saal Salomit'e buy.

41 İsus hələ Galileyina bakat'an me çupux İz baç'anexun hari İçu q'ulluğt'unbsay. T'et'iya şot'oxun Yerusalama hari q'erəzəl gele çupuxe buy. ‡

İsusa gərəmzinə laxsun

(*Mat'. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; İoan. 19:38-42*)

42 Ene biyəne baksay. T'e ği C'ovaksuni axsibayeynak' həzirluğ bəğala ğiney, yəni Şamat' ğine bəşin ği.

43 Kala Şurin hörmətlü amdarxoxun soğo bakala, Buxaçugoy padçağluğa yaq'bəğala Arimat'eyalu İosif P'ilat'i t'öğölə hari. Şot'in iz ük'ə çaxp'i İsusi meydəne şot'oxun çureşi.

44 P'ilat'en İsusi metər uşum bisuna ibaki məət't'ələ mandi, baçtani kalat'u iz t'öğöl k'alpi xavare haq'i: «Şo ene p'urene?»

45 Baçtani kalat'in "hoo" pit'uxun oşa şot'in İosifa meydə exst'una icazane tadi.

46 İosifen taşi kətani parçane haq'i, şot'in meydə xaçaxun s'ivk'i me parçına bəc'ürpi, taşeri q'ayani boş kaşesi mağarinane laxi. Şot'in mağarin jomo sa jəyal t'ık'iredi.

47 Magdallu Mariyan q'a İosifi nana Mariyanal meyidi maya laxsuna at'unk'i.

* 15:36 15:36 İvel məğ. 69:21 † 15:38 15:38 C'eys. 26:31-33 ‡ 15:41 15:40-41 Luk'. 8:2-3

16

*İsusi bëyinbaksun**(Mat'. 28:1-8; Luk'. 24:1-9; İoan. 20:1-10)*

¹ Şamat' ği c'ovakit'uxun oşa magdallu Mariyan, İak'ovi nana Mariyan saal Salomit'en şaat' adeğala oyurxoxun düzbaki c'əyint'un haq'i ki, taşi İsusi meydə ləəmdat'un.

² Şamat' ği c'ovaki, savaxt'an üşenen bəğ çərtk'at'an şorox mağarin t'öğölt'un hari.

³ Şot'oğon içoğoy arane "mağarin jomost'a bakala jəna yaynak' şin t'ik'irdale?" pi exlətt'unbsay.

⁴ Ama t'iya İşalayınşakat'an at'unk'i ki, jə t'öox t'ik'ireşene. T'e jə gele kala jəney.

⁵ Şorox mağarina bağat'an at'unk'i ki, yön tərəf mas'i xələt lapi sa cəyile arşe. Çupuxxo q'iyene haq'i.

⁶ Şot'in isə pine: «Ma q'ıbanan! Avazu ki, xaçe loxol p'uri Nazaret'lu İsusanan qəvesa. Şo bëyinbakene! Memiya butene. Bəğanan, mo İçu laxi gane.

⁷ Həysə isə takinan, Şot'ay şagirdxo saal P'et'era metər upanan: "İsusen Galileyina vəxun bəş taşi ef yaq'ane bəğsa. Vəx pi k'inək' Şot'o t'et'iya ak'alnan"». *

⁸ Çupux gərəmzinaxun c'eri t'it'unt'eri. Şot'oğə sa dəhşətene haq'layınşey, mat mandet'unıy. İçoğoy q'iyexunal şuk'k'ala hik'k'al tet'un pi.

*İsusi İz şagirdxoynak' ak'esun**(Mat'. 28:9-10; Luk'. 24:13-35; İoan. 20:11-18)**(P'ə ən damna kiınşamurxost'a Mrk'. 16:9-20 tənə bu.)*

⁹ Şamat' ği c'ovakit'uxun oşa, savaxt'an üşenen bëyinbaki İsus süft'ə magdallu Mariyaynak'e ak'eşi. Mo hat'e İsusen içuxun vüğ murdar uruf c'evk'i Mariyaney.

¹⁰ Mariyanal taşi mot'o İsusaxun baki isəəl Şot'aynak' yas efi önök'alt'oğə xavare tadi.

¹¹ Ama şot'oğon İsusi bëyinbaksuna q'a Şot'ay Mariyaynak' ak'esuna tet'un vəbaki.

¹² Mot'oxun oşa İsus p'urum İz şagirdxoxun p'rannat'aynak', şorox ayize tağat'an yaq'a şot'oğoy bəş q'erəz suraten ak'eşi.

¹³ Şot'oğon qoş qaybaki me barada t'iyəmit'oğə exlətt'unbi, ama şot'oğoval tet'un vəbaki.

*İsusi İz şagirdxo ən vacib tapşuruğ tast'un**(Mat'. 28:18-20; Luk'. 24:36-49; İoan. 20:19-23; Ap'ost'. 1:6-8)*

* 16:7 16:7 Mat'. 26:32; Mrk'. 14:28

14 Oşa t'etəre baki ki, İzi sas's'e şagirden sagala arşi şum ukat'an İsus şot'oğoy nak'e ak'eşi. Şot'oğoy inadkər luğa görə, İçu bəyinbakit'uxun oşa ak'it'oğoy nu vėbaksuna görə şot'oğoy töhmətebi.

15 Şot'in İz şagirdxo pine: «Dirist' dünyənə tarapanan, amdarxo bitova Mıq Xavarakaroozbanan!

16 Vėbaki k'unuk'bakala amdar çark'eğale, içust'a vėluğ nu bakalt'u isə pis q'ərar tadeğale.

17 Vė bakalt'oğoy çalxest'alo isə şot'oğoy ak'est'ala möcüzəlü nişanxo bakale: şot'oğon Bez Şiyen murdar urufxo c'evk'alt'un, təzə muzurxon əyitk'alt'un,

18 dizik'xo içoğoy kiin biq'i besp'ala zəhərə l üğəyt'un, şot'oğoy təsir tene bal. Şot'oğon içoğoy kulmoğoy azariğoy loxol laxalt'un, şoroxal q'olaybakalt'un».

İsusi göynul əqesun

(Luk'. 24:50-53; Ap'ost'. 1:9-11)

19 Me əyitmoğoy pit'uxun oşa Q'onçux İsus göynul əqesi Buxaçuğoy yön tərəf areşi.

20 Şagirdxon isə taşi hər gala Mıq Xavara karoozt'unbsay. Q'onçuğonal şot'oğoy köməyebsey, şot'oğoy karooza möcüzəlü nişanxon təst'igebsey.

Luk'an šampi Mũq Xavar Běšin öyit

Me girkə šampi Luk'a İsus Xrist'osi Mũq Xavari yəymişaksunast'a gele əşur biq'i P'avelaxun sagalane bake. Şo hamal iz əşlə şaat' avabakala sa doxt'urey. Me girkə şot'in maya šamsuna avateyan, ama šamesuni tarix 60-62-ci usenxone hari c'eysa. Girke T'eofileynak' šamesunen isə ak'esest'a ki, T'eofil varlu amdare bake, bakes banekon me girke bex c'eysunast'a Luk'a tənginen köməyebe. "Ap'ost'olxoy əşurxo" girkə šampiyoval hame Luk'ane.

Luk'a iç İsus Xrist'osi c'ək'p'i p'as's'e şagirdxoxun tene bake, şot'in İsusə oşane q'abulbe. Şot'o görəl girke boş Luk'an İsusi bütüm amdaxoy çark'eseynak' eysuna lap gelene ak'est'un çuresa. Girken ak'esest'a ki, İsus fağırxoynak' q'a içoğoy yaq'a açesp'it'oğoynak', varluğoynak' hamal kəsibxoynak', yəhudi bakala hamal nu bakalt'oğoynak'e hare. Luk'ay doxt'ur baksuna görə girke boş İsusi azariğə q'olaybsuni barada bakala hadisoox lap gelene.

T'iyəmi Mũq Xavar girkurxo bəğat'an Luk'ay girk samal q'erəze burqesa. Sa angelen K'unuk'bal İoani nanaxun baksuna iz bava saturběş avabakesest'a. Oşa İsusi nanaxun baksuni baradane exlətesa, oşa isə saycə Luk'ay Mũq Xavar girke boş bakala p'as's'e yəşt'ə İsusi Yerusalmi xrama taysuni barada.

Luk'an İsusi k'unuk'bak'suni, şeytanen Şot'o sinəyinşbsuni, Şot'ay İzi q'ulluğa burqsuni baradane exlətpsa. İsusi Galileya bölginə bi q'ulluği, Şot'ay Yerusalmi tağat'an bakala hadisəğoy baradal gelo saycə Luk'ay šamp'i girke boşe.

Axırda İsus fariseyxoy q'a k'anun zombalxoy kiyele tadesa, İzi saturběş avabakest'i k'inək'əl p'uri bəyinebaksa. Axiri Şo hakot'aynak'al hareney: beş günaxxo İz ozane ext'i İz p'iyen şot'oğə os'kseynek'! Beşi çark'eseynak'! Me barada hələ Adam q'a Yevay günaxaxun burqi İsusi nanaxun baki vədinəl şirik' hema xavareçalene saturběş avabakest'e. Amdaxoy içoğoy əşp'est'i günaxaxun təmizbakseynek', Buxaçuğoy piyes p'urum şaat'luğ

bəğəbseyrak' sa yaq'e bu! Moval Mıq Xavara vėbaki Buxaçuğoy yaq'abi Çark'est'ala q'abulbsun!

Hametər, Luk'an şampi Mıq Xavar girke axırnci bulurxo İsusı göynul əqesunen, Şot'ay İzi şagirdxo içöğoyrak' İvel Urufa yaq'absuna əyit tast'unene çarksa.

Girke boş bakalorox:

1:1-4 Girke T'eofileynak' şamesun

1:5-2:52 K'unuk'bal İoani q'a İsus Xrist'osi nanaxun baksun

3:1-20 K'unuk'bal İoani q'ulluğ

3:21-4:13 İsusı k'unuk'baksun q'a sinəyınşaksun

4:14-9:50 İsusı Galileyina q'ulluğbsun

9:51-19:27 İsusı Galileyinaxun Yerusalisa taysun

19:28-23:56 İsusı Yerusalisa baki axırnci ğimxo

24:1-53 İsusı bəyınbaksun, t'iyəmit'oğö ak'esun q'a göynul əqesun

Girke T'eofileynak' şamesun

1 Hörmətlü T'eofil, gelet'ine beş arane baki əşurxoxun şamsuna çalışake.

2 T'e belxun həysət'inəl şirik' Mıq Xavara içöğoy piin ak'i şot'o q'ulluğbit'oğön me əşurxo yax exlətp'i k'inək'

3 zuval t'e belxun bitova yönbəri fikir tadi mot'oğö vayrak' belxun oşel şamsuna lazımez avabaki.

4 Metər ki, hun vi zombakit'oğöy düz baksuna tam vėbakan.

K'unuk'bal İoani nanaxun baksuna saturbəş avabakest'un

5 İdeyin padçağ İrodi vədinest'a Avia dəst'inəxun * bakala Zəkəriyə s'iyen sa bəyınşe buy, iz çuuxal Aaroni nəsiləxuney, şot'ay s'i Elizabet'ey.

6 Şorox p'öğəl Buxaçuğoy piyes düzgün amdaxuney, Buxaçuğon laxi buyruğxo q'a q'aydoğö bitova əyitsuz bex p'ap'est'unbsay.

7 Ama Elizabet' ərəmik[†] baksuna görə içöğoy əyel tene buy. Şot'oğoy p'rannayal yəş geleney.

8 Sa ği Zəkəriyən iz dəst'in navadast'a Buxaçuğoy bəş bəyınşluği q'ulluğane taşt'ay.

9 Xrama başi şaat' adeğala buxur bok'ospsunal me dönüş içune koft'ey (bəyınşxoy ədəten mot'ayrak' çöpt'un bost'ay). Zəkəriyə xramane başi,

* 1:5 1:5 Avia - Xrama q'ulluğbala bəyınşxoy 24 dəst'inəxun soğoney. Me dəst'oox bütüm Aaroni nəsiləxuney. Bəğa: 1 Hadis. 24:10 † 1:7 1:7 Ərəmik' - əyel çes nu bakala çuux

10 amdarxon isə me vədine xrame məəlne çurpi afırt'unney.

11 Me vədə q'urban eçala gane yön tərəf Zəkəriyəynak' Buxaçuğoy sa angele ak'eşi.

12 Zəkəriyən şot'o ak'i q'inebi, içü açesebi.

13 Angelen isə şot'o pine: «Ma q'iba, Zəkəriyə! Buxaçuğon vi afırına inebaki. Vi çuux Elizabet'en vaynak' sa ğar eçale. Hunal iz s'iya İoan ‡ laxa.

14 Şot'in vaynak' müqluğ eçale, vi ük' müqluğen buy bakale. Amdarxoy geloval şot'ay dünyəne eysuna görə müq bakale,

15 şot'aynak' ki, şo Q'onçuğoy piyes kala ak'eğale. Şot'in sal sa vədə nə fi, nəəl q'erəz finağoybala üğünxo tene üğəl, hələ nanay tapane amağ'un İvel Urufen buy bakale. §

16 Şot'in israilluğoy gelet'u Q'onçuğoc, içoğoy Buxaçuğoc qaydale.

17 Şo xavareçal İlyay urufen q'a zoren Q'onçuğoy bəş tağale, bavoğo içoğoy əyloğoc, tərst'oğo düzgün yaq'aç yönbi, azuk'a Şot'ay eyseynak' həzirbale. *

18 Zəkəriyən angela pine: «P'oy zu mot'oğoy bex p'ap'suna hetərez avabakon? Axırı zuval gele q'ojazu, bez çuğoyal ene yəş c'ovakene».

19 Angelen şot'o coğabe tadi: «Zu Buxaçuğoy bəş çurk'ala Gavriilzu, me müq xavaral va upseynak'ez yaq'abake. †

20 Həysə isə, hun bezi pit'oğo nu vəbaksuna görə, me əyitmux bex p'ap'ala ğinal şirik' əyitp'es ten bakal, lal bakalnu».

21 Qavuna çurpi amdarxon isə Zəkəriyəy yaq'at'un bəğsay, şot'ay xramaxun het'u görə metər c'əyi c'eysuna tet'un q'amışaksay.

22 Şo xramaxun c'ere, ama amdarxoxun əyitp'es tene baki. Amdarxonal q'amışt'unbaki ki, şot'o xrama hik'ənesa ak'eşene. Şot'in amdarxoxun kiin-biine əyitey, şot'aynak' ki, laley.

23 Zəkəriyəy q'ulluği vaxt' çark'at'an şo iz k'oyane qaybaki.

24 Samal oşa isə iz çuux Elizabet' əyeləne mandi, qo xaşal iz k'oyaxun tene c'eri.

25 Şot'in nexey: «Mot'o zaynak' Q'onçuğone bi. Şot'in za eyex badi amdarxoy arane çoməyin manst'axun çark'esedi». ‡

‡ 1:13 1:13 İoan - əbrani muzin Q'onçuğon ük'e bok'ospsaupsune. § 1:15

1:15 Ams'i oç. 6:3 * 1:17 1:17 Mal. 4:5-6 † 1:19 1:19 Dan. 8:16; 9:21 ‡ 1:25 1:25 1:25 - İşq'ara bakala çuğoy əyel nu baksun Buxaçuğon tadi kala sa cazane hesabbaksay.

İsus Xrist'osi nanaxun baksuna saturbëş avabakest'un

²⁶ Elizabet' üq xaşin bihi bakat'an Buxaçuğon angel Gavriila Galileyina bakala Nazaret' şəhəre,

²⁷ iz s'i Mariya bakala ərgən sa xuyəri t'öğölə yaq'abi. Me xuyər Davidi nəsiləxun bakala İosif s'iyen sa amdaraxun nişanluney. §

²⁸ Angelen şot'ay t'öğöl hari pine: «Xeyirq'an baki, ay Buxaçuğoy piyes şaat' ak'eğalo! Q'onçux vaxune».

²⁹ Mariya me əyitmoğon çəşt'irişebi, me əyitmoğoy k'ə upsuni baradane fikirbsa burqi.

³⁰ Angelen isə şot'o pine: «Ma q'ıba, Mariya, şot'aynak' ki, hun Buxaçuğoy piyes şaat'en ak'eşe.

³¹ Hun bihi baki sa ğar eçalnu. Şot'ay s'iya İsus laxalnu.
*

³² Şo kala Amdar bakale, Ala Arşit'ay Ğar k'aleğale. Q'onçux Buxaçuğon Şot'o İz bava Davidi taxt'a tadale.

³³ Şo İak'ovi nəsili loxol həmişəluğ padçağ bakale. İz padçağluğiyal axır tene bakal». †

³⁴ Mariyan angela pine: «Mo hetəre bakes bakon? Axırı zu hələ işq'ara tezu».

³⁵ Angelen coğab tadi şot'o pine: «İvel Uruf vi loxol şığale, Ala Arşit'ay kala zoren vi loxol xoji sakale. Kot'aynak'al vaxun bakala Əyel Buxaçuğoy Ğar k'aleğale, Şo İvel bakale.

³⁶ Bəğa, vi q'oom Elizabet'al iz yəşlu vədine ğar əyeləne mande. Şot'o ərəmik't'un ‡ nexey, ama şo ene üqxaşin bihine.

³⁷ Şot'aynak' ki, Buxaçuğoynak' mümkün nu bakala şey tene bu». §

³⁸ T'e vədə Mariyan pine: «Zu Q'onçuğoy nökerzu, barta za vi pi k'inək'q'an baki».

Angelenal şot'o barti taneşi.

Mariyay q'a Elizabet'i suna aksun

³⁹ T'e vədə Mariya hayzeri kap İudeyani burux ganxo bakala sa şəhərene yaq'a baft'i.

⁴⁰ Şo Zəkəriyəy k'oyane hari. Başi Elizabet'a «Xeyirq'an baki!» pine.

⁴¹ Elizabet'en Mariyay əyitə ibakat'an, içust'a bakala körpə müq baki galepi. Elizabet'al İvel Urufen buybaki

⁴² alloy səsen harayepi: «Hun çupuğoy boş xeyir-bərəkət haq'iyonu, vast'a bakala əyeləl xeyir-bərəkət haq'iyone.

§ 1:27 1:27 Mat'. 1:18 * 1:31 1:31 Mat'. 1:21 † 1:33 1:33 2 Şam. 7:12-16; İsa. 9:7 ‡ 1:36 1:36 Əyel nu eçes bakala çuux § 1:37 1:37 Burq. 18:14

43 Mo hetərə bakes bakon? Bez Q'onçuğoy Nana bez t'öğölə hare!

44 Bəğa, vi əyitə ibakat'an zast'a bakala əyeləl müqluğaxun galepi.

45 Q'onçuğon içü pi əyitmoğoy bex p'ap'suna vëbakala çuux he bəxt'əvərə!»

Mariyay alxışp'ala məğ

46 Mariyan isə pine:

47 «Bez ük'en Q'onçuğoy s'iyane alabsa,
Bez elmuxal za Çark'est'ala Buxaçuğo görə müqebaksa,

48 Şot'aynak' ki, Şot'in İzi me gorox k'ulane ak'i.

İsəəl bütüm nəsilxon za bəxt'əvər hesabale,

49 Şot'aynak' ki, Bitova Başarbalen zaynak' kala sa əşe biq'i,
Şot'ay s'i İvele!

50 Şot'ay yaq'en tağalt'oğoynak'al

İz ük' bok'ospsun nəsiləxun-nəsiləne c'ovakon.

51 Şot'in İz zorba kiin gele kala əşurxone biq'i,

İçoğə ala efalt'oğə oq'ane saki.

52 Kalaluğbalxo taxt'axune şivk'i,

Goroxt'oğə isə alanebi.

53 Busat'oğə neymət'xon boşevk'i,

Varlut'oğə isə kul ams'ine yaq'abadi.

54-55 Q'onçuğon Avrahama q'a şot'ay nəsilə

Həmişə İz ük' bok'ospsuna ak'est'i,

Beş bavoğoyal tadi əyitə eyex badi

İz nöker İsraila köməyebi». *

56 Mariya Elizabet'i t'öğöl xib xaşa İsa mandit'uxun oşa iz k'oyane qaybaki.

K'unuk'bal İoani nanaxun baksun

57 Elizabet'i vaxt' hari p'anep'i, şot'in sa ğare eçeri.

58 Şot'ay q'oom-q'onşığon Q'onçuğoy şot'aynak' me kala ük' bok'ospsuna ak'i, içuxun sagala müqt'un baksay.

59 Muğumci ğine körpə sünnətbsat'un hari. Şot'ay s'iya iz bava k'inək' Zəkəriyət'un laxsun çuresay. †

60 Əylin nanan isə pine: «Təə, kot'ay s'i İoan bakale».

61 Şot'o pit'un: «Axırı vi q'oomxoy arane metər s'i bakala sa amdar tene bu».

62 T'e vədə kiin-biin q'andrişi əylin bavaxunt'un şot'in iz ğare s'iya k'ə laxsun çuresuna xavar haq'i.

63 Zəkəriyənəl sa daxt'ak'i k'ot'or çureşi iz loxol şamepi:
«Kot'ay s'i İoane».

* 1:54-55 1:46-55 Burq. 17:7; 1 Şam. 2:1-10 † 1:59 1:59 Lev. 12:3

64 Hat'e saad şot'ay muz qayeşi, şot'inal Buxaçuğo alxışpsane burqi.

65 T'iya bakala q'onşığo isə kala qıyene haq'i, me baki əşurxoy barada exlətxoval İudeyani bito burux ganxo yəymişebaki.

66 İbakalt'oğonal "axırı me əyel kala baki şu bakala?" pi fikirət'un taysay. Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy kul şot'ay loxoley.

Zəkəriyəy xavareçalluğbsun

67 Əylin bava Zəkəriyəy loxol İvel Urufe şiri, şot'inal metərə xavareçalluğbi:

68 «Alxışq'an baki İsraili Buxaçux Q'onçuğo!

Şot'aynak' ki, İz azuk'a eyex badi şot'o çark'esedi,

69 Şot'in İz nöker Davidi nəsiləxun

Yaynak' zorba Çark'est'ale p'ap'esp'i.

70 Gele vaxt' mot'oxun bəş İz İvel xavareçalxoxun avabak-est'i k'inək'

71 Beş düşmənşoy q'a yax aksun nu çureğalt'oy kiyexune çark'est'i.

72 Hametər beş bavoğo ük' bok'ospsuna ak'est'i

İz İvel irəzulugane eyex badi.

73 Hetərə beş bava Avrahama elasp'i əyit tadey ki,

74-75 Yan beş düşmənşoy kiyexun çark'esi

Beş yəşəyinşi axıral şirik' hik'k'alaxun q'ibinut'

Q'onçuğoy bəş İvelluğen q'a düzgünluğen yəşəyinşi

Şot'o q'ulluğbes bakalyan.

76 Hun isə, ay bez bala, Ala Arşit'in yaq'abi xavareçal k'aleğalnu,

Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy bəş tağalnu,

Şot'ay yaq'a həzirbalnu,

77 Şot'ay azuk'a içoğoy günaxxo bağışlayınşaksunen

Çark'esuni barada avabakest'alnu.

78 Axırı beş Buxaçux ük' bok'osp'ale,

Şot'ay me ük' bok'ospsunen

Alloyaxun yaynak' t'etər sa Bəğ c'eğale ki,

79 Bisuni xojina saal bayınq'luğa arşalt'oğoy çoyel işiğ sakane,

Beş turmoğo şip'luği yaq'a yönbane». †

80 Körpəl kalabaksunen iz uruf zorbane baksay. Şo israilluğoy bəş c'eğala ğinal şirik' çölöne manst'ay.

2

İsusi nanaxun baksun
(Mat'. 1:18-25)

¹ T'e ğimxost'a imp'erat'or Avgust'en bütüm Rime oçalxo bakala amdarxoy siyəyinə haq'esuni barada əmire tadi.

² Mo samci siyəyinə haq'suney, manu ki K'irini Siriin kalo bakat'ane c'ovakey.

³ Bito siyəyinə haq'eseynak' iz şəhərəne yaq'a baft'i.

⁴ İosifal Davidi əsil-nəsiləxun baksuna görə Galileyin Nazaret' şəhərexun c'eri İudeyina, Davidi şəhər bakala Bet'lexemane taşi.

⁵ Şo t'et'iya siyəyinə haq'eseynak' iz nişanlı Mariyaxune taşi. Me vədine Mariya bñhiney, əyeləl bakala vədəney.

⁶ Bet'lexema əyel bakala vaxt' hari p'anep'i,

⁷ Mariyanal iz süft'in ğarane eçeri. Əyelə q'ondağbi nəvəne laxi, şot'aynak' ki, q'onağxo mandala k'oya şot'oğoynak' ga tene bəğəyeşey.

Angelxoy eğel bəğalxo müq xavar tast'un

⁸ T'e oçala sürün t'öğöl üşe navad zap'k'ala eğel bəğalxonoy. Şot'oğon çölöt'un kəybsay.

⁹ Bürdən Q'onçuğoy sa angel şot'oğoy bəşe c'eri, Q'onçuğoy tamtarağen şot'oğoy çoyel işiğe saki. Eğel bəğalxo kala q'iyene haq'i.

¹⁰ Angelen şot'oğo pine: «Ma q'ıbanan! Zu vəynak' bütüm amdarxo müq't'ala sa xavarez eçere.

¹¹ Ğe Davidi şəhərə efi Çark'est'ale nanaxun baki. Mo Q'onçuxXrist'ose.

¹² Vəynak' nişan mo bakale: vən nəve boş bask'i q'ondağbaki Körpə əyel bəğəbalnan».

¹³ Bürdən angeli t'öğöl Buxaçuğo alxışp'ala kala göye q'oşune ak'əsi. Şot'oğon metərt'un nexey:

¹⁴ «Ən alloyluğxo Buxaçuğo alxış, Şot'ay çureğala amdarxoynak' isə oçali çoyel serluğq'an baki!»

¹⁵ Angelxo qaybaki göynul əqeşit'uxun oşa eğel bəğalxon pit'un: «Ekinan Bet'lexema tağen, Q'onçuğon yax avabak'est'i me baki əşlə beş piin ak'en».

¹⁶ Şorox kap hayzeri tat'unşi, hariyal Mariya, İosifa saal nəve boş bask'i Əylə bəğət'unbi.

¹⁷ Eğel bəğalxon Əylə ak'at'an Şot'ay barada içoğo pit'oğo bitova exlətt'unbi.

¹⁸ Mot'o ibakalt'oğoy bitot'in eğel bəğalxoy me exlətə məət't'əlt'un manst'ay.

19 Mariyan isə bütüm me exlətxo iz ük'e boş efi me barada fikirebsay.

20 Eğel bəğalxon bütüm içoğoy ak'it'oğo q'a ibakit'oğo görə Buxaçuğo alxışp'i tərifləyinşbsun qoşt'un qaybaki. Şot'aynak' ki, hər şey angelen içoğo exlətp'i k'inək'e baki.

İsusi sünnət baksun

21 Muğumci ğine Əylin sünnət bakala vaxt' hari p'ap'at'an Şot'ay s'iya İsusun laxi. Me s'i Şot'o hələ Nanay tapane bakalt'uxun bəşe angeli tərəfəxun tadesey. *

22 Moiseyi k'anuna görə təmiz bakala vaxt' çark'it'uxun oşa † İosifen q'a Mariyan Əylə Q'onçuğo həsrəbseynak' Yerusəlimat'un eçeri,

23 şot'aynak' ki, Q'onçuğoy k'anuna samesene: «Bütüm süft'in ğar əylux Q'onçuğo həsrəbakalane». ‡

24 Hamal şot'oğon q'urbant'un eçeri, hetər ki Q'onçuğoy k'anunast'a əmir bakeney: «P'ə giyə, nəəl ki p'ə göyərcini bala». §

Simeoni Buxaçuğo alxışp'ala afırı

25 T'e vədə Yerusəlima Simeon s'ila sa amdare buy. Şo düzgün hamal Buxaçuğo və amdarey. Şot'in israilluğoy çark'esunane yaq'bəğsay, * İvel Urufal şot'oxuney.

26 İvel Urufen şot'o saturbəş avabakest'ene ki, şo Q'onçuğon yaq'abi Xrist'osa ak'inut' biyalatene.

27 Metərluğen, İvel Urufen Simeona xrame məəlinene eçeri. Me vədə körpə İsusa İz bava-nanan xramat'un eçeri. Şorox k'anuna laxesi ədətə əməlbseynak't'un harey.

28 Simeonen Şot'o iz q'ujel ext'i Buxaçuğo alxışpsun metərə pi:

29 «Ay bitot'ay Q'onçux, isə Vi pi k'inək'

Me Vi nöker arxayin biyes banekon.

30-32 Şot'aynak' ki, bütüm azuk'xoy ak'es bakal Vi həzirbi çark'esuna,

Millətxoynak' həzirbi işığa,

Vi azuk' İsrəileynak' bakala tamtarağa

Bez piin azk'i». †

33 İsusi nana q'a bava isə Simeoni içoğoy Əylin barada uk'ala me əyitmoğoxun məət't'əlt'un mandı.

* 2:21 2:21 Lev. 12:3; Luk'. 1:31 † 2:22 2:22 - Moisey k'anunen çuğoy təmiz baksun əyel bakit'uxun oşa q'ırx ğiin bele çarksa. Bəğa: Lev. 12:2-8.

‡ 2:23 2:23 C'eys. 13:1-2,12 § 2:24 2:22-24 Lev. 12:6-8 * 2:25 2:25 israilluğoy çark'esun - israilluğoynak' Buxaçuğoy padçağluğen eçala çark'esun. Mo israilluğoy içoğoy günəxxoxun hamal rimluğon içoğoy loxol bala kalaluğbsunaxun çark'esune. Beğa: İsa. 40:1-2; 61:2-3. † 2:30-32 2:30-32 İsa. 42:6-7; 49:6; 52:10

34 Simeonen şot'oğo xeyir-bærəkət tadi Əylin Nana Mariya metərə pi: «Me Əyel İsraila gelet'ay bist'uni q'a eşesuni səbəbkər bakale. Şo amdarxoy nu q'abulbala sa nişan bakseynak'e təyin bake.

35 Morox bito gelet'ay boş bakala fikirxo çoyel c'evkseynak' bakale. Vi ük'e isə q'ılinc bağale».

Xannay xavareçalluğbsun

36 T'et'iya Aşer tayfinaxun bakala P'enueli xuyər Xanna s'ila çuux xavareçalal buney. Şo gele yəşluney. İzi cəyl vədine işq'ara taşi, vüğ usene işq'araxun yəşəyinşi. Oşa şo süpüre mandı.

37 Mo səksən bip' yəşt'ə süpür sa çuuxey. Şo xramaxun c'etenesay, ğurux efi afırıpsun üşe-ğena Q'onçuğone q'ulluğbsay.

38 İosif q'a Mariya xrama bakat'an, Xannal şot'oğo İşalayınşaki Buxaçuğo şükürebı. Şot'in Yerusalmi çark'esuna yaq'bəğala bütüm amdarxoynak' Körpə İsusı barada exlətpsane burqi.

Nazaret'a qaybaksun

39 İosif q'a Mariya Q'onçuğoy k'anuna şameşit'oğoy bitova əməlbıt'uxun oşa Galileyına - içoğoy şəhər bakala Nazaret'at'un qaybaki.

40 Əyel isə kalabaksunen içust'a zor q'a müdriklüğ avuze baksay. Buxaçuğoy çuresunal İçuxuney.

P'as's'e yəşt'ə İsusı xrama eysun

41 Hər usen C'ovaksuni axsıbayast'a‡ İsusı bava-nana Yerusalmat'un taysay.

42 İsusı p'as's'e yəş bakat'an şorox p'urum ədətə görə t'iyat'un taşi.

43 Axsıbay çark'ıt'uxun oşa şorox qaybaki k'oya taysey-nak' yaq'at'un baft'i. Ama İsus Yerusalmı manedi. Şot'ay bava-nanay isə mot'oxun xavar buteney.

44 İsusı içoğoxun yaq' tağalt'oğoy arane baksunat'un fikirbsay. Ama sa ği dirist' yaq' taşıt'uxun oşa Şot'o dost'urxoy q'a q'oomxoy arane qəvesat'un burqi.

45 Şot'o bəğətet'unbi, şot'aynak'al qəvesun-qəvesun Yerusalmat'un qaybaki.

46 Xib ğınaxun oşa Şot'o xramaxunt'un bəğəbi. İsus məəlimxoy t'öğöl arsi şot'oğo ümüxelaxsay, şot'oğoxun k'ənesa exlətp'i xavare haq'say.

‡ 2:41 2:41 C'eys. 12

47 Şot'o ũmũxlaxalt'oğoy bito Əyləst'a bakala haq'ıla q'a Şot'ay tadala coğabxo matt'un manst'ay.

48 İosifen q'a Mariyan Şot'o ak'i məət't'əlt'un mandi. İsusi Nanan pine: «Ay bez Ğar, mo hik'ə beş bel ençeri? Axırı vi bavan q'a zu nigərən mandi vayan qəvesay».

49 İsusen şot'oğo coğabe tadi: «Za het'aynak'nan qəvesay? Avatenaniy ki, Zu Bez Bavay k'oya bakalazu?»

50 Ama şot'oğon İsusi k'ə upsun çuresuna q'amış tet'un baki.

51 Oşa İsus İz nana-bavaxun sagala Nazaret'ane qaybaki. Şo şot'oğoy əyitəxun tene c'eysay. İz Nanan isə bütüm me əşurxo iz ũk'e boş enefsay.

52 İsus kalanebaksay, kalabaksunenal iz müdrikluğ avuze baksay. Buxaçuğoy q'a amdarxoy Şot'o çuresunal ğiba-ğı avuzebaksay. §

3

K'unuk'bal İoani eysun

(Mat'. 3:1-12; Mrk'. 1:1-8; İoan. 1:19-28)

1 İmp'erat'or Tiberiin kalaluğbsuni qos'semci useney. T'e vədineş'ta P'ont'i P'ilat' İudeyani kaloney. İroden Galileyina, iz viçi Filip'en İt'ureyina q'a T'raxont'is oçalxo, Lisaniyanal Abileniyanane kalaluğbsay.

2 Xanan q'a K'ayafa isə samci bəyinşxoy kalot'uniy. Hat'e vədə çölö Zəkəriyəy ğar İoana Buxaçuğoy əyite p'ap'i.

3 Şot'inal İordan oqe hərrəmine bakala bütüm oçalxo tarapsun amdarxo içoğoy günaxxo bağışlayinşakseynak' toobabi k'unuk'baksunane karoozbsay.

4 Hetər ki, xavareçal İsayay girke boş şameşeney:

«Çölö bayanbalt'ay ost'aar səse c'eysa:

"Q'onçuğoy yaq'a həzirbanan,

Şot'ay c'ovakala cığırxo düzbanan.

5 Hər dərə buybakale,

Hər burux, hər tərə oçalaxun barabar bakale,

Yaq'e k'ori ganxo düz bakale,

Ala-oq'a ganxo barabar bakale.

6 Bütüm amdarxonal Buxaçuğoy çark'est'una ak'alt'un"». *

7 İoanen k'unuk'bakseynak' iz t'öğöl eğala amdarxo nexey: «Ay dizik'i nəsil! Şina pi ki, vəynak' həzirbaki cazinaxun ef elmoğo çark'est'es bakalnan? †

⁸ Toobina ef tadala barurxoxun ak'est'anan. Ef ük'e boş "Beş bava Avrahame" pi arxayin ma bakanan. Vəx nexzu, Buxaçuğon me jëyurxoxunal Avrahameynak' əyloxe yaratmışes bakon. †

⁹ Ene tavar xodurxoy tume bitene. Metərluğen, şaat' bar nu tadala hər xod bot'eşi aruğone bosesa». §

¹⁰ Camaaten şot'oxun xavare haq'say: «P'oy yan k'ə ben?»

¹¹ İoanen şot'oğon metərə coğab tadi: «İzi p'ə gurat' bakalt'in sunt'u nu bakalt'uq'an tadi. Haketərəl, iz ukun bakala amdaren nu bakalt'uxun t'e ukuna cöybeq'an».

¹² Naloggirbalxonal k'unuk'bakseynak' şot'ay t'öğöl hari xavart'un haq'say: «Məəlim, yan k'ə ben?» *

¹³ İoanen şot'oğon pine: «Vəx tapşurbi q'ədərəxun gele nalog ma girbanan».

¹⁴ Bəzi əsk'ərxonal hari şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy yan k'ə ben?» İoanenal şot'oğon coğabe tadi: «Şuk'k'alaxun zoren təngə ma haq'anan, nahaq' gala şuk'k'ala taxsırkər ma c'evk'anan, ef haq'ala maaşaxun irəziləyinşakanan».

¹⁵ Amdarxon umuden yaq'e bəğsay, bitot'inal İoani barada içoğoy boş fikirt'unbsay: «Mo Xrist'os bakes banekon?»

¹⁶ İoanen şot'oğon bütümə metərə coğab tadi: «Zu vəx xenenez k'unuk'bsa. Ama zaxun gele Zorbone eysa. Zu Şot'ay torok'ali bağa şadbsunal layiğ tezu. Şot'in vəx İvel Urufen q'a aruğon k'unuk'bale».

¹⁷ İz ec'a təmizbi taxıla ambara topbseynak' k'oda † İz kiyel həzire. Koloşa isə Şot'in nu açala aruğoy boş bok'osp'ale».

¹⁸ Hametər, İoanen q'erəzəl gele ögüd-nəsyətəxo tast'unen amdarxo Müq Xavarane p'ap'epsay.

¹⁹ Ama hari kalaluğbal İrodi iz viçey çuux İrodiya haq'suna q'a şot'ay mandiyal pis əşurxo pisləyinşat'an

²⁰ İroden şot'o biq'i zindanane bostest'i. Metərluğen, iz biq'i pis əşurxoy loxol soğoval avuzebay. †

İsusi k'unuk'baksun
(Mat'. 3:13-17; Mrk'. 1:9-11)

²¹ Bito amdarxo k'unuk'bakat'an, İsusal k'unuk'ebaki. Şot'in afırık'at'an göy qayeşi.

‡ 3:8 3:8 İoan. 8:33 § 3:9 3:9 Mat'. 7:19 * 3:12 3:12 Luk'. 7:29 † 3:17 3:17 k'oda - durut'i lap'at'k'a ‡ 3:20 3:19-20 Mat'. 14:3-4; Mrk'. 6:17-18

22 İvel Urufal göyərçini bədənən baki Şot'ay loxole şiri. Göynuxunal sa səse hari: «Hun Bezi çureğala Ğarnu, Vaxun irəzizu». §

İsusi əsil
(Mat'. 1:1-17)

23 İsusen İz q'ulluğa burqat'an təxminən otuz yəşt'əney. Amdarxoy fikiren, Şo Helin ğar bakala İosifi ğarey.

24 Helinaxun bəş isə Şot'ay əsili boş bakalorox moroxey: Mat't'at', Levi, Melxi, Yannay, İosif,

25 Mat't'atiya, Amos, Naum, Esli, Naggay,

26 Maat, Mat't'atiya, Semeyin, İosex, İoda,

27 Yoxanan, Resa, Zerubbabil, Şealt'iel, Neri,

28 Melxi, Addi, Kosam, Elmadam, Er,

29 Yesus, Eliyazar, Yorim, Mat't'at', Levi,

30 Simeon, İuda, İosif, Yonam, Eliak'im,

31 Melea, Menna, Mat't'at'a, Nat'an, David,

32 Yesse, Oved, Boaz, Salmon, Naxşon,

33 Amminadav, Admin, Arni, Xesron, P'eres, İuda,

34 İak'ov, İsaak', Avraham, Tera, Naxor,

35 Serux, Ragav, Falek', Ever, Şela,

36 Kenan, Arp'ak'şad, Sam, Noy, Lemek',

37 Met'uşelax, Xanok', Yered, Mahalalel, Kenan,

38 Enoş, Şet', Adam - Buxaçuğoy ğar.

4

İsusi sinəyişaksun
(Mat'. 4:1-11; Mrk'. 1:12-13)

1 İordan oqaxun qaybakit'uxun oşa İvel Uruf İsusi loxoley. Şot'in İsusa ams'i oçalane taşeri.

2 T'et'iya iblisen İsusa q'ırx ği sinəyişebi. Me q'ırx ğinast'a İsusen hik'k'al tene kəyi, ama axırda busane baki.

3 T'e vədə iblisen Şot'o pine: «Əgər Hun Buxaçuğoy Ğarnusa, me jəna əmirba ki, şumq'an baki».

4 Ama İsusen şot'o metərə coğab tadi: «"Amdar tək'ə şumen tene yəşəyişon", pine şameşe». *

5 Oşa iblisen İsusa alloy sa galane taşeri, Şot'o sa dayğinen dünyəni bito padçağluğxo ak'esedi.

6 İblisen İsusa pine: «Zu dirist' mot'oğoy kalaluğa q'a tamtarağa Va tadoz! Morox zane tadeşe, zuval şu çureğayız, şot'o tades bazkon!

§ 3:22 3:21-22 Burq. 22:2; İvel məğ. 2:7; İsa. 42:1; Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 9:35 * 4:4 4:4 K'an. 8:3; Mat'. 4:4

7 Bëğa, əgər Hun za bul k'os'bayin, morox bito Vi bakale».

8 İsusen isə metərə coğab tadi: «"Vi Q'onçux bakala Buxaçuğo bul k'os'ba, təkç'ə Şot'o q'ulluğba" pine sámeşe».

†
9 Mot'oxun oşa iblisen İsusə Yerusolimane eçeri, Şot'o xrame bel sa gala efi pine: «Əgər Hun Buxaçuğoy Ğarnusa, Va memiin oq'a bosa.

10 Axırı

"Buxaçuğon Va görə İz angelxo əmirebon ki, Va q'orişeq'at'un,

11 Va içoğoy kiyel taşat'un, Vi tural sa jəna nu laft'ane" ‡ pine sámeşe».

12 Ama İsusen şot'o metərə coğab tadi: «"Vi Q'onçux bakala Buxaçuğo sinəyinşmaba" pine sámeşe». §

13 İblisen İsusə hər cürə sinəyinşit'uxun oşa samal vədə Şot'oxun kule haq'i.

İsusi İz q'ulluğa burqsun

(Mat'. 4:12-17; Mrk'. 1:14-15)

14 İsus Urufi zoren Galileyinane qaybaki. Şot'ay barada xavar bito t'e gala yəymişe baki.

15 Şot'in t'iyani sinagogxo zomebsay, bitot'inal İçu tərifləyinşebsay.

İsusi Nazaret'a nu q'abulbaksun

(Mat'. 13:53-58; Mrk'. 6:1-6)

16 Sa ği İsus İz kalabaki Nazaret' şəhərene hari, Şamat' ği eğat'anal həmişənin k'inək' sinagogane taşi. T'iya Şo İvel Şamurxoxun k'alpseynak' turele hayzeri.

17 Şot'o İsayə xavareçali girkət'un tadi. İsusen girkə qaypi me əyitmux sámeşi ganune bəğəbi:

18 «Q'onçuğoy Uruf Bez loxole,

Şot'aynak' ki, Şot'in Za c'ək'p'i *

Fağırxo Mıq Xavara avabakest'eynak'e yaq'abe.

Biq'əsit'oğo içoğoy çark'esuna,

K'aç'it'oğo içoğoy pulmoğoy qayesuna,

Çətinluğa bakalt'oğo içoğoy irəetluğa c'eyşuna,

19 Q'onçuğoy ük' bok'ospsuni vaxt' hari p'ap'suna bayanb-seynak'e yaq'abe». †

20 Oşa İsusen girkə but'ek'i, şot'o q'ulluğçına tadi areşi. Sinagoga bakalt'oğoy bitot'in Şot'ay loxolt'un bəğsay.

† 4:8 4:8 K'an. 6:13 ‡ 4:11 4:10-11 İvel məğ. 91:11-12 § 4:12 4:12 K'an.

6:16 * 4:18 4:18 c'ək'p'i - ləğmdi † 4:19 4:18-19 İsa. 61:1-3

21 «Vəñ ibaki me İvel Şam ğe bex p'anep'i» pi İsusen iz exlätəne burqi.

22 Me vədinə bitot'in Şot'ay barada saat't'un fikirbsay, İz jomoxun c'eğala saat' əyitmoğə məət't'əlt'un manst'ay, sunaxun "Mo yəni İosifi ğar tene ki?" pi xavart'un haq'say.

23 İsusen isə davamebsay: «Düze, vəñ həyse "doxt'urnusa, süft'ə va q'olayba!" məsəlinə Bez eyex badalnan. "K'efernauma bit'oğoy barada ibakeyan. İsə memiya, Vi yurdnuval hat'e əşurxo ba!" uk'alnan.

24 Vəx düzinəz nex: sal sa xavareçal iz yurdnu q'abul tene baksa. ‡

25 Bəğanan, İlyay vədine, xibinq'ı usen ağala nu hari vədine, dirist' ölkinə kala busaluğ bakat'anal, İsraila süpür çupux geleney. §

26 Ama Buxaçuğon İlya şot'oğoy saycət'ay t'öğöl təə, Sidoni Sarfat şəhərə bakala sa süpür çuğoy t'öğölə yaq'abi.
*

27 Elişa xavareçali vədineyal İsraila cuzamlu amdar geleney. Ama şot'oğoy sayco təə, Siriyalu Naamane təmizbaki». †

28 Sinagoga bakala amdarxo bito me əyitmoğə ibaki əcuğləyinšt'unbaki.

29 Şot'oğon hayzeri İsusə şəp't'unşi. Şot'o şəhər çurpi buruğoy bel eçeri t'et'iin oq'a bost'unt'un çuresay,

30 ama İsus şot'oğoy aranexun c'eri taneşi.

*İsusi K'efernaumi sinagogaxun murdar urufa c'evksun
(Mrk'. 1:21-28)*

31 İsus Galileyin K'efernaum şəhərene hari. T'iya Şot'in Şamat' ğine amdarxone zombsay.

32 Bütüm Şot'ay zombsuna haq'əsi manst'unst'ay, şot'aynak' ki, Şot'in Buxaçuğon ext'iyər tadi sa amdar k'inək'e zombsay. ‡

33 Sinagoga isə me vədine içust'a murdar uruf bakala sa amdare buy. Bürdən şot'in ost'aar harayepi:

34 «Ay Nazaret'lu İsus, yaxun k'ən çuresa? Yax əfçibsan hare? Zu avazu Hun şunu: Buxaçuğoy İvelonu!»

35 Ama İsusen şot'o q'adağanbi pine: «Şip' çurpa! Me amdaraxun c'eki!» Murdar urufen me amdara bitot'ay bəş oq'a saki sal sa zərəl tadinut' şot'oxun c'ere.

‡ 4:24 4:24 İoan. 4:44 § 4:25 4:25 1 Padç. 17:1 * 4:26 4:26 1 Padç. 17:8-16
† 4:27 4:27 2 Padç. 5:1-14 ‡ 4:32 4:32 Mat'. 7:28-29

36 Bito məət't'əl mandı suna pit'un: «Mo hik'ə? Me amdaren murdar urufxo kalaluğen q'a zorene əmirbsa, şoroxal c'et'unsal!»

37 İsusı barada bakala me exlət t'e oçalı hər gala yəymişebaki.

İsusı gele amdarxo q'olaybsun

(*Mat'. 8:14-17; Mrk'. 1:29-34*)

38 İsus sinagogaxun c'eri Simoni k'oyane taşi. K'oya Simoni q'aynako q'ızdırmin boş boneksay, şot'aynak'al İsusaxun me çuğoynak' köməyt'un çuresi.

39 İsus şot'o İşalayınşaki q'ızdırmina q'adağanəbi, çuğoy q'ızdırma şire. Çuux hat'e saad hayzeri içoğoy q'ulluğbsane burqi.

40 Bəğ batk'at'an isə amdarxon içoğoy cürbəcür azariğoy İsusı t'öğöl eşt'at'un burqi, Şot'inal İz kula t'e azariğoy hər sunt'ay loxol laxı şot'oğoy q'olayəbsay.

41 Gelet'oğoxun "Hun Buxaçuğoy Ğarnu!" harayk'a murdar urufxone c'eysay. Amma İsusen şot'oğoy q'adağanəbi şipebsay, axırı şot'oğon İsusı Xrist'os baksuna avat'uniy.

İsusı İz karoozbsuna davambsun

(*Mrk'. 1:35-39*)

42 Kəybatat'an İsus c'eri amdar nu bakala sa galane taşi. Amdarxon şot'o qəvesat'un burqi, bəğəbi isə içoğoy bartı maq'an taşi pi tərbsun tet'un çuresay.

43 Ama İsusen şot'oğoy pine: «Zu t'iyəmi şəhərmoğoval Buxaçuğoy padçağluği eysuni Mıq Xavara yəymişiz buq'on, şot'aynak' ki, Zu kot'aynak'ez hare».

44 Metərлуğen, İsusen İudeyani sinagogxokaroozəbsay.

5

Samci şagirdxo

(*Mat'. 4:18-22; Mrk'. 1:16-20*)

1 Sa ği İsus Ginesar göle t'öğöl çurpeney. Camaaten Şot'ay hərrəmine çurpi Buxaçuğoy əyitəne ümüxlaxsay.

2 İsusen göle t'öğöl çurpi p'ə dənə lodk'ane ak'i. Mo çəlibiq'alxoy lodk'ooxey, şot'oğon samal t'öğox içoğoy torurxot'un os'ksay.

3 İsusen Simoni lodk'ina arşi şot'oxun q'arılığaxun samal əxilbaksunane xaişbi. Oşa isə arşi camaata lodk'in boşt'ane zombsa burqi. *

* 5:3 5:1-3 Mat'. 13:1-2; Mrk'. 3:9-10; 4:1

⁴ Şot'in İz əyitə çark'it'uxun oşa Simona pine: «Lodk'ina bəğəloyluğa taşeri çəli biq'ala torurxo xena bosa».

⁵ Simonen coğabe tadi: «Məəlim, yan üşə kəybakamin əşyanbe, ama hik'k'al biq'es teyan baki. Ama Hun metər upsuna görə zu saal bosoz». †

⁶ Hametərəl bit'un. Şot'oğon t'eq'ədər çəlit'un biq'i ki, içoğoy torurxo zığəbaksay. ‡

⁷ Şot'aynak'al t'iyəmi lodk'ina bakala yoldaşxo k'alt'unpi ki, hari içoğə köməybat'un. Şot'oğonal hari lodk'oğoy p'rannal çəlinen t'etərt'un buybi ki, lodk'oox batksane burqi.

⁸ Simon P'et'eren mot'o ak'i İsusı turin oq'a biti metərə pi: «Ay Q'onçux, zaxun əxil baka, axırı zu günaxkər sa amdarzu».

⁹ Şot'aynak' ki, şo içal, iz t'öğöl bakaloroxal içoğoy meq'ədər gele çəli biq'suna mat mandet'unıy.

¹⁰ Simonaxun ortağ bakala Zavdayı ğarmux İak'ov q'a İoanal me əşlin loxol məət't'əl mandet'unıy. Ama İsusen Simona pine: «Ma q'İba, isə ene çəlin gala amdar biq'alnu».

¹¹ Metərluğen, şot'oğon lodk'oğə q'arılığa c'evk'it'uxun oşa bitova t'ıya boşeri İsusı baç'anexunt'un taşı.

İsusı cuzam baft'i amdara q'olaybsun

(Mat'. 8:1-4; Mrk'. 1:40-45)

¹² Sa ği şəhərmoğoy sunt'ust'a İsus dirist' iz bədən yara baft'i § sa amdarane irəst'hari. Me amdaren İsusı ak'i çooq'a past'əsi xoyinşebi: «Ay Q'onçux, çureğayın za təmizbes bankon».

¹³ İsusen İz kula boxodi şot'o laft'i pine: «Çurezsa, təmizbaka!» Hat'e saadal me amdar cuzamaxun təmize baki.

¹⁴ İsusen şot'o tapşurəbi ki, şuk'k'ala me barada sa əyit maq'an exlətpi. Oşa pine: «Ama taki, va bəyinşa ak'est'a. Vi cuzamaxun təmizbaksuna görə Moiseyen bürüşü q'urbanxoval eça. Barta amdarxon vi q'olaybaksuna avabakeq'at'un». *

¹⁵ Ama İsusı barada samalal gelet'un exlətəpsay. Amdarxo dəst'inen Şot'o ümüxlaxsa hamal içoğoy azarxoxun q'olaybakseyrakt'un eysay.

¹⁶ İsus isə gele vədə şuk'k'al nu bakala ganxo taşı afırınney.

† 5:5 5:5 İoan. 21:3 ‡ 5:6 5:6 İoan. 21:6 § 5:12 5:12 iz bədən yara baft'i - me azarı s'i - cuzamey * 5:14 5:14 Lev. 14:1-32

İsusi p'araliçen duğit'u q'olaybsun
(*Mat'. 9:1-8; Mrk'. 2:1-12*)

17 Sa ği İsusen zomebsay. Galileyay q'a İudeyin bito ayizmoğoxun saal Yerusalamaxun bakala fariseyxo q'a k'anun zombalxoval İz t'öğöl aršet'uniy. Azarit'oğö q'olaybseynak' İsusast'a Q'onçuğoy zore buy.

18 Me vədə sa hema tanen nasilk'in boş bask'i sa p'araliçen duği amdara eçeri bona İsusi bəş laxsunt'un çureşi.

19 Ama amdar gele baksuna görə, bona bayes tet'un baksay. T'e vədə şot'oğon k'ojin bel bakala k'irəmit'ə t'at'api p'araliçen duği amdara nasilk'in boş alaxun oq'a İsusi bəş şivt'unk'i.

20 İsusen şot'oğoy vələğa ak'i pine: «Ay bez viçi, vi günaxxo bağışlayınşebaki».

21 K'anun zombalxon q'a fariseyxon içoğoy ük'e boş metərt'un fikirbi: «Buxaçuğoy tərsinə əyitk'ala me amdar şuva ki? Buxaçuğoxun başq'a şina günaxxo bağışlayınşes bakon?»

22 İsusen şot'oğoy k'ə fikirbsuna q'amışaki coğabe tadi: «Het'aynak'nan ef ük'e boş metər fikirbsa?»

23 Manu hasanda? "Vi günaxxo bağışlayınşebaki" upsun, yoxsa "hayza, tarapa" upsun?

24 Ama vən avabakanan ki, Amdari Ğare oçali çoyel günaxxo bağışlayınşala ext'iyərə bu».

Oşa isə p'araliçen duği amdarane pi: «İsə va nexzu: hayza, vi nasilk'ina ext'a, vi k'oya taki!»

25 Azariyal hat'e saad bitot'ay piin bəş turele hayzeri, iz nasilk'ina ext'i Buxaçuğö alxışpsun iz k'oyane taşi.

26 Bitə məət't'əl mandı, Buxaçuğot'un alxışpsay. Şot'oğon kala q'ıya baft'i metərt'un nexey: «Ğe nu ak'eşi əşurxoyan ak'i!»

Levin şagirdxo gərbaksun
(*Mat'. 9:9-13; Mrk'. 2:13-17*)

27 Mot'oxun oşa İsusen c'eri Levi † s'iyen sa naloggirbalane ak'i. Şo nalog gireğala gala arşeney. İsusen şot'o pine: «Bez bač'anexun eki».

28 Şoval hayzeri bitova bosı, İsusi bač'anexune taşi.

29 Oşa Levinen iz k'oya İsusa kala sa q'onaxluğə tadi. Sulfin bel şot'oğoxun sagala gele naloggirbalxo q'a q'erəz amdarxoval buney.

† 5:27 5:27 Levi Levin t'iyəmi s'i Mat'feyey.

30 Fariseyxon q'a k'anun zombalxon nairəzilüǧbsat'un burqı. Şot'oǧon İsusı şagirdxo pit'un: «Het'u görənən naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxun sagala kəyi-üǧsa?» †

31 Ama İsusen şot'oǧo metəre coǧab tadi: «Azari nu bakalt'oǧoy təə, azarit'oǧoy doxt'ura eht'iyəce bu.

32 Zu düzgün amdarxo təə, günaxkərxo toobabsuna k'alpsaz hare».

Ğurux efsuni barada exlət

(Mat'. 9:14-17; Mrk'. 2:18-22)

33 T'e vədə şot'oǧon İsusı pit'un: «İoani q'a farisexoy şagirdxon usum-usum ğuruxt'un efsa, afırt'unne, vit'oǧon isə kəyi-üt'unǧsa».

34 İsusen şot'oǧo coǧabe tadi: «Laşk'oybakala bəye t'öǧöl arşı yoldaşo ğurux efsuna məcburbes banekon?

35 Ama sa ği eǧale, laşk'oybakala bəyə içoǧoy aranexun taşalt'un, t'e vədəl şot'oǧon ğurux efalt'un».

36 İsusen şot'oǧoynak' sa məsələl eneçeri: «Şuk'k'alən təzə paltaraxun sa k'ot'or çuki bisi paltara yamaluq' tene duǧon, tene, ham təzə paltare zıǧbakon, hamal təzə yamaluq' bisi paltara tene yarayınşon.

37 Şuk'k'alən təzə fina bisi tuluǧxoy boş batenekon. Şot'aynak' ki, təzə finen tuluǧxo t'öpəvək'on, t'e vədə ham fine baron, hamal tuluǧxone xarab bakon.

38 Təzə fi təzə tuluǧxone bayeǧon.

39 Şuk'k'alən bisi fina üǧit'uxun oşa təzət'u çurtenəǧon. Şot'aynak' ki, "bisiyo saat'e" unek'on».

6

Şamat' ğine barada zombsun

(Mat'. 12:1-8; Mrk'. 2:23-28)

1 Sa Şamat' ğine İsus taxılı əkini aranexun c'ovakat'an, İz şagirdxon burt'unqı sünbülxo çuki içoǧoy məxine şarpi ukxa. *

2 Fariseyxoy bəzit'oǧon pit'un: «Vəñ het'aynak'nan Şamat' ğine q'adaǧan baki əşurxo biq'sa?»

3 İsusen şot'oǧo coǧabe tadi: «Daviden q'a iz t'öǧöl bakit'oǧon busa bəkat'an k'ə bsuna k'altenanpe?

4 Şo Buxaçuǧoy k'oyane başı; bəyinşoxun başq'a şuk'k'ali uksuna icaza nu bakala Q'onçuǧo həsrbaki şumurxo ext'i kəye, iz t'öǧöl bakalt'oǧoval tanedi». †

5 Oşa pine: «Amdari ĞarŞamat' ğineyalq'onçuxə».

† 5:30 5:30 Luk'. 15:1-2 * 6:1 6:1 K'an. 23:25 † 6:4 6:4 1 Şam. 21:1-6; Lev. 24:9

*Kul p'araliç amdari q'olaybaksun**(Mat'. 12:9-14; Mrk'. 3:1-6)*

⁶ Q'erəz sa Şamat' ğine İsus p'urumal sinagoga başı zomebsay. T'et'iya yön kul p'araliç baki sa amdare buy.

⁷ K'anun zombalxon q'a fariseyxon İsus taxsırkər c'evkseynak' məənət'un qəvesay, Şot'ot'un fikir tast'ay ki, bəyn Şamat' ğine azarina q'olaybala yoxsa təə.

⁸ Ama İsusen şot'oğoy k'ə fikirbsuna avaney, şot'aynak'al kul p'araliç baki işq'ara pine: «Turel hayza, biyex c'eki!» T'e amdaral hayzeri biyexe c'eri.

⁹ Oşa İsusen şot'oğoy pine: «Vəxun xavarez haq'sa, mat'uva icaza bu: Şamat' ğine saat'luğ bsuna, yoxsa pislüğ bsuna? Şinesa elmoğoy çark'est'una, yoxsa şot'o əfçibsuna?»

¹⁰ İsusen t'iya bakalt'oğoy bitot'ay loxol bəği t'e amdara pine: «Vi kula boxoda!» Şot'in boxonedı, iz kulal q'olayebaki.

¹¹ K'anun zombalxo q'a fariseyxo isə gele əcuğləyinşəki «İsus k'ə besyan bakon?» pi, maslaatsat'un burqı.

*İsusi İz p'as's'e şagirdə c'ək'psun**(Mat'. 10:1-4; Mrk'. 3:13-19)*

¹² T'e ğimxost'a İsus buruğone laşi ki, afırık'ane. Şot'in dirist' üşena Buxaçuğoy afırıpsunene c'ovakest'i.

¹³ Kəybakat'an isə İz şagirdxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğoxun p'as's'e tana c'ək'p'i ap'ost'ol s'ine tadi:

¹⁴ morox P'et'er s'i tadi Simon, şot'ay viçi Andrey, İak'ov, İoan, Filip', Varfolomey,

¹⁵ Mat'fey, T'omas, Halfay ğar İak'ov, Kənançi † Simon,

¹⁶ İak'ovi ğar İuda saal oşa xəyanətbi İuda İsk'ariot'.

*İsusi azariğoy q'olaybsun**(Mat'. 4:24-25; Mrk'. 3:7-12)*

¹⁷ İsus şot'oğoxun sagala buruğoxun şiri, düzənluğa çurepi. T'et'iya İz bac'anexun tağala şagirdxoxun başq'a, İudeyinxun, Yerusolimaxun saal Sur q'a Sidona İša bakala oçalxoxun hari gele amdarxone buy.

¹⁸ Şorox İsusə ümüxlaxsa hamal içoğoy azarxoxun q'olaybaksat'un harey. Memiya içoğost'a murdar uruf bakaloroxal q'olayt'unbaksay.

¹⁹ Amdarxoy bitot'in İsusə lafst'unat'un çalışaksay, şot'aynak' ki, Şot'oxun c'eğala zoren bütümə q'olayebay.

† 6:15 6:15 Kənançi - rimluğoy əleyinə İvel davina həzirləyinşakala əbrani millətçi təşkilatı üzviğoy tadeğala s'i.

İsusi burux gala bi karooz
(Mat'. 5:1-12)

²⁰ İsusen isə İz şagirdxoy loxol bəği pine:

«He bəxt'əvərnən, ay kəsibxo!

Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ efine.

²¹ He bəxt'əvərnən, ay həysə busa bakalorox!

Şot'aynak' ki, boşalnan.

He bəxt'əvərnən, ay həysə önök'alxo!

Şot'aynak' ki, axşumk'alnan.

²² Amdari Ğara görə amdarxon vəx nifrətbat'an, vəx içoğoy aranexun şəp'əsi təhk'irbat'an, ef s'iya biyaburbat'an, he bəxt'əvərnən! §

²³ T'e ği müqbakanan, müqexun cupi-bitanan! Şot'aynak' ki, göynul ef mükəfət kalane. Axırı t'e amdarxoy bavoğonal xavareçalxoxun hametərt'un hərəkətbe. *

²⁴ Ama vay ef hala, ay varluyorox!

Şot'aynak' ki, ene vəx lazım bakalt'oğə haq'enan.

²⁵ Vay ef hala, ay həysə boş bakalorox!

Şot'aynak' ki, busaluğ ak'alnan.

Vay ef hala, həysə axşumk'alorox!

Şot'aynak' ki, yas efi önök'alnan.

²⁶ Amdarxoy bitot'in ef barada saat' şeymux uk'at'an, vay ef hala! Axırı şot'oğoy bavoğonal əfçi xavareçalxoxun metərt'un hərəkətbe.

Ef düşmənxo çurekinan
(Mat'. 5:38-48)

²⁷ İsə vəx nexzu, ay Za ibakalxo: ef düşmənxo çurekinan, vəx nifrətbalt'oğə saat'luğbanan,

²⁸ vəx q'arğışbalt'oğə xeyir-bərəkət tadanən, vəx incit'mişalt'oğəynak' afırıpanan.

²⁹ Vi sa çoyel sillə duğit'aynak' t'iyəmin çoyal fırıda, vi alin paltara ext'alt'u gurat'al tada.

³⁰ Şiin vaxun k'ənesa çureğayin tada, vi mala ext'alt'uxunal şot'o qaydi ma çureki.

³¹ Amdarxon vəxun mani yöndə rəft'ərbsuna çurnansasa, vənal şot'oğoxun t'etər rəft'ərbanan. †

³² Əgər saycə vəx çureğalt'oğənan çuresasa, avuzin k'ə binan baksa ki? Şot'aynak' ki, günaxkərxonal içoğə çureğalt'oğə çurt'unsa.

³³ Əgər saycə vəynak' saat'luğbalt'oğənan saat'luğ bsasa, avuzin k'ə binan baksa ki? Axırı günaxkərxonal ketərt'un bsa.

§ 6:22 6:22 1 P'et'. 4:14 * 6:23 6:23 2 Hadis. 36:16; Ap'ost'. 7:52-53 † 6:31 6:31 Mat'. 7:12

³⁴ Əgər tənginə qaydi qoş ext'es bakala amdaranan borc tast'asa, avuzin k'ə binan baksa ki? Axırı günaxkərxonal suna tənginə tam qaydi qoş ext'alt'un pi borc tast'a.

³⁵ Ama vən ef düşmənxo çurekinan, şot'oğo şaat'luğ banan, borca qaydi qoş haq'suni umuden ma tadanan. T'e vədə ef mükəfət kala bakale, vənal Bitova-Başarbalt'ay ğarmux hesabbakalnan, axırı, Şot'in saycə şaat't'oğoynak' təə, ama şaat'luğ nu q'amışakalt'oğoynak' q'a pist'oğoynak'al ük'e bok'ospa.

³⁶ Ef Bava ük' bok'osp'al bakalt'ullarik', vənal ük' bok'osp'al bakanan.

Divan mabanan

(Mat'. 7:1-5)

³⁷ Divan mabanan ki, vənal divan nu bakanan. Q'inəyinqmabanan ki, vəxal q'inəyinqmaq'at'un bi. T'iyəmit'oğo bağışlayinqanan ki, vəxal bağışlayinqeq'at'un.

³⁸ Tadanan - vəxal tadeğale. T'ap'k'a, jik'əsi, çaxk'a-çaxk'a jomol şirik' buy sa usk'unen vəx tadeğale. Şot'aynak' ki, mani usk'unen usk'alnansa, hat'e usk'unenal vəynak' usk'alt'un».

³⁹ İsusen şot'oğoynak' p'urumal sa məsələne eçeri: «Sa k'aç'inen t'iyəmi k'aç'ina taşes banekon? P'öğəl kurnu tene baft'on ki? †

⁴⁰ Şagird məəliməxun ala tene, ama tam zombakit'uxun oşa hər şagird iz məəlim k'inək' bakale. §

⁴¹ Hun het'aynak' t'iyəmint'ay piyel bakala çöpə anksa, ama vi piyel bakala maqa ten aksa?

⁴² Vi piyel bakala maqa nu ak'i viçə hetəren pes bakon: "Ay viçi! Barta vi piyel bakala çöpə c'evk'az!" Ay p'əçolo, süft'ə vi piyel bakala maqa c'evk'a ki, vi viçey piyel bakala çöpə c'evk'es bakavax».

Xode q'a bare barada məsələ

(Mat'. 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ «Şaat' xoden pis bar tene eçon, pis xodenal şaat' bar tene eçon.

⁴⁴ Metərluğen, hər xod iz baraxune çalxesa. Axırı q'aratikənəxun incil həvtet'unq'o, şaşluğaxunal t'ul tet'un həvq'on.

⁴⁵ Şaat' amdaren iz ük'e bakala şaat' şeymoğoxune çoyel c'evk'on, pis amdaren isə iz ük'e bakala pis şeymoğoxun. Şot'aynak' ki, ük'e k'ə bunesa jomoxun şone c'eysa.

Haq'ullu bari zap'k'al q'a haq'ulsuz bari zap'k'al

(Mat'. 7:21; 24-27)

† 6:39 6:39 Mat'. 15:14 § 6:40 6:40 Mat'. 10:24-25; İoan. 13:16; 15:20

⁴⁶ Het'aynak'nan Za "ay Q'onçux, ay Q'onçux" pi k'ale, ama Bez pit'oğo bex tenan p'ap'espsa?

⁴⁷ Bez t'öğöl hari, Bez əyitmoğo ibaki şot'oğo əməlbala amdar avanan şuva oşq'arst'a?

⁴⁸ Şo oçala bəğəloy kaşp'i k'oja jəne binorin loxol laxala amdarane oşq'ar. Selen çaxk'at'anal k'oja zor bineton, ama şot'o şarpes tene bakon, şot'aynak' ki, k'ojin binora jəne loxole laxese.

⁴⁹ Ama Bez əyitmoğo ibaki şot'oğo nu əməlbala amdar oçali loxol binorasuz k'oj biq'ala amdarane oşq'ar. Selen t'e k'oja çaxek'on, k'ojal hat'e saad baredon. T'e k'oje bist'un hər şeyi axire bakon».

7

Rime q'oşuni baçtani kalat'ay vėbaksun (Mat'. 8:5-13)

¹ İsusen İçu ümüxlaxala amdarxo İz əyitmoğo pi çark'it'uxun oşa K'efernaumane p'ap'i.

² Memiya sa Rime q'oşuni baçtani kalat'ay gele dəyərlü nöker azarayınşaki bask'enev, şo elmoğoy loxoley.

³ Me baçtani kalat'in İsusi barada ibakat'an, hari iz nökerə q'olaybeq'an pi, İudeyin sa hema ağsaq'q'alxo Şot'ay t'öğöle yaq'abi.

⁴ Şorox İsusi t'öğöl hari Şot'o gele xoyinşbi metərt'un pi: «Me amdar Vi köməyə layiğe.

⁵ Şot'aynak' ki, şot'in beş azuk'a çuresa, yaynak' sinagoga biq'est'iyoval şone».

⁶ İsus şot'oğoxun sagala yaq'ane baft'i. Şo k'oja İşalayınşakat'an baçtani kalat'in iz dost'urxoxun Şot'aynak' metər xavare yaq'abi: «Ay Q'onçux, zəhmət ma zapa. Vi bezi k'oya baysuna layiğ tezu.

⁷ Kot'aynak'al bezi Vi t'öğöl eysunal za layiğ tez ak'i. Vi sa əyit upsunal bezi nökeri q'olaybakseynak' bəse.

⁸ Zuval tabi bakala sa amdarzu, ama beziyal kiin oq'a bakala əsk'ərxono. Şot'oğoy sunt'u uk'ayiz "taki!" - tanesa, uk'ayiz "eki!" - enesa; nökerə uk'ayiz "metər ba!" - bsane».

⁹ Mot'o ibakala İsusen baçtani kalat'ay əyitmoğo məətt'əle mandı. Şot'in fıırpı İz baç'anexun eğala amdarxo pine: «Vəx nexzu: sal İsrailal me cürə vėbaksun tez ak'e».

¹⁰ K'oya qaybakat'anal yaq'abaki amdarxon azari nökerə q'olaybak'it'un ak'i.

Süpür çuğoy ğare bəyinbaksun

11 Mot'oxun samal oşa İsus Nain uk'ala sa şəhərene taşi. İçuxun İz şagirdxo saal q'erəzəl gele amdarxone buy.

12 Şo şəhəri darvazına İşalayınşakat'an t'et'iin sa süpür çuğoy tək sa ğare meydət'un c'evksay. Şot'oxun sagala şəhərexun kala sa top amdare c'aysay.

13 Q'onçuğon t'e çuğ ak'at'an şot'o İz goroxe hari. Çuğ «ma önopa!» pi

14 İşalayınşaki İz kula sanduğane duği. Meyidə taşalorox çurt'unpi. İsusen isə pine: «Ay cəyil, va nexzu: hayza!»

15 P'uriyo hayzeri arşi bureqi əyitpsa. İsusen şot'o iz nanane qaydi.

16 Bitova q'iyen haneq'i. «Beş arane kala sa xavareçale bu!», «Buxaçuğon İz azuk'i loxole bəği!» pi Buxaçuğ alxışpat'un burqi.

17 İsusi barada me xavar bütüm İudeyina q'a hərrəminə bakala oçalxo yöymişə baki.

İsus Xrist'os q'a K'unuk'bal İoan

(Mat'. 11:2-19)

18 İoani şagirdxonal bütüm me əşurxoy barada içü xavart'un tadi. T'e vədə İoanen iz şagirdxoxun p'ranna iz t'öğöl k'alpi

19 Q'onçuğoy t'öğölə yaq'abi ki, Şot'oxun xavar haq'eq'at'un: «Eğala Bakalo Hunnu, yoxsa q'erəzt'ay yaq'a bəğen?»

20 Şot'oğon İsusi t'öğöl hari pit'un: «K'unuk'bal İoanen yax Vi t'öğölə yaq'abi ki, xavar haq'ayan: "Eğala Bakalo Hunnu, yoxsa q'erəzt'ay yaq'a bəğen?"»

21 Hat'e vədə İsusen gele azariğə, içəğost'a murdar uruf bakala amdarxone q'olaybey, gele k'aç'igoy pulmoğone qaypey.

22 İsusenal şot'oğə metərə coğab tadi: «Takinan, ef ak'i-ibakit'oğə İoana avabakest'anən:

K'aç'it'oğon at'unksa, axsağxo tarat'unne,
Cuzamluyox təmizt'unbaksə, karurxon it'unbaksə,
P'uriyorox bəyint'unbaksə, kəsibxoynak'al Mūq Xavare
bayanbaksə. *

23 Zaxun nu şüpələinşakalo he bəxt'əvərə!»

24 İoani yaq'abi amdarxo təsit'uxun oşa, İsusen amdarxo İoani barada exlətəpsane burqi: «Vən çölə het'u bəğsanan təsey? Muşen galgaldala gəşa?»

* 7:22 7:22 İsa. 35:5-6; 61:1-3

25 P'oy t'e vədə het'u bəğsanana taşey? Toyexlu paltar lapi sa amdara? Ama gözəl paltar lapi tamtaraği boş yəşəyinşalorox padçağxoy sarayat'un baksax.

26 P'oy het'u bəğsanana taşey? Sa xavareçala? Hoo, vəx nexzu, şo lap xavareçalaxunal üst'ün bakalone.

27 Mo iz barada İvel Şame boş metər şameşiyone:
"Mone, Vaxun bəş Bez elçinaz yaq'absa.
Şot'in Vaxun bəş taşi Vaynak' yaq' həzirbale". †

28 Vəx nexzu: nanaxun baxit'oğoy arane İoanaxun üst'ün bakalo tene bu. Ama Buxaçuğoy padçağluğa ən mis'ik'oval şot'oxun alane».

29 İsusax ibakalt'oğoy bitot'in, lap naloggirbalxonal Buxaçuğoy yaq'e düz baksuna q'abulbi İoani t'öğöl taşi k'unuk't'unbakey.

30 Ama fariseyxo q'a k'anun zombalxo İoani k'unuk'bsuna nu q'abulbsunen Buxaçuğoy yaq'al nu q'abulbit'un bakey. ‡

31 Oşa İsusen saal pine: «P'oy me döörin amdaxo şuxun barabar biq'az? Şorox şut'un oşq'ar?

32 Şorox bazari meydane arşi harayk'a suna
"Yan vəynak' t'üt't'əyyan farpi, vən isə əçitenanpi,
Yan önök'ala məğurxoyan məğpi, vən isə önötenanpi"
uk'ala əyloğot'un oşq'ar.

33 Mone, K'unuk'bal İoan hari nə şum tene kəy, nə fi tene ũği, ama pinan: "Şot'ost'a murdar urufo".

34 Amdari Ğar hari ham kəye, ham ũneği - pinan:
"Me tapanxora q'a ũğələ bəğanan! Naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxune dost' bake!"

35 Ama Buxaçuğoy müdriklüğ şo içoğost'a bakalt'oğoy əməlxoxune təst'igbaksax».

İsusax sa günaxkər çuğox bağışlayınşbsun

36 Sa fariseyən İsusax iz k'oya içuxun sagala şum uksane k'alpi. İsusax taşi şot'ay sulfin bel areşi.

37 T'e şəhərə günaxkər sa çuuxə yəşəyinşbsay. Şot'in İsusax fariseyi k'oya baksuna ibakat'an t'iyax mas'i mərməri sax q'ave boş saat' adeğala c'əyine eçeri.

38 Çuux baç'anin tərəfəxun İsusax turmoğost'ax önök'ax areşi. Şot'ay neğur İsusax turmoğoy loxole barst'ay. Çuğon iz popen t'e neğurxo q'aribi, İsusax turmoğox muçp'i, oşax isə şot'oğox saat' adeğala c'əyin ləəmsst'ane burqi. §

† 7:27 7:27 Mal. 3:1 ‡ 7:30 7:29-30 Mat'. 21:32; Luk'. 3:12 § 7:38 7:37-38 Mat'. 26:6-7; Mrk'. 14:3; İoan. 12:3

39 İsus iz k'oya k'alpi fariseyen mot'o ak'at'an iz boş metərə fikirbi: «Əgər me amdar xavareçal bakiniy, içü laft'ala çuğoy şu hamal he cürə baksuna avanebakoy, axırı şo günaxkərə».

40 İsusen isə şot'o pine: «Simon, Bezi va əyite bu». Şot'inal pine: «Məəlim, bürüşa».

41 «P'ə tani hat'e sa amdara borce baks. Sunt'ay qobaç dinar, t'e sunt'ay isə əlli dinar borce baks».

42 Şot'oğoy borca qaydala imkan tenebaks, borc tadalt'inal şot'oğoy p'rannayal borca içoğoy bağışlayınşesba. Vi zənden t'e amdara mat'in gele çureğale?»

43 Simonen coğabe tadi: «Zəndezbsa ki, mat'u gelene bağışlayınşakesa, şot'in». İsusen şot'o «düzen fikirbsa» pine.

44 Oşa İsusen çuğoy tərəf bəği Simona pine: «Hun me çuğoy anksa? Zu vi k'oyaz hari, ama hun Bez turmoğoy os'kseynak' Za xeyal ten tadi. Me çuğon isə Bez turmoğoy iz piin neğen os'k'i iz popene q'aribi».

45 Hun Za muçaltenpi, me çuğon isə Zu k'oya basit'uxun mağay Bez turmoğone muçe.

46 Hun Bez bel zeytuni c'əyin ten ləəmdi, me çuğon isə Bez turmoğoy toyexlu adeğala c'əyine ləəmdi.

47 Avanu het'u görə? Me çuğoy gele günaxxone bağışlayınşake, şot'o görə iz çuresunal gelene. Şu ki male bağışlayınşake, şot'ay çuresunal male».

48 Oşa İsusen çuğone pi: «Vi günaxxo bağışlayınşebaki».

49 T'e vədə İsusaxun sagala sulfin bel arsit'oğon içoğoy arane "me amdar şuva ki, günaxxoval bağışlayınşesba?" pi əyitpsat'un burqi.

50 Ama İsusen çuğoy pine: «Va vi vəbaksunene çark'est'i. Arxayin taki».

8

İsusi bac'anexun tağala çupux

1 Me əşurxoxun oşa İsus səhərmoğoy q'a ayizmoğoy tarapsane burqi. Şot'in Buxaçuğoy padçağluği barada karoozbsun Mıq Xavarane yəymişbsay. Şot'oxun sagala İz p'as's'e şagird q'a

2 içoğoxun murdar urufxo c'eri saal q'erəz azarxoxun q'olaybaki sa hema çuuxe buy: içuxun vüğ murdar uruf c'eri Magdallu Mariya,

3 İrodi k'ojin əşurxo bəğala Xuzay çuux Yoxanna, Susanna, q'erəzəl gele çupux İsusaxunt'uniy. Me çupuğon

İsusa q'a Şot'ay şagirdxo içoğoy kisinəxunt'un köməybsay.
*

Şaresi şilurxoy barada məsələ
(Mat'. 13:1-23; Mrk'. 4:1-20)

4 İsusı t'öğöl bütüm şəhərməğoxun amdarxone eysay. Sa ği lap gele camaat giresi vədine İsusen şot'oğoynak' metər sa məsələne eçeri:

5 «Sa əkinçi şil şarp'sane c'eysa. Şark'at'an şilurxoy sa hemo yaq'e t'öğöl biti turinoq'a çaxçuxesa, q'uşurxonal şot'oğoy t'uk't'i ut'unksa.

6 Sa hemo jəluğane bist'a, usumal göyünebaksa. Ama oçal mal baksuna görə xesuz mandı q'arinebaksa.

7 Bəziyo şaşluğane bist'a, şaşurxonal şiləxun sagala kalabaki şot'oğoy haqlayınşesba.

8 T'iyəminorox isə bərəkətlu oçalane bist'a, kalabakiyal sabaç q'at avuzin bare tast'a». Mot'o pit'uxun oşa ost'ar pine: «Ümüx bakalt'in ibakeq'an!»

9 İzi şagirdxon isə İçuxun xavart'un haq'i: «P'oy me məsəlin məənə hik'ə?»

10 Şot'in pine: «Buxaçuğoy padçağluği sirurxo avabaksun vəxe tadeşe, t'iyəmit'oğoynak' isə hər şeyə məsələğonez exlətpsa ki,

"Bəğəq'at'un - ama maq'at'un ak'i,

İbakeq'at'un - ama maq'at'un q'amışaki". †

11 Me məsəlin məənə mone: şil - Buxaçuğoy əyite.

12 Yaq'e t'öğöl biti şilurxo - mo əyitə ibakalxone. Şot'oğon əyitə it'unbaksa, ama oşa iblisen hari əyitə içoğoy ük'exun ext'i taneşt'a ki, vəbaki çark'eşes nubakat'un.

13 Jeluğa biti şilurux - mo əyitə ibaki şot'o müqluğen q'abulbaloroxe. Ama içoğoy tum ost'ar tene, şot'aynak'al samal vədə vət'unbaksa, ama hari çətinluğa baft'ala k'inək' qoşt'unbaksa.

14 Şaşluğa biti şilurux - mo əyitə ibaki, ama me dünyəni narahatçiluğxon (təngə q'azayınşesun, kef zapsun) içoğoy saat' bar tast'a nu bark'ala amdarxone.

15 Bərəkətlu oçala biti şilurux isə əyitə ibaki, şot'o içoğoy ük'e boş düzgünluğen q'a saat'luğen efi amdarxone. Şot'oğon hər şeyə portp'i bart'un tast'a.

Çiraği barada məsələ
(Mrk'. 4:21-25)

* 8:3 8:2-3 Mat'. 27:55-56; Mrk'. 15:40-41; Luk'. 23:49 † 8:10 8:9-10 İsa. 6:9-10; Ap'ost'. 28:26-27

16 Şuk'k'alēn çirağa bəc'ük't'i q'aven but'teneksa, nəəl ki taxt'e oq'a latenexsa. Ama çiraği q'ave loxole laxsa ki, bağalt'oğon ak'eq'at'un. †

17 Şot'aynak' ki, t'etər sa c'əp'k'in əş teno ki, qavuna nu c'eğane, t'etər sa but' əşəəl teno ki, iz ço nu qayeğane. §

18 Mot'aynak'al ef hetər ümüxlaxsuna fikir tadanān. Şot'aynak' ki, şi bunesa şot'o samalal gele tadeğale. Ama şi tenosa, izi baksuna zəndbi şeyal iz kiyexun c'eğale». *

İsusi nana q'a viçimux şuva?

(Mat'. 12:46-50; Mrk'. 3:31-35)

19 Sa ği İsusi Nana q'a viçimux İz t'öğölt'un hari, ama amdarxoy geleluğaxun Şot'o İşalayınşakes tet'un baki.

20 İsusā xavar tadi pit'un: «Vi Nana q'a viçimux c'öş çurpet'un, Va aksunt'un çuresa».

21 İsusen şot'oğō coğabe tadi: «Bez Nana q'a viçimux Buxaçuğoy əyitə ibaki şot'o bex p'ap'esp'aloroxe».

İsusi tufana bask'est'un

(Mat'. 8:23-27; Mrk'. 4:35-41)

22 Sa ği İsus İz şagirdxoxun lodk'ina laşi şot'oğō pine: «Ekinan göle t'e tərəf tağen». Şorox yaq'at'un baft'i.

23 Şorox lodk'inen tağat'an İsusā nep'en taneşeri, Şoval nep'axeşi.

Birdən sa tufane əqeşi. Lodk'a xenen buybaksane burqi, şoroxal xatalu vəzyətət'un baft'i.

24 Şagirdxon İsusā İşalayınşaki Şot'o muğurbi pit'un: «Məəlim, ay məəlim, yan əfçiyān baksa!» İsusen hayzeri muşa q'a əqeğala xeyurxo q'adağanebi. Tufanal çurepi, şip'luge baki.

25 Me vədine Şot'in İz şagirdxo pine: «Ef vëbaksun tene bu?» Şot'oğōn isə q'İya baft'i hamal məətt'əl mandi sun-sunaxun xavart'un haq'say: «Me amdar hetər sa amdara ki, muşurxo q'a xenal əmirebsa, şoroxal tabit'un baksa?»

İçust'a murdar uruf bakala amdari q'olaybaksun

(Mat'. 8:28-34; Mrk'. 5:1-20)

26 Oşa şorox Galileyin bəş bakala gadaraluğoy oçalat'un hari.

27 İsus lodk'inaxun q'ariluğa c'eğat'an şəhərexun bakala sa işq'are Şot'oxun irəst'hari. Me amdari boş murdar urufe başey, şot'in ene hema vaxt'e ki paltar tene laney hamal k'oya təə, gərəmzəluğxone yəşəyınşbsay.

† 8:16 8:16 Mat'. 5:15; Luk'. 11:33 § 8:17 8:17 Mat'. 10:26; Luk'. 12:2 * 8:18 8:18 Mat'. 25:29; Luk'. 19:26

28 Şot'in İsusı ak'ala k'inək' haraypi Şot'ay bēš diz çökt'i ost'ar pine: «Zaxun k'ən çuresa, ay Ala Arsit'ay Ğar? Va xoyinşezbsa, za əzyət ma tada!»

29 Şot'in metər şot'o görəne harayey ki, İsusen iz boş bakala murdar urufa c'eyşunane əmirbey. Murdar urufen gele vaxt'axune me amdara əzyət tast'ay. T'etərə baksay ki, lap şot'ay kula-tura zinciren ğaçt'unney, ama şot'in p'urumal t'e zincirxo k'as'p'i t'inst'ay, murdar urufenal şot'o çölmoğone taşt'ay.

30 İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Vi s'i hik'ə?» Şot'in "Q'oşun" pi coğabe tadi, şot'aynak' ki, iz boş murdar uruf geleney.

31 Şot'oğon İsusaxun içoğo bəğğəloyluğxo nu bost'unat'un xoyinşbsa burqı.

32 T'et'ıya - buruğoy bel kala sa bōq'e sürüne otarişaksay. Murdar urufxon İsusı xoyinşt'unbi ki, içoğo bōq'ürxoy boş baysuna icaza tadane. İsusenal şot'oğo icaza tanedi.

33 Murdar urufxo amdaraxun c'eri bōq'ürxoy boşt'un başı. Dirist' sürüyəl buruğoxun oq'a - gölə baft'i q'əq'əneşi.

34 Bōq' otarişalxon mot'oğo ak'i t'it'eri me barada şəhərə q'a ayizmoğot'un exlətp'i.

35 Camaatal k'ə baksuna tamaşabsane c'eri. Şorox İsusı t'ōğöl hari iz boşt'an murdar urufxo c'eri amdara paltarla hamal iz haq'ıl iz bel İsusı turmoğost'a arsit'un ak'i. Şot'oğo q'iyene haq'i.

36 Me əşurxo ak'it'oğon isə iz boş murdar urufxo başı amdari hetər q'olaybaksuna exlətt'unbi.

37 T'e vədə bütüm gadaraluğon İsusı içoğoy oçalaxun c'eri taysunat'un xoyinşbsa burqı, şot'aynak' ki, gelet'un q'ıbey. İsusıal lodk'ına laşı qoşe qaybaki.

38 İz boşt'an murdar urufxo c'eri işq'aren İsusı t'ōğöl manst'eynak' Şot'o xoyinşebi.

39 Ama İsusen şot'o metərə pi yaq'a badi: «Qaybaka vi k'oya, Buxacığon vaynak' bit'oğoval bitova exlətp'a». Me amdarenal taşı İsusı içeynak' bit'oğo dirist' şəhərə yəymişebi.

*Xuyəri bəyinbaksun q'a çuğoy q'olaybaksun
(Mat'. 9:18-26; Mrk'. 5:21-43)*

40 İsus qoş qaybakat'an gele amdare Şot'ay bēš c'eri, şot'aynak' ki, bitot'in Şot'ay yaq'ane bēğsay.

41 Me vədə sinagogi kalo bakala Yair s'iyen sa işq'ar hari İsusı turmoğo bitı Şot'o xoyinşebi ki, iz k'oyaq'an hari.

42 T'e amdari bakal nu bakal sa dənə p'as's'e yəşt'ə xuyərə buy, şoval elmoğoy loxoley. İsus t'iya tağat'an İz hərrəmine t'ema amdare buy ki, şot'oğoy aranexun satərene c'ovaksay.

43 Me amdaxoy boş içust'a p'as's'e usen p'i taysuni azar bakala sa çuuxə buy. Şot'in izi bakalt'u doxt'urxone xaşlayınşey, ama şot'oğoy saycət'in içü q'olaybes tene bakey.

44 Me çuux İsusi baç'anexun hari Şot'ay paltari ətəyə lafedi, hat'e saadal iz p'i taysun çurepi.

45 İsusen pine: «Şuvay Za laft'iyo?» Ama şuk'k'alən iz ozane tene ext'i. T'e vədə P'et'eren pine: «Məəlim, axırı Vi hərrəmine amdardar gelene!»

46 Ama İsusen pine: «Təə, Za şunesa lafedi, şot'aynak' ki, Zaxun zor c'eysunaz hisp'i».

47 T'e vədə çuğon izi c'ap' nu mandes baksuna ak'at'an t'ut'upsun hari İsusi turnoq'a bineti. Bütüm camaati bəş izi het'aynak' Şot'o lafst'una saal hat'e saad hetər q'olaybaksuna İsusə exlətebi.

48 İsusen şot'o pine: «Bez xuyər, vi vəbaksunen va çark'esedi. Arxayin taki».

49 İsusen me əyitmoğə uk'at'an sinagogi kalat'ay k'oyaxun sa amdardar hari pine: «Vi xuyər p'urene, məəlimə ene naraat maba».

50 Ama İsusen mot'o ibaki sinagogi kalat'u pine: «Ma q'İba, saycə vəbaka, Vi xuyər yəşəyinşələ».

51 İsus şot'ay k'oya eğat'an P'et'eraxun, İoanaxun, İak'ovaxun saal xuyəri bava-nanaxun başq'a şuk'k'ala İçuxun k'oya baysa tene barti.

52 Bitot'in xuyəreynak' öñöpi şivant'unbsay. Ama İsusen pine: «Öñömapanan, ko p'uritene, hat'etər basek'e».

53 Şot'oğon isə İsusi loxol axşumsat'un burqi, şot'aynak' ki, xuyəri bisuna avat'uniy.

54 İsusen isə xuyəri kiyexun biq'i pine: «Hayza, bez bala!»

55 Xuyəri uruf iz bədənəne qaybaki, şoval hat'e saad turele hayzeri. Oşa İsusen pine ki, xuyərə ukunq'at'un tadi.

56 Xuyəri bava-nana mat mandet'uniy. Ama İsusen şot'oğə tapşurebi ki, me əşlin barada şuk'k'ala maq'at'un exlətp'i.

9

*P'as's'e şagirdə tadeğala tapşuruğ
(Mat'. 10:1-15; Mrk'. 6:7-13)*

1 İsusen İz p'as's'e şagirdə İz t'öğöl k'alpi şot'oğö bito murdar urufxo c'evkseynak' saal azarxo q'olaybseynak' zor q'a ext'iyere tadi.

2 Oşa şot'oğö Buxaçuğoy padçağluği barada karoozbsa, azariğö q'olaybsane yaq'abi.

3 Şot'oğö metəre pi: «Yaq'eynak' hik'k'al - nə çombağ, nə toray, nə şum, nə təngə, nəəl ki badalbseynak' gurat' ma ext'anan.

4 Mani k'oya bağaynan, t'et'iya mandanan, t'et'iinal yaq'a baft'anan.

5 Ama maya ki vəx nu q'abulbayt'un, t'e şəhərexun c'eğat'an ef turmoğoy tozal şap't'anan. Barta mo şot'oğöynak' sa nişanq'an baki». *

6 Metərluğen, şorox yaq'a baft'i hər gala Müq Xavara yəymişbsun saal azarxo q'olaybsun ayizba-ayiz tarat'unpi.

Me əşurxo biq'ala amdar şuva?

(Mat'. 14:1-2; Mrk'. 6:14-16)

7 Bütüm me exlətxo hari t'et'rarx † İrodiyal ümüğö p'anep'i, şot'inal tene avay ki, k'əq'an fikirbi. Şot'aynak' ki, bəzit'oğon "mo İoane p'uri ganuxun bəyinbake",

8 bəzit'oğon "İlyane hare", bəzit'oğon "mo damna xavareçalxoxun soğone bəyinbake" next'uniy. ‡

9 İroden isə nexey: «İoani bula bot'est'ezu, p'oy iz barada me exlətxo tağala amdar şuva baki?» Şo İsusə ak'seynak' bisaney.

İsusi qo hazaraxun gele amdara boşevksun

(Mat'. 14:13-21; Mrk'. 6:30-44)

10 Ap'ost'olxon § İsusi t'öğöl qaybaki içoğoy biq'i əşurxoy barada şot'o exlətt'unbi. Oşa İsusen şot'oğö İçuxun Bet'sayda uk'ala sa şəhərene taşeri.

11 Ama camaaten me barada avabaki şot'ay qoşt'ane baft'i. İsusen şot'oğö saat'e q'abulbi, şot'oğöynak' Buxaçuğoy padçağluğaxune exlətp'i, q'olaybaksuna eht'iyəç bakalt'oğoval q'olayebi.

12 Ene bəğ bateksay. P'as's'e şagirdal İsusi t'öğöl hari şot'o pit'un: «Camaata tərba, barta hərrəmoğö bakala ganxo q'a ayizmoğö taşi içoğoy baskseynak' gaq'at'un bəğəbi, hamal sa şey haq'i kəyeq'at'un. Axiri yan miya çöl ganuyan».

13 Ama İsusen şot'oğö pine: «Kot'oğö ukun vən tadanən». Şagirdxon pit'un: «Yast'a qo şumaxun q'a p'ə çəlinəxun

* 9:5 9:3-5 Luk'. 10:4-11; Ap'ost'. 13:51 † 9:7 9:7 t'et'rarx - Rim imp'eriin sa hissın kalo. ‡ 9:8 9:7-8 Mat'. 16:14; Mrk'. 8:28; Luk'. 9:19 § 9:10 9:10 Luk'. 6:13

başq'a hik'k'al buteyax. Saycə taşi mema amdareynak' ukun haq'alane mande!»

14 T'et'iya isə qo hazara İša işq'are buy. Ama İsusen İz şagirdxo pine: «Şot'oğo dəst'ə-dəst'ə, əlli-əlli arşevk'anana».

15 Şagirdxonal içoğo pi k'inək' arşevt'unk'i.

16 İsusen qo şuma q'a p'ə çəlinə ext'i göynul bəği şükürbala afırınane pi. Oşa şot'oğo cöybi İz şagirxone tadi ki, camaata paybeq'at'un.

17 Bito kəyi-bot'unşi, avuzin mandala k'ot'orxoxun isə p'as's'e zənbile gireşi.

P'et'eri Xrist'osa çalxsun

(Mat'. 16:13-20; Mrk'. 8:27-30)

18 Sa ği İsusen tək afırınney. Şagirdxo Şot'o İşalayınşt'unbaki. İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Camaaten k'ə nexə? Zu şuzu?»

19 Şot'oğon metərt'un coğab tadi: «Bəzit'oğon K'unuk'bal İoan, bəzit'oğon - İlya, bəzit'oğon isə next'un ki, damna xavareçalxoxun soğone bəyinbake». *

20 T'e vədə İsusen xavare haq'i: «P'oy vən Za şunan hesabbsa?» P'et'eren coğabe tadi: «Hun Buxaçuğoy Xrist'osnu». †

21 Ama İsusen İz şagirdxo tapşurebi ki, me barada şuk'k'ala maq'at'un pi.

İsusi İz p'uri - bəyinbaksuni barada saturběš avabak-est'un

(Mat'. 16:21-28; Mrk'. 8:31-9:1)

22 Oşa Şot'in pine: «Amdari Ğara ağsaq'q'alxon, samci bəyinxon q'a k'anun zombalxon gele əzyət tadalt'un, Şot'oxun ço taradalt'un, Şot'o bespalt'un. Ama p'urit'ay xibimci ğine Şo bəyinbakale».

23 Oşa bitot'u pine: «Əgər şunesa Bez baç'anexun eysun çuresasa, içuxun kul haq'eq'an, hər ğiyal Bez baç'anexun iz xaça ext'iq'an hari. ‡

24 Şot'aynak' ki, şiin iz elmoğo efsun çureğayin, açesp'ale, ama şiin iz elmoğo zaynak' açesp'i bakayin, şot'o efale. §

25 Axırı bito dünyənə q'azayınşi hələl vi elmoğo açespsaxun nəəl ki əfçibaksaxun ten çark'eğalsa, şot'ay k'ə xeyirə bu?

* 9:19 9:19 Mat'. 14:1-2; Mrk'. 6:14-15; Luk'. 9:7-8 † 9:20 9:20 Xrist'os - Ləəmeşiyo, c'ək'eşiyo upsune. ‡ 9:23 9:23 Mat'. 10:38; Luk'. 14:27 § 9:24 9:24 Mat'. 10:39; Luk'. 17:33; İoan. 12:25

26 Şin Zaxun saal Bez əyitmoğoxun ot'p'ayin, Amdari Ğarenal İzi, İz Bavay saal İvel angelxoy tamtarağen eğat'an şot'oxun ot'p'ale.

27 Vəx düzinəz nex: memiya çurpit'oğoy bəziyoroş Buxaçuğoy padçağluği eysuna lap içoğoy piin ak'it'uxun oşa biyalt'un».

İsusi ak'esuni badalbaksun
(*Mat'. 17:1-8; Mrk'. 9:2-8*)

28 Me əyitmoğoxun oşa muğ ğine c'ovaki. İsusen İçuxun P'et'era, İoana saal İak'ova ext'i afırıpseynak' buruğone laşi.

29 İsusen afırık'at'an İzi ak'esun badalebaki, İzi paltari irəngəl map-mas'i, s'aldalane baki.

30 Hame vədine p'ə işq'ar hari İsusaxun exlətpsat'un burqı. Mot'oğoy soğo Moisey, t'e soğo isə İlyaney.

31 Şot'oğon tamtarağen hari İsusi Yerusallima İzi bisuni bex p'ap'epsuni baradat'un exlətpsay.

32 P'et'era q'a içuxun bakalt'oğo isə bəğəloy nep'ene çaxp'ey. Ama muğurbaki şot'oğon İsusi tamtarağa saal İçuxun çurpi p'ə işq'arat'un ak'i.

33 İşq'arxo İsusaxun cöybakat'an P'et'eren Şot'o pine: «Məəlim, beşi memiya baksun he saat'e! Eki xib dənə çadır biq'en: soğo Vaynak', soğo Moiseyeynak', soğoval İlyaynak'». Əslində şot'in içinal tene avay k'ə nex.

34 P'et'eren me əyitmoğo uk'at'an, sa asoy hari şot'oğon but'ek'i. İçoğoy loxol xoji bitat'an şot'oğon q'it'unbi.

35 Asoyi boşt'an isə sa səse hari: «Mo Bezi Ğare, Bezi c'ək'p'iyone! Kot'o ibakanan!».*

36 Səs bot'bakat'an şot'oğon İsusa savsat'un ak'i. Şagirdxon baki əşurxo sir k'inək' efi, me barada t'e vaxt' şuk'k'ala exlət tet'unbi.

Ğaraxun murdar urufi c'eysun
(*Mat'. 17:14-21; Mrk'. 9:14-29*)

37 Əyc'indəri, şoroş buruğoxun şığat'an, İsusi bəş kala sa top camaate c'eri.

38 Camaati aranexun sa işq'aren harayepi: «Məəlim, xoyinşezbsa, bez ğara bəğa, şo bez tək sa ğare.

39 Ərəbir kot'ay boş sa murdar urufe baysa, t'e vədə kot'in ost'aar harayene, iz kiin-turin t'ut'unne. Urufen kot'o iz jomoxun kəf baramin incit'mişebsa. Əylə gele əzyət tadit'uxun oşane iz boşt'an c'eysa.

* 9:35 9:28-35 İsa. 42:1; Mat'. 3:17; 12:18; Mrk'. 1:11; 14:13-15; 2 P'et'. 1:17-18

40 Zu Vi şagirdxoxun şot'o c'evksuna xaişbezu, ama şot'oğon bacartet'unbi».

41 İsusenal pine: «Ay nu vëbakala q'a yaq'a açesp'i nəsil! Heq'ədər Zu vëxun mandi vëx portp'oz? Vi ğara Bez t'öğöl eça».

42 Əyel İsusə İşalayınşakat'an murdar urufen şot'o oq'a saki jik'epi. Ama İsusen murdar urufa q'adağanebi, ğaral q'olaybi iz bavane qaydi.

43 Bito Buxaçuğoy kalaluğa ak'i məət't'əlt'un manst'ay.

*İsusi İzi bisuni barada p'urumal saturběš avabakest'un
(Mat'. 17:22-23; Mrk'. 9:30-32)*

Amdarxo hələl İsusə biq'i əşurxoxun içoğol tet'un harey. Hame vədine İsusen İz şagirdxo pine:

44 «Həysə bezi uk'alt'oğo yönbəri ümüxlaxanan: Amdari Ğar amdarxoy kiyel tadeğale».

45 Ama şagirdxon me əyitə q'amiştet'unbaki. Me əyitin məənə şot'oğoynak' c'ap'e mandi, şot'oxun me əyiti k'ə upsuna xavar haq'suna isə zap't'unsay.

Ən kalo şuva?

(Mat'. 18:1-5; Mrk'. 9:33-40)

46 Sa ği şagirdxon içoğoy arane ən kalo şu baksuni barada həcətbsat'un burqi.

47 İsusen şot'oğoy ük'e boş bakala fikirxo avabaki, sa mis'ik' əylə eçeri İz t'öğöl çurdesedi.

48 Oşa şot'oğoy pine: «Şin Bez s'iye me əylə q'abulbayin, Zane q'abulbi baksa, Za q'abulbalt'in isə Za Yaq'abit'une q'abulbi baksa. Şot'aynak' ki, ef arane bitot'uxun mis'ik' bakalo ən kalone».

49 İoanen pine: «Məəlim, yan Vi s'iye murdar urufxo c'evk'ala sa amdaryan ak'i, ama yallarik' Vi bač'anexun tağalt'oğoxun nu baksuna görə şot'o q'adağanyanbi».

50 Ama İsusen şot'o pine: «Şot'o mane ma bakanan! Efi əleyinə nu bakalo ef tərəfe».

Samariyaluğoy İsusə nu q'abulbsun

51 İsusə dünyənəxun cöybaksuni vaxt' İşalayınşaksunen Şot'in Yerusəlimə taysunane q'ərərə hari.

52 İsusen İçuxun bəş İz elçigone yaq'abi. Şorox İsusə ey-suni həzirluğa bəğseynek' taşi samariyaluğoy sa ayizet'un başi.

53 Ama samariyaluğon İsusə q'abul tet'unbi, şot'aynak' ki, Şo Yerusəlimə taysay.

54 İz şagirdxo bakala İak'oven q'a İoanen mot'o ak'i pit'un: «Çurensa, ay Q'onçux, İlyan bi k'inək' yanal mot'oğö əfçibseynak' göynuxun arux barst'una əmirben?» †

55 Ama İsusen firipi şot'oğö q'adağanebi.

56 Şoroxal q'erəz sa ayizet'un taşi.

İsusi şagird baksun k'ə upsuna

(Mat'. 8:19-22)

57 Şorox yaq' tağat'an sunt'in İsusa pine: «Hun maya tağayin, zu Vi bač'anexun eğoz».

58 İsusen şot'o pine: «Tülküğoyal, göynul purk'ala q'uşurxoyal mese bu. Ama Amdari Gare bul laxala sa gaal tene bu».

59 Q'erəz sunt'u isə pine: «Bez bač'anexun eki». Şot'inal coğabe tadi: «Ay Q'onçux, za icaza tada, süft'ə tağaz bez bava oçalaxbaz».

60 İsusen şot'o pine: «Barta p'urit'oğonq'an içoğoy p'urit'oğö oçalaxbi. Hun isə taki Buxaçuğoy padçağluği barada bayanba».

61 P'urum q'erəz sunt'in pine: «Ay Q'onçux, zu Vi bač'anexun eğoz, ama süft'ə icaza tada tağaz bez k'ojint'oğoxun dirist'oğonbaz».

62 Ama İsusen şot'o pine: «Kötən əşp'est'i, ama qoş bəğalo Buxaçuğoy padçağluğa yarayinş tenebsa».

10

İsusi yetmiş tana karoozbsa yaq'absun

(Mat'. 10:5-16; 11:21-24; Mrk'. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)

1 Mot'oxun oşa Q'onçuğon q'erəz sa yetmiş tan c'ək'p'i, şot'oğoval p'ə tan-p'ə tan İz tağala şəhərmoğö q'a ayizmoğone yaq'abi.

2 Şot'oğö pine: «Məhsul gelene, əşp'al isə mal, şot'aynak'al məhsuli Q'onçuğö xoyinşbanan ki, İz məhsula girbseynak' əşp'alxoq'an yaq'abi. *

3 Takinan! Zu vəx q'uziğö canavarxoy boş yaq'abala k'inək'ez yaq'absa. †

4 Vəxun nə toray ma ext'anan, nə zənbil, nəəl ki torok'al. Yaq'al şuk'k'alaxun savaxeyir-aabatxeyir ma banan.

5 Şinesa k'oya bağat'an süft'ə "vəynak' xeyirq'an baki!" upanan.

† 9:54 9:54 2 Padç. 1:10 * 10:2 10:2 Mat'. 9:37-38; İoan. 4:35 † 10:3 10:3 Mat'. 10:16

6 T'et'iya xeyir-bərəkətə layiğ sa amdar bakayin, efi şot'aynak' çureşi xeyir-bərəkət şot'ay loxol bakale. Nu bakayin isə şo vəynak' qaybakale.

7 Ef başi k'oyal mandanan, vəx tadalt'uxun ukanan-üğənan, şot'aynak' ki, əşp'al iz haq'q'a layiğe. K'oyaxun k'oya ma c'ovakanan.

8 Maninesa sa şəhəre bağat'an vəx q'abult'unbsasa, ef bəş laxalt'u ukanan.

9 T'iya bakala azariğoval q'olaybanan, şot'oğo "Buxaçuğoy padçağluğ vəx ene işalayınşakene" upanan.

10 Ama maninesa şəhəre vəx nu q'abulbayt'un, t'e şəhəri küçəmoğo c'ekinan, metər upanan:

11 "Ef şəhəre beş turmoğo arşi tozal şap't'i vəxyan qayst'a, ama mot'oval avabakanan ki, Buxaçuğoy padçağluğ ene işabakene."

12 Vəx nexzu, axırinci ğine t'e şəhəri hal Sodomaxun betər bakale.

13 Vay vi hala, ay Xorazin, vay vi hala, ay Bet'sayda! Vəst'a baki möcüzoox Sur q'a Sidona bakiniy, şot'oğon gele vaxt'axun çul lapi içoğoy bel jeq' şipi †toobabet'uniy.

14 Şot'aynak'al, axırinci ğine ef hal Sur q'a Sidonaxun betər bakale.

15 P'oy hun, ay K'efernaum? Fikirenbsa ki, va göynul əqevk'alt'un? Təə! Vi bula oçala badalt'un!

16 Metərluğen, vəx ümüxlaxalo Za ümüxlaxine baks, vəx t'öǫxbalo za t'öǫxbine baks. Za t'öǫxbalo isə Za Yaq'abit'une t'öǫxbi baks». §

Yetmiş şagirdi qaybaksun

17 Yetmiş şagird müq-müq qaybaki, pit'un: «Ay Q'onçux! Vi s'iyen əmirbat'an murdar urufxoval yax tabit'un baks!»

18 İsusen şot'oğo metəre coğab tadi: «Zu Şeytani s'əq' k'inək' göynuxun bist'una ak'ezu.

19 Mone, Zu vəx dizik'xo q'a sk'arp'ionxo, düşməni k'ə zor bunesa vən zərəl zapinut' turin oq'a laxi çaxçuxpsuna ext'iyərez tadi. *

20 Ama urufxoy vəx tabi baksuna təə, ef s'iyurxoy göynul şamesuna müq bakanan».

İsusi müqluğ

(Mat'. 11:25-27; 13:16-17)

21 Metər upsun q'a İvel Urufi müqluğ İsusi loxol şiysun sane baki, Şoval müqluğen buybaki pine: «Ay göye q'a oçali

‡ 10:13 10:13 çul lapi jeq'e boş arşi - Damna israilluğon çul lapi içoğoy bel jeq' şit'unney ki, içoğoy yaslu baksuna nəəl toobabsuna ak'est'at'un. § 10:16

10:16 Mat'. 10:40; Mrk'. 9:36-37; Luk'. 9:47-48; İoan. 13:20 * 10:19 10:19 İvel mǫğ. 91:13

Q'onçux bakala Bava! He şaat'a ki, mot'o içoğo haq'ullu, kamallu hesabbalt'oğoxun c'ap'bi xuri əyloğoynak'en qaypi! Hoo, ay Bava, mo Vi şaat' niyətey.

22 Bez Bavay tərəfəxun hər şey Zane tadeşe. Ğare Şu baksuna İz Bavaxun başq'a şuk'k'alən tene ava. Bavay Şu baksunal İz Ğaraxun q'a İz Ğaren avabakest'un çureğala amdarxoxun başq'a şuk'k'alən tene ava». †

23 Oşa İsus şagirdxoç fıırıpı şot'oğo cöycə pine: «He bəxt'əvərə t'e pulmux ki, ef ak'alt'oğone aksa!

24 Vəx nexzu: xavareçalxoy q'a padçağxoy gelet'ine ef ak'alt'oğo aksun çureşi, ama tet'un ak'i, ef ibakalt'oğoval ibaksun çurt'unşi, ama tet'un ibaki».

Xeyirxax samariyalu barada bakala məsələ

25 Sa k'anun zombalen İsusə sinəyinqbseynak' hayzeri pine: «Məəlim, zu k'ə şaat'luğ baz ki, həmişəluğ yəşəyinqş haq'az?»

26 İsusənal şot'oxun xavare haq'i: «K'anuni boş k'ə şameşe? K'alpi hetəren q'amışaksa?»

27 Şot'in coğabe tadi: «Q'onçuğo, Vi Buxaçuğo vi bütüm ük'en, vi bütüm elmuğen, vi bütüm zoren, saal vi bütüm haq'ilen çureki". Saal "vi işat'u hun va çureğalt'ullarık' çureki"».

28 İsusənal şot'o pine: «Hun düz coğaben tadi. Haketərəl ba - yəşəyinqşalnu». ‡

29 Ama k'anun zombalen içü təmizə c'evkseynak' p'urum İsusəxun xavare haq'i: «P'oy bez işoo şuva?»

30 İsusənal metərə coğab tadi:

«Sa amdar Yerusalımaxun Yerixoya tağala yaq'e loxol amdar fūq'k'alxoy kiyene kofst'a. Fūq'k'alxon şot'ay paltara c'eq'i, şot'o t'apı, oşa isə elmoğoy loxol barti tat'unsa.

31 T'etərə baksa ki, t'e yaq'en sa bəyinqşə c'ovaksa. Şot'in me amdara ak'at'an c'ovaki yaq'e t'e soğo tərəfene taysa.

32 Sa leviluyal t'et'ıya işalayinqşakat'an t'e amdara ak'i c'ovaki yaq'e t'e soğo tərəfene taysa.

33 Samal oşa isə hat'e yaq'en sa samariyalune c'ovaksa. Şot'in me amdara ak'at'an şot'o iz goroxe eysa,

34 şot'ay yaroğo c'əyinen q'a finen os'k'i ğaçene. Oşa me amdara iz elema arşevk'i q'onağxo mandala galane eşt'a, şot'ay q'ulluğene çure.

35 Əyc'ındəri şot'in q'onağ mandala k'ojin kalat'u c'evk'i p'ə dinar § tadi nexə: "Me amdara şaat' bəğa, əğər

† 10:22 10:22 İoan. 1:18; 3:35; 10:15 ‡ 10:28 10:25-28 Lev. 19:18; 18:15; K'an. 6:5; Mat'. 22:35-40; Mrk'. 12:28-34 § 10:35 10:35 *dinar* - t'e gala manst'uni sa ğine toy 1/12 dinarey

mot'oxunal gele vi xarc c'eğayin, zu qoş qaybakat'an va tadoz."

³⁶ Vi zənden, me xib tanaxun fūq'k'alxoy kiyel baft'i amdari išoo manuva?»

³⁷ K'anun zombalen coğabe tadi: «Şot'aynak' ük' bok'osp'iyoy». İsusenal şot'o pine: «T'e vədə taki, hunal haketər ba».

İsus Mart'ay q'a Mariyay k'oya

³⁸ İsus İz şagirdxoxun yaq' tağat'an şorox yaq'e loxol bakala sa ayizet'un başi. Memiya Mart'a s'iyen sa çuğon Şot'o iz k'oyane k'alpi.

³⁹ Şot'ay Mariya s'iyen sa xunçine buy. Şo Q'onçuğoy turmoğost'a arşi Şot'ay əyitmoğone ümüxlaxsay. *

⁴⁰ Mart'ay isə bul əşlə gərgürey. Şo İsusə İşalayınşaki pine: «Ay Q'onçux! Ten aksa ki, bez xunçen əşurxo bütümə bez loxole bose? Kot'o upa ki, za köməybeq'an!»

⁴¹ Q'onçuğon isə şot'o metərə coğab tadi: «Mart'a, Mart'a, hun gele şeyaxunen fikirbi naraat baksa,

⁴² ama lazım bakalo tək sa şeye. Mariyan həgigi lazım bakalt'une içeynak' c'ək'p'e. Moval iz kiyexun tene haq'eğal».

11

Afırıpsuni barada zombsun

(Mat'. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Sa ği İsusen afırınney. Afırıpi çark'it'uxun oşa İz şagirdxoy sunt'in Şot'o pine: «Ay Q'onçux, İoanen iz şagirdxo zombi k'inək' Hunal yax afırıpsuna zomba».

² İsusen şot'oğoy pine: «Afırık'at'an metər upanan:

Ay göynul bakala beş Bava,

Vi s'i İvelq'an baki,

Vi padçağluğq'an hari.

Göynul bakala k'inək'

Oçalal Vi əyitq'an baki.

³ Beşi ğiluğ şuma yax hər ği tada.

⁴ Yax borclu bakala amdaxo yan bağışlayınşala k'inək'

Hunal beş günaxxo bağışlayınşa.

Yax sinəyınşmaba,

Ama yax şərəxun çark'est'a».

⁵ Oşa İsusen şot'oğoy pine: «Məsələ, ef boşt'an sunt'ay dost'e bu. Üşenin yarinest'a t'e dost'e t'öğöl taşi nexnu: "Bez dost', za xib dənə borc şum tada,

* 10:39 10:38-39 İoan. 11:1

6 şot'aynak' ki, bez k'oya amdare hare, iz bėş laxala hik'k'al tezax bu".

7 Dost'enal k'oyaxun metəre coğab tast'a: "Za naraat ma ba. Çomo ene kirit'e, əyloxal bez t'öğöl bask'et'un, zu həyse hayzeri va hik'k'al tades tez baksa".

8 Vəx nexzu, me amdara iz dost' baksuna görə nuval tadayin, şot'ay inaden çuresuna görəl bakayin hayzeri şot'ay çureğalt'u tadale.

9 Şot'o görəl vəx nexzu: çurekinan - vəx tadeğale, qəvekinan - bəğəbalnan, çomo t'apanan - vəynak'al qayegale.

10 Şot'aynak' ki, hər çureğalt'in haq'ale, hər qəveğalt'in bəğəbale, hər çomo t'ap'k'alt'aynak'al çomo qayegale.

11 Ef arane t'etər sa bava bune ki, iz ğaren içuxun çəli çureğane, ama çəlin gala şot'o dizik' tadane?

12 Nəəl ki, qoq'la çureğayin, şot'o sk'arp'ion tadane?

13 Metərлуğen, əgər vən pis baksun-baksun ef əyloğə şaat' şeymux tades bananksasa, göynul bakala Bavan İçuxun çureğalt'oğə İvel Uruf tene tadon ki?»

İsus q'a Baal-Zevul

(Mat'. 12:22-30; Mrk'. 3:20-27)

14 Sa ği İsusen lal sa amdaraxun murdar urufane c'evk'i. Murdar uruf c'erit'uxun oşa lale muz qayesi. Camaat mat manedi.

15 Ama şot'oğoy bəzit'oğon next'uniy: «Kot'in murdar urufxo şot'oğoy kalo bakala Baal-Zevuli zorene c'evksa». *

16 T'iyəmit'oğon isə İsusa sinəyinşbseynak' şot'oxun göynuxun eğala sa möcüzə ak'est'unat'un tələbbsay. †

17 Ama şot'oğoy k'ə fikirbsuna avabakala İsusen şot'oğə pine: «İz boş dava bakala padçağluğ vərəne bakon. İz boş dava bakala k'ojal şareğon.

18 Əgər Şeytanal iç-çuxun davinane c'eysasa, şot'ay padçağluğ hetərə portp'on? Vən nexnan ki, Zu murdar urufxo Baal-Zevuli zorenez c'evksa.

19 Ama əgər Zu murdar urufxo Baal-Zevuli zorenez c'evk'sasa, t'e vədə ef amdarxon şi zorene c'evksa? Kot'aynak'al şorox içan vəynak' divanbal bakalt'un.

20 Ama əgər Zu murdar urufxo Buxaçuğoy zorenez c'evk'sasa, mo şo upsune ki, Buxaçuğoy padçağluğ ef arane.

21 Əgər zorba sa amdar belxun-oşe silaxlayinşaki iz k'oja q'orişesbsasa, şot'ay var-dövləteynak' q'i butene.

* 11:15 11:15 Mat'. 9:34; 10:25 † 11:16 11:16 Mat'. 12:38; 16:1; Mrk'. 8:11

22 Ama şot'oxun zorbat'in içü hücümbi q'alib eğayin, t'e vədə şot'ay güvəyişəki silaxxo iz kiyexun exedon, talayinşi şeyurxoval cöyebon.

23 Zaxun sagala nu bakalo Bez əleyinəne, Zaxun sagala nu girbalt'in şarene. †

24 Murdar uruf amdaraxun c'eğat'an xesus ganxone tarak'on, içeynak' irəətlüğe qəveğon. Şot'o nu bəğəbat'an isə unek'on: "Bezi c'eri k'oya qaybakaz".

25 K'oya qaybakat'anal şot'o şameşi giresinə ak'on.

26 Me vədə şot'in taşi içuxun samalal betər bakala vüğ murdar urufe eçon. Şoroxal t'iya başi mant'undon. T'e vədə me amdari hal süft'int'uxunal pise bakon».

27 İsusen mot'o uk'at'an sa çuğon amdarxoy boşt'an alloy səsen Şot'o pine: «Va iz tapane taradiyo, va döş tadiyo he bəxt'əvərə!»

28 Ama İsusen pine: «Buxaçuğoy əyitə ibaki şot'o əməlbəloroxe bəxt'əvər!»

Xavareçal İonay nişan

(Mat'. 12:38-42)

29 Camaat Şot'ay hərrəminə gelene baksay. İsusenal pine: «Həysət'in nəsil gele pise. Şot'oğon möcüzət'un qəvesa, ama şot'oğə İonay möcüzənaxun başq'a sal sa möcüzə tene tadəğal. §

30 Şot'aynak' ki, İona Ninevin camaateynak' hetər sa möcüzə bakenesa, Amdari Ğaral me nəsiləynak' hat'etər bakale.*

31 Güney tərəfin çuux-padçağenal † axırinci ğine me nəsili amdarxoxun sagala bəyinbaki şot'oğə taxsırkər c'evk'i pisləyişale. Axırı şo dünyəni t'e t'öğölxun hayzeri Solomoni müdrük əyitmoğə ümüxlaxsane harey. Ama memiya Solomonaxunal ala Bakalono.

32 Ninevin amdarxonal axırinci ğine me nəsiləxun sagala bəyinbaki şot'oğə taxsırkər c'evk'alt'un. Axırı şot'oğon İonay karooza ibaki toobabet'uniy. Ama həysə ef t'öğöl Bakalo İonaxunal üst'üne! †

Bədəni çirağ

(Mat'. 6:22-23)

33 Şuk'k'alən şama bəc'ük't'i şot'o c'əp'k'in gala, nəəl ki q'ave oq'a latenexo. Ama şama çirağı q'ave boşə laxon ki, bona bağalt'oğon işiğa ak'at'un. §

‡ 11:23 11:23 Mrk'. 9:40 § 11:29 11:29 Mat'. 16:4; Mrk'. 8:12 * 11:30 11:30 İon. 3:4 † 11:31 11:31 güney tərəfi çuux-padçağ - yəni, Səbaxun Solomoni t'öğöl hari çuux-padçağ. 1 Padç. 10:1-13; 2 Hadis. 9:1-12 † 11:32 11:32 İon. 3:5 § 11:33 11:33 Mat'. 5:15; Mrk'. 4:21; Luk'. 8:16

34 Amdara işiğlu balo isə izi pule. Əgər vi pul sağlam bakayın, dirist' vi bədənəl işiğlu bakale. Ama piin zəif ak'ayın, bədənəl bayınq'une bakon.

35 Metərlüğən, bəğa ki, vast'a bakala "işig" bayınq'un maq'an baki.

36 Şot'aynak' ki, dirist' vi bədən işiğlu baki sal sa ga bayınq'un nu mandayın, vast'a bakala işig şamen vi loxol sakala işig k'inək' bakale».

Vay ef hala, ay fariseyxol!

(Mat'. 23:1-36)

37 İsusen mot'oğo pit'uxun oşa fariseyxoy sunt'in Şot'o iz k'oya şum uksane k'alpi. Şoval şot'ay k'oya taşi sulfin bel areşi.

38 İsusi şum ukalt'uxun bəş İz kulmoğo nu os'ksuna ak'ala farisey məət't'əle mandi. *

39 T'e vədə Q'onçuğon şot'o pine: «Vən, ay fariseyxol, ef t'alik'i, boşq'avi baç'anal os'nank'sa, ama ef bonaxun tamaxkərlüğən q'a pislüğən buynan.

40 Ay haq'ılsuzxo, q'amıştenanbaksa ki, qavuna bakalt'u Yaratmışalt'ine bona bakalt'ual yaratmışe.

41 Vəx isə ef q'ave boş bakalt'oğo kəsibxə tast'une manst'a, t'e vədə vəynak' hər şey təmize bakon.

42 Ama vay ef hala, ay fariseyxol! Şot'aynak' ki, vən irəni q'a q'erəzəl göyüni vis' paye sunt'u tast'una ən vacib hesabbi, insafa q'a Buxaçuğo çuresuna isə t'ödxnan bost'a! Ama sunt'u bat'an, t'e sunt'ual gərəy eyexun nu c'evk'an!

†

43 Vay ef hala, ay fariseyxol! Axiri vən sinagogxo ən hörmətlü gala arst'una, bazarın meydanxo amdarxon vəxun p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyirq'an baki" upsunanən çuresa.

44 Vay ef hala! Şot'aynak' ki, vən insanxoy nu avabaki iz looxun çaxp'i c'ovakala açi gərəmzoğxonən oşq'arst'a».

45 T'e vədə k'anun zombalxoy sunt'in İsusə coğabe tadi: «Məəlim, hun mot'oğo upsunen yaxal təhk'irenbsa».

46 İsusenal metəre pi: «Vay efiyal hala, ay k'anun zombalxo! Şot'aynak' ki, amdarxo bihi yuken yükləyişnanbsa, ama vən ef k'əşinal me yükürxo tenan duğsa.

47 Vay ef hala! Şot'aynak' ki, ef bavoğon bəsp'i xavareçalxoynak'nən məğbərəx‡ biq'sa.

* **11:38 11:38** - T'e vaxt' iudeyxon sa ədət k'inək' şum ukalt'uxun bəş içoğoy kula oşk'alat'uniy. Me hərəkəten içoğə pakbsunat'un ak'est'ay. † **11:42 11:42** Lev. 27:30 ‡ **11:47 11:47** məğbərə - but' gala bakala gərəmzəluğ

48 Metər luğen, ef bavoğon, kalboğon bit'oğon təst'iğnanbsa. Şot'aynak' ki, şot'oğont'un xavareçalxo bəsp'e, vənal şot'oğoynak' məğbəroxnan biq'sa.

49 Mot'aynak'al Buxaçuğoy əyit metərey: "Zu şot'oğoynak' xavareçalxo q'a ap'ost'olxo yaq'aboz, ama şot'oğon bəzit'oğon bəsp'alt'un, bəzit'oğon şəp'eğalt'un".

50 Mot'aynak'al me nəsilən dünyəni binora laxesit'uxun mağay

51 bari bütüm xavareçalxoy p'iya görə coğab tadale: Aveli p'iyaxun burqi q'urban eçala gane q'a xrami arane bəsp'i Zəkəriyəy p'iyal şirik'. Hoo, Zu vəx nexzu, me əşurxo görə coğab tadalo me nəsil bakale. §

52 Vay ef hala, ay k'anun zombalxo! Şot'aynak' ki, avabaksuni çomoy açara exnandi, ama nə vən bağalo tenan baki, nəəl t'iya baysun çureğalt'oğon tenan barti».

53 İsus t'et'iin c'eğat'an, k'anun zombalxon q'a fariseyxon Şot'o p'əbulla sualxo tadi çətinluğa bast'unt'un çuresay ki,

54 İz jomoxun c'eğala sa sərf əyiten Şot'o təlinə badat'un.

12

Ma q'ıbanan

(Mat'. 10:26-33)

1 Me vədə İsusi hərrəminə hazarxon amdarxone gireşi. Şorox t'eq'ədər gelet'uniy ki, sun-sunay loxolt'un laysay. İsusen süft'ə İz şagirdxoxun exlətə burqi pine: «Fariseyxoy əyinəl ma vəbakanan! Şot'aynak' ki, şorox p'əçolat'un. *

2 T'etər c'ap' sa şey teno ki, əşk'ərə nu c'eğane, t'etər c'əp'k'in sa şeyal teno ki, nu avabakeğane. †

3 Mot'o görəl vən bayinq'una pit'u gene işiğa ibakalt'un, t'e bonin otağa ümüğoy tume pi hər əyitəl üğülxun bayan bakale.

4 Ay Bez dost'urxo, vəx nexzu: bədənə bəsp'i şot'oxun oşa q'erəz hik'k'al nu bes bakalt'oğoxun ma q'ıbanan.

5 Ama şuxun q'ıbsun lazım baksuna vəx uk'az: am-dara bəsp'it'uxun oşa, şot'o cəhənnəmə boses bakala Buxaçuğoxun q'ıbanan! Hoo, vəx nexzu, Şot'oxun q'ıbanan.

6 Qo çoval tene ki, p'ə xuri tənginə toyəğalo? Ama şot'oğoyal sayco Buxaçuğoy eyexun tene c'eysa.

§ 11:51 11:50-51 Burq. 4:8; 2 Hadis. 24:20-21 * 12:1 12:1 Mat'. 16:6; Mrk'. 8:15 † 12:2 12:2 Mrk'. 4:22; Luk'. 8:17

7 Ef bel bakala popurxoval isə bõq'älešene! Ma q'ıbanan, vən bõq'əlpı çark'es nu bakala çovalxoxun gele dëyərլunan!

8 Zu vëx mot'oz nex: şiin Za amdarxoy bëş çalxayin, Amdari Ğarenal şot'o Buxaçuğoy angelxoy bëş təmiz ük'en çalxale.

9 Ama şiin Za amdarxoy bëş nu q'abulbayin, şoval Buxaçuğoy angelxoy bëş q'abul tene bakal.

10 Amdari Ğare əleyinə k'ənesa uk'ala amdar bağışlayınşakale, ama İvel Urufi əleyinə uk'alo tene bağışlayınşakal. †

11 Vëx sinagogxo, kalaluğbalxoy bëş eçat'an vëx hetər çark'est'uni, k'ə upsuni barada naraat ma bakanan.

12 İvel Urufen vëx t'e dayğınast'a k'ə upsuna zombale». §

Dövlətlü q'ammazi barada məsələ

13 Amdarxoy boşt'an sunt'in İsusə pine: «Məəlim, bez viçə upa ki, bavaxun mandi mirasa zaxun cöybeq'an».

14 İsusen şot'o metərə coğab tadi: «Ay viçi, Za şina ef loxol divanbal, nəəl ki, mal cöybal laxe?»

15 Oşa İsusen şot'oğə pine: «Diggətlü bakanan, hər cür tamaxkərлуğaxun əxil bakanan, şot'aynak' ki, amdari şaat' yəşəyinşsun dövləti geleluğaxun asulu tene».

16 T'e vədə İsusen şot'oğə me məsəlinəne exlətp'i: «Sa varlu amdari oçalen bol məhsule tast'a.

17 Me amdarenal iz ük'e boş fikirebsa: "Me məhsula bez laxala ga butezax. İsə k'ə baz?"

18 Oşa pine: "Metər booz: bez bütüm ambarxo şark'oz. Oşa samalal kalo biq'i bez bütüm taxıla q'a mala t'iya bak'oz.

19 Oşa isə bez elmux irəətluğa c'eğale. Bez yəşəyinşi axıral şirik' bəs bakala var-dövlətzax bu. Kəyi-üği kef booz!"

20 Ama Buxaçuğon şot'o pine: "Ay axmağ, me üşə vi elmoğə vaxun haq'alt'un. P'oy vi girbiyo şu mandale?"

21 Hametər içeynak' dövlət girbi, ama Buxaçuğoy bëş dövlətlü nu bakala hər sunt'ay axır metər bakale».

Hik'k'ali fikirə ma zapanan!

(Mat'. 6:20-21; 25-34)

22 Oşa İsusen iz şagirdxo metərə pi: «Kot'aynak'al Zu vëx nexzu: "K'ə ukalyan?" pi, ef elmoğoy, "K'ə lak'alyan?" pi, ef bədəni fikirə ma zapanan.

† 12:10 12:10 Mat'. 12:31-32; Mrk'. 3:28-29 § 12:12 12:11-12 Mat'. 10:19-20; Mrk'. 13:11; Luk'. 21:14-15

23 Elmux uksunaxun, bədən isə lapsunaxun vacibe.

24 Gəynoğo bəğanan: şot'oğon nə bitet'unst'a, nə ex-tet'unbsa, nə ambarxo tet'ux bu, nə kururxo. Ama Buxaçuğon şot'oğo ukesešt'a. Vən isə q'uşurxoxun heq'ədər dəyərlunan!

25 Ef mat'ine fikirbsunen iz ömürə malcəəl bakayin boxoy bes bakon?

26 Əgər vən me mis'ik' şeyə bes tenan baksasa, ene q'erəz şeyurxoy fikirə zap'suni he məənə bu?

27 İse vardurxoy hetər kalabaksuna bəğanan! Şot'oğon nə zəhmət tet'un zap'e, nə əltet'unst'a. Ama vəx nexzu, lap Solomonenal bütüm iz var-dövləti boş me vardurxoy saycət'ullarik' tene lapey. *

28 Ay vəluğ mal bakalxo, Buxaçuğon çöle ğe baki, əyc'ə isə aruğo boseğala oya metər lapesešt'asa, yəni vəx tene lapest'on ki?

29 Şot'o görəl "k'ə ukalyan?", "k'ə üğəlyan?" pi fikir ma banan, mot'aynak' naraat ma bakanan.

30 Şot'aynak' ki, mo Buxaçuğo nu çalxalt'oğoy əsəs fikire. Ef Bavan isə efi het'u eht'iyəc baksuna avane.

31 Vən isə tək Buxaçuğoy padçağluğa qəveynan, t'e vədə mandi şeymuxal vəx avuzin tadeğale.

32 Ma q'iba, ay mis'ik' sürü! Şot'aynak' ki, ef Bavan padçağluğa vəx tast'unane çureşi.

33 Ef bakalt'u toydanan, kəsibxo paybanan. Vəynak' isə nu bisibakala kisoox, göynul nu çark'ala dövlət həzirbanan. T'et'iya nə oğri tene eğon, nə şot'o miğmiğen tene k'as'k'on.

34 Şot'aynak' ki, ef dövlət mayanesa, ef ük'əl t'et'iya bakale».

Ayığ bakanan

(*Mat'. 10:34-36; 24:42-51; Mrk'. 13:32-36*)

35 «Bəğanan ki, ef bığ həmişə ğaç, çirağxo isə bəc'ük't'i həzirq'an baki.

36 Laşk'oyaxun qaybakala ağay yaq'a bəğala, şot'in çomo t'ap'sun q'a qaypsuna həzir bakala nöker k'inək' bakanan.

37 He bəxt'əvərə t'e nökerxo ki, içoğoy ağa qaybakat'an şot'oğo muğure aksa! Vəx düzinəz nex: t'e vədə şot'in içine iz bığa ğaçp'i nökerxo sulfin bel arsešt'on, şot'oğo q'ulluğebon.

38 Ağan içoğo lap üşenin yarine, nəəl ki kəykəymoğo hari muğur ak'ala nökerxo he bəxt'əvərt'un!

* 12:27 12:27 1 Padç. 10:4-7; 2 Hadis. 9:3-6 † 12:36 12:35-36 Mat'. 25:1-13

39 Avabakanan ki, əgər k'ojin q'onçuğon oğrin mani vədine eysuna avabakiniy, iz k'oj fūq'teneğoy.

40 Hametər, vənəl həzir bakanan, şot'aynak' ki, Amdari Ğar vən nu yaq'bəğala vədine eğale».

41 P'et'eren pine: «Ay Q'onçux, me məsəlinə tək yaynak'en exlətpsa, yoxsa bitot'aynak'?»

42 Q'onçuğon coğabe tadi: «Ağan iz nökerxoy loxol kalo laxi, şot'oğö iz vədineş'ta şum tast'una tapşurbi ext'ibərli q'a haq'ullu nöker şuva p'oy?

43 He bəxt'əvərə t'e nöker ki, iz ağan k'oya qaybakat'an içü əşlin bele aksa!

44 Vəx düzinəz nex, ağan me nökerə iz bito var dövləti loxol kalo laxale.

45 Ama əgər t'e nökerən iz ük'e boş "bez ağa c'əyi eğale" pi, t'iyəmi nökerxo q'a çuux-nökerxo t'ap'k'ayin, kəyi-üği finağoyluğbayin,

46 t'e nökeriəğa şot'in nu yaq'bəğala ğine, sal iz haq'ile nu eğala vədineş'ta eğale. Hariyal şot'o bihi caza tadale, oşal ext'ibərsuzt'oğoxun sa biq'ale.

47 İz q'onçuğoy çureğalt'u avabaksun şot'ay çureğalt'u əməl nu bala nöker gele t'ap'eğale.

48 Ağay çureğalt'u nu avabaki cazina layiğ əş biq'alo isə mal t'ap'eğale! Şu gelene tadesəsa, şot'oxun geleyal haq'eğale. Şu gele əşe tapşurbakesa, şot'oxun tələb bakaloval gele bakale.

Dünyəni p'ə gala cöybaksun

49 Zu dünyəne arux şip'saz hare. K'ə bakoy me arux bəc'ük'eşi bok'i bakiniy!

50 Ama Zu gele əzyət ak'i biyalazu. Za tapşurbaki əşləl bex p'ap'esp'amin Zu çətinluği boş bakalazu! †

51 Vən fikirnanbsa ki, Zu oçali çoyel şip'luğ eşt'az hare? Təə, vəx nexzu ki, Zu cöybaksun eşt'az hare!

52 Şot'aynak' ki, mot'oxun oşa sa k'oya qo tan yəşəyinşəbsasa, şorox sun-sunaxun cöybaki xib tan p'ə tani loxol, p'ə tan xib tani loxol eqeğale.

53 Bava ğaraxun, ğar bavaxun, nana xuyərəxun, xuyər nanaxun, q'aynako binaxun, bin q'aynakoxun cöybakalt'un». §

Nişanxo q'amışaksun

(Mat'. 16:2-3)

⁵⁴ Oşa İsusen bütüm camaata mot'oval pine: «Vən bəğ batk'ala tərəfəxun eğala asoya ak'at'an hat'e saad "ağala eğale" nexnan, düzəl c'enesa.

⁵⁵ Güney tərəfəxun muşe fupsuna ak'at'an "gele gam bakale" nexnan, düzəl c'enesa.

⁵⁶ Ay p'əçolorox, oçali q'a göye nişanxon k'ə upsuna q'amışakes bananksa, ama həysət'in vaxt'en k'ə upsuna q'amışakes tenan baksax?

⁵⁷ Vəynak' het'ay düz baksuna het'u görə q'amışakes tenan baksax?

⁵⁸ Axırı əgər hun va taxsırkər balt'uxun sagala divanbali t'öğöl tağayin, vaynak' saat'e baxon ki, şot'oxun yaq'acə barişakavax. Tenesa, şot'in va divanbali t'öğöl xork'ale, divanbalen isə va zindani kalat'ay kiyel tadale. Şot'inal va zindana bosale.

⁵⁹ Vəx nexzu: t'et'iin axırnci köpiyal şirik' tadinut' ten c'eğal». *

13

Amdarxo toobabsuna k'alpsun

¹ Me vaxt' t'et'iyə bakala bəzi amdarxon İsusə xavart'un tadi ki, P'ilat'en sa hema Galileyluğə bəsp'i şot'oğoy p'iyə içəğoy eçala q'urbanxoy p'iyane gərbe.

² İsusen kot'o metərə coğab tadi: «Vən penanp'oy me Galileyluyox mandı Galileyluğəxun bətər günaxkərt'unıy ki, me cürət'un p'uri?

³ Təə! Ama Zu vəx nexzu: əgər tooba nu baynan, vənal bito şot'oğollarik' əfçibakalnan.

⁴ Nəəl ki, Siloami q'ala muğes's'e tane bel bitı şot'oğə besebi, fikirnanbsa ki, şorox mandı Yerusəlimluğəxun gele taxsırkərt'unıy?

⁵ Təə! Ama Zu vəx nexzu: əgər tooba nu baynan, vənal bito şot'oğollarik' əfçibakalnan».

Bar nu tadala incilnə xod (Mat'. 21:18-19; Mrk'. 11:12-14)

⁶ Oşa İsusen me məsəlinəne eçeri: «Sa amdari ganu incilnə xode baksax. Me amdaren hari xodin loxol meyvəne qəvesə, ama tene bəğəbsax.

⁷ Şot'in bağbana nexə: «Mağay bəğə, xib usene ki, hari me incilnə xodin loxol meyvəz qəvesə, ama bəğətezbsax. Bot'a kot'o, het'aynak' ams'i gala ga biq'ane?»

⁸ Bağbanen isə metərə coğab tast'a: "Ağa, sa usenal kot'o ma galda. Zu iz tuma kaşezkon, peyinez şik'on.

* 12:59 12:58-59 Mat'. 5:25-26

⁹ Eğala usen meyvə tadayin, lap saat'; nu tadayin, t'e vədə bont'on"».

Azari çuğoy Şamat' ğine q'olaybaksun

¹⁰ İsusen Şamat' ğine sa sinagoga zomebsay.

¹¹ T'et'iya sa çuuxe buy. Şot'o muğes's'e useney ki, murdar urufen azari boş efi iz baç'ana k'os'beney. Şot'in iz baç'ana sal düzbes tene baksay.

¹² İsusen me çuğə ak'at'an şot'o k'alpi pine: «Ay çuux, hun vi azaraxun çarenk'i».

¹³ İsusen İz kula şot'ay loxol lanexi, şoval hat'e saad düzbaki bureqi Buxaçuğə alxışpsa.

¹⁴ Ama sinagogi kalat'in İsusi azarina Şamat' ğine q'olaybsuna görə əcuğon biq'i camaata metərə pi: «Əş biq'seynak' üq ğino, hat'e üq ğimxoy sunt'ust'a q'olaybakseynek' ekinan, Şamat' ğine təə». *

¹⁵ İsusen isə şot'o metərə coğab tadi: «Ay p'əçolorox! Şamat' ğine pi ef öküzə nəəl ki elema xe üğəst'inut', ağıla ğaç enanfsa?

¹⁶ İz bava Avraham bakala me çuğə Şeytanen muğes's'e usene ki, iz kula-tura ğaçp'i efene. P'oy isə Şamat' ğine pi, me çuğə çark'est'un lazım tene?»

¹⁷ İsusen me əyitmoğə uk'at'an İçuxun nu irəziləyinşakalt'oğoynak' əyibe baki, camaat isə Şot'ay biq'ala saat' əşurxo görə müqebaksay.

Xardali şile q'a əyini barada bakala məsələox

(*Mat'. 13:31-33; Mrk'. 4:30-32*)

¹⁸ Oşa İsusen pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Şot'o het'u oşq'ardaz?

¹⁹ Şo amdaren ext'i iz ganu bit'i sa xardali şiləne oşq'ar. T'e şil kalabaki xode baksa. Göye q'uşurxonal şot'ay taymoğoy loxol mest'un biq'sa».

²⁰ İsusen saal pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Şot'o het'u oşq'ardaz?

²¹ Şo çuğon ext'i xib tay xarin boş bapi sa əyin k'inək'e. Şot'in dirist' boq'oyane ayevkon".

Q'ac' çomo

(*Mat'. 7:13-14; 21-23*)

²² İsusen şəhərmoğoxun, ayizmoğoxun c'ovaki zombsun Yerusolimane taysay.

²³ Sa amdaren Şot'oxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, yəni mal amdar çark'eğale?» İsusen şot'oğə metərə coğab tadi:

* 13:14 13:14 C'eys. 20:9-10; K'an. 5:13-14

24 «Çalışakanan q'ac' çomoxun bakinan. Vəx nexzu: gelet'in çalışakale me çomoxun bağane, ama bayes tene bakal.

25 K'ojin q'onçuğon hayzeri çomo but'k'it'uxun oşa isə vən c'öşin tərəf mandi çomo t'ap'k'alnan, xoyinşbi uk'alnan: "Ağa, çomo qaypa!", ama şot'in "nə vəx çaltezaxsa, nə efi mayin eysuna tez ava" pi coğab tadale. †

26 T'e vədə vən "yan vaxun sagala kəyi-üyangə, hun beş küçəmoğo zomenbsay" uk'alnan.

27 Ama şot'in vəx uk'ale: "Ay şər bakalorox, Zu nə efi şu baksuna, nəəl efi mayin eysuna tez ava! Zaxun əxilbakanan bito!" pi coğab tadale. ‡

28 T'e vədə Avrahama, İak'ova, İsaak'a saal bütüm xavareçalxo Buxaçuğoy padçağluğa, vəx isə c'öş bosesi ak'at'an ef arane önöp'sun, uluxxo ğıric'est'un bakale.

29 Ama me vədine dünyəni bip' t'öğölxun q'erəz amdarxo hari Buxaçuğoy padçağluğa, q'onaxluği sulfin bel arsalt'un. §

30 Metərlüğən, həysə axırnci bakalorox samci, samci bakalorox isə axırnci bakalt'un*. *

Yerusalimi axır
(Mat'. 23:37-39)

31 T'e vədə İsusı t'öğöl bəzi fariseyxo hari pit'un: «C'eki taki memiin, şot'aynak' ki, İrod padçağən Va bespsune çuresa».

32 İsusen şot'oğo pine: «Takinan t'e tülkünə upanan: "Metərə, Zu ğe q'a əyc'ə murdar urufxo c'evk'i amdarxo q'olayboz, xibimci ğine isə Bez əşlə çark'est'oz".

33 Ama ğe, əyc'ə saal oşın ği Bez yaq'a davambiz buq'on. Axırı bakes tene bakon ki, xavareçala Yerusalimaxun əxil bəsp'at'un!

34 Ay Yerusalim, Yerusalim! Xavareçalxo bəsp'ala, t'iya yaq'abakit'oğo jələyinşala şəhər! Zu vəx hema kərəmez q'urten iz s'irik'xo q'ənədxoy oq'a girbala k'inək' girbsun çuresi? Ama vən çurtenansı!

35 İse mone, ef k'oj vərəne manst'a. Vəx mot'oz nex: vən "Q'onçuğoy s'iyen Eğalt'u alxışq'an baki!" uk'amin Za ene tenan ak'al». †

14

İsus q'a fariseyxo kalo

† 13:25 13:25 Mat'. 25:11-12 ‡ 13:27 13:27 İvel məğ. 6:8 § 13:29 13:28-29

Mat'. 8:11-12; 22:13; 25:30 * 13:30 13:30 Mat'. 19:30; 20:16; Mrk'. 10:31

† 13:35 13:35 İvel məğ. 118:26; Yer. 12:7; 22:5; 26:6

1 Sa Şamat' ğine İsus fariseyxoy kalat'oğoy sunt'ay k'oya şum uksane taşı. Bitot'in İçune fikir tast'ay.

2 İçuxun çobaço içust'a bədənə xe giresuni azar bakala sa amdare buy.

3 İsusen fariseyxoxun q'a k'anun zombalxoxun xavare haq'i: «Şamat' ğine amdarxo q'olaybsun k'anunen düze yoxsa təə?»

4 Ama şot'oğon qaqtet'unpi. İsusen isə t'e amdari kula biq'i şot'o q'olaybi yaq'anebi.

5 İsusen şot'oğo pine: «Əgər efi mat'aysa ğar, nəəl ki öküz Şamat' ğine kərizə baft'ayın, şot'o hat'e saad c'evtenank'on?» *

6 Şot'oğonal İsusi me suala coğab tades tet'un baki.

*Q'onağxoy barada məsələ
(Mat'. 22:1-10)*

7 Oşa İsusen k'alesit'oğoy içoğoynak' best'a ga c'ək'psuna ak'at'an şot'oğoynak' metər sa məsələne exlətp'i:

8 «Əgər sunt'in va laşk'oy k'alpenesa, mərəkəye taşı best'a ma arsa. Bərkə k'ojin q'onçuğoy vaxunal hörmətlü sa q'onağə bu?

9 T'e vədə vəx p'rannal laşk'oy k'alpit'in hari va "me amdara ga tada" uk'ayın, hun ot'psun taşı oq'a gala arsaala bakalnu.

10 Ama maninesa mərəkəye tağat'an ən oq'a gala arsa ki, va k'alpi amdaren hari va "dost', t'e bel c'ovaka" peq'an. T'e vədə vaxun sagala arsit'oğoy bitot'ay bəş hörməten q'azayınşon. †

11 Şot'aynak' ki, içu ala biq'alo oq'a, içu oq'a biq'alo isə ala bakale». ‡

12 İçu q'onağ k'alpit'u isə İsusen metərə pi: «Berezərin nəəl ki biyəsin ukun tadat'an vi dost'urxo, viçimoğo, q'oomxo, dövlətlü q'onşığo ma k'alpa, şot'aynak' ki, oşa şot'oğonal va k'alpi t'e q'onaxluği əvəzə c'eğalt'un.

13 Ama q'onaxluğ tadat'an kəsibxo, mayıfxo, axsağxo, k'aç'iğə k'alpa.

14 T'e vədə hun bəxt'əvər bakalnu, axırı şot'oğost'a t'e q'onaxluği əvəzə c'eyseynak' hik'k'al butene. Şot'aynak' ki, hun düzgün amdarxoxun sagala bəyinbakat'an va şot'ay əvəz tadəğale».

15 Sulfin bel arsit'oğoy sunt'in mot'o ibaki İsusə pine: «Buxaçuğoy padçağluğa şum ukalo he bəxt'əvərə!»

* 14:5 14:5 Mat'. 12:11 † 14:10 14:7-10 Məs. 25:6-7 ‡ 14:11 14:11 Mat'. 23:12; Luk'. 18:14

16 İsusen isə şot'o metərə coğab tadi: «Sunt'in gele amdar k'alpi kala sa q'onaxluği həzirluğe bəğsa.

17 Şuma arşala vədə hari p'ap'at'an iz nökerə k'alpit'oğoy t'öğöl yaq'abi nexə ki, "bürüşanan, hər şey həzire".

18 Ama şot'oğoy bitot'in sa məənə bəğəbi hərt'in sa əyite nexə. Sunt'in "za bağışlayınşa, oçalez haq'e, taşi şot'o bəğalazu" nexə.

19 T'iyəmint'in "za bağışlayınşa, qo çüt öküzəz haq'e, taşi şot'oğoy hetər əşbsuna bəğalazu" nexə.

20 Xibimcit'in isə nexə: "Zu təzəz laşk'oybake, kot'aynak'al eyes tez bakon".

21 Nökərenal qaybaki bitova iz ağa exlətebsa. T'e vədə k'ojin q'onçux əcuğləyinşəki nökerə nexə: "Usumluğen taki, şəhəri küçəmoğə, dönboğə bakala kəsibxo, mayifxo, axsağxo, k'aç'ığə miya eça".

22 Oşa nökerən hari nexə: "Ağa, vi əmirbit'u biyan, hələ avuzin gaal manedi".

23 Ağan isə iz nökerə metərə əmirbsa: "Taki, bütüm yaq'moğə, çəpərxo tarapi şu ak'ayin bez k'oya eça. Barta bez k'oj q'onağxon buybeq'an.

24 Vəx nexzu: süft'ə k'alesit'oğoxun sayco bez sulfin bel tene arşal!"»

Şagird baksuni toy

(Mat'. 10:37-38)

25 İsusaxun sagala gele amdare taysay. İsusen şot'oğəç fırlı pıne:

26 «Bez t'öğöl hari, ama iz bava-nana, çuğə-əyloğə, viçə-xunça nəəl ki lap iz elmoğə Zaxun üst'ün biq'alo Bezi şagird bakes batenekon.

27 İz xaça için iz əmna bel taşeri Bez baç'anexun nu eğaloval Bez şagird bakes tene bakon. §

28 Ef boşt'an sunt'in sa q'ala biq'sun çureğayin, süft'ə arşi xaşlayınşakala tənqinə tene bəq'əlk'on ki, bəyn me əşlə çark'est'eynak' iz təngə p'oyesa yoxsa təə?

29 Axırı şot'in q'alın binorina laxi əşlə çark'est'es nu bakayin, mot'o ak'alt'oğoy bitot'in şot'o lağa haq'i uk'alt'un:

30 "Biq'sa burqene, çark'est'es tene baksa".

31 Nəəl ki, sa padçağ t'iyəmi padçağaxun davina c'eğat'an şot'in iz vis' hazar əsk'əri içəğoy loxol eğala q'a hazar əsk'əri bəş çurpes baki-nu baksuna saturbəş fikirtenebon ki?

32 Nu bacarbes baksunal ak'ayin, t'iyəmi padçağ hələ əxil amaq'un elçiğə yaq'abi şot'oxun barişaksune çureğon.

33 Hametərəl, ef boş't'an sayco iz bakala hər şeyaxun kul nu haq'ayin, Bez şagird bakes tene bakon.

34 El şaat' şeye, ama elen iz elaxoyluğa açesp'ayin, şot'o het'ina elaxp'es bakon?

35 Şo nə oçaleynak' tene lazım bakon, nəəl peyin k'inək' tene yarayinşon. Şot'o hat'etər bot'unson. Ümüx bakalt'in ibakeq'an!» *

15

Açi eğeli barada bakala məsələ

(Mat'. 18:12-14)

1 Bütüm naloggirbalxo q'a günaxkərxo İsusə ümüxlaxseyinak' İz t'öğölt'un eysay.

2 Fariseyxon q'a k'anun zombalxon isə "me amdaren günaxkərxone q'abulbsa, şot'oğoxun şume ukxa" pi t'ot'ot'unney. *

3 T'e vədə İsusen şot'oğoynak' me məsəlinəne eçeri:

4 «Sa amdari sabaç egele bu, sa ğiyal şot'oğoy sunt'u açesebsa. Ef zənden, şot'in doxsan vuy eğela çöle barti, t'e açi eğela bəğəbamin şot'o qəvteneğon ki?

5 Bəğəbiyal şot'o müq-müq iz əmna bel laxi,

6 k'oya hari isə iz dost'urxo, q'onşığo k'alpi tene uk'on ki, "ekinan, bezi müqluğa şərik bakanan, açesp'i bez eğela bəğəbezu"?

7 İsə avabakanan ki, göynulal sa toobabi günaxkərə görə doxsan vuy toobina eht'iyəc nu bakala düzgün amdara görə müqbaksunaxun gele müqbakalt'un.

Açi təngin barada bakala məsələ

8 İsə vəynak' sa məsələl exlətp'az. Sa çuğoy vis' draxmane † bu, sa ğiyal şot'in şot'oğoy sunt'u açesebsa. Ef zənden, şot'in t'e sa draxmina bəğəbamin şama bəc'ük't'i k'ojin bip' dönbinə şampi şot'o tene qəveğon ki?

9 Bəğəbiyal iz İşat'oğo, q'onşığo k'alpi tene uk'on ki, "ekinan, bezi müqluğa şərik bakanan, açesp'i tənginə bəğəbezu"?

10 İsə avabakanan ki, Buxaçuğoy angelxoval toobabi sa günaxkərə görə müqt'unbaksa».

Açi ğare barada bakala məsələ

11 İsusen mot'oval exlətebi: «Sa amdari p'ə ğare bu.

* 14:35 14:34-35 Mat'. 5:13; Mrk'. 9:50 * 15:2 15:2 Luk'. 5:29-30 † 15:8 15:8
draxma - gümüş təngə

12 Sa ği ğarmoğoy mis'ik't'in iz bava nexe: "Ay bava, vi var-dövlətəxun bez paynu koft'alt'u za tada". Bavanal iz var-dövlətə iz p'ə ğare arane cöyebşa.

13 Sa hema ği oşa mis'ik' ğaren iz bakalt'u girbi əxil sa oçala yaq'ane bafst'a. Şot'in t'iya p'ap'it'uxun oşa pozğun yəşəyiş c'ovakest'i iz var-dövlətə çark'esest'a.

14 Ğaren iz bakala hər şeyə xaşlayiñşebşa.

Samal oşa, t'e ölkinə kala sa busaluğe baksa. Şot'in çətinluğ aksane burqşa.

15 Mot'aynak'al ğaren t'e ölkənə amdaxoy sunt'ay t'öğöl əşbalane baksa. T'e amdaren şot'o iz oçalxo bəq' bəğsane yaq'absa.

16 Şo t'ema busane manst'a ki, bəq'urxon ukala yemenal tapana boşevksuna irəzine baksa, ama haşot'oval tadal tene bəksa.

17 Ğaren iz taxsıra q'amışakat'an isə nexə: "Bez bavay heq'ədər tənğinen əyiteşi əşp'ale bu, bitot'ayal boşamin ukala şume bu. Zu isə memiya busa bisaz!"

18 Hayzeri bavay t'öğöl taşi şot'o uk'oz: "Ay bava, zu göye † q'a vi bəş günaxezbe.

19 Zu ene vi ğar k'alesuna layiğ tezu. Za tənğinen əyitp'i sa əşp'al k'inək' hesabba".

20 Metərluğen, ğar hayzeri iz bavay t'öğölə taysa. Şo hələ əxil amaq'un iz bavan şot'o ak'i goroxe eysa. İz ğare bəş t'it'eri şot'o q'ujbi muçene.

21 Ğaren nexə: "Ay bava, zu göye q'a vi bəş günaxezbi. Zu ene vi ğar k'alesuna layiğ tezu."

22 Bavan isə iz nökrəxo nexə: "Usum bakanan, ən gözəl xələt eçeri şot'o lapest'anan. İz k'əşinə boğoçal lavk'anan, iz turel torok'al lapest'anan.

23 Kökbi mozinal eçeri şampanan. Ekinan uken-üğən müqluğben!

24 Şot'aynak' ki, bezi me ğar p'ureney - qayebaki, açeney - bəğəneşi". Metərluğen, me müqluğa c'ovakest'at'un burqşa.

25 Bavay kala ğar isə çölönəy. Şo k'oya qaybakat'an fare, eçin səsurxo ibaki

26 nökrəxoy sunt'u iz t'öğöl k'alpi xavare haq'sa: "Mo hik'ə?"

27 Nökrən şot'o nexə: "Vi viçinə qaybake. Vi bavanal şot'ay salamat qaybaksuna görə kökbaki mozinane şampe".

28 Kala ğar t'eç'ədər əcuğləyiñşebaksa ki, bona baysunal tene çuresa. Bavan isə c'öş c'eri şot'o xoyiñşebşa.

29 Ama ğaren iz bava metəre coğab tast'a: "Bəğa, hema usene ki, vaynak' nöker k'inək' əşezbsa. Sal sa vədəl vi əyitəxun tez c'ere. Ama zaynak' sa keçin balal ten q'iymiş ki, bez dost'urxoxun kəyi-üğəz.

30 Me vi ğaren isə vi bütüm var-dövlətə tarak'ala çupuxxoynak' xaşlayinşi çark'esedi. Ama şo qaybakat'an hun içeynak' kökbi mozinan şame".

31 Bavan şot'o nexə: "Ay bez ğar, axırı hun həmişə zaxunnu, bez bakaloval bito vine.

32 Ama yan həysə müq bakalayan, müqluğ c'ovakest'alayan! Axırı, vi me viçi p'ureney - qayebaki, şo açeney - bəğəneşi!"».

16

Yön bəğəbala kalaluğbali barada məsələ

1 İz şagirdxo isə İsusen mot'oğone pi: «Dövlətli sa amdari iz əşurxo bəğala sa amdare baksa. Şot'o xavart'un tast'a ki, t'e amdaren iz var-dövlətə şarene.

2 Dövlətli amdarenal şot'o iz t'öğöl k'alpi nexə: "Mo hik'ə, vi barada zu k'əz ibaksa? Za hər şeyi hesaba tada. Hun ene kalo bakala ten".

3 T'e vədə əşurxo bəğala amdaren için içeynak' nexə: "İsə zu k'ə booz? Ağan kalaluğbsuna bez kiyexun exest'a. Nə kaşp'sun kaşk'alt'oğoxun tezu, nə dilənçiluğbalt'oğoxun.

4 Ama avazu k'ə booz! Gərəy t'etər baz ki, me əşləxun c'erit'uxun oşa za içoğoy k'ojurxo q'abulbala amdar bakane".

5 Şot'aynak'al iz ağa borclu bakalt'oğo soğo-soğo k'alpi nexə: "Bez ağa heq'ədərən borclu?"

6 Sunt'in nexə "sabaç bat' * zeytuni c'əyin". Əşurxo bəğalen şot'o pine: "Vi q'əbizə ext'a, arsa usum şampa: əlli".

7 Oşa t'iyəmint'une nexə: "P'oy vi heq'ədər borcvax bu?" Şot'in coğabe tast'a: "Sabaç k'or † arum". Əşurxo bəğalt'in şot'o nexə: "Vi q'əbizə ext'a şampa: səksən".

8 Dövlətli amdarenal t'e haq'suzluğbala əşp'ala iz yön bəğəbsuna görə tərifləyinşesba. Axırı me dünyəni amdarxon içoğollarikt'oğoxun bakala əşurxost'a işiğa tarak'ala amdarxoxun gelet'un q'amış.

9 Zuval vəx nexzu: me dünyəne bakala var-dövləten vəynak' dost' q'azayınşanan ki, oşa me dövlət çark'at'an vəx həmişəluğ dünyəne q'abulbal bakane.

* **16:6 16:6 sabaç bat'** - təxminən 3950 lit'ir † **16:7 16:7 sabaç k'or** - təxminən 39500 lit'ir

10 Mis'ik' sa əşləst'a ext'ibərлу bakalo, kala əşləst'al ext'ibərlune. Mis'ik' sa əşləst'a haq'suz bakalo isə kala əşləst'al haq'suze.

11 Metərлуğen, əgər me dünyəni var-dövlətə vəx ext'ibərbes tene baksasa, əsil var-dövlətə vəx şina ext'ibərbon?

12 Əgər q'ert'ay bakalt'u ext'ibərлу tenan c'eysasa, efi bakalt'u vəx şina tadon?

13 Sal sa nökəren p'ə ağa q'ulluğbes batenekon. Şot'aynak' ki, nə sunt'u nifrətbi t'iyəmint'u çureğale, nəəl ki sunt'u gəçesi t'iyəmint'u pis piin bəğale. Vənal ham Buxaçuğo hamal var-dövlətə q'ulluğbes batenankon». ‡

14 Təngəpərəst' fariseyxon bütüm me əyitmoğo ibaki İsusi loxol axşumt'unney.

15 İsusen isə şot'oğo pine: «Vəx amdaxoy bəş düzgünnan ak'est'a, ama Buxaçuğon ef ük'əne aksa. Ama avabakanan ki, amdaxon üst'ün biq'alt'uxun Buxaçuğon irit'ene.

Buxaçuğoy padçağluğ q'a K'anun

16 K'anuni q'a xavareçalxoy girkurxo İoan eğaminey. Şot'oxun oşa isə Buxaçuğoy padçağluği Müq Xavare yəymişaksa, bütüməl t'iya baysunt'un çuresa. §

17 Ama göye q'a oçali əfçibaksun K'anuni girke boş bakala sa gis'e aşt'unaxun hasande. *

18 İz çuğo c'evk'i q'erəz çuğoxun laşk'oybakalo pozğune. İşq'araxun c'eri çuğo haq'aloval pozğune. †

Dövlətlün q'a kəsibi barada məsələ

19 Sa dövlətlü amdare baksa. Şot'in həmişə iz loxol toyexlu tünd ç'oç'a irəngen paltar q'a nəzik' kətani parçinen paltare layey, izi hər giyal köfe boşə c'ovaksay.

20 Saal Lazar s'iyen sa kəsibe baksa. Şot'ay bədən dirist' yara baft'ine baksa. Şo t'e dövlətlü amdari çomoy tume bask'i

21 iz pul şot'ay sulfinaxun barala k'ot'orxoy loxole baksa. Xəyoğonal hari şot'ay yaroğone lamey.

22 Mone, kəsib bisane, angelxonal şot'o lap Avrahami t'öğölt'un taşt'a. Dövlətlü amdari vaxt'al p'anep'sa, şoval bisane. Şot'o oçalaxt'unbsa.

23 Me amdaren cəhənnəmə koruğ ak'at'an, iz pulmoğo alabi əxil bakala Avrahama, saal iz t'öğöl Lazarane aksa.

‡ 16:13 16:13 Mat'. 6:24 § 16:16 16:16 Mat'. 11:12-13 * 16:17 16:17 Mat'. 5:18 † 16:18 16:18 Mat'. 5:32; 19:19; Mrk'. 10:11-12; 1 K'or. 7:10-11

²⁴ Şot'in ost'aar nexe: "Ay bez bava Avraham, za gorox eki! Lazara yaq'aba, iz k'əşin bula xena badi bez muza şəyinbeq'an, me aruğoy boş koruğez aksa".

²⁵ Ama Avrahamen nexe: "Bez ğar, vi eyex bada ki, hun vi yəşəyinşast'a şaat' şeymux, Lazaren isə pis şeymuxe ak'e. İşəəl şot'in miya irətluğə bəğğəbe, hun isə koruğen aksa.

²⁶ Hamal ef q'a beş arane t'etər sa bəğğəloyluğə laxese ki, nə memiin ef tərəf, nəəl kekiin me tərəf şinesa çuralğayin, c'ovakes tene baksa".

²⁷ Dövlətlü amdaren nexe: "Ay bava, t'e vədə va xoy-inşezbsa, Lazara bez külfəti t'öğöl yaq'aba.

²⁸ Axiri qo viçizax bu. Barta şot'oğö metər sa ga baksuna avabakest'eq'an ki, şorox me koruğ ak'ala gala maq'at'un hari.

²⁹ Avrahamen şot'o nexe: "Şot'oğost'a Moiseyi q'a xavareçalxoy girkurxono, barta t'iya şameşit'oğöq'at'un əməlbı".

³⁰ Dövlətlü amdaren isə nexe: "Təə, ay bez bava Avraham, şot'oğöy t'öğöl p'urit'oğoxun soğö nu tağayin, toobabalo tet'un".

³¹ T'e vədə Avrahamen şot'o nexe: "Əgər şot'oğon Moiseya q'a xavareçalxo tet'un ümüxlaxsasa, p'urit'oğoxun soğö bəyinalbakayin tet'un vəbakal"».

17

Günax, vėluğ saal vəzifə

(Mat'. 18:6-7; Mrk'. 9:42)

¹ Oşa İsusen İz şagirdxone pi: «İnsanxo pis yaq'a taşala şeymux mütlək' bakale. Ama t'iyəmint'u yaq'nuxun c'evksuni səbəb bakalt'ay vay hala!

² Şiin me mis'ik' hesabbakalt'oğoxun sunt'u pis yaq'a zap'k'ayin, t'e amdareynak' iz q'oq'exun kala sa jomok'ojin jə suruk'bi dənizə bosesun şaat'e bakon.

³ Şot'o görə vəx fikir tadan.

Əgər vi viçen günax əşp'est'i va pislüğbenesa, şot'o töhmətba. Ama şot'in toobabayin, şot'o bağışlayınşa. *

⁴ Əgər lap sa ğinast'a vüğ kərəm günax əşp'est'i va pislüğbayin, oşa vüğ kərəməl vi t'öğöl hari "toobazbi" uk'ayin, şot'o bağışlayınşa». †

⁵ Sa ği ap'ost'olxon Q'onçuğö pit'un: «Yast'a bakala vėluğa avuzba!»

⁶ Q'onçuğon şot'oğö metərə pi: «Əgər vəst'a sa xardali şile hama vėluğ bunesa, me tutna xoda "va tumexun c'evk'i taşa dənizə bit'a" unank'on, şot'inal ef əyitə bəneğon. ‡

* 17:3 17:3 Mat'. 18:15 † 17:4 17:4 Mat'. 18:21-22 ‡ 17:6 17:5-6 Mat'. 17:20

⁷ Ef boşt'an mat'ina iz kötən zap'k'ala nəəl ki eğel bəğala nökerə çölöxun qaybakat'an "usum baka, arsa şum uka" uk'on?

⁸ Şuk'k'alən! Şot'o "bezi biyəsin şuma həzirba, zu kəyi-ğğəminal vi biğa ğaç'p'i za q'ulluğba, oşa hun unkon" uk'alnan?

⁹ Oşal hayzeri t'e nökerə iz bit'oğö görə "dirist'bakal" ten uk'al. Axırı şot'in iz borcane bi.

¹⁰ Vənal haketər, vəx bürüşit'oğö bitova bex p'ap'esp'it'uxun oşa upanan: "Yan tərifə layiğ nu bakala nökerxoyan, şot'aynak' ki, k'ə beyansa beş borce"».

Vis' tani cuzam azaraxun q'olaybaksun

¹¹ İsus Yerusalisa tağala yaq'e loxol Samariin q'a Galileyin arane bakala zahmani t'öğölxune c'ovaksay.

¹² Ayizmoğoy sunt'u bağat'an şot'o vis' cuzamlu amdare irəst'hari. Şorox əxil çurpi

¹³ ost'aar harayt'unpi: «İsus! Ay məəlim, yax gorox eki!»

¹⁴ İsusen şot'oğö ak'i «takinan, vəx bəyinşxo ak'est'anan» pine. Şoroxal tat'unşi. Tet'ərə baki ki, şorox hələ yaq'a amaq'un təmizt'unbaki. §

¹⁵ Şot'oğoxun sunt'in izi q'olaybaksuna ak'at'an Buxaçuğö ost'aar alxışpsun qayebaki.

¹⁶ Şo İsusi turin oq'a biti Şot'o dirist'bakane pi. Me amdar isə sa samariyaluney.

¹⁷ T'e vədə İsusen pine: «Q'olaybakiyorox vis' tan teney ki? P'oy mandi vuy tan maya?»

¹⁸ Yəni me samariyalunaxun başq'a qoş qaybaki Buxaçuğö alxışp'al bateneki?»

¹⁹ Oşa t'e amdara pine: «Hayza, taki, vi vəbaksunen va çark'esedi».

Buxaçuğöy padçağluğ hevaxt' eğala?

²⁰ Sa ği fariseyxon İsusaxun «Buxaçuğöy padçağluğ hevaxt' eğala?» pi xavart'un haq'i. İsusenal şot'oğö metərə coğab tadi: «Buxaçuğöy padçağluğ ef piin aksunen tene eğal.

²¹ Şuk'k'alən şot'o "bəğa, şo memiyane" nəəl ki "t'et'iyane" tene uk'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğöy padçağluğ ene ef aranene». *

²² İz şagirdxo isə İsusen mot'oğöne pi: «T'etər ğimxo eğale ki, Amdari Ğare ef arane bakala ğimxoy sunt'u aksun çureğalnan, ama ak'alatenan.

23 Amdarxon vəx "bəğa, Şo t'et'iyane" nəəl ki, "memiyane" uk'alt'un. T'it'eri bəmağanan!

24 Şot'aynak' ki, s'əq'en göye sa tərəf duği t'iyəmi tərəfəl şirik' hetər işigəbsasa, Amdari Ğaral İz qaybakala ğine hat'etər bakale. †

25 Ama süft'ə Şot'in gele əzyət zap'k'alane, həysət'in nəsili amdarxoy tərəfəxun t'ödx boşəgalane.

26 Noye döörəst'ə hetərə bakesa, Amdari Ğar eğala ğimxost'al hat'etər bakale.

27 Noy gəminə başi ğinal şirik' insanxon kəyi-üt'ünğsay, laşk'oyt'un baksay, işq'arat'un taysay. Oşa sel hari bitova əfçinebi. ‡

28 Lut'e ğimxost'al hametərey. İnsanxon kəyi-üt'ünğsay, haq'i-toyt'unst'ay, bit'unst'ay, bit'unq'say.

29 Ama Lut' Sodonaxun c'eri ğine göynuxun arux q'a kükürde bari, bitoval əfçinebaki. §

30 Amdari Ğare eğala ğiyal hametər bakale.

31 T'e ği iç k'ojin bel, iz şeymux isə k'ojin boş bakala amdar * şot'oğə exst'eynak' bona maq'an başi. Çölö bakaloval qoş maq'an qaybaki. †

32 Lut'e çuğə ef eyex badanan! ‡

33 İz elmoğə çark'est'un çureğalt'in şot'o açəsp'ale, ama şiin iz elmoğə açəsp'ayin, şot'in iz elmoğə efale. §

34 Vəx nexzu: t'e üşe sa gane boş bakala p'ə tanaxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğə isə mandale.

35 Sagala dən berxala p'ə çuğoxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğə isə mandale. *

36 Çölö bakala p'ə tanaxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğə isə mandale».

37 Şot'oxun xavart'un haq'i: «Ay Q'onçux, me əşurxo maya bakala?» Şot'in isə pine: «Cəmdəy mayanesa, q'irğiyoxal t'iyə gireğale». †

18

Süpür çuğoy q'a insafsuz divanbali barada məsələ

1 İsusen İz şagirdxoynak' həmişə afırıp'i urufaxun maq'at'un bit'i pi sa məsələne eçeri:

† 17:24 17:23-24 Mat'. 24:23,26-27; Mrk'. 13:21 ‡ 17:27 17:26-27 Burq.

6:5-8; 7:6-24; Mat'. 24:37-39 § 17:29 17:28-29 Burq. 18:20-19:25 * 17:31

17:31 k'ojin bel - Filist'inə k'ojurxoy bul hamavare bake. T'iyə c'öşin tərəfi k'as'kalent'un laşe. Amdarxon içəğoy gele vaxt'a k'ojin belt'un c'ovakest'e: əşt'unbe, afırıt'unpe, useni eğarix vədəmoğə t'et'iyə bast'unk'e. † 17:31

17:31 Mat'. 24:17-18; Mrk'. 13:15-16 ‡ 17:32 17:32 Burq. 19:26 § 17:33

17:33 Mat'. 10:39; 16:25; Mrk'. 8:35; Luk'. 9:24; İoan. 12:25 * 17:35 17:34-35

Mat'. 24:40-41 † 17:37 17:37 İov. 39:30; Mat'. 24:28

² «Sa şəhərə sa divanbale baksa. Şot'in nə Buxaçuğə tene çalxsay, nə amdarxo tene hörmətbsay.

³ Hat'e şəhərə sa süpür çuuxal baneksa. Çuğon t'e divanbali t'öğöl hari nexə: "Bez rəgibəxun bakala məhk'əmin əşlə hun bəğa".

⁴ Ama divanbalen sa heq'ədər vaxt' mot'o əməlbsun çurtenesa, oşa isə için içeynak' metərə fikirbsa: "Düze, zu nə Buxaçuğə tez çalxsə, nə amdarxo tez hörmətbsə,

⁵ ama me çuğon bez zəhlə şipsuna görə iz əşlə bəğoz, tene bez ümüğə taşale».

⁶ Oşa Q'onçuğon pine: «İnanbaksa me haq'suz bakala divanbalen k'ə nex?

⁷ Kot'in ketərə bsasa, t'e vədə Buxaçuğon hetərə bon? Yəni İz c'ək'p'it'oğoy, üşə-ğena İçuxun köməy çureğalt'oğoy əşlə bəği düzgün q'ərar tene c'evk'on ki? Şot'oğə gele yaq'bəğesədon ki?

⁸ Vəx nexzu: şot'oğoy əşlə usumluğən bəğale. Ama Amdari Ğar eğat'an oçali çoyel Buxaçuğə vələğ bəğəbale?»

Farisey q'a naloggirbali barada məsələ

⁹ İçoğə düzgün hesabbi, t'iyəmit'oğə isə oq'a sakala amdarxoynak' İsusen me məsəlinəne eçeri:

¹⁰ «Sa ği p'ə tan afırıpseynak' xramat'un baysa. Soğə farisey, t'iyəmino isə naloggirbal.

¹¹ Fariseyen turel çurpi iz barada metərə afırıpsa burqi: "Ay Buxaçux, Va şükürezbsə ki, zu nə t'iyəmit'oğollarik' amdarfıq'k'al, haq'suz, q'ert'ay çuğoy loxol bəğal tezu, nələ ki me naloggirbalt'ullarik'.

¹² Şamat'e p'ə kərəm ğuruxez efsa, bütüm bez q'azanci vis' paye sunt'uval tast'a".

¹³ Naloggirbal isə əxil çurpi, iz pulmoğə göynul alabsunal q'inebsa. Saycə iz bel t'api nexey: "Ay Buxaçux! Za günaxkərə gorox eki!"

¹⁴ İse Zu vəx nexzu: t'e farisey təə, naloggirbale Buxaçuğoy piyes düzgün ak'eşi iz k'oya taşi. Şot'aynak' ki, için içü ala biq'alo oq'a bakale, içü oq'a biq'alo isə ala». *

İsusi əyloğə xeyir-bərəkət tast'un

(Mat'. 19:13-15; Mrk'. 10:13-16)

¹⁵ Amdarxon İsusi t'öğöl körpə əyloğoval et'unşt'ay ki, Şot'in xeyir-bərəkət tast'eynak' İz kula şot'oğoy loxol laxane. Şağirdxon isə mot'o ak'i şot'oğə İşa tet'un barti.

* 18:14 18:14 Mat'. 23:12; Luk'. 14:11

16 Ama İsusen əyloğə İz t'öğöl k'alpi pine: «Bar-tanan əylux Bez t'öğölq'at'un hari. Şot'oğə galmadanan! Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ metərt'oğoye.

17 Vəx serinaz nex: şiin Buxaçuğoy padçağluğa sa əyel k'inək' nu q'abulbayin, t'iya sal sa vədine bayes tene bakon».

Var-dövlət q'a Buxaçuğoy padçağluğ
(Mat'. 19:16-30; Mrk'. 10:17-31)

18 Sa kalaluğbalen İsusaxun xavare haq'i: «Ay saat' Məəlim, zu k'ə baz ki, həmişəluğ yəşəyinşə miras k'inək' haq'az?»

19 İsusen şot'o pine: «Za het'aynak'en saat' nexə? Saat' bakalo tək Buxaçuxə.

20 Şot'ay əmirxo avanu: "Əxlagsuzluğ ma ba, besmaba, başmaq'a, əfçidən şuk'k'ali əleyinə şahidluğ ma ba, bava-nana hörmətba"». †

21 Şot'in isə pine: «Mot'oğə bitova əyelluğaxun əməlezbsa».

22 Mot'o ibakat'an İsusen şot'o pine: «Vi sa şey kame: hik'k'ə buvaxsa toydi kəsibxo payba. T'e vədə göynul vi var-dövlət bakale. Oşa qaybaka, Bez baç'anexun eki».

23 Şot'in isə me əyitmoğə ibaki pərtə baki, şot'aynak' ki, gele dövlətlüney.

24 İsusen şot'ay pərt baksuna ak'i pine: «Var-dövlət bakalt'oğoynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun heq'ədər çətinə!

25 Serine ki, buşə bəke deşiyexun c'ovaksun dövlətlü amdari Buxaçuğoy padçağluğa baysunaxun hasande».

26 Mot'oğə ibakalt'oğon pit'un: «Ketəresa, şuva çark'eşes bakon?»

27 Şot'in isə pine: «İnsanxoynak' мүmkün nu bakala əşurxo Buxaçuğoynak' мүmkünə».

28 T'e vədə P'et'eren pine: «Mone, yan hər şeyə bosı vi baç'anexunyan hare».

29 İsusen şot'oğə pine: «Vəx serinaz nex: Buxaçuğoy padçağluğeynak' iz k'oja, iz çuğə, iz viçimoğə, iz bava-nana, nəəl ki əyloğə efi t'etər sa amdər tene bakal ki,

30 me dünyəne şot'oxun hema q'at gele, gələcəyə isə həmişəluğ yəşəyinşə nu haq'ane».

İsusen İz p'uri-bəyinbaksuni barada xibimci kərəm xavare tast'a
(Mat'. 20:17-19; Mrk'. 10:32-34)

† 18:20 18:20 C'eys. 20:12-16; K'an. 5:16-20

³¹ İsusen İz p'as's'e şagirdə t'öǝx zapi şot'oǝgo pine: «Mone, yan Yerusalimayan taysa, xavareçalxonAmdari Ğare barada şampiyoroxal bito bex p'ap'ale.

³² Şot'o Buxaçuǝo nu vėbakalxoy kiyel tadalt'un, laǝa haq'alt'un, təhk'irbalt'un, Şot'ay çoyel çuk'alt'un.

³³ Şot'o tatarlayinşi oşa besp'alt'un. Xib ĝinaxun oşa isə Şo bėyinbakale».

³⁴ Ama şagirdxon me əyitmoǝoxun hik'k'al q'amış tet'unbaki. Me əyitmoǝoy məənə c'ap'e mandi, şot'oǝonal Şot'ay pit'oǝgo tet'un q'amışaki.

İsusi k'ač'i amdari pulmoǝo qaypsun

(Mat'. 20:29-34; Mrk'. 10:46-52)

³⁵ İsus Yerixoya İşalayinşakat'an sa k'ač'i amdar yaq'e t'öǝǝl arsi dilənçilugebsay.

³⁶ K'ač'i amdaren iz t'öǝǝlxun gele amdar c'ovaksuna ibaki xavare haq'i: «K'ə bake?»

³⁷ Şot'o pit'un: «Nazaret'lu İsusə memiin c'ovaksa».

³⁸ T'e vədə şot'in harayepi: «Ay Davidi Ğar İsus, za gorox eki!»

³⁹ Bəş taǝalt'oǝon şot'o q'adaǝanbi şipbsunt'un çuresay, ama şot'in samalal ost'aare haraypi: «Ay Davidi ĝar! Za gorox eki!»

⁴⁰ İsusen çurpi əmirebi ki, şot'o İz t'öǝǝlq'at'un eçeri. Amdar İşalayinşakat'an İsusen şot'oxun xavare haq'i:

⁴¹ «K'ən çuresa vaynak' baz»? Şot'in pine: «Ay Q'onçux, bez pulmoǝon ak'eq'an».

⁴² İsusen şot'o pine: «Vi pulmux qayeşeq'an, vi vė baksunen va çark'esedi».

⁴³ Hat'e saad me amdari pulmux qayeşi, şot'inal Buxaçuǝo alxışp'i İsusi bač'anexune taşi. Amdarxonal mot'o ak'i bitot'in Buxaçuǝo alxışt'unbi.

19

İsus q'a Zak'k'ay

¹ İsus Yerixoya başi t'et'iin c'ovaneksay.

² T'et'iya naloggirbalxoy kalo bakala Zak'k'ay s'ila sa dövəltlü işq'are buy.

³ İsusa ak'seynak' içu besebsay. Ama iz boy oq'oloy baksuna görə amdarxoy kiyexun Şot'o ak'es tene baksay.

⁴ Şot'o görəl bəş t'it'eri sa incilnə xodane laşi ki, İsus t'et'iin c'ovakat'an ak'ane.

⁵ İsus t'e gala p'ap'at'an ala bėǝi pine: «Zak'k'ay, usum oq'a şiki. Ğe Zu vi k'oya mandalazu».

6 Şoval usum oq'a şiri İsusı müqlüĝen q'abulebi.

7 Amdarxon mot'o ak'i t'ot'opsat'un burqı: «Taşı sa ĝünaxkəri k'oyane q'onaĝ baki!»

8 Zak'k'ay isə turel hayzeri Q'onçuĝo metəre pi: «Ay Q'onçux, bez var-dövləti qıt'u kəsibxo payboz, şuxunal haq'suz sa şey ext'ezsı, bip' q'at avuz qaydoz».

9 İsusen şot'o pine: «Ĝe me k'oya çark'esune hari, şot'aynak' ki, me amdaral Avrahımi ĝare.

10 Axırı Amdarı Ĝar açit'oĝo qəvesi çark'est'eynak'e hare».

Amanat təngin barada məsələ

(Mat'. 25:14-30)

11 İsusen amdarxoynak' sa məsələl exlətebi, şot'aynak' ki, Şo ene Yerusalıma İşalayınşakeneı, amdarxonal t'etərt'un fikirbsay ki, Buxacıĝoy padçaĝluĝı eyseynak' male mande.

12 İsusen pine: «Sa s'ıla amdar əxil sa ölkinə yaq'ane bafst'a ki, t'ıya iz padçaĝ baksuna təst'ıĝı qaybakane. *

13 Taĝalt'uxun bəş iz nökerxoxun vis' tana k'alene, şot'oĝo vis' mina † tənginə tadi nexe: "Zu eĝamin me tənginen alverbanan".

14 Ama t'e ölkın amdarxon şot'o nıfrətbsuna ĝorə şot'ay baç'anexun elçiĝo yaq'abi pest'unst'a: "Me amdari beş padçaĝ baksuna çurteıansa".

15 Ama me amdar padçaĝ baneksa. Qaybakat'an isə təngə tadi nökerxo izi t'öĝöl k'alpest'i şot'oĝoy heq'ədər q'azayınşbsunane avabaksun çuresa.

16 Samcit'in hari nexe: "Aĝa, vi sa minan vis' minane eçere".

17 Aĝan şot'o nexe: "Dirbaşnu, bez şaat' nöker. Ən mis'ik' sa əşləst'a ext'ıberlu c'eıysuna ĝorə va vis' şəhəri loxol kalaluĝbsunaz ext'ıberbsa".

18 P'əmcit'in hari nexe: "Aĝa! Vi sa minan qo minane eçere."

19 Aĝan şot'o "vaal qo şəhəri kaloz laxsa" nexe.

20 T'ıyəmint'in isə hari nexe: "Aĝa! Mo vi vis' mina, kot'o dəsmərə bəc'ürpi ezfe.

21 Şot'aynak' ki, vaxun q'ızbe. Axırı hun ĝorox nu eĝala sa amdarnu. Nu laxı ganuxun exenst'a, nu ezbi ganuxun exenbsa".

* 19:12 19:12 T'e döörəst'ə Rıme İmperıın sa bölgın padçaĝ c'ək'eıı amdar iz kalaluĝa burqsınaxun bəş süft'ə Rıma taşı iz padçaĝluĝa təstıĝbakalaney.

† 19:13 19:13 mina - 100 dirhəmə barabar, 100 ĝıluĝ maşey.

22 Ağan şot'o nexe: "Ay pis nökar, va vi jomoxun c'eğala eyitmoğon biq'oz! Huncə nexnu ki, bezi q'əddar baksuna, nu laxi ganuxun exst'una, nu bit'i ganuxun exbsuna avanuy.

23 P'oy t'e vədə het'u görə bez tənginə faizen ten tade ki, zu eğat'an bez laxit'uxun avuzin ext'az?"

24 Oşa iz t'öğx bakalt'oğə nexe: "Me amdari kiyeşun tənginə ext'i vis' mina bakalt'u tadanani!"

25 Şot'o next'un: "Ağa, axiri şot'ay ene vis' mina bune!"

26 Ama şot'in coğabe tast'a: "İsə ibakanan, vəx nexzu: şust'a bune, şot'o samalal gele tadeğale, şust'a tenosa, iz kiye bakaloval haq'eğale. †

27 Bezi içoğoy loxol padçağ baksuna nu çureğala bez düşmənxo isə miya eçanan, bez piin bəş içoğoy bula bot'anani!"»

İsusi Yerusalisa baysun

(Mat'. 21:1-11; Mrk'. 11:1-11; İoan. 12:12-19)

28 İsusen me məsəlinə exlətp'it'uxun oşa p'urum bəş baft'i Yerusalisaçe taşi.

29 Zeytuni buruğoy döşel bakala Bet'fagen q'a Bet'anya uk'ala ayizmoğə işalayınşakat'an, Şot'in İz şagirdxoxun p'ranna bəş yaq'abi pine:

30 «Ef bəş bakala ayize takinan. T'iya bağat'an hələ şuk'k'alən nu c'idi, gaç sa elemi bala bəğəbalnan. Şot'o şadbi miya eçanan.

31 Şiin vəşun "het'aynak'nan me elemi balina şadbsa?" xavar haq'ayin, upanan: "Q'onçuğəone lazım"».

32 Şagirdxonal taşi bitova içoğə pi k'inək' at'unk'i.

33 Şot'oğon elemi balina şadbat'an şot'ay q'onçuğon xavare haq'i: «Me elemi balina het'aynak'nan şadbsa?»

34 Şot'oğon coğabt'un tadi: «Mo Q'onçuğəone lazım».

35 Şot'oğon elemi balina İsusi t'öğöl et'unçeri, oşal t'e elemi loxol içoğoy paltara lap'ti İsusə şot'ay loxol arşevt'unk'i.

36 Şo tanesay, amdaxonal şot'ay tağala yaq'a içoğoy paltarxot'un past'st'ay.

37 İsus hari Zeytun buruğoy döşel p'ap'at'an t'iya bakala şagirdxon içoğoy ak'i bito möcüzəğə görə müq baki, Buxaçuğə ost'aar səsen alxışpsat'un burqı:

38 «Q'onçuğoy s'iyen eğala padçağa xeyir-bərəkətq'an baki! Göynul şip'luğ, ən alloyluğxo alxışq'an baki!» §

39 Amdarxoy arane bakala bəzi fariseyxon şot'o pit'un: «Mələlim, vi şagirdxoy səşə bot'a!»

40 Ama İsusen şot'oğo metəre coğab tadi: «Vəx nexzu, əgər korox şip' çurk'ayin, jëyurxo muzal bakale!»

İsusi Yerusalimeynak' öñöpsun

41 İsus Yerusalima İşalayınşakat'an şəhərə ak'i şot'aynak' öñönepi.

42 Şot'in pine: «K'ə bakoniy, hun ğeq'a bakayin va serluğa taşala yaq'a q'amışakinuy! Ama me yaq' hələ ki vaynak' c'ap'e.

43 İsəəl, va t'etər sa ğimxone yaq'bəsa ki, vi düşmənxon va haq'seynak' eçeri vi q'alın tume k'ul şipi oçala şot'oxun barabar balt'un. Şot'oğon vi bip' t'öğə biq'i va hər tərəfəxun sıxışt'ırışalt'un.

44 Vaal, vi boş bakala amdarxoval əfçibalt'un. Vast'a sa jəna jəne loxol tet'un bark'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy va İşalayınşakala vədinə ten q'amışaki».

İsusi alverçiğə xramaxun şəp'esun

(Mat'. 21:12-17; Mrk'. 11:15-19; İoan. 2:13-22)

45 Oşa İsus xrame məəlne başi t'et'iya alverbaltoğə şəp'esane burqi.

46 Şot'oğə metəre pi:

«"Bez k'oj afırıbseynak' bakala k'oj bakale" * pine şameşe. Ama vən şot'o fūq'k'alxoy mesanan c'urevk'e!»

47 İsusen hər ği xrama zomebsay. Samci bəyinşxon, k'anun zombalxon q'a azuk'i sanballu amdarxon isə şot'o bəspseynak' yaq't'un qəvesay.

48 Ama mot'o hetər balt'un avatet'unıy, şot'aynak' ki, amdarxo dim İz hərrəminet'un baksay, şot'ay jomoxun c'əğala sa əyitəl tet'un c'ovakest'ay. †

20

İsusa tadeşi ext'iyər

(Mat'. 21:23-27; Mrk'. 11:27-33)

1 Ğimxoy sa ği İsusen xrama amdarxo zombi hamal Mūq Xavara yəymışat'an samci bəyinşxo, k'anun zombalxo saal ağsaq'q'alxo şot'o İşalayınşaki

2 pit'un: «Upa bəyn, Hun me əşurxo mani ext'iyərenen bsa? Va me ext'iyərə şina tade?»

3 İsusen şot'oğə metəre coğab tadi: «Zuval vəx metər sa sual tadoz. Za upanan:

* 19:46 19:46 İsa. 56:7; Yer. 7:11 † 19:48 19:47-48 Luk'. 21:37

4 İoanen k'unuk'bseynek' ext'iyərə mayina haq'ey? Göynul bakala Buxaçuğoxun, yoxsa amdarxoxun?»

5 Şot'oğonal içoğoy arane maslaatp'i metərt'un pi: «Əgər uk'ayan "Buxaçuğoxuney", t'e vədə "p'oy het'aynak' şot'o vətənanbaki?" uk'ale.

6 Uk'ayan "amdarxoxuney", dirist' azuk'en yax jəlayinşebon. Şot'aynak' ki, amdarxon İoani xavareçal baksuna vət'un».

7 Axırdal Şot'o "yan avateyan mayina" pit'un coğab tadi.

8 İsusen isə şot'oğoy pine: «T'e vədə Zuval vəx me əşurxo mani ext'iyəren bsuna uk'alatez».

*Pis bağbanxoy barada məsələ
(Mat'. 21:33-46; Mrk'. 12:1-12)*

9 Mot'oğoy pit'uxun oşa İsusen amdarxoynak' metər sa məsələne exlətpsa burçı: «Sa amdaren t'ulluğə lasaksa. Oşa t'e t'ulluğa bare vədine içü p'ap'ala paya tast'uni şərten bağbanxo tadi q'erəz ölkinəne taysa. Şo t'et'iya boxoy vaxt' manst'uni s'iyene taysa. *

10 Hari t'ul p'ap'i vədine t'e bağbanxoy t'öğöl iz nökerəne yaq'absa ki, izi paya şot'oğoxun ext'ane. Ama t'ulluği əşp'alxon t'e nökerə t'api kul ams'i yaq'at'unbsa.

11 T'ulluği q'onçuğon q'erəzəl sa nökerə yaq'absa, ama bağbanxon mot'oval t'api biyaburt'unbsa, kul ams'i qoşt'un yaq'absa.

12 T'ulluği q'onçuğon xibimci nökerəl yaq'anebsa, ama bağbanxon şot'oval yaralayınşı şəp't'unbsa.

13 T'e vədə t'ulluği q'onçuğon nexə: "İsə k'ə baz? Barta bez bakal nu bakal sa ğara yaq'abaz, bərkə şot'o hörmətbat'un".

14 Ama bağbanxon şot'o ak'i içoğoy arane exlətp'i next'un: "Mo varise! Ekinan kot'o bəsp'en ki, miras yaxq'an mandı".

15 Haketərəl bsat'un, şot'o t'ulluğaxun c'evki best'unbsa.

İsə ef zənden, t'ulluği q'onçuğon şot'oğoy k'ə bale?

16 Şot'in hari me bağbanxo əfçibale, t'ulluğa isə q'erəzt'oğoy tadale». Amdarxon mot'o ibaki "Buxaçuğon maq'an bi!" pit'un.

17 Ama İsusen şot'oğoy piin boş bəği pine: «P'oy me Şam k'ə upsuna?

"Barizap'k'alxon bosı jə Ən vacib t'öğün jəne baki". †

18 Me jəne loxol bitalo şareğale, jə mat'ay loxol bitayin isə şot'o ç'ak'k'ale».

* 20:9 20:9 İsa. 5:1-7 † 20:17 20:17 İvel məğ. 118:22

19 K'anun zombalxon q'a samci bëyinşxon q'amişt'unbaki ki, İsusen me mäsəlinə içoğoy baradane exlətp'i. İmkan bakiniy şot'o hat'et'iya bit'unq'oy, ama amdarxoxun q'it'unbsay.

Hər tani iz haq'q'

(Mat'. 22:15-22; Mrk'. 12:13-17)

20 K'anun zombalxon q'a samci bëyinşxon İsusi baç'anexun busmişt'unbsay. Şot'ay t'öğöl sa hema amdaral yaq'abet'uniy. T'e amdarxon içoğə təmiz ak'est'i dim İsusi t'öğöl bakalat'uniy, İz jomoxun sa sərf əyit c'eğala k'inək' isə Şot'o biq'i Rimen təyinbi kalat'ay kiyel tadalat'uniy.

21 Şot'oğon İsusaxun xavart'un haq'i: «Məəlim, yan avayan ki, Hun düzen əyitp'i zombsa, şuk'k'aleynak'al tərəfkəşluğ tenbsa. Buxaçuğoy yaq'a düzen zombsa.

22 İsə upa bëyn, beşi Rime imp'erat'ora nalog tast'un düze, yoxsa təə?»

23 Ama İsusen şot'oğoy bic'luğa q'amişaki metəre pi:

24 «Za sa dinar ak'est'anən. Şot'ay loxol bakala şikil q'a s'i şiya?» Şot'oğon coğabt'un tadi: «İmp'erat'ori».

25 İsusen şot'oğə pine: «T'e vədə imp'erat'ori haq'q'a imp'erat'ora, Buxaçuğoy haq'q'a isə Buxaçuğə tadanən».

26 Metər, İsusə amdarxoy bəş əyiti loxol biq'es tet'un baki. Şot'ay coğabal mat mandı şip' çurt'unpi.

Bëyinbaksuni barada sual

(Mat'. 22:23-33; Mrk'. 12:18-27)

27 Bëyinbaksun tene bu uk'ala sa hema saduk'eyen‡ İsusi t'öğöl hari xavare haq'i:

28 «Məəlim, Moiseyen yaynak' metəre şampe: "Əgər sa amdari laşk'oy baki viçi əyelsuz biyayın, şot'in t'e viçey süpür mandı çuğə haq'i p'uri viçey nəsilə davam beq'an".

§

29 Məsələn, vüğ viçine baksa. Samcit'in sa çuuxe haq'sa, içoğoy əyel bakinut' bisane.

30 Oşa p'əmcı viçene me çuğə haq'sa, ama şoval içoğoy əyel bakinut' bisane.

31 Oşa xibimcit'inal şot'o haneq'sa. Haketər vüğ viçey vüğəranal me çuğə haq'i, ama içoğoy əyel bakinut' bisat'un.

32 Axırda me çuux içal bisane.

‡ 20:27 20:27 saduk'eyen - Rime hökmətəxun çaç bakala arist'ok'rat p'art'iya. İvel şamaxun tək Moiseyi qo girkət'un q'abulbsay, nə bëyinbaksuna, nə angelxo, nəəl axırncı gine tet'un vëbaksay. § 20:28 20:27-28 K'an. 25:5; Ap'ost'. 23:8

33 P'oy isə p'uriyoroX bəyinbakat'an me çuux şot'oğoy mat'ay çuux bakale? Axırı, vüğ viçey vüğəranal me çuğ haq'enedy».

34 İsusen şot'oğoy metəre coğab tadi: «Me döörin amdarxo laşk'oyt'un baksa, işq'arat'un taysa.

35 Ama p'urit'oğoy bəyinbakit'uxun oşa həmişəluğ yəşəyinşə layiğ hesabkalorox isə nə laşk'oy tet'un bakal, nə işq'ara tet'un tağal.

36 Ene biyalatet'un, şot'aynak' ki, angelxo oşq'ardalt'un, bəyinbakala ğarmux baksuna görəl şorox Buxaçuğoy ğarmuxt'un.

37 Moiseyenal şase barada bakala hadisinə şamk'at'an Q'onçuğoy "Avrahami BuxaçuX, İsaak'i BuxaçuX saal İak'ovi BuxaçuX" nexə. Metə; Moiseyen içinal p'urit'oğoy bəyinbaksunane ak'est'a. *

38 BuxaçuX p'urit'oğoy tene, dirist't'oğoy BuxaçuXə, axırı Şot'aynak' bito dirist'e».

39 K'anun zombalxoy bəzit'oğon metərt'un pi: «Məəlim, Hun he gözəlen pi».

40 Eneyal İsusaxun sa şey xavar haq'suna zap't'unşi.

Xrist'os şi Ğara?

(Mat'. 22:41-46; Mrk'. 12:35-37)

41 T'e vədə İsusen şot'oğoy pine: «Het'aynak't'un nex ki, Xrist'os Davidi Ğare?

42-43 Axırı Daviden için "İvel məğurxo" girke boş "Q'onçuğon bez Q'onçuğoy pine: Zu Vi düşmənxo Vi turin oq'a sakamin Bez yön tərəf arsa" † pene.

44 Metərluğen, Daviden Şot'o "Ağa" pine k'ale. T'e vədə Şo hetərə Davidi ğar bakes bakon?»

K'anun zombalxoxun vəX bəğanan

(Mat'. 23:5-7; Mrk'. 12:38-40)

45 Amdarxon bitot'in me əyitmoğoy ümüxlaxat'an, İsusen İz şagirdxo pine:

46 «K'anun zombalxoxun vəX bəğanan. Şot'oğoy çureğalo boxoy paltar lapi tarapsun, amdarxoy içoğoy bazarin meydanxo ak'i p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyirq'an baki" upsun, sinagogxo q'a q'onaxluğxo best'a arst'une.

47 Şot'oğon süpür çupuğoy dövlətə ut'unksa, oşa isə içoğoy ak'est'eynak' boxoy afırt'unne. Me amdarxoy caza lap bihi bakale».

* 20:37 20:37 C'eys. 3:6 † 20:42-43 20:42-43 İvel məğ. 110:1

21

Süpür çuğoy nəzir
(*Mrk'. 12:41-44*)

¹ İsusen xrama bakala nəziri q'utin t'öğöl nəzir laxala dövlətlü amdarxone bəğsay.

² Şot'in sa kəsib süpür çuğoyal nəziri q'utina p'ə lep't'on
* təngə laxsuna anek'i.

³ İsusen pine: «Vəx düzinəz nex: me kəsib süpür çuğon bitot'uxun gele təngəne laxi.

⁴ Şot'aynak' ki, bitot'in içoğoy bakala ganuxunt'un laxi, me çuğon isə iz kəsib ganuxun, iz xaşluğeynak' kiyel bakalt'une tadi».

Dünyəni axırı işalayınşaksuni nişanxo
(*Mat'. 24:1-28; Mrk'. 13:1-23*)

⁵ T'iya bakalt'oğon xrame q'əşəng jəyurxoxun, Buxaçuğoy s'iyal laxesi payurxoxun exlətp'at'an İsusen pine:

⁶ «T'etər ğimxo eğale ki, vən memiya ak'alt'oğoxun hik'k'al tene mandal. Jəne loxol jə tene mandal, bito oçalaxun barabar bakale».

⁷ Şot'oxun xavart'un haq'i: «Məəlim, me Vi piyorox hevaxt' bakale? Me əşurxoy işalayınşaksuna mani möcüzəlü nişanxon ak'est'ale?»

⁸ İsusen pine: «Eht'iyat'lu bakanan, feret' ma bakanan! Şot'aynak' ki, Bez s'iyen gele amdaren hari "zu Şozu", "vaxt' işalayınşakene" uk'ale. Şot'oğoy baç'anexun ma baft'anan.

⁹ Davoğoy q'a amdarxoy eşesuni s'iya ibakat'an ma q'ıbanan. Şot'aynak' ki, morox süft'ə bakalane. Ama mo hələ axır tene».

¹⁰ Oşa şot'oğoy metərə pi: «Azuk' azuk'i, padçağluğ padçağluği loxol eşeğale.

¹¹ Ost'aar oçal galpsunxo, hər gala busaluğ, pis azarxo saal dəhşətlü eşur bakale, göyenal yax möcüzəlü nişanxo ak'est'ale.

¹² Ama bito me əşurxoxun bəş Za görə vəx biq'alt'un, təqıbbalt'un, zindanxo badalt'un. Vəx sinagogxo q'a padçağxoy saal kalaluğbalxoy bəş coğab tast'eynak' taşalt'un.

¹³ Morox vəynak' Müq Xavara yəymışbseynak sa fürsət bakale.

¹⁴ Vənal saturbəş k'ə coğab tast'uni barada ma fikirbanan.

¹⁵ Şot'aynak' ki, Zu vəx t'etər sa exlətpsuni yönə avabak-sun q'a haq'il tadoz ki, ef bəş c'eğalt'oğoy saycət'in nə ef

* 21:2 21:2 lep't'on - ən mis'ik' təngə

sa əyitə p'ə bes tene bakal, nəəl ki şot'ay bəş çurpes tene bakal. †

16 T'etər bakale ki, vəx lap ef nanoğon, bavoğon, viçimoğon, q'oomxon q'a dost'urxonal biq'est'alt'un, vəxun bəzit'oğō besp'esaldalt'un.

17 Za görə bitot'in vəx nifrət balt'un. ‡

18 Ama ef belxun sa popal kam tene bakal.

19 Hər şeyə portbsunen ef elmoğō çark'est'alnan.

20 Q'oşunxoy Yerusalmi bip' t'öğə haq'layiñşbsuna ak'at'an avabakanan ki, şot'ay vərən baksuni vaxt' işalayiñşakene.

21 T'e vədə İudeyina bakalorox bito buruxmoğōq'at'un t'it'eri, barta şəhərə bakalorox t'et'iin c'ereq'at'un, şəhərexun t'öğx bakalorox isə t'et'iya maq'at'un başı.

22 Şot'aynak' ki, me ğimxo həyif haq'ala ğimxo bakale, bito samesiyorox bex p'ap'ale. §

23 T'e ğimxost'a bihi çupuğoy q'a döş tadala çupuğoy vay hala! Şot'aynak' ki, me ölkın bel kala bələ eğale, Buxaçuğoy əcuğal me azuk'i bel barale.

24 Şorox q'ılıncaxun biyalt'un, q'erəz millətxonal şot'oğō kiyel badi içoğoy əsir balt'un. Hametərəl, Yerusalm q'erəz millətxoy kiyel bakala vaxt' çark'amin, şəhər şot'oğoy turin oq'a çaxçuxegale.

Amdari Ğare eysun

(*Mat'. 24:29-35; Mrk'. 13:24-31*)

25 Göynul bakala bəğen, xaşen, muç'uliğon möcüzəlū nişanxo ak'est'alt'un. Millətxo oçali çoyel bakala dənizi ğürultinaxun q'ıya baft'alt'un, şot'oğon koruğ ak'alt'un. *

26 Oçali loxol eğala bəlinəxun amdaron içoğō açesp'alt'un, şot'aynak' ki, göynul bakala p'lanet'xo jlk'eğale.

27 T'e vədə şot'oğon Amdari Ğare asoyxoy loxol tamarəğen q'a İz kala zoren eysuna ak'alt'un.

28 Me əşurxo bex p'ap'sa burqat'an tıkbaki ef bula alabanan, şot'aynak' ki, ef çark'esun ene işane.

29 Oşa İsusen şot'oğoynak' sa məsələl eneçeri: «İncilnə xoda q'a mandi xodurxo bəğanan:

30 şot'oğon xazal qayk'at'an vən mot'o ak'i avananbaxsa ki, yəy ene işane.

31 Haketərəl vən me şeymoğoy burqesuna ak'at'an avabakanan ki, Buxaçuğoy padçağluğ işane.

† 21:15 21:14-15 Luk'. 12:11-12 ‡ 21:17 21:12-17 Mat'. 10:17-22 § 21:22 21:22 Yer. 5:29; Hos. 9:7 * 21:25 21:25 İsa. 13:10; Yez. 32:7; Yol. 2:31; Qay. əyit 6:12-13

³² Vəx düzinəz nex: hələ me nəsil c'ovaki tağamin morox bito bex p'ap'ale.

³³ Göy q'a oçal c'ovaki taneğon, ama Bezi əyitmux sal sa vədə c'ovaki tene tağon.

³⁴ Bəğanan ki, ef fikir tarapsuni, uğsuni saal hetər yəşəyinşsuni loxol maq'an baki, tene t'e ğinen vəx bürdən biq'ale, sal ef xavaral tene bakal!

³⁵ Axırı t'e ği oçali çoyel yəşəyinşala amdarxoy bitot'aynak' eğale.

³⁶ Vənal ef bel eğala me bəloğoxun çark'eşi Am-dari Ğare bəş çomas'i çurpes bakseynak' afırıpsunaxun çurmapanan».

³⁷ İsusen hər ği xrama amdarxo zomebsay, üşena isə taşi Zeytuni burux uk'ala galane c'ovakest'ay. †

³⁸ Savaxt'an üşenen isə camaat İsusə ümüxlaxseynak' Şot'ay t'öğöl, xramat'un eysay.

22

İsusa bəspseynak' həzirluğ bəğsun

(*Mat'. 26:1-5; Mrk'. 14:1-2; İoan. 11:47-53*)

¹ Əyinsuz Şume axsibay işalayınşebaksay. Me axsibayi s'iya C'ovaksuni axsibayal next'uniy. *

² Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon camaati İsusə baç'anexun taysunaxun q'ıt'unbsay, şot'aynak'al Şot'o bəspseynak' sa yaq't'un qəvesay.

İuday İsusə toyst'un

(*Mat'. 26:14-16; Mrk'. 14:10; İoan. 13:18-30*)

³ Hame vədə Şeytan p'as's'e şagirdaxun soğo bakala, İsk'ariot' k'aleğala İuday boşe başi.

⁴ Şot'inal taşi samci bəyinşxoxun q'a xrame q'aroolçiğoy kalat'oğoxun İsusə şot'oğoy kiyel mani yönen tast'uni barada exlətebi.

⁵ Şorox müqt'unbaki, şot'o təngə tast'unat'un əyit tadi.

⁶ İudal irəzine baki. Şot'in İsusə camaataxun c'əp'k'in şot'oğoy kiyel tast'eynak' yaq'e qəvesa burqi.

Axırnci biyəsin ukun

(*Mat'. 26:17-30; Mrk'. 14:12-26; İoan. 13:21-30; 1 K'or. 11:23-25*)

⁷ Əyinsuz şume axsibayi C'ovaksuni axsibayi q'urbanluğ q'uzina şamk'ala ği hare. †

† 21:37 21:37 Luk'. 19:47-48 * 22:1 22:1 C'eys. 12:1-27 † 22:7 22:7 C'eys. 12:1-27

8 İsusen P'et'era q'a İoana bəş yaq'abi pine: «Takinan, yaynak' axсібayı ukuneynak' həzirluğ bəğanan».

9 Şot'oğon isə İsusaxun xavart'un haq'i: «P'oy həzirluğa maya bəgen?»

10 İsusen şot'oğo pine: «Bəğanan, vən şəhərə bağat'an ef bəş gamaten xe taşala sa amdard c'eğale. Şot'ay baç'anexun takinan, şo bağala k'oya bakinan.

11 T'e k'ojin q'onçuğo upanan: "Məəlimen vaxun xavare haq'sa: <Bez şagirdxoxun sagala C'ovaksuni axсібayı ukuna ukseynak' q'onaği otağ maya?>"

12 K'ojin q'onçuğon vəx alin k'oya həzirbaki sa otağ ak'est'ale. T'et'iya həzirluğ bəğanan».

13 Şot'oğon taşi hər şeyə İsusen pi k'inək't'un ak'i, C'ovaksuni axсібayı ukuneynak' həzirluğa bət'unği.

14 Ukuni vədə hari p'ap'at'an İsus ap'ost'olxoxun sagala sulfin bel areşi.

15 İsusen şot'oğo pine: «Zu koruğ aksa burqamin me C'ovaksuni axсібayı ukuna vəxun sagala uksuna gelez çuresay.

16 Vəx mot'oz nex: Buxaçuğoy padçağluğa C'ovaksuni axсібayı k'ə upsuni tam çoyel c'eğamin, Zu me axсібayı ukuna ene ukalatezu».

17 Oşa İsusen cama ext'i şükürbi pine: «Mot'o ext'anan, ef arane cöybanan.

18 Vəx nexzu: Buxaçuğoy padçağluğ eğamin Zu t'ulen tadala me baraxunal uğalatez».

19 Oşa İsusen şumal ext'i şükürebi. Şot'o cöybi İz şagirdxo tadi pine: «Mo vəynak' q'urban tadeğala Bez bədəne. Za eyex bast'eynak' metər banan».

20 Haketərəl biyəsin ukunaxun oşa camane ext'i pi: «Me cam vəynak' barala Bez p'iyenğa çeşi Təzə İrəzilüğe. †

21 Ama mone, Za xəyənətbalt'in Zaxun sagala iz kula me sulfinane boxost'a. §

22 Amdari Ğar İçeynak' hetər səməsenesa t'etərə taysa, ama şot'o xəyənətbala amdari vay hala!»

23 Şagirdxon me amdari içoğoy boşt'an şuva bakes bakon pi sun-sunaxun xavar haq'sat'un burqi.

24 Oşa içoğoy arane ən kalo şu hesabaksuni baradal sa exləte baki. *

† 22:20 22:20 Yer. 31:31-34 § 22:21 22:21 İvel məğ. 41:9 * 22:24 22:24
Mat'. 18:1; Mrk'. 9:34; Luk'. 9:46

25 Ama İsusen şot'oğö pine: «Q'erəz millət xoy padçağxonal q'a kalaluğbalxonal amdarxoy loxol kalaluğt'unbsa, oşal içöğö şot'oğöy havadart'un † hesabbsa.

26 Ama vən metər ma bakanan! Barta ef arane ən kalo ən mis'ik'o k'inək'q'an baki, kalaluğbaloval q'ulluğçi k'inək'q'an baki. ‡

27 Axiri şuva kalo, sulfin bel arsiyo, yoxsa q'ulluğ balo? Sulfin bel arsiyo tene ki? Ama Zu ef arane q'ulluğçi k'inək'zu. §

28 Zu sına xoxun c'ovakat'an Zaxun sa gala bakiyoro x vənnan.

29 Bez Bavan Za padçağluğa tapşurbi k'inək', Zuval və xez padçağluğ tapşurbsa ki,

30 vənäl Bez padçağluğast'a Bez sulfin bel arsi kəyi-üğənan, hamal İsraili p'as's'e tayfina divanbsey nak' taxt'urxo arsanan.

P'et'eri danmişaksuna saturbēš avabakest'un

(Mat'. 26:31-35; Mrk'. 14:27-31; İoan. 13:36-38)

31 «Simon, Simon! Şeytanen və x arum k'inək' xaxalaxun c'ovakest'eynak' ene icazina haq'ene.

32 Ama Zu vast'a bakala vəluğ maq'an açi pi vaynak' afırızpi. Oşa hun p'urum Zaç qaybakat'an vi viçimoğö ük' tada».

33 Şot'in İsus a coğabe tadi: «Ay Q'onçux, zu Vaxun zindanal, bisunal taysuna həzirzu».

34 Ama İsusen pine: «P'et'er, va nexzu: ğe dadalen elk'amin hun Za çalxsunaxun xib kərəm danmişakalnu».

35 Oşa şagirdxoxun xavare haq'i: «Zu və x təngəsuz, toraysuz, torok'alsuz yaq'abat'an sa şeyaxun koruğ ak'enan?» Şot'oğön coğabt'un tadi: «Sal sa şeyaxun».

*

36 T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Həysə isə ş i ki təngə q'a toray bune şot'o ext'e q'an. Q'ılinc nu bakalt'inal iz paltara toydi q'ılincq'an haq'i.

37 Şot'aynak' ki, və x nexzu: İvel şamast'a bakala "k'anuna pozmişalt'oğoxun taye baki" † əyitə tam bex p'ap'esp'iz buq'on. Şot'aynak' ki, Bez barada şameşiyoro x bito bakale».

38 Şot'oğön pit'un: «Ay Q'onçux, mone, memiya p'ə q'ılince bu». Şot'in isə şot'oğö pine: «Bəse».

† 22:25 22:25 havadar - t'iyəmint'oğö köməybala amdar. Kalaluğbalxoynak' q'a c'ək'əsi amdarxo tadeğala s'i. ‡ 22:26 22:25-26 Mat'. 20:25-27; 23:11; Mrk'.

9:35; 10:42-44 § 22:27 22:27 İoan. 13:12-15 * 22:35 22:35 Mat'. 10:9-10; Mrk'. 6:8-9; Luk'. 9:3; 10:4 † 22:37 22:37 İsa. 53:12

*İsusi Zeytun buruğoy bel afırıpsun**(Mat'. 26:36-46; Mrk'. 14:32-42)*

39 İsus c'eri həmişənin k'inək' Zeytun buruğone laşi. İz şagirdxoval İz baç'anexunt'un taşi.

40 T'iya p'ap'at'an İsusen şot'oğoy pine: «Afırıpanan ki, sinəyinşaksun vəxun əxilq'an baki».

41 İsus İç isə şot'oğoxun sa jə boses bakala q'ədər aralayınşaki, oşa diz çökt'i afırınepi.

42 Şot'in metərə pi: «Ay Bez Bava, əgər mümkünesa, me cama † Zaxun əxilba. Ama Bez təə, barta Vi çureğala k'inək'q'an baki».

43 T'e vədə göynuxun sa angel İsusə ak'əsi İçu zore tadi.

44 İsusen əzyət aksun samalal ük'en afırınney. Şot'ay ap' oq'a bitala p'iyə k'at'punxo k'inək'ey.

45 İsus afırıpit'uxun oşa hayzeri İz şagirdxoy t'öğölə hari, ama şot'oğoy nep'axe ak'i.

46 Şot'in İz şagirdxo pine: «Het'aynak'nən bask'e? Hayzeri afırıpanan ki, sinəyinşaksun vəxun əxilq'an baki».

*İsusi biq'esun**(Mat'. 26:47-56; Mrk'. 14:43-50; İoan. 18:3-12)*

47 Mone, İsusen metər əyitk'ala vədine, bürdən sa dəst'ə amdare ak'əsi. P'as's'e şagirdxoxun soğoy bakala, İuda uk'ala şagird isə t'e dəst'in bəşə taysay. Şo İşalayınşebaki ki, İsusə muç'ale.

48 Ama İsusen şot'o pine: «İuda, yəni Amdari Ğara sa muçsunenen toyst'a?»

49 İsusi hərrəmine bakalt'oğon isə me əşurxo ak'at'an Şot'o pit'un: «Ay Q'onçux, bərkə beş q'ilincxo ext'en?»

50 Hat'e dayğal şot'oğoy sunt'in q'ilincen duği samci bəyinşxoy kalat'ay nökeri yön ümoğoy tumexun bonet'i.

51 Ama İsusen "bəsp'anan!" pi İz kula nökeri ümoğoy loxol laxi şot'o q'olayebi.

52 Oşa İsusen İz baç'anexun hari samci bəyinşxo, xrame q'aroolçığoy kalat'oğoy saal ağsaq'q'alxo pine: «Zu amdard fıq'k'alzu ki? Q'ilincen q'a maqen het'aynak'nən hare Bez baç'anexun?»

53 Zu hər ği vəxun sagala xramazuy, t'e vədə Za galtenanst'ay. Ama həysə ef vaxt'e hare - bayinq'luği § kalaluğbala vaxt'!» *

† 22:42 22:42 cam - İsusi xaçe loxol bisuni nişan § 22:53 22:53 bayinq'luği - yəni, şeytani * 22:53 22:53 Luk'. 19:47-48; 21:37

P'et'eri İsusaxun danmişaksun

(*Mat'. 26:57-58; 26:67-75; Mrk'. 14:53-54; 14:65-72; İoan. 18:13-18; 18:25-27*)

⁵⁴ İsus a biq'i tat'unşeri, Şot'o samci bëyinşxoy kalat'ay k'oyat'un eçeri. Samal aralu isə P'et'eral şot'oğoy baç'anexun tanesay.

⁵⁵ Məəlin bİYex eçeri aruxt'unbi. P'et'eral hari t'e aruğoy hərrəmine arşit'oğoy arane areşi.

⁵⁶ Aruğoy işiğ P'et'eri loxole biti, t'iya bakala çuux nökerxoy sunt'inal şot'o anek'i. Şot'in P'et'eri loxol saal bëği pine: «Moval İsusaxun sagalaney».

⁵⁷ Ama P'et'eren "ay çuux, zu t'e amdara çaltezxa!" pi danmişebaki.

⁵⁸ Samal oşa q'erəz sa amdarenal şot'o ak'i pine: «Hunal şot'oğoxun soğonu». Ama P'et'eren pine: «Təə, ay işq'ar!»

⁵⁹ Sa saadaxun oşa q'erəz sa amdarene ak'i pi: «Həgigiyal, me amdar şot'oxun sagalaney! Atenank'sa ki, mo galileyalune?»

⁶⁰ Ama P'et'eren pine: «Ay işq'ar, hun het'uxunen əyite avatez».

Mot'o uk'ala vədine dadalen elepi.

⁶¹ T'e vədə Q'onçuğon fıırıpı P'et'eri loxole bëği. P'et'eriyal Q'onçuğon içü "ğe dadalen elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu" pi əyit eyexe baft'i.

⁶² Şoval t'et'iin c'eri hönkür-hönkür önönepi.

⁶³ İsusı q'aroola zap'k'ala amdarxon isə Şot'o lağa haq'i t'ap't'unney.

⁶⁴ Şot'ay pulmoğə ğaç'p'i xavart'un haq'say: «Sa xavareçalluğba bëyn, va şina duği?»

⁶⁵ Şot'o q'erəzəl gele əyitmux pi lağat'un haq'say.

İsus Kala Şurin bēš

(*Mat'. 26:57-66; Mrk'. 14:53-64; İoan. 18:19-24*)

⁶⁶ Kəybakat'an azuk'i ağsaq'q'alxoy, samci bëyinşxoy saal k'anun zombalxoyKala Şurane gireşi, İsusal içoğoy bëšt'un c'evk'i.

⁶⁷ Şot'oğon pit'un: «Yax düz upa, hun Xrist'osnu?» İsusen şot'oğə pine: «Vəx uk'ayiz, tenan vėbakal,

⁶⁸ vəxun xavar haq'ayiz isə Za coğab tenan tadal.

⁶⁹ Ama mone, mot'oxun oşa Amdari Ğar zorba Buxaçuğoy yön tərəf arsale».

⁷⁰ Şot'oğoy bitot'in xavare haq'i: «İsə Hun Buxaçuğoy Ğarnu?» İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Vənnan nexə ki, Zu Şozu».

⁷¹ T'e vədə şot'oğon pit'un: «Ene q'erəz şahidluğa k'ə eht'iyəce bu ki? Me əyitə İz jomoxunyan ibaki!»

23

İsus Rimen təyinbi başçı P'ilat'i q'a Galileyin kalo İrodi bəş

(*Mat'. 27:1-2; 11-26; Mrk'. 15:1-15; İoan. 18:28-19:16*)

¹ T'e vədə Kala Şurin üzviyox bito hayzeri İsusə P'ilat'i t'öğölt'un taşeri.

² Şot'o taxsırkər c'evksun çureşi pit'un: «Yan q'ərarayan hari ki, me amdaren beş millətə yaq'nuxune c'evksa. Amdarxo imp'erat'ora nalog tast'una tene bare, içü isə Xrist'os pi padçağə hesabbsa».

³ P'ilat'en Şot'oxun xavare haq'i: «Hun iudeyxoy padçağnu? İsusen coğab tadi şot'o pine: «Hunen metər nex».

⁴ P'ilat'en samci bəyinşxo q'a camaata pine: «Zu me amdarast'a sal sa taxsır atezak'sa».

⁵ Ama şot'oğon içoğoy əyitin loxol çurpi pit'un: «Me amdaren Galileyinaxun burqı me oçalxol şirik' dirist' İudeyina İz zombsunen camaata yaq'nuxune c'evksa».

⁶ P'ilat'en Galileyin s'iya ibaki xavare haq'i: «Me amdar galileyalune ki?»

⁷ İsusi İroden kalaluğbala oçalaxun baksuna avabakiyal Şot'o İrodi t'öğölə yaq'abi. Şot'aynak' ki, t'e vədə İrodal Yerusalamaney.

⁸ İroden İsusə ak'i gele müqəbaki. Şot'aynak' ki, Şot'ay barada t'ema ibakeney ki, Şot'o gele vaxt'axun aksune çuresay. Şot'in İsusi içeynak' sa möcüzə ak'est'unane çuresay.

⁹ İroden Şot'o gele sualxone tadi, ama İsusen şot'o sal sa coğab tene tadi.

¹⁰ Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon hayzeri gele əyitmux pi Şot'o taxsırkərt'un c'evksay.

¹¹ İroden q'a iz əsk'ərxon isə İsusi loxol boşşamin axşumpi lağa haq'it'uxun oşa Şot'o padçağ k'inək' lapest'i qaydi P'ilat'i t'öğölt'un yaq'abi.

¹² Süft'ə sunaxun düşmən bakala P'ilat' q'a İrodal t'e ğinaxun oşa dost't'un baki.

¹³ T'e vədə P'ilat'en samci bəyinşxo, kalaluğbalxo saal camaata topbi

¹⁴ Şot'oğon pine: «Vən me amdara bez t'öğöl şot'aynak'nan eçere ki, kot'in amdarxo yaq'nuxune c'evksa. Mone, zu ef

piin bəş me məsəlinə bəği q'əraraz hari ki, me amdarast'a ef uk'ala əşurxost'a saal sa taxsır butene.

¹⁵ İrodenal sa taxsır tene ak'i, şot'aynak'al beş loxole qaydi. İsə vəncə ananksa ki, me amdaren bisuna layiğ bakala sal sa əş tene biq'e.

¹⁶ Şot'aynak'al kot'o saycə t'apsuni caza tadi tərboz».

¹⁷ Hər usen P'ilat'en me axsibaya görə sa biq'əsit'u tərebsay.

¹⁸ Ama camaaten harayepi: «P'ureq'an, p'ureq'an! Yaynak' Barabbina tərba!»

¹⁹ Barabba isə şəhərə amdarxo hökmətə q'arşi əqevksuna görəne zindana bosesey.

²⁰ P'ilat'en İsusə tərbsuni tərəf baki p'urum amdarxoxun əyitepi.

²¹ Ama şot'oğon «kot'o xaçe loxol t'əq't'a, xaçe loxol t'əq't'a!» uk'a harayt'unney.

²² P'ilat'en xibimci kərəm xavare haq'i: «Axırı me amdaren k'ə pisluga be? Zu kot'o besp'est'una layiğ bakala sal sa taxsır tez aksa. Mot'o görəl Kot'o saycə t'apsuni caza tadi tərboz».

²³ Ama şot'oğon p'urum içoğoy əyiti loxol çurpi harayk'a Şot'ay xaçe loxol t'əq't'esunat'un tələbbsay. Camaaten uk'aloval baneki.

²⁴ P'ilat'en şot'oğoy çureğalt'u bine:

²⁵ şot'in amdar bespsuna görə, amdarxo hökmətə q'arşi əqevksuna görə biq'əsi amdara tərbi. İsusə isə şot'oğoy kiyele tadi.

İsusi xaçe loxol t'əq't'esun

(Mat'. 27:32-44; Mrk'. 15:21-32; İoan. 19:17-25)

²⁶ Əsk'əraxon İsusə t'əq'st'a taşat'an, hame vədine ayizexun eğala Simon s'iyen k'irenalı sa amdara biq'i xaçə şot'ay baç'ane lat'unxi. Şot'in İsusi baç'anexun taşi xaçə taşalaney.

²⁷ İsusi baç'anexun gele amdarxo, Şot'aynak' önöpi neğ şik'ala çupuxe taysay.

²⁸ İsusen fıripı şot'oğə pine: «Ay Yerusalmi xuyərmux, Bez dərden ma önöpanan. Vəynak' q'a ef əyloğoynak' önöpanan.

²⁹ Şot'aynak' ki, t'etər ğimxone eysa ki, "he bəxt'əvərə songsuzxo, me dünyəne əyel nu eçeri q'a döş nu tadi çupuxxo!" uk'alt'un.

³⁰ Me vədə "buruxmoğə <beş loxol bitanan!>, təpoğə <yax but'k'anan!> uk'alt'un". *

* 23:30 23:30 Hos. 10:8; Qay. əyit 6:16

31 Şot'aynak' ki, əgər göyün xode bel me əşurxo et'unşt'asa, t'e vədə q'ari xoda k'ət'un bon?» †

32 İsusaxun sagala p'ə cinəyətkərəl bespsat'un taşt'ay.

33 Şorox "Kəllə" uk'ala gala hari p'at'unp'i. T'iya Şot'oval t'e p'ə cinəyətkərəl - sunt'u İz yön, t'e sunt'u isə İz tərş tərəf xaçe loxol t'əq't'undi.

34 İsusen pine: «Ay Bava! Me amdarxo bağışlayınşa, şot'aynak' ki, içoğoy k'ə bsuna içanal tet'un ava!» Əsk'ərxon isə çöp bosi İsusi paltara içoğoy arane cöyt'unbi. ‡

35 Camaaten çurpi tamaşanebsay. T'iya samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxonal İsusa lağa haq'i next'uniy: «Mot'in q'erəzt'oğone çark'est'ay. Əgər Buxaçuğon c'ək'p'i Xrist'osesa, t'e vədə İçuval çark'est'eq'an!»

36 Əsk'ərxonal İşalayınşaki Şot'o lağat'un haq'say. Şot'o fine oq'oy tadi

37 next'uniy: «Əgər hun iudeyxoy padçağnusa, va çark'est'a!»

38 Şot'ay best'a xaçe loxol "me amdar iudeyxoy padçağə" same buy. §

39 Xaçe loxol t'əq't'eşi cinəyətkərxoy sunt'inal Şot'o təhk'irbi pine: «P'oy Xrist'osnuy, t'e vədə vaal, yaxal çark'est'a!»

40 T'iyəmi cinayətkəren isə şot'o q'adağanbi pine: «Hun sal Buxaçuğoxun q'itenbsa? Axırı hunal xaçe loxolnu!»

41 Yan beş əməlxo görəyan cazina zap'e, me Amdari isə sal sa taxsır butene».

42 Oşa İsusane pi: «Ay İsus, Vi padçağluğa padçağ k'inək' eğat'an za eyex bada!»

43 İsusen şot'o pine: «Va düzinəz nex, ğe hun Zaxun sagala cənnəte bakalnu».

İsusi bisun

(*Mat'. 27:45-56; Mrk'. 15:33-41; İoan. 19:25-30*)

44 Üqūmci saadey, * ama dirist' oçali çoyel vuyumci saadal şirik' † bayinq'luğə baki.

45 Bəğen iz işığa satenek'say, xrame pərdəəl biyexun cöyebaki. ‡

† 23:31 23:31 - Memiya İsusen İçu "göyün xod" upsunen İzi düzgünluğa, günaxkərxo "q'ari xod" upsunen isə şot'oğoy günaxi boş batk'sunane ak'est'a.

‡ 23:34 23:34 İvel məğ. 22:18 § 23:38 23:38 sameşey - bəzi kiinşamurxost'a grek'i, lat'ini saal əbrani t'arurxone sameşey. * 23:44 23:44 üqūmci saad

- həysət'in vaxt'en berezəre saad p'as's'e. † 23:44 23:44 vuyumci saad -

həysət'in vaxt'en berezərexun oşa saad xib. ‡ 23:45 23:44-45 C'eys. 26:31-33

46 İsusen ost'aar «ay Bava! Bez Urufa Vaz tapşurbsa» Ş pi elmuxe tadi. Şo pure.

47 Me əşurxo ak'i q'oşuni baçtani kalat'in «həgigiyal, me Amdar düzgün amdarey» pi Buxaçuğo alxışebi.

48 Tamaşabseynak' t'iya gireşi amdarxonal bütüm me əşurxo ak'i içoğoy bel t'ap'sun qoşt'un qaybaki.

49 İsusaxalxalt'oğon isə Galileyinaxun İz baç'anexun hari çupuxxoxun sagala bütüm me baki əşurxo t'öğxun çurpi bət'unğsay. *

İsusa oçalaxbsun

(*Mat'. 27:57-61; Mrk'. 15:42-47; İoan. 19:38-42*)

50-51 T'iya İosif s'iyen sa amdare buy. Şo Kala Şurin üzviney, ama şot'ay c'evk'i q'əraraxun irəzi teney, şot'aynak' ki, düzgün, xeyirxax hamal Buxaçuğoy padçağluği eysuna yaq'bəğala sa amdarey. Şo İudeyin Arimat'eya şəhərexuney.

52 Şot'in P'ilat'i t'öğöl taşi İsusı meydəne çureşi.

53 Meyidə xaçe loxolxun şivk'i parçına bəc'ürepı. Oşa q'ayane kaşesi, hələ memaçaq şuk'k'al nu oçalaxeşi sa mağarina lanexi.

54 T'e ği Həzirluğ bəğala ğiney, †Şamat' ğiyal İşalayınşebaksay.

55 İsusaxun sagala Galileyinaxun hari çupuxal İosifi baç'anexun taşi mağarina q'a şot'ay meydə t'iya hetər laxsuna at'unk'i.

56 Şot'oğon k'oya taşi saat' adeğala oyurxoxun toyexlu c'əyinxot'un həzirbi. Şamat' ğine isə Buxaçuğon bürüşü k'inək' hik'k'al əştet'unbi. ‡

24

İsusı bəyinbaksun

(*Mat'. 28:1-10; Mrk'. 16:1-11; İoan. 20:1-18*)

1 Şamat'i samci ğine* savaxt'an üşenen, çupuğon içoğoy həzirbi adeğala oyurxo ext'i mağarin t'öğölt'un taşi. Şot'oğoxun sagala q'erəzəl sa hema amdar buney.

2 Şot'oğon hari mağarin çomost'a bakala jəna t'öğ t'ik'ireşit'un ak'i.

3 Bona başı isə Q'onçux İsusı meydə tet'un bəğəbi.

Ş 23:46 23:46 İvel məğ. 31:5 * 23:49 23:49 Luk'. 8:2-3 † 23:54 23:54 Həzirluğ bəğala ği - yəni iudeyxost'a İvel hesabbakala Şamat' ğineynak' həzirluğ bəğəğala qomci ği. ‡ 23:56 23:56 C'eys. 20:10; K'an. 5:14 * 24:1 24:1 şamat'i samci ği - yəni bazarın ği

4 Şorox çəşmişəki mandet'uniy. Bürdən içoğoy bəş s'əq'e işig k'inək' s'aldala paltarla p'ə işq'are c'eri.

5 Çupuxxo q'iyene haq'i. Şorox çooq'a past'unşi. İşq'arxon isə xavart'un haq'i: «Vən het'aynak'nan dirist' Bakalt'u p'urit'oğoy arane qəvesa?»

6 Şo memiya butene, Şo bəyinbakene! Hələ Galileyina bakat'an şot'in vəx pit'u ef eyex badanan:

7 "Amdari Ğar günaxkərxoy kiye tadeğalane, şot'oğonal Şot'o xaçe loxol t'əq't'alt'un. Xibimci ğine isə Şo bəyinbakalane"». †

8 Çupuğonal İsusı əyitmoğoy eyext'un badi.

9 Şot'oğon t'et'iin qaybaki bütüm me baki əşurxo İsusı sas's'e şagirdə q'a t'iyəmin amdarxo exlətt'unbi.

10 Me xavara ap'ost'olxo p'ap'esp'alorox Magdallu Mariya, Yoxanna, İak'ovi nana Mariya saal sa hema q'erəz çupuxey.

11 Ama ap'ost'olxo şot'oğoy əyitmoğoy tet'un vəbaki, bütüm me əşurxo içoğoynak' vəbakala tene ak'esay.

12 Ama P'et'er t'it'eri mağarina bəğsane taşi. Şot'in hari bona bəği t'iya saycə meyidə bəc'ürpi parçoğone ak'i. Me əşlə gele məət't'əl mandiyal iz k'oyane qaybaki.

İsusı p'ə şagirdə ak'esun

(Mrk'. 16:12-13)

13 Hat'e ği şagirdxoxun p'öğö Yerusolimaxun altmış st'adi ‡ əxil bakala Emmaus uk'ala ayizet'un taysay.

14 Şot'oğon bito me əşurxoy barada içoğoy arane exlətt'unbsay.

15 Şot'oğon exlətp'ala, sun-suna içoğoy fikirxo uk'ala vədineyal İsus İç İşalayınşaki şot'oğoxun sagala yaq' taysane burqi.

16 Ama şot'oğon İsusı tet'un çalxi, içoğoy pulmux ğaçəseney.

17 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Mo het'ay baradanan metər yaq' taysun exlətpsa?» Şorox beyköf çurt'unpi.

18 Şot'oğoy boş't'an K'leop'a s'iyen bakalt'in pine: «Yerusalima baksun-baksun me baki əşurxoxun xavar nu bakalo saycə hunnu unko p'oy?»

19 İsusen «mani əşurxoxun?» pine. Şot'o coğabt'un tadi: «Nazaret'lu İsusı bel hari əşurxoxun. Şo Buxaçuğoy q'a amdarxoy piyes İz uk'ala əyitmoğon q'a əməlxon c'ək'eğala sa xavareçaley.

† 24:7 24:6-7 Mat'. 16:21; 17:22-23; 20:17-19; Mrk'. 8:31; 9:31; 10:32-34; Luk'. 9:22; 18:31-33 ‡ 24:13 24:13 altmış st'adi - təxminən 11 k'ilometr

20 Beşi samci bëyinşxon q'a kalaluğbalxon Şot'o bespsuni caza tadi xaçe loxol t'əq't'est'undi.

21 Yanal umudyanbaksay ki, me amdar gələcəyə İsraila çark'est'alone. Hamal, me əşur xib ği bəşe bake,

22 ama beş çupuxxoxun bəzıt'ogon yax mat mandala əşurt'un exlətpsa. Şorox savaxt'an üşenen meyid laxesi mağarina taşi

23 bəğet'un ki, t'iya meyid butene. Next'un ki, içoğo t'et'iya angelxone ak'eşe, şot'oğon İsusı dirist' baksunat'un pe.

24 Oşa beşt'oğoxun bəziyoroخال mağarina taşi hər şeyə çupuğon içoğo exlətpi k'inək't'un ak'e. Ama İsusə İçu ak'itet'un».

25 T'e vədə İsusen şot'oğo pine: «Ay haq'ılsuzxo! Xavareçalxoy pit'oğo vəbaksun vəx heq'ədər çətine tadesa!

26 P'oy tenan k'alpe ki, Xrist'osen İz kala s'iya bütüm me koruğxoxun c'ovaki q'azayınşalaney?»

27 Oşa Şot'in İvel Şame boş Moiseyi girkurxoxun burqi xavareçalxoy girkurxol şirik' İz barada şameşi bito ganxo q'andırışebi.

28 Şorox içoğoy tağala ayiza hari p'ap'at'an, İsusen İçu t'etərə taşeri ki, güvə hələ t'et'iinal t'ağay tağale.

29 Ama şot'oğon İsusə "eki, yaxun manda! Ene biyəne, bəğal batksaxe" pit'un. Şoval içoğoxun sagala k'oyane başi.

30 Hari şum ukala vədine, İsusen şuma ext'i şükürbala afırinal pit'uxun oşa cöybi şot'oğone tadi.

31 Hame vədə şot'oğoy pulmux qayesi, şot'oğonal İsusə çalt'unxi. Ama İsus şot'oğoy piyexun aneçi.

32 Şot'oğon pit'un: «Şot'o görəne Şot'in yaxun yaq'a exlətp'i İvel Şama q'andırışat'an beş ük' metər bəc'ük'esi boksay!»

33 Şorox hat'e saad hayzeri Yerusalimat'un qaybaki. Hariyal sas's'e şagirdə q'a şot'oğoxun sagala bakalt'oğo giresit'un ak'i.

34 Şot'oğonal içoğo Q'onçuğoy həgigiyal bëyinbaksuna saal Simona ak'esunat'un exlətpi.

35 T'e vədə harit'oğonal yaq'a içoğoy bel hari əşurxo q'a İsusə şum cöybat'an hetər çalxsunat'un exlətp'i.

İsusı sas's'e şagirdə ak'esun

(Mat'. 28:16-20; Mrk'. 16:14-18; İoan. 20:19-23; Ap'ost'. 1:6-8)

36 Mot'oğon me barada exlətp'ala vədine bürdən İsus İç şot'oğoy arane çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

37 Şorox çəşmişt'unbaki, içoğo q'iyen haneq'i, fikirt'unbi ki, içoğoy piyese ak'esa.

38 Ama İsusen şot'oğo pine: «Het'aynak'nan q'İbsa? Het'u görənən ef ük'e metər fikirxo eşt'a?»

39 Bez kulmoğo q'a turmoğo bəğanan. Mo Zuzu! Za kuldanan bəğanan! Axırı urufi nə bədən tene baksa, nə üq'ən, ama Zast'a bune».

40 İsusen mot'o pi şot'oğo İz kulmoğo q'a turmoğone ak'est'i.

41 Şorox içoğoy müqexun hələl vətət'unbaksay, mat mandet'uniy. T'e vədə İsusen pine: «Ukala şey buvəx?»

42 Şot'o sa tikə ap'esp'i çəli q'a sa k'ot'or uç'e şamt'un tadi.

43 İsusenal ukuna ext'i şot'oğoy piin bəş kəyə.

44 Oşa İsusen şot'oğo pine: «Vəxun sagala bakat'an Bez pi əyitmoğoy məənə money: Moiseyi k'anunast'a, xavareçalxoy girkurxost'a q'a İvel məğurxost'a Bez barada şameşiyorox bex p'ap'alane».

45 Oşa İsusen İvel Şama hetər düzgün q'amışaksunane şot'oğo zombi.

46 Şot'in pine: «Metərə şameşe: Xrist'os koruğ zapi biyalane, xib ği oşa isə bəyinbakalane.

47 Yerusalimaxun burqı bütüm millət xoynak' içoğoy günaxxo toobinen bağışlayınşaksun Şot'ay s'iyen karooz bakalane.

48 Vən bütüm me əşurxoy şahidxonan.

49 Mone, Zu Bez Bavan vəx əyit tadi Bakalt'u yaq'aboz. Vən isə, göynuxun eğala zora haq'amin, Yerusalimaxun c'emakinan». §

İsusi göynul əqesun

(Mrk'. 16:19-20; Ap'ost'. 1:9-11)

50 Oşa İsusen şot'oğo şəhərexun c'evk'i Bet'anyanal şirik' eneçeri, İz kula alabi şot'oğo xeyir-bərəkəte tadi.

51 Xeyir-bərəkət tast'unal şot'oğoxun əxilbaki göynule əqəsi.

52 İz şagirdxon Şot'o bult'un k'os'bi, müq-müqal Yerusalimat'un qaybaki.

53 Metər luğen, şorox həmişə Buxaçuğo alxışpsun xramat'un baksay.

İoanen şampi Műq Xavar Běşin əyit

Me girkə şampiyo ap'ost'ol İoane. İçal me girke boş şampi hadisoğoy şahide. Şot'in ham əbraniğoy ədət xo q'a şot'oğoy fikirxo, hamal İsraili coğrafina şaat'e away. Metər sa fikire bu ki, İoanen me girkə beş erin 50-70 ci usenxoy aranene şampe.

İoanen iz girke məksədə qay tət'igəbsa: «Ama memiya bakalorox şot'aynak'e şameşe ki, vən İsusi Xrist'os, Buxaçuğoy Ğar baksuna vėbaki şot'ay s'iyen yəşəyiñş haq'es bakanan» (20:31).

«İoanen şampi Műq Xavar» girken İsusə Buxaçuğoy həmişəluğ əyit k'inək'e ak'est'a: «Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyiñşi. Şo ük' bok'ospsunen q'a seriluğen buyey». (1:14). İsusə Buxaçuğoy həmişəluğ əyit k'inək' ak'est'ala samci bəndurxoxun oşa «Műq Xavarast'a» İsusi cürbəcür möcüzəğoy ak'est'uni baradane exlətesə. Me möcüzəğon İsusi əyit tadesi Çark'est'al saal Buxaçuğoy Ğar baksunane ak'est'a. Morox ak'est'i möcüzəğoy q'andırışala əyitmoğone tət'igəbaksə. Girke me hissinen bəzi amdarxoy İsusə hetər vėbaksuna q'a İz baç'anexun taysuna, t'iyəmit'oğoy isə şot'ay əleyinə baki nu vėbaksunane ak'est'a. 13-17-ci bulurxost'a isə İsusi biq'esi biyəsin İz şagirdxoxun sagala baksuna q'a içəğoy hərtərəfli exləti baradane şamesə. İsusen xaça t'əqt'esunaxun bəş şagirdxo ük'e tast'a. Axırnci bulurxon isə İsusi biq'esuna, divanbaksuna, bəyinbaksuna, bəyinbakit'uxun oşal İz şagirdxo ak'esunane ak'est'a.

İoanen me girke boş Xrist'osi tərəfəxun amdarxo tadeğala həmişəluğ yəşəyiñşi haq'suni yaq'ane ak'est'a. Me həmişəluğ yəşəyiñş İsusi yaq'a, düzlüğa, şot'ay yəşəyiñşə vėbakala amdarxone tadesə. İoani Műq Xavari t'iyəmi girkurxoxun c'ək'esun şone ki, İsusen İçu "xe", "şum", "çoban", "eğelxo", "c'ap' saal iz zoğurux" əyitmoğon İzi "Həmişə Bakalo" baksunane ak'est'a.

Girke boş bakalorox:

1:1-18 P'rolog: İsus - Buxaçuğoy Əyite

1:19-51 İsusı q'ulluği burqesun: K'unuk'bal İoani şahidluğ saal İsusı samci şagirdxo
 2:1-11:57 İsusen amdarxoynak' bi q'ulluğ
 12:1-19:42 İsusı axırınıci ğimxo
 20:1-29 İsusı bəyinbaksun saal amdarxoynak' ak'esun
 20:30-31 İoani girke məksəd
 21:1-25 Ep'ilog: Q'onçuğoy Galileyina p'əmci kərəm ak'esun

Buxaçuğoy Əyit Amdare baks

¹ Burqesunast'a Əyit buney. Əyit Buxaçuğoxun sagalaney, Əyit Buxaçukey.

² Şo burqesunast'a Buxaçuğoxun sagalaney.

³ Hər şeyə Şot'ine yaratmışı, yaranmışaki şeyurxoxun sal soğ Şosuz tene yaranmışaki.

⁴ Şo yəşəyinşi orayiney, me yəşəyinşal amdarxoy işiğey.

⁵ İşiğen bayinq'luğa s'alest'a, bayinq'luğen şot'o bəc'ürpes tene baki.

⁶ Buxaçuğoy tərəfəxun yaq'abaki sa amdare hari, şot'ay s'i İoaney.*

⁷ Şo şahidluğbseynak'e harey ki, işiği barada şahidluğbane, bütüm amdarxonal me şahidluğa ibaki və baka't'un.

⁸ Şo iç işiğ teney, ama işiği barada şahidluğbseynak'e harey.

⁹ T'e işiğ seri işiğey, şo dünyəne harit'oğoy hər sunt'u işiğlune bsay.

¹⁰ Şo dünyənəney, dünyənə Şot'ine yaratmışı, ama dünyənən Şot'o tene çalxi.

¹¹ Şo İzt'oğoy t'öğölə hari, ama İzt'oğon İçu tet'un q'abulbi.

¹² Ama Şot'in İçu q'abulbi İz s'iya vėbakit'oğoy bitova Buxaçuğoy əylux baksuni ext'iyərə tadi.

¹³ Şorox nə sa amdari əsiləxun, nə bədəni nəəl insani çuresunen tet'un baki, ama Buxaçuğoxunt'un baki.

¹⁴ Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyinşi. Yan Şot'ay kalaluğa q'a zora ayank'i. Şot'in mot'oğoy İz Bavaxun Şot'ay tək sa Ğar baksunene haq'i. İzi eysunen Şot'in yax ük' bok'ospuni q'a het'ay seri baksunane ak'est'i.

¹⁵ İoanen Şot'ay barada şahidluğbi ost'aar pine: «"Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi, İz barada bez exlətp'i Amdar mone».

* 1:6 1:6 Mat'. 3:1-2; Mrk'. 1:4; Luk'. 3:1-2

16 Yan bitot'in Şot'ay bakalt'uxun hayanq'i, Şot'in İz ük' bok'ospunen yax bol xeyir-bərəkəte tadi.

17 Buxaçuğon İz k'anuna Moiseyaxune avabakest'i, ük' bok'ospuna q'a seri bakala yaq'a ak'est'una isə İsus Xrist'osane tapşurbi.

18 Buxaçuğə şuk'k'alen sal sa vədə tene ak'e, ama Bavay t'öğöl bakala tək sa Ğaren Buxaçuğə yax çalxesedi.

İoan Xrist'os tene

(*Mat'. 3:1-12; Mrk'. 1:1-8; Luk'. 3:1-18*)

19 İudeyxoy kalat'oğon İoanaxun "hun şunu?" pi xavar haq'seynak' Yerusalimaxun bəyinşxo q'a leviğə şot'ay t'öğölt'un yaq'abi. T'e vədə İoanen şahidluğbi

20 düzə pi c'ap'tenebi, şot'in qay pine: «Zu Xrist'os tezu».

21 Şot'oğon İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? İlyanu?» İoanen "təə, şo tezu" pine. T'e vədə şot'oğon xavart'un haq'i: «Bərkə yan yaq'bəğala xavareçalnu?» İoanen "təə" coğabe tadi. †

22 Şot'oxun saal xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? Yax yaq'abit'oğə k'ə coğab taden? Vi barada k'ən pes bakon?»

23 İoanen İsayə xavareçali pi əyitmoğone coğab tadi: «"Q'onçuğoy yaq'a düzbanan" pi ams'i oçala bayanbalt'ay səszu». ‡

24 T'e vədə bəzi yaq'abaki fariseyxon

25 İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun Xrist'os, İlya nəəl yan yaq'bəğala xavareçal tenusa, het'aynak'en xena badi k'unuk'bsa?»

26 İoanen şot'oğə coğabe tadi: «Zu xenenez k'unuk'bsa, ama ef arane vən nu çalxala sa Tano.

27 Şo zaxun oşa eğale. Zu Şot'ay sal torok'ali bağa şadbsunal tez lafst'a».

28 Me əşurxo İordan oqe t'e soğə tərəf - Bet'anyina, İoanen xena badi k'unuk'bala galane bakey.

K'unuk'bal İoani şahidluğbsun

29 Əyc'indəri İoanen İsusı şot'ay t'öğöl eysuna ak'i pine: «Dünyəni günaxa İz loxol ext'ala Buxaçuğoy Q'uzi mone!

30 "Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi İz barada bez exlətp'i Amdar mone.

31 Zu Şot'o tez çalxsay, ama Şot'o İsrailə çalxest'eynak'ez xeneñ k'unuk'bsa hari».

32 İoanen şahidluğbi pine: «Azk'i ki, Uruf göynuxun göyərçin k'inək' şiri Şot'ay loxole çurpi.

33 Zu Şot'o tez çalxsay, ama xenen k'unuk'bseynek' za Yaq'abit'in İçin za peney: "Uruf şi loxol şiri manst'una ak'ayin, İvel Urufen k'unuk'balos Şone".

34 Zuval mot'o ak'i şahidluğezbsa ki, "Buxaçuğoy Ğar mone"».

İsusi samci şagirdxo

35 Əyc'indəri İoan iz şagirdxoxun p'öğö iz t'öğöl p'urum t'et'ya çurpeney.

36 Şot'in içoğoy t'öğölxun c'ovakala İsusa ak'i pine: «Bəğanan, Buxaçuğoy Q'uzi mone!»

37 Me p'ə şagirdal şot'ay əyitə ibaki İsusi baç'anexunt'un taşi.

38 İsusen fıırıpı İz baç'anexun eğalt'oğö ak'i şot'oğö pine: «Vəx k'ə lazım?» Şot'oğon İsusa pit'un: «Ravvi, Hun mayan manst'a?» ("Ravvi" "Məəlim" upsune.)

39 İsusen şot'oğö pine: «Zaxun ekinan, ak'alnan». Şoroxal taşi İsusi maya manst'una at'unk'i, t'e ği vis'imci saadal şirik'əl * Şot'oxunt'un baki.

40 İoanaxun ibaki İsusi baç'anexun taşi p'ə tanaxun soğö Simon P'et'eri viçi Andreyey.

41 Şot'in süft'ə taşi iz viçi Simona bəğəbi şot'o pine: «Yan Xrist'osa bəğəyanbi!» ("Xrist'os" "ləəməsi, yəni c'ək'əsi amdar" upsune.)

42 Andreyen şot'o İsusi t'öğöle taşeri. İsusen Simoni loxol bəği pine: «Hun İoani ğar Simonnu, ama K'efa k'aleğalnu». (K'efa isə grek'i muzin P'et'er, yəni je upsune.)

43 Əyc'indəri İsus Galileyinə taysune çureşi. Şot'in Filip'a bəğəbi şot'o pine: «Bezi baç'anexun eki».

44 Filip'al, Andrey q'a P'et'er k'inək' Bet'sayda şəhərexuney.

45 Filip'en Nat'anaila bəğəbi şot'o pine: «Moiseyi k'anuna şameşi, xavareçalxonal pi Amdara bəğəyanbi. Mo nazaret'lu İosifi ğar İsuse».

46 Nat'anailen şot'o pine: «Nazaret'axun saat' sa şey c'eneğon ki?» Filip'en isə "eki, huncə ak'alnu" pine.

47 İsusen Nat'anaili İçuç eysuna ak'i şot'ay barada metərə pi: «Mo iz ük'e bic'luğ nu bakala əsil sa israillune».

48 Nat'anailen "Hun za k'ən çalxsə?" pi Şot'oxun xavare haq'i. İsusen şot'o coğabe tadi: «Filip'en va k'alk'alt'uxun bəş va incilnə xodin oq'a ak'ezuy».

Ş 1:33 1:33 İvel Urufen k'unuk'balos - yəni İvel Urufen amdarxoy ük'ə təmizbalos

* 1:39 1:39 vis'imci saad - həysət'in vədine berezərə saadin bip'.

49 Nat'anailen Şot'o pine: «Ravvi, Buxaçuğoy Ğar Hunnu, İsraili padçağ Hunnu!»

50 İsusen pine: «Bezi va incilnə xodin oq'a azk'i upsuna görən Za vë baki? Hun kot'oxunal kala şeyurxo ak'alnu».

51 Oşa p'urum şot'o pine: «Serina, serinaz vëx nex: göye qayesuna saal Buxaçuğoy angelxo Amdari Ğare t'öğöl laşi-şiysuna ak'alnan». †

2

İsusi xena fina tarast'un

1 P'ə ği oşa Galileyin Gana ayize sa laşk'oye baki. İsusi Nana t'et'ianyey.

2 İsusə q'a İz şagirdxoval laşk'oya k'alpet'unıy.

3 Fi çark'at'an İsusi Nanan İçu pine: «Mot'oğoy fi çark'ene».

4 İsusen pine: «Avazu, ay Nana, ama Bezi vaxt' hələ p'ap'itene».

5 İz Nanan q'ulluğçiğə pine: «Kot'in vëx k'ə uk'ayın, banan».

6 İudeyxoy içoğə pakbsuni ədətə görə t'et'ıya hər sunt'ay boş p'ə-xib met'rit' * xe p'aq'ala üq dənə jəne k'oyine buy.

7 İsusen q'ulluğçiğə pine: «K'oyığə xenen buybanan». Şot'oğonal k'oyığə jomol şirik' buyt'unbi.

8 Oşa Şot'in saal pine: «İsə kot'oxun samal ext'i düvənbəyin t'öğöl taşanan». Şot'oğonal tat'unşeri.

9 Dövənbəyinen fina tarapı xene tadane bəği. Şot'in fine mayın baksuna tene avay, mot'o saycə xena eçeri q'ulluğçiğəne avay. Dövənbəyinen bəyə k'alpi

10 şot'o pine: «Bitot'in süft'ə şaat' fina, amdarxon üğit'uxun oşa isə keje finane eşt'a. Ama hun şaat' fina axıran efe».

11 Hamətər, İsusi Galileyin Gana ayize ak'est'i me samci möcüzəlü nişanen Şot'ay kalaluğa çoyele c'evk'i, İz şagirdxoval İçu vət'un baki.

12 Mot'oxun oşa Şo İz Nanaxun, viçimoğoxun saal şagirdxoxun sagala K'efernauma taşi sa hema ği t'et'ıyane mandi. †

İsusi haq'i-toydalxo xrame məəlinexun şəp'esun (Mat'. 21:12-13; Mrk'. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)

† 1:51 1:51 Burq. 28:12 * 2:6 2:6 P'ə-xib met'rit' - təxminən 100 lit'ir. † 2:12 2:12 Mat'. 4:13

13 İudeyxoy C'ovaksuni axsibay‡ İşalayinşebaksay. İsusal Yerusolimane taşi.

14 Şot'in hari xrame məəline arak', eğel, göyərçin toydalx-one ak'i, t'et'iya təngə badalbalxoval buney.

15 İsusen vijurxon sa tatar düzbi bütüm haq'i-toydalxo içoğoy eğel saal arak'xoxun sagala xramaxun şəp'əsi, təngə badalbalxoy ist'olxoval taradi təngöğö oq'ane şipi.

16 Şot'in göyərçin toydalxo pine: «Mot'oğö memiin ext'anən! Bezi Bavay k'oja bazaranan c'urevk'e!»

17 İz şagirdxonal İvel Şame boş bakala "vi k'oja çuresunen Za bok'osp'i-şik'ale" əyitə eyext'un badi. §

18 T'e vədə iudeyxoy kalat'oğon Şot'oxun xavart'un haq'i: «Mot'oğö bseynak' Vi ext'iyər baksuna yax mani möcüzəlü nişanxonən ak'est'es bakon?»

19 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Me xrama şarpanən, xib ğiin boş Zu kot'o təzədən biq'oz». *

20 T'e vədə iudeyxoy kalat'oğon pit'un: «Me xram q'ırx üq useni bele biq'ése, hun isə kot'o xib ğiin biq'alnu?»

21 Ama İsusen "xram" uk'at'an İz bədənəxune əyitey.

22 İsus p'uribəyinbakit'uxun oşa şagirdxon Şot'ay me pi əyitmoğö eyext'un badi, İvel Şamurxo q'a İsusi pi əyitmoğö vət'unbaki.

23 İsusen C'ovaksuni axsibayi vədine Yerusalima baka't'an, Şot'in t'iya ak'est'i möcüzəlü nişanxo ak'it'oğoy gelo Şot'o vət'un baki.

24 Ama İsusen amdarxoy ük'e bakalt'oğö avabaksuna görə şot'oğö İz barada hər şeyə nexteney

25 şot'o görə ki, amdarxoy barada şinesa Şot'o exlətpsuna eht'iyəc buteney, axiri amdarxoy ük'exun c'ovakalt'oğö avaney.

3

İsusi q'a Nik'odimi exlət

1 Fariseyxoy arane Nik'odim s'iyen iudeyxoy kalat'oğoxun soğone buy.

2 Şo üşe İsusi t'öğöl hari pine: «Ravvi, avayan ki, Hun Buxaçuğon yaq'abi sa məəlimnu. Şot'aynak' ki, Buxaçuxsuz şuk'k'alən Vi ak'est'i möcüzəlü nişanxo ak'est'es batenekoy».

3 İsusen şot'o coğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: sal sa amdaren təzədən nanaxun nu bakayin, Buxaçuğoy padçağluğa çalxes tene bakon».

‡ 2:13 2:13 C'eys. 12:1-27 § 2:17 2:17 İvel məğ. 69:9 * 2:19 2:19 Mat'. 26:61; 27:40; Mrk'. 14:58; 15:29

4 Nik'odimen Şot'oxun xavare haq'i: «Yəşlu sa amdar hetəre təzədən nanaxun bakes bakon? Şo p'əmci kərəm iz nanay tapane başi saal nanaxun bakes banekon ki?»

5 İsusen coğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: amdaren xenaxun saal Urufaxun təzə yəşəyiş nu haq'ayin, *Buxaçuğoy padçağluğa bayes tene bakon.

6 Amdaraxun bakalo amdare, Urufaxun bakalo uruf.

7 Va Bezi "təzədən nanaxun bakalanan" upsuna mat ma manda.

8 Muşen iz çureğala galane fune, şot'ay səsə inbaksa, ama mayin hari maya taysuna ten avabaksa. Urufaxun təzə yəşəyiş haq'i amdaral metərə».

9 Nik'odimen "ke əşur hetərə bakes bakon?" pi xavare haq'i.

10 İsusen şot'o coğabe tadi: «Hun İsraila çalxəsi məəlimnu. Mot'oğə avatenu ki?

11 Serina, serinaz va nex: yan beşi avabakalt'uyan exlətpsa, beşi ak'it'uyan şahidluğbsa, ama vən beşi şahidluğbsuna tenan q'abulbsa.

12 Bezi me dünyənin əşurxoxun exlətp'it'oğə və tenansa, göynul bakala əşurxoxun exlətp'ayiz hetər və bakalnan?

13 Göynuxun şiri Amdari Ğaraxun başq'a şuk'k'al göynul laşi tene, † saycə Amdari Ğare t'et'iya bake.

14 Moiseyen çölə dizik'ə ala əqevk'i k'inək' †Amdari Ğaral Buxaçuğoy kiin ala əqəşine buq'on ki,

15 Şot'o və bakala hər sunt'in həmişəluğ yəşəyiş haq'ane.

16 Şot'aynak' ki, Buxaçuğon dünyənə t'etərə çureşi ki, İz tək sa Ğarane tadi; tanedi ki, Şot'o və bakalo maq'an p'uri, ama həmişəluğ yəşəyişq'an haq'i.

17 Buxaçuğon İz Ğara me dünyəneynak' pis q'ərar c'evkseynak' təə, şot'o çark'est'eynak'e yaq'abi.

18 Şot'in İçu və bakalt'aynak' pis q'ərar tene c'evk'al, və nu bakalt'aynak' isə ene pis q'ərar tadeşene, şot'aynak' ki, şo Buxaçuğoy tək sa Ğara və tene baki.

19 Tadeşi q'ərəreynak' səbəb mone baki: dünyəne İsus işiğ k'inək'e hari, ama amdarxon bayinq'luğa işiğaxun gelet'un çureşi, şot'aynak' ki, içoğoy əməlxo şərə.

20 Pislug balt'in işiğa nifrətəbon, iz əməlxo ak'maq'anşi pi işiği tərəf tene tağon.

* 3:5 3:5 - İsusen "xenaxun" uk'at'an k'unuk'baksunaxun, "Urufaxun" uk'at'an isə Buxaçuğə və amdarxoy ük' badalbaksunaxune əyitey. † 3:13 3:13 Göynuxun şiri - bəzi şamurxost'a "göynuxun şiri, həysəəl göynul Bakalo".

‡ 3:14 3:14 Ams'i oç. 21:9

21 Serina əməlbalo isə işigane c'eğon ki, izi Buxaçuğoy s'iyal bi əməlxo ak'eğane.

K'unuk'bal İoani İsusı barada şahidluğbsun

22 Kot'oxun oşa İsus q'a İz şagirdxo İudeyin oçalat'un taşi. İsus sa hema vaxt' şot'oğoxun t'et'iya mandi amdarxo xena badi k'unuk'ebsey.

23 İoanenal Salima İsa bakala Aynonane xena badi k'unuk'bsay, t'et'iya gele xenoy. Amdarxo hari xena başi k'unuk't'unbaksay.

24 (İoana hələ zindana tet'un badey.) §

25 Me vədine İoani şagirdxoy q'a q'erəz sa iudeyluni arane pak baksuni barada həcətə bitı.

26 Şagirdxon İoani t'öğöl hari pit'un: «Ravvi, İordan oqe bəğ c'eğalaç tərəf vaxun sagala baki amdar vi eyexe? Hun Şot'ay barada şahidluğenbey. Mone, Şot'inal k'unuk'ebsey, bitoval Şot'ay t'öğölə taysa».

27 İoanen coğabe tadi: «Amdara Buxaçuğoxun nu tadeğayın, şot'in hik'k'al bes tene bakon.

28 Bezi "Zu Xrist'os tezu, ama Şot'oxun bəşez yaq'abake" pi me əyitə vən şahidnan. *

29 Bin şiyasa, bəy şone. Ama bəye yaq'a bəği ümüx-səsəl bakala xaşp'anal bəye səsə ibakat'an gele müqe baksa. Bezi həysət'in müqluğal hametərə bex c'eysa.

30 Şo kala, zu isə mis'ik' bakalazu».

31 Göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne. Oçali çoyexun bakalo isə oçali çoyel bakalane, hamal me dünyəni amdar k'inək' exlətp'alane. Ama göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne.

32 Şot'in k'ə ak'i-ibakenesa, şot'oğoy baradane şahidluğbon, ama Şot'ay şahidluğa şuk'k'alən tene q'abulbsa.

33 T'e şahidluğa q'abulbala amdaren isə Buxaçuğoy seri baksuna təst'igebsey.

34 Buxaçuğon yaq'abi Amdaren Buxaçuğoy əyitəne nex, Buxaçuğonal İz Urufa Şot'o bol-bole tast'a.

35 Bavan İz Ğara çuresa, hər şeyə Şot'ay kiyele tadi. †

36 Ğara və bakalt'in həmişəluğ yəşəyinşə haq'i baksa, Ğara t'öxbalt'in isə yəşəyinş tene ak'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy əcuğ şot'ay loxole manst'a.

4

İsus q'a samariyalu çuux

1 Fariseyxon İsusi İoanaxun gele şagird girbsuni saal şot'oğo xena badi k'unuk'bsuni barada it'unbaki.

2 (İsusen İçin təə, İz şagirdxont'un k'unuk'bsay).

3 İsusen mot'o avabakala k'inək' İudeyinxun c'eri Galileyinane qaybaki.

4 Şo Samarinxun c'ovakalaney.

5 İsus İak'oven iz ğar İosifa tadi oçala İša bakala Samariin Sixar s'iyen şəhərene hari. *

6 İak'ovi xene kəriz t'et'iyaney. Yaq'en İsusə man-dak'bsuna görə Şo t'e xene kərizi t'öğöl çurepi. Üqumci saadey. †

7 Samariyalu sa çuux kərizəxun xe c'evk'sane hari. İsusen şot'o pine: «Za üğseynak' xe tandon?»

8 (İz şagirdxo ukun haq'seynak' şəhəret'un taşey.)

9 Samariyalu çuğun Şot'o pine: «Hun sa İudeynu, zu isə sa samariyalu çuux. Hun hetəren zaxun xe çureşes bakon?» (İudeyxon samariyaluğoy əşp'est'ala q'ava əşp'estet'unst'ay.) ‡

10 İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər hun Buxaçuğun tadi paya saal vaxun xe çureğalo Şu baksuna avabakayin, hunen Şot'oxun xe çureğon, Şot'inal va yəşəyinşest'ala xene tadon». §

11 Çuğun Şot'o pine: «Bezi ağa, xe c'evkseynak' sa q'av tevax bu, kərizəl bəğəloye. P'oy t'e yəşəyinşest'ala xena mayin c'evk'alnu?»

12 Me kərizə yax beş bava İak'ovene tade. Kot'oxun için, iz ğarmoğon, iz beligon xet'un üğə. Hun şot'oxunal üst'ünnu ki?»

13 İsusen şot'o coğabe tadi: «Me xenaxun üğəlo saal xeneza bakale,

14 ama Zu tadala xenaxun şiin üğəyin, sal sa vədə xeneza tene bakal. Zu tadala xe şot'ay boş həmişəluğ yəşəyinşest'ala sa xene orayin bakale».

15 Çuğun Şot'o pine: «Bezi ağa, t'e xenaxun za tada ki, zu sal sa vədə xeneza ma bakaz, saal xe c'evkseynak' memiya ma eğaz».

16 İsusen çuğə pine: «Taki vi işq'ara k'alpa qaybaka miya».

* 4:5 4:5 Burq. 33:19; Yeş. 24:32 † 4:6 4:6 Üqumci saad - həysət'in vaxt'en berezərə saadi p'as's'e. ‡ 4:9 4:9 Ezr. 4:1-5; Neh. 4:1-2 § 4:10 4:10 İoan. 7:38

17 Çuğon Şot'o "Bezi işq'ar butene" pine. İsusen şot'o pine: «Vi işq'ar nu baksuna düzen pi,

18 şot'aynak' ki, vi qo işq'are bake, həysə vaxun yəşəyınşaloval vi işq'ar tene, hun kot'o düzen pi».

19 Çuğon metərə pi: «Bezi ağa, azaksa ki, Hun xavareçalnu.

20 Beşi bavoğon-kalboğon me buruğot'un bul k'os'bsay, ama vən iudeyxon nexnan ki, bul k'os'bseynak' sa ga bunesa, şoval Yerusalime».

21 İsusen şot'o pine: «Za vëbaka, t'etər sa vədəne eysa ki, Bava nə me buruğo, nəəl Yerusalima bul k'os'bsun tene lazım bakal.

22 Vən tenan ava het'unan bul k'os'bsa, yan isə avayan het'uyan bul k'os'bsa, şot'aynak' ki, çark'esun iudeyxoxune.

23 Ama t'e vədə enesa, şo ene harene ki, həgigi bul k'os'balxon Bava urufen saal ük'en bul k'os'balt'un. Axırı Bavanal İçeynak' metər bul k'os'balxone qəvesa.

24 Buxaçux İç Urufe, İçu bul k'os'balxonal urufen q'a ük'en bul k'os'balat'un».

25 Çuğon Şot'o pine: «Avazu ki, "Xrist'os" uk'ala c'ək'eşi * sa Tan eğale. Şo eğat'an yax hər şeyə avabakest'ale».

26 İsusen şot'o pine: «Vaxun əyitk'alo Şone, Zu Şozu».

27 Me arane İsusi şaqirdxo hart'un, Şot'ay sa çuğoxun exlətpsuna ak'i məət't'əlt'un mandı, ama şuk'k'alən "k'ən çuresay?" nəəl "het'aynak'en ke çuğoxun exlətpsa?" pi tene xavar haq'i.

28 Çuğon isə xene gamata oq'a laxi şəhərene qaybaki. Şot'in amdarxo pine:

29 «Ekinan, zu biq'i əşurxo bitova za exlətp'i Amdara ak'anan. Bərkə beşi yaq' bəğala Xrist'os Şone?»

30 Amdarxoval şəhərexun c'eri İsusi t'öğölt'un hari.

31 Me arane şaqirdxon Şot'o xoyinšt'unbsay: «Ravvi, sa şey uka».

32 Ama İsusen şot'oğə pine: «Zast'a t'etər sa ukune bu ki, vən şot'oxun xavarsuznan».

33 T'e vədə şaqirdxon "bərkə şinesa Kot'aynak' ukun eçerene?" pi sun-sunaxun xavart'un haq'i.

34 İsusen şot'oğə pine: «Za Yaq'abit'ay çureğalt'u əməlbsun, Şot'ay əşlə tamamsun Zaynak' ukun k'inək'e.

35 Vən "exeynak' hələ bip' xəşe mande" tenan nex? Zu isə vəx nexzu ki, ef pulmoğə qaypi q'oruğa bəğanan: əkin ene neşum bakene, exp'ala vədəne. †

* 4:25 4:25 c'ək'eşi - yəni, c'əyin ləğməşi c'ək'eşi amdar † 4:35 4:35 Mat'. 9:37-38; Luk'. 10:2

36 Mone, exp'alen iz zəhməti haq'q'al exest'a, həmişəluğ yəşəyinşeynak' məhsulal topebsa. Hametər, ham bit'alo, ham exp'alo sagala müqt'unbaksa.

37 Metərлуğen, "sunt'in binet'on, t'e sunt'in exebon" əyit hari düze c'eyasa.

38 Zu vəx iz loxol vən zəhmət nu zapi sa məhsula exbsaz yaq'abe. Q'erəzt'oğont'un zəhmət zapi, vən isə şot'oğoy zəhməti baranan şerik baki».

Samariyaluğoy gelet'ay İsusə və baksun

39 T'e şəhərexun bakala samariyaluğoxun gelo "bezi biq'i bütüm əşurxo za exlətebi" pi şahidluğbala çuğoy əyitə görə İsusə vəne baki.

40 Şot'aynak'al samariyaluyox İsusə t'öğöl hari şot'o xoyinšt'unbi ki, içoğoy t'öğölq'an mandı. İsusə p'ə ği t'et'iyane mandı.

41 İsusen için şot'oğoxun exlətpsuna görə lap gele amdare şot'o və baki.

42 Şot'oğon çuğo next'unıy: «Ene tək vi əyiten teyan və baksə, ene yanal beşi ümüğon ibaki avayanbaki ki, həgigiyal, dünyənə Çark'est'al Mone».

Padçağeynak' əşp'ala amdari ğare q'olaybaksun

43 İsus p'ə ğinaxun oşa t'et'iin c'eri Galileyin tərəf yaq'ane baft'i.

44 İsusen için sa vədə xavareçali iz yurdnu hörmət nu baksuni barada peney. †

45 Ama Galileyina eğat'an galileyaluğon şot'o saat't'un q'abulbi, şot'aynak' ki, şot'oğonal axsıbayı vədine Yerusəlimə hari şot'in t'et'iyə bi hər şeyə ak'et'unıy. §

46 Hametər, İsus p'urum mot'oxun bəş İzi xena fina taradı gala, Galileyin Gana ayizene hari. Me ayize padçağeynak' əşp'ala sa amdare buy. Şot'ay ğar K'efernauma azari bask'enedey.

47 Me amdər İsusə İudeyinaxun Galileyina eysuna ibakat'an şot'ay t'öğölə hari. Şot'oxun xoyinşebi ki, hari iz ğara q'olaybane, şot'aynak' ki, iz ğar elmoğoy loxoley.

48 İsusen şot'o pine: «Vən müt'lək' möcüzəlü nişənxo ak'inan buq'on ki, vəst'a vəluğ bakane!»

49 Padçağeynak' əşp'ala amdaren isə İsusə pine: «Bez ağə, hələ ki bez ğar p'uritene, tağen!»

50 İsusen şot'o pine: «Taki k'oya, vi ğar yəşəyinşəle». T'e amdərəl İsusə əyitə vəbaki tənəşi.

⁵¹ Şo hələ k'oya tene p'ap'ey, iz k'ulurxon hari içü iz ğare q'olaybaksunat'un xavar tadi.

⁵² Şot'in k'ulurxoxun iz ğare şaat' baksuni vaxt'ane xavar haq'i, şot'oğonal pit'un: «Nəyni vüğümci saadast'ane * iz q'ızdırma şiri».

⁵³ Bavanal q'amışe baki ki, mo İsusen içü "vi ğar yəşəyinşale" pi vədinene bake. Hametər, şo içal, dirist' iz külfətəl İsusə vət'un baki.

⁵⁴ Mo İsusi İudeyinaxun Galileyina harit'uxun oşa ak'est'i p'əmci möcüzəlü nişaney.

5

Hovuzi t'öğöl bakala azarin q'olaybaksun

¹ Mot'oxun samal vədə oşa İsus Yerusalama, iudeyxoy sa axsibayane taşi.

² T'iya Eğeli darvazin t'öğöl, iz hərrəmine qo seyvan bakala, əbraniğoy muzin Bet'zada uk'ala sa hovuze buy.

³⁻⁴ Şot'ay qo seyvaneyal gele azariyoxe bask'ey: k'aç'i, axsağ saal p'araliçen duği amdarxo. *

⁵ T'et'iya otuz muğ usenin azari bakala sa amdare buy.

⁶ İsusen me amdari baksuna ak'i, hamal şot'ay gele vaxt'axun azari baksuna avabaki şot'oxun xavare haq'i: «Q'olaybaksun çurensa?»

⁷ Azarinen İsusə coğabe tadi: «Bez ağa, bezi t'öğöl sa amdar tene bu ki, xene galgalk'ala vədine za hovuzə badane. Zu p'ap'amin q'erəzo zaxun bəş t'et'iya banesa».

⁸ İsusen şot'o pine: «Hayza, vi dösəyə ext'a, tarapa!»

⁹ T'e amdaral hat'e saad q'olayebaki, iz dösəyə ext'i taranepi.

T'e ği Şamat' ğiney.

¹⁰ Kot'o görəl iudeyxoy kalat'oğon q'olaybaki amdara pit'un: «Ğe Şamat' ğine, dösəyə taşt'un va q'adağane». †

¹¹ T'e amdaren şot'oğə coğabe tadi: «Za q'olaybi Amdaren za "dösəyə ext'a, tarapa" pine».

¹² Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy va "ext'a, tarapa" pi amdar şuva?»

¹³ Ama q'olaybaki amdaren Şot'ay şu baksuna tene avay, şot'aynak' ki, İsus t'et'iya bakala camaati arane açney.

* **4:52 4:52** *Vüğümci saad* - həysət'in vaxt'en berezərə saad sa. * **5:3-4 5:3-4** - bəzi şamurxost'a: bask'ey saal xene galpsuni yaq'at'un bəğsay. 4 Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy sa angelen arane hovuzi boş başi xena galgalest'ay. Xene galgalpsunaxun oşa t'et'iya bağala samci amdar, hetər azari balkayin q'olayebaksay. † **5:10 5:10** Neh. 13:19; Yer. 17:21

14 Samal oşa İsusen xrama t'e amdara bəğğəbi pine: «Bəğə, hun q'olayenbaki, saal günax əş ma biq'a ki, vi bel ene pis əş maq'an hari».

15 Q'olaybaki işq'arenal taşi içü q'olaybi t'e Amdari İsus baksuna iudeyxoy kalat'oğö avabakesedi.

16 Mot'oxun oşa iudeyxoy kalorox İsus a biq'suni loxolt'un biti, şot'aynak' ki, me əşurxo şamat' ğinene bsay.

17 Ama İsusen şot'oğö pine: «Bezi Bavan ğeyin ğinal şirik' əşəbsa, Zuval əşəzbsa».

18 Metərluğen, iudeyxoy kalorox İsus a bespsuni loxol samalal gelet'un biti, şot'aynak' ki, İsusen saycə şamat' ğina tene pozmişey, hamal Buxaçuğoy İz Bava baksuna upsunen İçü Buxaçuğoxun barabare hesabbsay.

İsus a tadeşi ext'iyəri İz Bavaxun baksun

19 Ama İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: Ğaren İz Bavay k'ə bsuna nu ak'ayin, İçuxun sa şey tene bon. İz Bavan k'ə bayin, Ğarenal şot'one bsa.

20 Şot'aynak' ki, Bavan İz Ğara çuresa, İçin bala hər şey a Şot'o ak'esest'a. Bavan kot'oxunal kala əşurxo ak'est'ale, vənal mat mandalnan.

21 Bavan p'urit'oğö bəyinbi şot'oğö yəşəyişə tadi k'inək' Ğarenal İçin çureğalt'oğö yəşəyişə tast'a.

22 Bavan şuk'k'ala divantenebsa, ama divanbsuni ext'iyərə İz Ğarane tade ki,

23 bitot'in Bava hörmətbala k'inək' İz Ğaral hörmətq'anbi. İz Ğara hörmətnubalt'in şot'o yaq'abi Baval hörməttenebsa.

24 Serina, serinaz vəx nex: Bezi pit'oğö ümüxlaxi Za Yaq'abit'u və amdareynak' həmişəluğ yəşəyişə bu. Şo pis q'əraren tene divanbakal, şot'aynak' ki, şo ene bisunaxun yəşəyişə c'ovaneki.

25 Serina, serinaz vəx nex: iz vədə enesa, şo ene hari p'ap'ene; p'urit'oğon Buxaçuğoy Ğare səsə ibakalt'un, ibakiyoroxal yəşəyişəlt'un.

26 Şot'aynak' ki, Bavay İçust'a yəşəyişə bakala k'inək' İz Ğaral İçust'a yəşəyişə baksune tadi.

27 Divanbsuni ext'iyərə şot'one tadi, şot'aynak' ki, Şo Amdari Ğare.

28 Mot'o mat ma mandanan, şot'aynak' ki, t'etər sa vədəne eysa ki, gərəmzoğö bask'iyorox bito şot'ay səsə ibaki

29 gərəmzoğoxun c'eğalt'un. Şaat'luğ biyorox yəşəyinşbseynak' bəyinbakalt'un, pislüğ biyorox isə divanbaki pis q'ərar haq'seynak' bəyinbakalt'un. †

30 Zu Bez ext'iyəren hik'k'al bes batezkon. Bavan Za pi k'inək'ez divanbsa, Bezi c'evk'ala q'əraral düzgüne, şot'aynak' ki, Bezi çureğalt'u tez bsa, Za Yaq'abit'ay çureğalt'uz bsa.

İsusi barada bakala şahidluğ

31 Əgər Zu Bezi barada şahidluğbayız, Bezi şahidluğ seri tene bakon.

32 Ama Bezi barada şahidluğbalo q'erəzone. Şot'ay şahidluği seri baksunal avazu.

33 Vən İoani t'öğöl amdarnan yaq'abi, şot'ay bi şahidluğal serine. §

34 Bezi amdarxoy şahidluğa eht'iyəc butene, mot'oğə saycə ef çark'eseynak'ez nex.

35 İoan bok'ala saal işiğ sakala sa çirağ k'inək'ey, vənal samal vədə şot'ay işiğa müq baksunnan çuresi.

36 Ama Zast'a İoani Bezi barada bi şahidluğaxun üst'ün şahidluğe bu. Bezi Bavan Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'espseynak' Bezi bala me əşurxon içan Bez barada şahidluğbsa. Şot'oğon Bezi Bavay tərəfəxun yaq'abaksunane ak'est'a.

37 Za yaq'abala Bavan İçinal Bezi barada şahidluğbsa. Vən sal sa vədə Şot'ay səsə tenan ibake, İçuval tenan ak'e.
*

38 Şot'ay əyitəl vəst'a tene yəşəyinşbsa, şot'aynak' ki, Şot'in yaq'abi Amdara tenan və.

39 Vən İvel Şamurxo diggətlü k'alpi fikirnanbsa ki, şot'oğon vəx həmişəluğ yəşəyinş tadale. Ama İvel Şamurxonal Bezi baradat'un şahidluğbsa.

40 Vən isə yəşəyinş haq'seynak' Bez baç'anexun eysun tenan çuresa.

41 Amdarxoy tərəifə Bezi eht'iyəc butezax.

42 Ama vəx çalezxa: vəst'a Buxaçuğə çuresun butene.

43 Zu Bavay s'iyenez hare, vən isə Za q'abultenanbsa. Ama soğə hayzeri iz s'iyen eğayin, şot'o q'abulnanbon.

44 Vən amdarxoxun eğala tərəifənan qəvesa, tək bakala Buxaçuğəxun eğala tərəifə təə. Şot'o görəl Buxaçuğə bakala vəluğ vəxun əxile!

45 Fikirmabanan ki, Zu vəx Bavay bəş taxsırkər booz. Vəx taxsırkər balo ef umudbakala Moiseye.

46 Əgər vən Moiseya vëbakinaniy, Zaal vënanbakoy, şot'aynak' ki, şot'in Bez baradane şampe.

47 Ama şot'ay şampit'oğö tenan vëbaksasa, Bezi əyitmoğö hetər vëbakalnan?»

6

İsusı qo hazar tanaxun gele amdara ukest'un
(Mat'. 14:13-21; Mrk'. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

1 Mot'oxun oşa İsus Galileya göle t'e soğö tərəfe c'ovaki. T'e göle s'iyə T'iberiyal next'uniy.

2 Şot'ay baç'anexun gele camaate taysay, şot'aynak' ki, Şot'in azariğö q'olaybsunen ak'est'ala möcüzəlü nişanxo at'unksay.

3 İsus burux gala laşi İz şagirdxoxun sagala areşi.

4 İudeyxoy C'ovaksuni axsibay* İşalayınşebaksay.

5 İsusen gele camaati İz t'öğöl eysuna ak'i Filip'a pine: «İsə şum mayın haq'en ki, me amdarxo uk'est'en?»

6 Me əyitmoğö şot'o yoxlayınşbseynek'e pi, şot'aynak' ki, İçin k'ə baleysa avaney.

7 Filip'en Şot'o coğabe tadi: «Kot'oğöynak' p'əbaç dinarluğ † şumal haq'ayın, hərt'u sa k'ot'or tene koft'on!»

8 T'e vədə şagirdxoxun soğö bakala Simon P'et'eri viçi Andreyen Şot'o pine:

9 «Memiya sa ğar əyeləst'a qo dənə mis'ik' muye şum saal p'ə dənə çəline bu, ama meq'ədər amdareynak' ko hik'ə ki?»

10 İsusen pine: «Camaata oq'a arşevk'anan». T'e gala boçu one buy, camaatal areşi. Miya bakala işq'arxoy say saycə qo hazar tana İşaney.

11 Oşa İsusen şuma ext'i şükürbala afırınal bit'uxun oşa şot'o arşit'oğone paybi. Çəlinəl ext'i hak'etərə bi. Bit'ot'in iz çureğala hama exedi.

12 Amdarxon kəyi-boşit'uxun oşa İsusen şagirdxo pine: «Avuzin mandi k'ot'orxo girbanan ki, hik'k'al maq'an zay-baki».

13 Şot'oğon girt'unbi, qo muye şuma kəyit'oğoy bəşt'an mandi k'ot'orxonal p'as's'e zənbilt'un buybi.

14 T'e vədiñe İsusen ak'est'i me möcüzəlü nişana ak'ala amdarxon pit'un: «Seriya, dünyəne eğala xavareçal Mone!»

15 İsusen avaney ki, amdarxon İçu zoren padçağ lax-sunt'un çuresa, şot'o görəl p'urum savsa buruğone laşi.

* 6:4 6:4 C'eys. 12:1-27 † 6:7 6:7 p'əbaç dinarluğ - sa dinar fəəlin sa ğiluğ maaşa barabarey.

İsusi xene çoyelxun taysun
(*Mat'. 14:22-33; Mrk'. 6:45-52*)

16 Biyəbakat'an İsusi şagirdxo göle t'öğöl şiri

17 sa lodk'inat'un laşi. Ene bayinq'ey, ama İsus hələ şot'oğoy t'öğöl tene harey. Şoroxal göle t'e tərəf bakala K'efernaum səhəret'un taşi.

18 Ost'aar muşə buy, göle çoyelal ləpoğone duğsay.

19 Şagirdxon avar zapi saq'o qo, otuz st'adi † taşit'uxun oşa at'unk'i ki, İsus göle çoyelxune ləngbsun eysa, Şo lodk'inane İşalayınşaksay. Şot'oğoy q'iyen haneq'i,

20 ama İsusen şot'oğoy "Zuzu, q'ımabanan" pine.

21 T'e vədə şagirdxon şot'o lodk'inat'un laçuvk'i. Lodk'al hat'e saad içoğoy tağala gala p'anep'i.

22 Əyc'indəri göle t'e soğoy tərəf mandi camaati eyex bafedi ki, t'et'iya tək sa lodk'ane bake, İsus isə şagirdxoxun t'e lodk'ina laşi teney, şagirdxo İçsuzt'un taşey.

23 Me vədə T'iberinaxun sa hema lodk'al hari Q'onçuğon şükürbala afırına pit'uxun oşa ukun kəyi gala İşa çurepi.

24 Camaaten nə İsusi, nə şagirdxoy t'et'iya nu baksuna ak'i t'e lodk'oğoy laşi İsusə qəveseynak' K'efernaumat'un taşi.

İsus yəşəyişest'ala şume

25 Şot'oğon İsusə göle t'e soğoy tərəf bəğəbi şot'oxun "Ravvi, memiya həvədən hari?" pi xavart'un haq'i.

26 İsusen şot'oğoy coğabe tadi: «Serina, serinaz vəx nex: möcüzəlü nişanxo q'amışakenan pi təə, şum kəyi boşənan pinan Za qəvesa.

27 Ama c'ovaki-tağala ukuneynak' təə, həmişəluğ yəşəyişest'ala ukuneynak' çalışakanan, şot'o vəx Amdari Ğaren tadale. Şot'aynak' ki, Bava-Buxaçuğon Şot'o İz təst'iğbala peçatane duğə».

28 Şot'oğon İsusə xavart'un haq'i: «Yan k'ə ben ki, beşi biq'ala əşurxo Buxaçuğoy piyes saat'q'an ak'əsi?»

29 İsusen şot'oğoy coğabe tadi: «Buxaçuğon vəxun sa şeye çuresa: efi şot'in Yaq'abit'u və baksun».

30 Şot'oğon İsusə pit'un: «Yax mani möcüzəlü nişanen ak'est'es bakon ki, yan va və bakayan? K'ə besen bakon?»

31 Bəğa, beşi bavoğon-kalboğon ams'i oçala mannat'un kəye. Me barada İvel Şame boşal bune: "Şot'oğoy ukun bakseynak' göynuxun şume tadi"». §

† 6:19 6:19 Saq'o qo, otuz st'adi 5-6 k'm. § 6:31 6:31 C'eys. 16:4,15; İvel məğ. 78:24

32 T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: vəx göynuxun şum tadiyo Moisey teney, göynuxun seri şuma vəx tadalo Bezi Bavane.

33 Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy şum göynuxun şiri, me dünyənə yəşəyiş Tadalone».

34 Şot'o pit'un: «Ağa, Hun yax me şuma həmişə tada».

35 İsusen şot'oğö pine: «Zu - yəşəyişest'ala şumzu. Bezi t'öğöl eğalo sal sa vədə busa tene bakal, Za və bakalo sal sa vədə xeneza tene bakal.

36 Ama vəx pi k'inək', Za ak'iyal bakaynan, Za və tenan.

37 Bavan Za tadiyorox bito Bezi t'öğöl eğale, Bezi t'öğöl eğalt'uval sal sa vədə şəptezğon.

38 Axırı Zu göynuxun Bez çureğalt'u bseynak' tez şire, Za Yaq'abit'ay çureğalt'u bex p'ap'espseynak'ez göynuxun şire.

39 Za Yaq'abit'ay çureğalo isə şone ki, Za tadit'oğoxun sal sunt'u nu açesp'i şot'oğö axırnci ğine bəyinbaz.

40 Şot'aynak' ki, Bezi Bavay çureğalo Ğara ak'i Şot'o vəluğ bakala hər sa amdaren həmişəluğ yəşəyiş haq'sune, Zuval şot'o axırnci ğine bəyinboz».

41 İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxon İsusi "göynuxun şiri şum Zuzu" əyitin loxol əcuğon biq'i

42 pit'un: «Mo beşi çalxala İosifi ğar İsus tene ki? Axırı yan kot'ay nana-bava çalyanxsa. Həysə hetərə baksa ki, "göynuxunez şire" nex?»

43 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «T'ot'opsuna efanan!

44 Za yaq'abi Bavan şunesa Zaç nu bayın, şo Bezi t'öğöl eyes tene bakan. Zuval Bezi t'öğöl eğalt'u axırnci ğine bəyinboz.

45 Xavareçalxoy girkurxoy boş sameşene: "Şot'oğö bitova Buxaçuğon zombale". * Bavaxun ibaki zombakiyone Bezi t'öğöl eysa.

46 Düze, Buxaçuğoy t'öğölxun Harit'uxun başq'a Bava şuk'k'alen tene ak'e, saycə Şot'ine Bava ak'e.

47 Serina, serinaz vəx nex: Za və bakalt'ay həmişəluğ yəşəyiş bu.

48 Zu - yəşəyişest'ala şumzu.

49 Ef bavoğon-kalboğon çöle mannat'un kəye, ama p'uret'un.

50 Mo isə göynuxun siğala t'etər sa şume ki, şot'o ukalo sal sa vədə tene biyal.

51 Zu - göynuxun şiri yəşəyişest'ala şumzu. Me şumaxun ukalo həmişəluğ yəşəyişale. Zu tadala şum Bezi bədəne. Zu şot'o me dünyəni yəşəyişeynak'ez tast'a».

* 6:45 6:45 İsa. 54:13

52 İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxoy arane həcətə baki: «Me amdaren ukseynak' İz bədənə yax hetərə tades bakon?»

53 T'e vədə İsusen şot'oğə pine: «Serina, serinaz vəx nex: Amdari Ğare bədənəxun nu kəyi, iz p'iyaxun nu ũğəynan, vəst'a yəşəyiñş tene bakal.

54 Bezi bədənəxun kəyi Bez p'iyaxun ũğəlt'in həmişəluğ yəşəyiñş haq'ale, Zuval şot'o axırinci ğine bəyinboz.

55 Şot'aynak' ki, Bezi bədən seri ukune, p'iyal seri ũğüne.

56 Bezi bədənəxun kəyi, Bez p'iyaxun ũğəlo Zast'ane manst'a, Zuval şot'ost'az manst'a.

57 Dirist' bakala Bavan Za yaq'abi, Zuval Bavay sələməten yəşəyiñşala k'inək' Bez bədənəxun ukaloval Bezi sələməten yəşəyiñşale.

58 Göynuxun şiri şum mone, mo ef bavoğon-kalboğon kəyi şumaxun tene. Şorox p'uret'un, ama me şuma ukalo həmişəluğ yəşəyiñşale».

59 İsusen me əyitmoğə K'efernauma bakala sinagoga zombat'ane pi.

Şagirdxoy gelet'ay İsusaxun cöybaksun

60 Şagirdxoy gelet'in me əyitmoğə ibakat'an pit'un: «Mo hetər sa zombsune? Kot'o şina q'amışakes bakon?»

61 Ama İsusen şagirdxoy İz pit'oğə görə t'ot'opsuna avaney. Şot'in pine: «Bezi əyitmux vəx lafest'a?

62 P'oy Amdari Ğare İz süft'in baki gala eşesuna ak'aynan, k'ənan bon?

63 Yəşəyiñş tadalo Urufe, amdar memiya acıze. Bezi vəx pi əyitmoğost'a yəşəyiñşest'ala Urufe bu.

64 Ama ef arane nu və bakalxoval bune». (İsusen və nu bakalxoy saal Şot'o xəyanətbala amdari şu baksuna süft'inəxun avaney.)

65 İsusen saal pine: «Kot'o görəz vəx pi ki, əgər Bavan sunt'u Zaç nu bayin, şo Bezi t'öğöl eyes tene bakon».

66 Kot'oxun oşa şagirdxoy gelo İsusə boseri ene Şot'ay baç'anəxun tet'un taşi.

67 T'e vədə İsusen İz p'as's'e şagirdaxun xavare haq'i: «Bərkə vənəl Za bosı taysunnan çuresa?»

68 Simon P'et'eren İsusə coğabe tadi: «Ay Q'onçux, yan q'erəz şi t'öğölyan tağon? Həmişəluğ yəşəyiñşest'ala əyitmux Vast'ane.

69 Yanal vəyan hamal avayan ki, Buxaçuğoy İvel Bakalo † Hunnu». ‡

† 6:69 6:69 Buxaçuğoy İvel Bakalo - Xrist'os, Dirist' bakala Buxaçuğoy Ğar.

‡ 6:69 6:69 Mat'. 16:16; Mrk'. 8:29; Luk'. 9:20

⁷⁰ İsusen şot'oğö pine: «Vəx - me p'as's'e şagirdal Zu tez c'ək'p'e ki? Ama p'urumal vəxun soğö iblise!»

⁷¹ İsusen me əyitmoğö Simon İsk'ariot'i ğar İuday baradane pi, şot'aynak' ki, şo p'as's'e şagirdaxun soğö baalkayin, İsusə xəyanətbaley.

7

İsusi viçimoğoy İçu nu və baksun

¹ Kot'oxun oşa İsus Galileyinane taraney. İudeyina isə tene taysay, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalat'oğon Şot'o bespseynak' yaq't'un qəvesay.

² İudeyxoy Pace axsibay İşalayinşebaksay. *

³ İz viçimoğon İsusə pit'un: «Memiin c'eri İudeyina taki ki, Vi şagirdxonal Vi biq'ala əşurxo ak'eq'at'un.

⁴ Axırı İçu çalxest'una çalışakala amdaren hik'k'ala c'əp'k'in tene bon. Hun mot'oğö bsanusa - taki, Va dünyənə çalxest'a».

⁵ Şot'ay viçimuxal İçu və teney.

⁶ T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Bezi vaxt' hələ p'ap'itene, vəynak' isə hər vaxt' uyğune.

⁷ Dünyənən vəx nifrətbəs tene bakon, ama Za nifrətebsa, şot'aynak' ki, Zu şot'ay əməlxoy şər baksunaz çoyel c'evk'sa.

⁸ Vən takinan axsibaya, Zu isə Bezi vaxt' hari nu p'ap'suna görə me axsibaya tez tağal».

⁹ İsusen me əyitmoğö pi Galileyinane çurpi.

¹⁰ Ama İz viçimux axsibaya taşit'uxun oşa İçal c'əp'k'in, İçu amdaxo ak'est'inut taneşi axsibaya.

¹¹ İudeyxoy kalat'oğon axsibaya İsusə qəvt'unsay. Şot'oğon "me amdar maya?" pi xavart'un haq'say.

¹² Camaati arane Şot'ay barada gele exlətxone taysay. Bəzit'oğon "şaat' amdare", t'e sunt'oğon isə "təə, camaatane feret'st'a" next'uniy.

¹³ Ama iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexun şuk'k'alən Şot'ay barada qay tene exlətpsay.

İsusi Pace axsibayi vədine xrama zombsun

¹⁴ Axsibayi q'ıyo c'ovakit'uxun oşa İsus xrama başi zomb-sane burqi.

¹⁵ İudeyxoy kalat'oğon məət't'əl mandi pit'un: «Me Amdaren maşk'al k'altenepe, hetərə baksə ki, savadlune?»

* **7:2 7:2** ▯braniğoy axsibay. Amdarxo bare vədine içoğoynak' q'oruğxo ga düzbi t'iyat'un manst'ay. Lev. 23:34; K'an. 16:13

16 İsusenal şot'oğö coğabe tadi: «Bezi zombsun Zaxun tene, Za Yaq'abit'uxune.

17 Şiin Şot'ay çureğalt'u bex p'ap'epsun çuresasa, şot'in Bezi zombsuni Buxaçuğoxun baksuna yoxsa Zu Zaxun upsuna avabakale.

18 İçuxun exlətp'alt'in içeynak'e tərif qəvesa, ama İçu Yaq'abit'aynak' tərif qəveğala Amdar serine, Şot'ost'a əfci butene.

19 Moiseyen vəx k'anune tadi, ketər tene? Ama ef saycət'in me k'anuna tene əməlsa! Tenesa Za het'aynak'nan bespsun çuresa?»

20 Camaaten coğabe tadi: «Hun k'ən əyite? Şina Va bespsun çuresa?»

21 İsusen şot'oğö pine: «Zu tək sa möcüzəz bi, vən bito mot'o məət'tələnə mandı.

22 Moiseyen vəynak' sünnətsuni k'anunane laxi (düze, me ədət Moiseyaxun təə, ef bavoğoxun-kalboğoxune eysa), vənəl ef ğarmoğö lap Şamat' ğineyal baft'ayın sünnətnanbsa. †

23 Şamat' ğine Moiseyi k'anun mağ'an pozmuşaki pi ğarmoğö sünnətnanbsa, ama Şamat' ğine amdari dirist' bədənə q'olaybsuna görə Bezi loxol ef əcuğone biq'sa? ‡

24 Piin ak'alt'u ma divanbanan, düz divanbanan».

İsus Xrist'ose ki?

25 T'e vədə yerusalimluğoy bəzit'oğon pit'un: «Me amdara tet'un qəvesay ki bespəynak'?

26 Bəğanan, mot'in qay exlətebsa, ama içü sa əyit tet'un nexə. Bərkə kalat'oğon Şot'ay həgigiyal Xrist'os baksunat'un avabake?

27 Ama me amdari mayın baksuna avayan, Xrist'os eğat'an isə Şot'ay mayın baksuna şuk'k'alən tene avabakal».

28 Şot'aynak'al İsusen xrama zombat'an ost'aar pine: «Həgigiyal Za çalnanxsaxsa? Bezi mayın eysunal avanan? Ama Zu Zaxun tez hare, Za Seri Bakalt'ine yaq'abe. Vən Şot'o tenan çalxsaxsa,

29 Zu isə Şot'o çalezxsaxsa, şot'aynak' ki, Şot'ay t'öğxunez hare, Şot'ine Za yaq'abe».

30 Me əyitmoğö görə İsusax biq'sunt'un çuresi, ama şuk'k'al Şot'o tene laft'i, şot'aynak' ki, İz vaxt' hələ tene p'ap'ey.

31 Ama camaati gelo Şot'o vənəy. Şot'oğon next'uniy: «Xrist'os eğat'an me amdaren ak'est'it'uxun gele möcüzəli nişanxo ak'est'ale ki?»

† 7:22 7:22 Burq. 17:10; Lev. 12:3 ‡ 7:23 7:23 İoan. 5:9

32 Fariseyxon camaati İsusı barada k'ə upsuna it'unbaksay. Şot'o görəl samci bəyinşxon q'a fariseyxon Şot'o biq'seynak' xrame q'aroolçiğot'un yaq'abi.

33 İsusen pine: «Samal vaxt' Zu vəxun bakoç, oşa isə Za Yaq'abit'ay t'öğöl tağoz.

34 Vən Za qəveşi tenan bəğəbal, Zu bakala galal eyes tenan bakal».

35 T'e vədə iudeyxon içoğoy arane pit'un: «Me Amdar maya tağale ki, Şot'o teyan bəğəbal? Grek'xoy arane bakala iudeyxo taşi zombale?

36 "Vən Za qəveşi tenan bəğəbal, Bezi bakala galal vən eyes tenan bakoç" əyiten k'ə upsune çuresa?»

37 Axsibayi axırınıci, ən vacib ğine İsusen hayzeri ost'aar pine: «Şu xenezane, Bezi t'öğöl hari ũğəq'an. §

38 İvel Şamurxon uk'ala k'inək', Za və bakala amdari boş'tan yəşəyınşest'ala xene oqurxo barale». *

39 Mot'o İçu və bakalxoy oşa haq'ala Urufi baradane nexey. Uruf isə hələ tene tadeşey, şot'aynak' ki, İsus hələ tene əqəşey, İz s'iyal tene alabakey.

40 Camaati aranexun sa hemaran me əyitmoğoy ibaki "mo, həgigiyal, beş yaq'bəği xavareçale" pit'un. †

41 Sa hemaran "Mo Xrist'ose" pit'un, ama bəzit'oğon next'unıy: «K'ə? Xrist'os Galileyinaxune eysa?

42 İvel Şame boş tene şameşe ki, Xrist'os Davidi nəsiləxun, şot'ay yəşəyınşı Bet'lexem ayizexun eğale?» ‡

43 Metərluğen, İsusı barada camaati arane cöy-cöy fikirx-one buy.

44 Bəzit'oğon Şot'o biq'sunt'un çuresi, ama şuk'k'al Şot'o laftenedi.

İudeyxoy kalat'oğoy nu və baksun

45 Mot'oxun oşa xrame q'aroolçiyox samci bəyinşxoy q'a fariseyxoy t'öğölt'un qaybaki. Şot'oğonal q'aroolçiğoxun "şot'o het'aynak' tenan eçeri?" pi xavart'un haq'i.

46 Q'aroolçiğon coğabt'un tadi: «Həysət'inəl şirik' sal sa amdaren metər tene əyitp'ey».

47 Fariseyxon şot'oğoy pit'un: «Şot'in vəxal feret'edi?

48 Bəyn kalat'oğoxun soğoy nəəl sa farisey Şot'o vənəbaki?

49 Ama k'anuna nu avabakala vəxlarik' savadsuzxoy loxol Buxaçuğoy ləənəte hare!»

50 İçoğoy aranexun sunt'in, mot'oxun bəş İsusı t'öğöl hari Nik'odimen § isə şot'oğoy pine:

§ 7:37 7:37 Lev. 23:36 * 7:38 7:38 Məs. 18:4; İsa. 58:11; Yez. 47:1; Zək. 14:8

† 7:40 7:40 K'an. 18:15-18 ‡ 7:42 7:42 2 Şam. 7:12; Mik'. 5:2 § 7:50 7:50 İoan. 3:1-2

51 «Beşi k'anuna görə, sa amdara ümüxlaxinut, şot'ay k'ə bsuna avabakinut divanbsun düzgüne ki?»

52 Şot'oğon Nik'odima pit'un: «Bərkə hunal Galileyinax-unnu? Şamurxo k'alk'ayin, ank'on ki, xavareçal Galileyinaxun tene eğal».

(Ən damna kiinsamurxost'a İoan. 7:53-8:11 tene bu.)

53 Mot'oxun oşa hər soğo iz k'oyane taşi.

8

İsus saal əxlagsuzluğu loxol biq'əsi çuux

1 İsus isə Zeytun buruğone taşi.

2 Savaxt'an üşenen Şo p'urum xramane hari. Bütüm camaat Şot'ay t'öğöle gireşi, Şot'inal arşi zombsane burqı.

3 Me vədine k'anun zombalxon q'a fariseyxon əxlagsuzluğu loxol biq'əsi sa çuğot'un t'et'iya eçeri. Şot'o biyex c'evk'i

4 İsus pit'un: «Məəlim, me çuux əxlagsuzluğbat'ane biq'eşe.

5 Moiseyen iz k'anuni boş yax əmirbene ki, metərt'oğo jəlayınşen. P'oy hun k'ən nex?» *

6 Mot'o İsus sinəyinşbseynak't'un nexey, Şot'o taxsırkər c'evkseynak' sa məənət'un qəvesay. Ama İsusen k'os'baki k'əşinen oçali loxol şampsane burqı.

7 Şot'oxun saal xavar haq'at'an tikbaki şot'oğo pine: «Ef boş şu günaxsuzesa, barta me çuğo samciq'an jə bosı».

8 Oşa p'urum k'os'baki oçali loxol şamsane burqı.

9 Me əyitmoğoxun oşa, ağsaq'q'alxoxun burqı soğosoğ t'et'iin əxilt'unbaki. İsus təke mandi, çuux isə hələ t'et'ianey.

10 İsusen tikbaki şot'o pine: «Ay çuux, morox hort'un baki? P'oy şuk'k'alən vaynak' q'ərar tene c'evk'i?»

11 Çuğon "şuk'k'alən, bezi ağa" pine. T'e vədə İsusen pine: «Zuval va tez taxsırkərbəsa. Taki, eneyal günax ma ba».

İsus dünyəni işiğə

12 İsusen saal camaataxun əyitk'at'an pine: «Zu - dünyəni işiğzu. Bezi baç'anexun eğalo sal sa vədə bayinq'luğa tene tarak'al, şot'ost'a yəşəyinşest'ala işiğ bakale». †

13 Fariseyxon isə Şot'o pit'un: «Vi barada Hunen şahidluğbi baksa, şot'o görəl vi şahidluğ ext'ibərli tene».

‡

* 8:5 8:5 Lev. 20:10; K'an. 22:22-24 † 8:12 8:12 Mat'. 5:14; İoan. 9:5 ‡ 8:13 8:13 İoan. 5:31

14 İsusen şot'oğo coğabe tadi: «Bezi barada Zu şahidluğbiyal bakayiz, Bezi şahidluğ ext'ibərlune, şot'aynak' ki, Zu Bezi mayin hari maya taysuna avazu. Vən isə Bezi mayin hari maya taysuna tenan ava.

15 Vən amdaxoy q'aydoğonnan divanbsa, Zu isə şuk'k'ala diyantebza.

16 Divanbayizal, Bezi c'evk'ala q'ərar serine, şot'aynak' ki, tək tezu, Za yaq'abi Baval Zaxune.

17 Ef k'anunal şameşene ki, p'ə tani şahidluğ ext'ibərlune.

Ş
18 Bezi barada şahidluğbalo Zu saal Za yaq'abi Bez Bavane».

19 T'e vədə İsusaxun xavart'un haq'i: «P'oy maya vi bava?» İsusen coğabe tadi: «Vən nə Za, nə Bez Bava tenan çalxsa. Əgər Za çalxinaniy, Bez Baval çalnanxoy».

20 İsusen me əyitmoğo xrama, nəziri q'uti bakala gala zombat'ane pi. Ama şuk'k'alen Şot'o biteneq'i, şot'aynak' ki, şot'ay vaxt' hələ tene p'ap'ey.

İsusi me dünyənexun nu baksun

21 Oşa İsusen şot'oğo p'urum pine: «Zu c'eri tazsa, vən isə Za qəveşi ef günaxi boş biyalnan. Bezi tağala galal vən eyes tenan bakal».

22 T'e vədə iudeyxon pit'un: «Kot'in İçu bəsp'ale ki, "vən Bezi tağala gala eyes tenan bakal" nexə?»

23 İsusen şot'oğo pine: «Vən oq'a bakala dünyənexunnan, Zu isə ala bakala. Vən me dünyənexunnan, Zu isə me dünyənexun tezu.

24 Kot'o görəz vəx "ef günaxxoy boş biyalnan" pi. Əgər Bezi "Zu Şozu" baksuna tenan və baksasa, ef günaxxoy boş biyalnan».

25 T'e vədə "p'oy hun şunu?" pi İsusaxun xavart'un haq'i. İsusen şot'oğo pine: «T'e belxun Bezi Şu baksuna pezuysa, Şozu.

26 Bezi ef taxsıra çoyel c'evk'i ef barada uk'ala gele əyitmuxzax bu. Ama Za Yaq'abiyo düzinə uk'alone, Zuval Şot'oxun ibakit'oğoz dünyənə exlətpsa».

27 Şot'oğon İsusen içoğoxun Bavay barada əyitpsuna tet'un q'amışaki.

28 T'e vədə İsusen pine: «Vən Amdari Ğara ala əqevk'at'an * avabakalnan ki, Zu Şozu, Zaxun c'evk'iyal sa şey tezbsa, saycə Bavan Za hetər zombenesa, t'etərəl exlətezbsa.

29 Za Yaq'abiyo Zaxune. Şot'in Za tək tene bare, şot'aynak' ki, Zu həmişə Şot'ay xoşel eğalt'uz bsa».

30 İsusen me əyitmoğo uk'at'an amdarxoy gelo Şot'o vëne baki.

Serinen amdarxo çark'est'un

31 İsusen İçu vë iudeyxo pine: «Əgər vën Bezi əyiten tağaynan, həgigiyal, Bezi şagirdxonan.

32 T'e vədə vën seri k'ə baksuna avabakalnan, serinenal vëx çark'est'ale».

33 İudeyxon İsusa coğabt'un tadi: «Yan Avrahami nəsiləxunyan, sal sa vədəl şuk'k'ali k'ul teyan bake. "Vën çark'eğalnan" k'ə upsuna?» †

34 İsusen şot'oğo pine: «Serina, serinaz vëx nex: günax əşp'est'ala amdar iz günaxi k'ule.

35 K'ul ailin boş həmişə tene yəşəyinşbsa, ğar isə həmişə ailin boşə.

36 Vëx çark'est'alo Ğaresa, t'e vədə vën həgigiyal çark'eğalnan.

37 Vën Avrahami nəsiləxun baksuna avazu, ama p'urumal Za bespsunnan çuresa şot'o görə ki, Bez əyit vëx p'atenep'sa.

38 Zu Bez Bavay t'öğöl ak'it'oğoz exlətpsa, vën isə ef bavaxun ibakit'oğonan bsa».

39 Şot'oğon İsusa coğabt'un tadi: «Beşi bava Avrahame». İsusen şot'oğo pine: «Avrahami nəsiləxun bakiynaniy, Avrahamallarik' Buxaçuğoy çureğalt'oğonan əməlböy.

40 Vën isə Za - Buxaçuğoxun ibaki serina vëx uk'ala Amdara bespsunnan çuresa. Avrahamen metər əşurxo tene biq'e.

41 Vën efi bavay biq'i əşurxonan bsa».

Şot'oğon əcuğon biq'i "yan nanaxun bic' baki əylux teyan, beşi sa Bavane bu, Şoval Buxaçuxe" pit'un.

42 İsusen şot'oğo pine: «Əgər ef Bava Buxaçux bakiniy, Za çurnanğoy, şot'aynak' ki, Za Buxaçuğone dünyəne yaq'abe, həysəəl memiyazu. Zu Bez ext'iyəren tez hare, Şot'ine Za yaq'abe.

43 Bezi uk'alt'oğo het'aynak' tenan q'amışaksa? Şot'aynak' ki, Bezi əyitmoğo ümüxlaxsun çurtenansa.

44 Vën ef bava iblisaxunnan, ef bavay çureğalt'oğoval bsunnan çuresa. Şo burqesunaxun ‡ amdar besp'ale, seri bakala hər şeyal şot'oxun əxile, şot'aynak' ki, şot'ost'a

seri uk'ala hik'k'al butene. Əfçi əyitpsuna şaat'e başarbsa, şot'aynak' ki, əfçiduğale hamal əfçiduğalxoy kalone.

⁴⁵ Zu isə düzinə exlətəpsuna görə vən Za vətənanbaksaxoy.

⁴⁶ Vəxun şina subutbes bəkon ki, Zu hevaxt'esa sa günax əşez biq'e? P'oy düzinəz əyitesa, het'aynak' Za tenan vəbaksaxoy?

⁴⁷ Buxaçuğoxun bəkala amdaren Buxaçuğoy əyitə inebəkon. Vən isə tenan ibaksaxoy, şot'aynak' ki, Buxaçuğoxun tenan».

İsus İzi həmişə bəksuni barada əyitpsun

⁴⁸ T'e vədə iudeyxon pit'un: «Hun həgigiyal sa samariyalunu, § vast'aal murdar urufe bu».

⁴⁹ İsusen coğabə tadi: «Zast'a murdar uruf tene bu, Zu Bezi Bavaz hörmətbsa, vən isə Za hörmətəxun sananksa.

⁵⁰ Zu Zaynak' s'i tez q'azayınşbsa, Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Divanbalone.

⁵¹ Serina, serinaz vəx nex: «Şiin Bezi əyitə əməlbəyin, sal sa vədə bisun tene ak'al».

⁵² İudeyxon şot'o pit'un: «Həysə həgigiyal avayanbaki ki, vast'a murdar urufe bu. Avrahamal p'urene, xavareçalxoval. Ama Hun "şiin Bezi əyitə əməlbəyin, sal sa vədə tene biyal" nexnu.

⁵³ Hun beşi bava Avrahamaxunal kalanu? Şoval p'urene, xavareçalxoval. Axiri Hun Va şun hesabsa?»

⁵⁴ İsusen şot'oğə metərə coğabə tadi: «Əgər Zuz Zaynak' s'i q'azayınşbsasa, Bezi s'i hik'k'ale, ama Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Bezi Bavane. Vən şot'o "beşi Buxaçux" pinan k'ale.

⁵⁵ Ama şot'o tenan çalxi. Zu isə şot'o çalezxsaxoy. Əgər "şot'o tez çalxsaxoy" pizuy, vəllarık' əfçiduğal bəkalzuy. Ama Zu şot'o çalezxsaxoy, İz əyitəl əməlezbsaxoy.

⁵⁶ Ef bava Avrahamen Bezi eysuna gelene yaq'bəğsay. Bezi eysuna ak'iyal gele müqey».

⁵⁷ T'e vədə iudeyxon şot'o pit'un: «Vi sal əlli yəş tene bu, Avrahamen va hetərə ak'i?»

⁵⁸ İsusen şot'oğə pine: «Serina, serinaz vəx nex: Avraham nanaxun bəkal'tuxun bəş Zu Bəkalozu». *

⁵⁹ Me əyitmoğə görə İsusə jəlayınşbəynak' jət'un ext'i, ama İsus amdarxoy piyexun açi xramaxun c'ere.

§ 8:48 8:48 - İudeyina samariyalu upsun təhk'ire hesabbsaxoy, şot'aynak' ki, iudeyluğoy samariyaluğoxun ara buteney. * 8:58 8:58 C'eys. 3:14; İoan. 1:1; 8:24,28; Qay. əyit 1:4-6,8

9

K'aç'i amdari q'olaybaksun

¹ Sa ği İsusen yaq'en tağat'an sa amdare ak'i. T'e amdar nanaxun k'aç'ine bakey.

² İz ŝagirdxon İsusaxun xavart'un haq'i: «Ravvi, ŝina gŭnax əŝpest'e ki, me amdar k'aç'ine nanaxun bake: için, yoxsa iz nana-bavan?»

³ İsusen coğabe tadi: «Mo nə me amdari əŝp'est'i gŭnaxa gŭrəne bake, nə iz nana-bavay əŝp'est'i gŭnaxa gŭrə. Mo Buxaçuğoy əŝurxo me amdari yəŝəyinŝast'a çoyelq'an c'eri pine bake.

⁴ Heq'ədər ki ğenaxune, Za Yaq'abit'ay əŝurxo balayan. Samal oŝa bayinq' bakale, t'e vədə ŝuk'k'alən əŝp'es tene bakon.

⁵ Heq'ədər ki Zu dŭnyənezu, Zu dŭnyəni iŝiğzu». *

⁶ Me əyitmoğo pit'uxun oŝa İsusen oq'a çupi, t'e çupuna k'ulaxun gərbi oç'ine dŭzbi. Oŝa t'e oç'ina k'aç'i amdari piyel ladi

⁷ pine: «Taki, Siloam hovuzı vi çoya os'k'a». ("Siloam" - "yaq'abakiyo" upsune.) ŝot'inal taŝi iz çoya os'ek'i, qaybakat'an isə iz pulmoğon ene aneksay.

⁸ T'e amdari q'onŝiğon q'a sŭft'inəxun ŝot'o sa dilənçi k'inək' çalxalt'oğon next'unıy: «Mo t'e dilənçiluğbala amdar tene ki?»

⁹ Bəzit'oğon "ŝone" pit'un, t'iyəmit'oğon "təə, ama ŝot'o oŝq'arest'a" pit'un. İçin isə "zu hat'e amdarzu" pine.

¹⁰ ŝot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy hetərə baki ki, vi piyel iŝiğe hari?»

¹¹ ŝot'in coğabe tadi: «İsus uk'ala Amdaren oç'i dŭzbi bezi piyel lanedi, za "taki Siloam hovuzı vi çoya os'k'a" pine, zuval taŝi bez çoya os'k'it'uxun oŝa bezi pulmux qayeŝi».

¹² ŝot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy t'e amdar maya?» ŝot'in pine: «Tez ava».

Fariseyxoy q'olaybaki amdaraxun bala silist'

¹³ Me sŭft'inəxun k'aç'i baki amdara fariseyxoy t'öğölt'un eçeri

¹⁴ ŝot'aynak' ki, İsusen oç'i dŭzbi ŝot'ay pula q'olaybi ği ŝamat' ğiney.

¹⁵ Fariseyxonal t'e amdaraxun hetərə baki ki, aksan burqi pi xavart'un haq'i. T'e amdarenal "ŝot'in bezi piyel oç'ine laxi, zuval taŝi bez çoya os'ezk'i, isə azaksa" pine.

* 9:5 9:5 Mat'. 5:14; İoan. 8:12

16 T'e vədə fariseyxoxun bəzit'oğon pit'un: «Me amdar Buxaçuğoxun tene, şot'aynak' ki, Şamat' ğine k'anunxo tene əməlbsa». T'e sunt'oğon isə "günaxkər amdaren metər möcüzəlü nişanxo hetərə ak'est'es bakon?" pit'un. Hametər şot'oğoy arane fikirxo cöyebaki.

17 Şot'o görə saal k'aç'i amdaraxun xavart'un haq'i: «P'oy hun me amdari barada k'ən nex? Axırı şot'in vi pulmoğone qaype». K'aç'i amdarenal "Şo xavareçale" pine.

18 Ama iudeyxoy kalorox hələl vətet'uniy ki, me amdar k'aç'ine bake, isəəl aneksa. Mot'o görəl q'olaybaki amdari nana-bava k'alpi

19 şot'oğoxun xavart'un haq'i: «Mo ef ğare? Vən nexnan ki, ko nanaxun bakat'an k'aç'ine bake. P'oy hetərə baksa ki, həysə aneksa?»

20 Şot'ay nana-bavan pit'un: «Hoo, mo beşi ğare, nanaxun bakat'anal k'aç'ine bake.

21 Ama həysə hetərə aksa nəəl iz pulmoğo şina q'olaybe avateyan. İçuxun xavar haq'anan. Mis'ik' tene, iz barada içinq'an pi».

22 Şot'oğon iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexunt'un me əyitmoğo pi, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalorox ene q'ərara haret'uniy ki, şiin İsusi Xrist'os baksuna q'abulbayın, t'e amdari tura sinagogaxun bot'alt'un.

23 Mot'o görət'un t'e amdari nana-bavan "mis'ik' tene, içuxun xavar haq'anan" pi.

24 İudeyxoy kalat'oğon süft'ə k'aç'i baki amdara p'əmcı kərəm k'alpi şot'o pit'un: «Buxaçuğo elasp'a ki, düz uk'alnu. Yan me amdari günaxkər baksuna avayan».

25 Şot'inal coğabe tadi: «T'e amdari günaxkər baki nu baksuna tez ava. Sa şeyaz ava ki, süft'ə k'aç'izuy, ama həysə azaksa».

26 Şot'oxun xavart'un haq'i: «Şot'in va k'ə bi? Vi pulmoğo hetərə q'olaybi?»

27 Şot'in coğabe tadi: «Həysəz vəx exlətp'i, ama tenan ümüxlaxi. Het'aynak'nən mot'o saal ibaksun çuresa? Bərkə vənəl Şot'ay şagird baksunnan çuresa?»

28 Şot'o jamdi pit'un: «Hunnu şot'ay şagird, yan isə Moiseyi şagirdxoyan.

29 Yan avayan ki, Moiseyaxun exlətp'iyo Buxaçuxə, me amdari isə mayın baksuna teyan ava».

30 T'e amdaren pine: «Məət't'əl mandalane ki, vən Şot'ay mayın eysuna tenan ava, ama Şot'in bezi pulmoğone q'olaybi.

31 Ama avayan ki, Buxaçuğon günaxkərxo təə, İçu q'abulbi İz əyiten tağala amdaxone ibaksa.

³² Sal sa vədine şuk'k'alən tene ibakey ki, şinesa nanaxun k'aç'i baki amdari pulmoğə qayk'ane.

³³ Əgər me Amdar Buxaçığoxun nu bakiniy, hik'k'al bes tene bakoy».

³⁴ Şot'oğon isə t'e amdari loxol haraypi pit'un: «Belxun-oşel günaxi boşən nanaxun bake! İse yax dərş tadalən baki?» Metər piyal şot'o şəp't'unşi.

Fariseyxoy içoğoy k'aç'iluğa nu aksun

³⁵ İsusen t'e amdara şəp'esuni barada inebaki. Oşa şot'o bəğəbi pine: «Hun Amdari Ğara vənu?»

³⁶ Şot'in xavare haq'i: «Bezi ağa, şot'ay Şu baksuna za upa, zuval və bakaz».

³⁷ İsusen şot'o pine: «Şo həysə vi ak'ala, vi İçuxun exlətp'ala Amdare».

³⁸ Şot'inal "ay Q'onçux, vəzu" pi İsusi bəş past'əsi.

³⁹ İsusen pine: «Zu me dünyəne amdaxoy əşurxo çoyel c'evkseynak'ez hari ki, nu ak'alxon ak'eq'at'un, ak'alorox isə k'aç'iq'at'un baki».

⁴⁰ Şot'ay t'öğöl bakala bəzi fariseyxon me əyitmoğə ibaki "bərkə yanal k'aç'iyən?" pi Şot'oxun xavart'un haq'i.

⁴¹ İsusen şot'oğə pine: «Əgər k'aç'i bakiynaniy, ef loxol günax tene bakoy. Ama həysə "ayanksa" upsunen ef günaxxo ef loxole manst'a».

10

Şaat' çoban

¹ «Serina, serinaz vəx nex: eğeli ağıla iz çomoxun təə, çərvəndəxun cupi bağalo oğri saal fūq'k'ale.

² Ama çomoxun bağalo eğelxoy çobane.

³ Q'aroolçinen çomo şot'aynak'e qayk'on, eğelxonal şot'ay səsəne ümüxlaxon. Şot'inal iz eğelxo s'iyen k'alpi şot'oğə qavunane c'evk'on.

⁴ İz eğelxo bitova qavuna c'evk'it'uxun oşa iç bəş, eğelxoval şot'ay baç'anexune tağon, şot'aynak' ki, şot'ay səsə çalt'unxsa.

⁵ Ama q'erəz amdari baç'anexun tet'un tağon, şot'oxun t'it'unt'on, şot'aynak' ki, q'erəz amdari səsə tet'un çalxsa».

⁶ İsusen me məsəlinə exlətebi, ama şot'oğon İsusi exləti məninə tet'un q'amışaki.

⁷ Şot'aynak'al İsusen şot'oğə p'urum pine: «Serina, serinaz vəx nex: Zu - eğelxoynak' çomozu.

⁸ Zaxun bəş hariyoroş bito oğriyoş q'a fūq'k'alxone, ama eğelxon şot'oğə tet'un ümüxlaxi.

⁹ Zu - çomozu, şu me çomoxun bağayin, çark'eğale. Şo başi-c'eğale, içeynak' ot't'ağ bəğəbale.

¹⁰ Oğri saycə başq'seynak', bəspseynak' saal şərbseynek'e eysa, Zu isə şot'oğoy yəşəyinş, əsil yəşəyinş tast'eynak'ez hare.

¹¹ Zu - şaat' çobanzu, şaat' çobanen eğelxoynak' iz elmoğoval q'urbane tadon.

¹² Tənginen əyiteşi çoban isə eğelxoy q'onçux tene, şot'aynak'al ule eysuna ak'at'an şot'oğoy bosu t'inet'on. Ulenal şot'oğoy həfədon, şot'oğoy şarpi şinek'on.

¹³ Şo tənginen əyiteşinə, şot'aynak'al eğelxoynak' ük' tene bok'opsa.

¹⁴⁻¹⁵ Zu şaat' çobanzu. Hətər ki, Bavan Zane çalxsa, Zu Bavaz çalxsa, hametərəl bezit'oğoy çalxsa, bezit'oğonal Zat'un çalxsa. Zu eğelxoynak' Bezi elmoğoy q'urbanez tast'a.

¹⁶ Bezi me ağılxun nu bakala q'erəzəl eğelxozax bu, Zu şot'oğoval eçalazu. Şot'oğonal Bezi səsə ibakalt'un, t'e vədə tək sa sürü, tək sa Çoban bakale.

¹⁷ Zu Bezi elmoğoy q'urbanez tast'a ki, oşa şot'o qaydi qoş ext'az. Bavanal Za mot'o görəne çuresa.

¹⁸ Bezi elmoğoy Zaxun şuk'k'alən haq'es tene bəkon, ama şot'o Zuz tast'a. Şot'o tast'eynak'al, oşa qaydi qoş exst'eynak'al Bezi ext'iyərə bu. Axırı me əmirə Bezi Bavaxunez haq'e».

¹⁹ Me əyitmoğoy görə iudeyxoy arane p'urum fikirxo cöyebaki.

²⁰ Şot'oğoy gelet'in pine: «Me amdarast'a murdar urufe bu, ko gije. Hət'aynak'nan kot'o ümüxlaxsa?»

²¹ T'iyəmit'oğon isə pit'un: «Morox içust'a murdar uruf bakala amdari əyitmux tene. Maya ak'eşe ki, murdar urufen k'aç'i amdari pulmoğoy q'olaybane?»

İudeyxoy İsus nu vėbaksun

²² İjenaney, Yerusalimal İşiği axsibayt'un[†] c'ovakest'ay.

²³ İsus xrame məəlin hərrəmine bakala Solomoni sey-vane taranney.

²⁴ İudeyxoy İsusi hərrəmine giresi Şot'o pit'un: «Həq'ədər yax şüpin boş efalnu? Əgər Hun Xrist'osnusa, yax qay upa».

* **10:14-15 10:14-15** Mat'. 11:27; Luk'. 10:22 † **10:22 10:22** *İşiği axsibay* - Me axsibayast'a iudeyluğon İsusi nanaxun baksunaxun 164 usen bəş Yerusalima baki xrame surluğon murdarlayınışit'uxun oşa, şot'ay təzədən pak saal İvel baksuna, t'et'iya p'urum Buxaçuğoy q'ulluği burqesunat'un q'eydbsa.

25 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Zu vëx exlotezbi, ama vë tenan. Bezi Bavay s'iyen biq'i əşurxon Bezi barada şahidluğəbsa.

26 Ama vën Za vë tenan, şot'aynak' ki, Bezi q'uziğoxun tenan.

27 Bezi q'uziğon Bezi səsə çalt'unxsa, Zuval şot'oğö çalezxa, şorox Bezi baç'anexunt'un eysa.

28 Zu şot'oğö həmişəluğ yəşəyinşez tast'a. Şoroxal sal sa vədə tet'un biyal, şuk'k'alən şot'oğö Bezi kiyexun haq'es tene bakal.

29 Şot'oğö Za tadi Bava bitot'uxun üst'üne. Şuk'k'alən şot'oğö Bavay kiyexun haq'es tene bakon.

30 Zu q'a Bava sayan».

31 İudeyxon p'urum jët'un ext'i ki, Şot'o jëlayinşat'un.

32 İsusen şot'oğö pine: «Zu vëx Bavaxun eğala gele saat' əşurxoz ak'est'i. Vën kot'oğoy mat'u görənən Za jëlayinşsun çuresa?»

33 İudeyxon Şot'o coğabt'un tadi: «Va kot'o görə təə, adi amdar baksunen Va Buxaçux bi Buxaçuğoy əleyinə əyitpsuna görəyan jëlayinşbsa». †

34 İsusen şot'oğö pine: «P'oy ef İvel Same boş tene sameşe ki, "Buxaçuğon pene: <Vën buxaçuxxonan>"? §

35 Buxaçuğon İzi əyitə avabakest'i amdarxo İçine <buxaçuxxonan> nexə. İvel Samal avanan ki, pozmişakes tene bakon.

36 İsə vën uk'alnan ki, Zu - Buxaçuğon c'ək'p'i düynəne yaq'abi Amdaren - "Zu Buxaçuğoy Ğarzu" upsunen Buxaçuğoy əleyinəz əyite?

37 Əgər Bavay biq'ala əşurxo tez biq'sasa, Za vë ma bakanan.

38 Ama me əşurxo bizaqsasa, Za vë nuval bakaynan, Bezi biq'ala əşurxo vëbakanan ki, Bava Zast'a, Zuval Bavast'a baksuna avabaki q'amışakes bakanan».

39 İudeyxon p'urum İsusə biq'sunt'un çuresi, ama Şo içoğoy kiyexun c'efedi.

40 İsus p'urum İordan oqe t'e soğö tərəf, İoanen süft'ə k'unuk'bala gala taşi t'et'iya manedi. *

41 Şot'ay t'öğöl gele amdare eysay. Şot'oğon next'uniy: «İoanen sal sa möcüzəlü nişan nuval ak'est'i bakayin, şot'ay me Amdari barada pi bito əyitmux düze c'eri».

42 Gele amdarxoval t'et'iya İsusə vët'un baki.

† 10:33 10:33 Lev. 24:16 § 10:34 10:34 İvel məğ. 82:6 * 10:40 10:40 İoan. 1:28

11

P'uri Lazari bëyinbaksun

1 Bet'anya ayize yəşəyınşala Lazar s'iyen sa amdar azaray-inşebaki. Şot'ay Mariya saal Mart'a s'iyen p'ə xunçine buy.
*

2 Mo hat'e Q'onçuğoy loxol adeğala c'əyin lapi Şot'ay turmoğoz iz popen şarpi Mariyaney. Azarayınşaki Lazar şot'ay viçiney. †

3 Xunçimoğonal "ay Q'onçux, Vi çureğala amdar azarine" pi İsusəynak' xavart'un yaq'abi.

4 İsusen mot'o ibaki pine: «Me azari axır bisun tene, Buxaçuğoy kala s'i çoyel c'eyseynak'e. Şot'ay köməyen Buxaçuğoy Ğaren kala s'i q'azayınşeç'an pine bake».

5 İsusen Mart'a, şot'ay xunça saal Lazara çuresay.

6 Ama Lazari azari baksuna ibakat'an İz baki gala p'ə ğiyal manedi.

7 Oşa isə İz şagirdxo "p'urum İudeyina tağen" pine.

8 İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Ravvi, t'et'iya bakala iudeyxon samal vədə mot'oxun bəş Va jəlayınşbsunt'un çuresay. Hun p'urumal t'et'iya qayenbaks?»

9 İsusen coğabe tadi: «Ğine p'as's'e saad tene ki işiğ? Şu ğenaxun tarak'ayin, tene lamandon, şot'aynak' ki, me dünyənə işiğ baksuna görə aneksa.

10 Ama şu üşe tarak'ayin, lamanedon, şot'aynak' ki, içust'a işiğ tene bu».

11 İsusen me əyitmoğoxun oşa şot'oğoz pine: «Beşi dost Lazar nep'axeşi. Zu şot'o muğurbseynak'ez taysa».

12 T'e vədə İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Əgər nep'axeşenesa, q'olaybakale».

13 İsusen şot'ay bisuni baradane exlətpsəy, ama şot'oğoz t'etərt'un fikirbsəy ki, nep'axesuni baradane nex.

14 T'e vədə İsusen şot'oğoz qay pine: «Lazar p'urene.

15 Ama Zu vəx görə müqzu ki, t'et'iya tez bake - metər vən Za lap usum və bakalnan. İsə ekinan şot'ay t'öğöl tağen».

16 "Əkiz" k'aleğala T'omasen t'e soğoz şagirdxo pine: «Ekinan yanal taşi İsusaxun sagala biyen!»

17 İsus t'iya hari avanəbaki ki, Lazar ene bip' ğine ğərəmzin boşe.

18 Bet'anyay q'a Yerusalmi arane qos's'e st'adinaxunal ‡ mal yaq'e buy,

* 11:1 11:1 Luk'. 10:38-39 † 11:2 11:2 İoan. 12:3 ‡ 11:18 11:18 qos's'e st'adi - 3 k'm. İša

19 şot'aynak'al Mart'a q'a Mariya içoğoy viçi bisuna görə buldirist'luğ tast'a gele iudeyxone harey.

20 Mart'a İsusi eysuna ibaki Şot'ay bəşe c'eri, Mariya isə k'oyane çurpi.

21 Mart'an İsusə pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bakinuy, bezi viçi tene biyoy.

22 Ama avazu ki, Hun həysəəl Buxaçuğoxun k'ə çureğayin, Şot'in Va tadale».

23 İsusen şot'o "vi viçi bəyinbakale" pine.

24 Mart'an Şot'o pine: «Avazu ki, bəyinbakale, bəyinbaksuni vədine, axırinci ğine şoval bəyinbakale».

25 İsusen şot'o pine: «Zu - Yəşəyişzu, bəyinbaksunal Zaxune. Za və bakalo biyayinal, yəşəyişale,

26 yəşəyişi Za və bakaloval sal sa vədə tene biyal. Mot'o vənu?»

27 Mart'an Şot'o coğabe tadi: «Hoo, ay Q'onçux, vəzu ki, İzi me dünyəne eysuna beş yaq'bəğala Buxaçuğoy Ğar, yəni Xrist'os, Hunnu».

28 Mart'an mot'o pit'uxun oşa taşi iz xunçi Mariya c'əp'k'in k'alpi pine: «Məəlīm memiyane, vane k'ale».

29 Mariyan kot'o ibakala k'inək' kap hayzeri İsusi t'öğölə taşi.

30 İsus hələ ayize tene bəsey, Şo Mart'a İz bəş c'eri gala çurpeney.

31 Mariya ük' tadala, içuxun sagala k'oya bakala iudeyxon şot'ay kap hayzeri qavuna c'eysuna ak'at'an pit'un p'oyla ki, öñöpseynak' gərəmzoğone taysa. Kot'o görəl şot'ay baç'anexun tat'unşi.

32 Mariyan İsusi bakala gala p'ap'i Şot'o anak'i, İz turnoq'a biti pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bakinuy, bezi viçi tene biyoy».

33 İsusen Mariyay q'a şot'ay t'öğöl hari iudeyxoy öñöpsuna ak'at'an içü gele pise təsirbi.

34 Şot'in xavare haq'i: «P'urina mayanan laxe?» Şot'o pit'un: «Beşi Ağə, eki ak'est'en».

35 İsusen öñönepi.

36 T'e vədə iudeyxon "bəğanan şot'o hetərə çuresay!" pit'un.

37 Ama şot'oğoy bəzit'oğon pine: «K'aç'i amdari piyel işiğ eçeri me amdaren sa şey bes tene bakoy ki, me amdar nu p'uriniy?»

38 Hametər İsus dilxor gərəmzoğone taşi. Gərəmzoğ sa mağaraney, Ş iz bağala gane jomost'al jət'un t'ik'ırdey.

Ş 11:38 11:38 Mağara q'ayani boş bakala ams'iluğ, t'e vaxt' p'uri amdaxo t'iyat'un laxsay.

39 İsusen pine: «Jena ext'anan!» P'urit'ay xunçi Mart'an şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'et'iin yəgin ki adesa, axırı şot'ay bisun bip' ğine».

40 İsusen pine: «P'oy Zu va tez pey ki, vë bakayin, Buxaçuğoy kalaluğa ak'alnu?»

41 Metərлуğen, jəna ext'undi. İsusenal ala bəği pine: «Ay Bava, Za ibaksuna görə Va şükürezbsa.

42 Avazu ki, Za həmişə inbaksa. Ama mot'o Bezi t'öğöl çurpi camaateynak'ez nex ki, Za Hun yaq'absuna vëbakat'un».

43 Me əyitmoğ pit'uxun oşa ost'aar pine: «Lazar, qavuna c'eki!»

44 P'uriyal qavunane c'eri. Şot'ay tur-kul parçinen, ço isə dəsməren bəc'ürey. İsusen şot'oğö "me amdara qaypanan taşeq'an" pine.

Fariseyxoy İsusə bespsuni niyət
(Mat'. 26:1-5; Mrk'. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

45 T'e vədə Mariyay t'öğöl hari iudeyxoy gelet'in İsusen k'ə bsuna ak'i Şot'o vət'un baki.

46 Ama şot'oğoxun bəzit'oğon fariseyxoy t'öğöl taşi İsusen bit'oğö şot'oğö exlətt'unbi.

47 T'e vədə samci bəyinşxon q'a fariseyxon Kala Şurina girbi pit'un: «Yan k'ə ben? Me amdaren gele möcüzəlü nişanxone ak'est'a.

48 Əgər Şot'o bark'ayan, bito Şot'o vë bakale. Rimluğonal hari beşi xrama q'a dirist' me azuk'a əfçibalt'un».

49 T'et'iya bakalt'oğoxun sunt'in, hat'e useni samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafan şot'oğö pine: «Vən hik'k'al tenan avə.

50 Q'amıştenanbaksa ki, vəynak' bütüm me azuk'i k'as'esaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bisun şaat'e?»

51-52 Şot'in me əyitmoğö içuxun tene pi, ama t'e useni samci bəyinşxoy kalo baksunen xavareçalluğebi. Şot'in İsusi saycə me azuk'eynak' təə, me dünyəne səpələyinşəki Buxaçuğoy əyloğö bitova sagala girbseynak' bisunane xavareçalluğbi.

53 Metərлуğen, hat'e ğinaxun əyitə sat'unbi ki, İsusə besp'at'un.

54 İsus ene iudeyxoy arane qay tene taraney. Şo t'et'iin çölə İşa bölginə, Efraim uk'ala şəhərene taşi, İz şagirdxoxun t'et'iya manedi.

⁵⁵ İudeyxoy C'ovaksuni axсібay* ıšalayınşebaksay. Gele amdar C'ovaksuni axсібayaxun bəş içoğo pakbseynak' ayizmoğoxun Yerusalimane hari.

⁵⁶ Şot'oğon İsusı qəvt'unsay, xrame məəlnə çurpi sunsunaxun xavart'un haq'say: «K'ənan fikirbsa? Şo axсібaya tene eğal?»

⁵⁷ Samci bəyinşxon q'a fariseyxon isə "şot'ay ganu avabakalt'in yax xavarq'an tadi" pi əmirt'un tadi ki, Şot'o biq'at'un.

12

Mariyay İsusəynak' eçeri pay
(Mat'. 26:6-13; Mrk'. 14:3-9)

¹ C'ovaksuni axсібayaxun* üq ği bəş İsus Bet'anyinane hari. İsusen p'uri ganuxun bəyinbi Lazaral t'et'iyane yəşəyinşbsay.

² T'et'iya İsusı eysuni s'iyal q'onaxluğt'un tadi. Mart'an q'ulluğəbsay. Lazaral İsusaxun sagala q'onağxoy araneney.

³ Mariyan isə sa lit'ra † toyexlu təmiz narde c'əyin ext'i İsusı turmoğoy loxol lapi iz popen şarpsane burqi. C'əyini muç'a aden k'oja haneq'i. ‡

⁴ Ama İsusı şagirdxoxun sunt'in, mat'in ki, oşa Şot'o toydaley, İuda İsk'ariot'en pine:

⁵ «Mot'oxunsa me c'əyinə xibbaç dinara § toydi kəsibxo paybese bakoy».

⁶ Me əyitə kəsibxoy q'ayğina manst'una görə təə, iç oğri baksuna görəne nexey, şot'aynak' ki, içust'a bakala təngin toraya amdarxoy laxalt'uxun sa paya başeq'say.

⁷ T'e vədə İsusen pine: «Me çuğo ma galda, şot'aynak' ki, me c'əyin Za oçalaxbala ğineynak'ey.

⁸ Kəsibxo həmişə ef t'öğölt'un, Zu isə həmişə ef t'öğöl tez bakal».

⁹ Me vədə iudeyxoy gelo isə İsusı Bet'anyina baksuna avabaki ham İsusı görə, hamal Şot'in p'uri ganuxun bəyinbi Lazara ak'seynak' t'et'iyat'un hari.

¹⁰ T'e vədə samci bəyinşxo Lazaral bespsuni q'ərarat'un hari

¹¹ Şot'aynak' ki, iudeyxoy gelo Lazara görəne İsusı tərəf c'ovaki Şot'o və baki.

* 11:55 11:55 C'eys. 12:1-27 * 12:1 12:1 C'eys. 12:1-27 † 12:3 12:3 sa lit'ra
- 300 gr. samal gele ‡ 12:3 12:3 Luk'. 7:37-38 § 12:5 12:5 Sa dinar fəəlin
sa ğilüğ maaşa barabarey.

*İsusi Yerusalima baysun**(Mat'. 21:1-11; Mrk'. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)*

12 Əyc'indəri, axsibaya hari amdarxoy gelo İsusi Yerusalima eysuna ibaki

13 p'almin xode c'ik'urxo ext'i Şot'ay bəşe c'eri. Şot'oğon "Hosanna! *

Q'oncuğoy s'iyen eğalo he bəxt'əvərə!

İsraili padçağeynak' xeyir-bərəkətq'an baki!"

uk'a harayt'unney. †

14 İsusen sa cəyil elem bəğğəbi iz baç'ane laneşi. Hetər ki, şameşene:

15 «Ay Sioni xuyər, ‡ ma q'İba!

Bəğa vi padçağ sa cəyil elema laşi enesa». §

16 İsusi şagirdxon t'e vədə mot'oğoy k'ə upsuna tet'un q'amışaksay. Ama İsusi s'i alabakit'uxun oşa, Şot'ay barada şameşit'oğə saal camaati Şot'ay bəş hetər şameşeneysa, hat'etərəl c'eysuna eyex badi q'amışt'unbaki.

17 Lazara gərəmzoğoxun k'alpi p'uri ganuxun bəyinbat'an İsusi t'öğöl bakala camaaten hələl me barada exlətebsay.

18 Amdarxon İsusi me möcüzəlü nişana ak'est'una ibak-eney, şot'o görəne Şot'ay bəş c'erey.

19 Şot'aynak'al fariseyxon sun-suna next'uniy: «Bəğanan, beşi kiyexun hik'k'al tene ayesa. Dirist' dünyə Şot'ay baç'anexune taysa».

İsusi saturbəş İz bisuna avabakest'un

20 Axsibaya Yerusalima bul k'os'bsa harit'oğoy arane sa hema grek'i muzin əyitk'ala amdare buy.

21 Şot'oğon Galileyin Bet'sayda ayizexun bakala Filip'i t'öğöl hari şot'o xoyinšt'unbi: «Ağa, yan İsusə aksunyan çuresa».

22 Filip'en taşi Andreyane pi, Andreyenal Filip'axun sagala taşi İsusat'un xavar tadi.

23 İsusen coğabe tadi: «Mone, Amdari Ğar əslində Şu baksuni çoyel c'eğala vaxt' harene.

24 Serina, serinaz vəx nex: əgər sa arumi dən oçala biti tene bisasa, tək sa arum k'inək'əl manest'a, ama bisanesa, gele bare tast'a.

* 12:13 12:13 *Hosanna* - əbrani muzin «Buxaçuğə alxışq'an baki» upsune.

† 12:13 12:13 İvel məğ. 118:25-26 ‡ 12:15 12:15 *Sioni xuyər* - "Sion" Yerusalima tadeşi q'erəz s'iyurxoxun soğone. "Xuyər" isə memiya "amdarxo" upsune.

§ 12:15 12:15 Zək. 9:9

25 İz yəşəyinşə çureğalt'in şot'o açesebon, izi me dünyəne bakala yəşəyinşə hik'k'al nu hesabalt'in isə şot'o həmişəluğ yəşəyinşeynak'e q'orişon. *

26 Şin Za q'ulluğbsun çureğayin, Bezi bač'anexunq'an hari. Zu maya bakayiz, Za q'ulluğbaloval t'et'iya bakale. Şin Za q'ulluğbayin, Bavanal şot'o hörmətbale.

27 Həysə Bezi ük' narahate. K'ə uk'az? "Ay Bava, Za me dəyğinəxun çark'est'a" uk'az? Ama Zu dünyəne me dəyğin koruğaxun c'ovakseynak'ez hare!

28 Ay Bava, Vi s'iya alaba!» Göynuxunal sa səse hari: «Alazbi, saal alaboz».

29 T'et'iya çurpi camaati bəzit'oğon mot'o ibaki "göyene gürupi", t'e sunt'oğon isə "Şot'oxun sa angelene əyitp'i" pit'un.

30 İsusen pine: «Mə səs Zaynak' tene, vəynak'e.

31 Həysə isə me dünyə divanebaksa, me günaxbala dünyəni kalaluğbalal † qavuna boşəgale.

32 Za isə oçalaxun ala əqevk'at'an, bütüm amdarxo Zaç zap'k'oz».

33 İsusen me əyitə upsunen İz mani cürə bisunane ibakesti.

34 Camaaten Şot'o coğabe tadi: «İvel Şamurxoxun ibakeyan ki, Xrist'os həmişəluğ mandale. P'oy Hun het'aynak'en "Amdari Ğar ala əqeğalane" nex? Amdari Ğar şuva?» ‡

35 T'e vədə İsusen şot'oğə pine: «İşiğ samal vədə ef arane bakale. İşiğ bakala vədine tarapanan ki, vəx bayinq'luğen maq'an biq'i. Şot'aynak' ki, bayinq'luğa tarak'alt'in maya taysuna tene avabaksa.

36 İşiğ bakala vədine İşiğa vəbakanan ki, İşiği əylux bakanan». İsusen me əyitmoğə pit'uxun oşa taneşi, şot'oğəy piyexunal aneçi.

İudeyxoy inadkərluğ

37 Ama İsusen camaati bəş meq'ədər möcüzəlü nişanxo ak'est'it'uxun oşal amdarxo Şot'o və teney.

38 Morox kot'o görəne baki ki, İsayə xavareçali me əyitmux bex p'ap'ane:

«Ay Q'onçux, beşi xavara şuva vəbaki,

Q'onçuğəy zor şineynak'e qəyeşi?» §

39 İsayan pi k'inək', şorox şot'o görə və tet'un baksay ki:

* 12:25 12:25 Mat'. 10:39; 16:25; Mrk'. 8:35; Luk'. 9:24; 17:33 † 12:31 12:31 me günaxbala dünyəni kalaluğbalal - yəni şeytan. ‡ 12:34 12:34 İvel məğ.

110:4; İsa. 9:7; Yez. 37:25; Dan. 7:14 § 12:38 12:38 İsa. 53:1

40 "Buxaçuğon şot'oğoy pulmoğə k'aç'inebi,
 İçoğoy haq'ıla kütebi ki,
 İçoğoy pulmoğon maq'an ak'i,
 İçoğoy haq'ilen maq'an bot'i
 Saal Zaç maq'at'un fıırıpı ki,
 Zu şot'oğə q'olaybaz». *

41 İsayan İsusı kalaluğa aksuna görəne me əyitmoğə Şot'ay barada pey.

42 Əslində isə kalat'oğoy gelo İsusə vəney, ama fariseyxon içoğə sinagogaxun maq'at'un şəp'əsi pi mot'o qay tet'un avabakest'ay.

43 Buxaçuğoxun eğala tərifəxunsa amdarxoxun eğala tərifət'un c'ək'p'i.

44 İsusen ost'aar pine: «Za və bakalo saycə Za təə, Za Yaq'abit'uval vəne.

45 Za ak'alt'in Za Yaq'abit'uval aneksa.

46 Zu işigzu. Me dünyəneyal harezu ki, Za və bakalo bayinq'luğa maq'an mandı.

47 Bezi əyitə ibaki şot'o nu əməlbalt'u isə Zu tez divanbal, şot'aynak' ki, dünyənə divanbseynak' təə, dünyənə çark'est'eynak'ez hare.

48 Za t'ödxbi Bezi əyitmoğə nu q'abulbalt'ay divanbal ene bune: Bezi uk'ala əyiten axırncı gine şot'aynak' q'ərar c'evk'ale.

49 Şot'aynak' ki, Zu Zaxun tez əyitp'i, Za yaq'abi Bavane Bezi k'ə upsuni saal hetər exlətpsuni barada Za əmir tadi.

50 Zu avazu ki, Şot'ay çureğalt'oğon həmişəluğ yəşəyinşe tast'a. Metərлуğen, Bavan za mani əyitmoğə upsuna əmirbenesa şot'oğoz əyite».

13

İsusı İz şagirdxoy turmoğə os'ksun

1 C'ovaksuni axsıbay* İşalayınşebaksay. İsusen me dünyənəxun cöybaki İz Bavay t'öğöl qaybaksuni vaxt' hari p'ap'suna avaney. Şot'in me dünyənə İçu aid bakalt'oğə həmişə çureşene, axıra şirik'əl çureşi.

2 Biyəsin şum ukala vədəney. İblisenal ene İsusə toyst'uni fikirə Simon İsk'ariot'i ğar İuday beyne badeney.

3 İsusen Bavan hər şeyə İz kiyel tast'una, İzi Buxaçuğoxun eysuna, qaybakiyal Buxaçuğoy t'öğöl taysuna avaney.

* 12:40 12:40 İsa. 6:10; Mat'. 13:14-15; Mrk'. 4:12; Ap'ost'. 28:26-27 * 13:1 13:1 C'eys. 12:1-27

4 Şot'in İz ganuxun hayzeri xələtə c'eq'i sa dəsmər ext'i İz bİYex gəçepi.

5 Mot'oxun oşa ləənə xe bapi şagirdxoy turmoğo os'k'i, İz bİYex gəçp'i dəsməren şarpsane burqi.

6 İsus Simon P'et'era İşalayınşakat'an şot'in İsusə pine: «Ay Q'onçux, bezi turmoğo Hun os'k'alnu?»

7 İsusen şot'o coğab tadi pine: «Bezi k'ə bsuna hun həysə təə, oşa q'amışakalnu».

8 P'et'eren Şot'o pine: «Sal sa vədine! Hun bezi turmoğo ten os'k'all!» İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər nu os'k'ayiz, Bezi əsil şagird bakes ten bakon».

9 T'e vədə Simon P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'e vədə saycə bezi turmoğo təə, kulmoğo q'a bulal os'k'a».

10 İsusen şot'o pine: «Os'k'alpi amdareynak' saycə turmoğo os'ksun bəse, şot'aynak' ki, şo bul-oş təmize. Vənal təmiznan, ama bütüm təə».

11 Şot'in İçu şiin toydalesa avaney, kot'o görəl "bütüm təmiz tenan" pine.

12 İsusen şot'oğoy turmoğo os'k'it'uxun oşa İz xələtə lapi p'urum İz gala arşi şot'oğo pine: «Zu vəynak' k'əz bisa q'amışnanbaki?»

13 Vən Za "Məəlim" saal "Q'onçux" pinan k'ale. Düznan nexə, şot'aynak' ki, Zu hat'e Şozu.

14 İsə ki, Zu Q'onçux saal Məəlim baksunen ef turmoğoz os'k'i, vənal sun-sunay turmoğo os'k'alanan.

15 Vəx ak'esezdi ki, Zu vəynak' bit'u vənal sun-sunaynak' banan.

16 Serina, serinaz vəx nex: k'ul iz ağaxun, elçiyal içü yaq'abit'uxun kala tene.

17 İsə ki me əyitmöğo avanan, vən hametər bsunen bəxt'əvər bakalnan.

18 Ef bitot'ay barada tez nex. Zu Bezi c'ək'p'it'oğoz çalezxa. Ama barta "Zaxun sagala şum ukalo Bez düşməne baki" † uk'ala İvel Şam bex p'ap'eq'an.

19 Həysə me əyitmux bex p'ap'alt'uxun bəş vəx mot'oğoz nexzu ki, bex p'ap'at'an və bakanan: Zu Şozu.

20 Serina, serinaz vəx nex: Zu yaq'abalt'u q'abulbalt'in Zane q'abulbsa, Za q'abulbalt'in isə Za Yaq'abit'une q'abulbsa». ‡

İuday İsusə toyst'un

(Mat'. 26:20-25; Mrk'. 14:17-21; Luk'. 22:21-33)

† 13:18 13:18 İvel məğ. 41:9 ‡ 13:20 13:20 Mat'. 10:40; Mrk'. 9:37; Luk'. 9:48; 10:16

21 İsusen me əyitmoğə pit'uxun oşa gele pis baki pine: «Serina, serinaz vəx nex: vəxun sunt'in Za toydale».

22 İz şagirdxon me əyitmoğə şi barada upsuna nu avabak-suna görə çəmişəki sun-sunay loxolt'un bəği.

23 İz şagirdxoxun soğə - İsusi çureğala şagird Şot'o lap İşaney.

24 Simon P'et'eren t'e şagirdi loxol himebi ki, şi barada upsuna Şot'oxun xavar haq'ane.

25 T'e şagirdenal fıripi İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, şə şuva?»

26 İsusen coğabe tadi: «Me şume loq'mina torpi şu tadozsa, şone». Loq'mina torpi Simon İsk'ariot'i ğar İudane tadi.

27 İudan loq'mina ext'ala k'inək' Şeytan şot'ay boşə başi. İsusen şot'o "k'ə balnusa, usum ba!" pine.

28 İsusen mot'o het'aynak' şot'o upsuna sulfin bel bakalt'oğoy şuk'k'alən tene q'amışaki.

29 Təngin toray İudast'a baksuna görə bəzit'oğon fikirt'unbi ki, İsusen şot'o "axsibaya yaynak' lazım bakala şeyurxo haq'a" nəəl "kəsibxo sa şey tada" nexə.

30 İudan loq'mina ext'it'uxun oşa kap qavunane c'eri. Üşeney.

Sun-suna çurekinan

31 İuda c'erit'uxun oşa İsusen pine: «Həysə Amdari Ğare s'i alanebaki, Buxaçuğoy s'iyal Şot'oxune alabaki.

32 İsə ki, Buxaçuğoy s'i Şot'oxune alabaki, Buxaçuğonal Şot'o İçust'a alabale, usumluğən alabale.

33 Ay Bezi əylux! Samal vədəl vəxun bakoz. Vən Za qəvəğələnən, ama Zu iudeyxo "Bezi tağala gala vən eyes tenan bakon" pi k'inək' həysə vəxal mot'o nexzu. Ş

34 Vəx təzə sa əmirez tast'a: sun-suna çurekinan, Zu vəx çuresi k'inək' vənəl sun-suna çurekinan. *

35 Əğər efi sun-suna çuresun bakayın, t'e vədə bütüm amdarxon avabakalt'un ki, vən Bezi şagirdxonan».

P'et'eri İçuxun danmışaksuna İsusi saturbəş upsun (Mat'. 26:31-35; Mrk'. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)

36 Simon P'et'eren İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, mayan taysa?» İsusen coğabe tadi: «Zu tağala gala həysə hun Bezi baç'anexun eyes ten bakon, ama oşa eğəlnu».

³⁷ P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, həysə het'aynak' Vi baç'anexun eyes tez bakon? Vaynak' bezi elmoğoz tadon».

³⁸ İsusen şot'o pine: «Zaynak' vi elmoğon tadon? Serina, serinaz və nex: dadalen elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu».

14

İsus - Buxaçuğoc tağala yaq'e

¹ «Barta ef ük' maq'an narahat baki. Buxaçuğo və bakanan, Zaal və bakanan.

² Bezi Bavay k'oya mandala ga gelene. Əgər nu bakiniy, vəx uzk'oy ki, vəynak' ga həzirbsaz taysa?

³ Taşi vəynak' ga həzirbit'uxun oşa qaybaki vəx Bezi t'öğöl taşoz ki, Zu bakala gala vənal bakanan.

⁴ Bezi tağala gane yaq'a vən çalnanxsa».

⁵ T'omasen İsusə pine: «Ay Q'onçux, Vi maya taysuna teyan ava, yaq'a hetəryan çalxon?»

⁶ İsusen şot'o pine: «Zu - seri, yəşəyinşest'ala yaq'zu. Bavay t'öğöl tağala saycə sa yaq'e bu, şoval Zaxune c'ovaksa.

⁷ Əgər Za çalxinaniy, Bezi Baval çalnanxoy. İsə ene vən Şot'o çalnanxsa, Şot'o aalk'enan».

⁸ Filip'en Şot'o pine: «Ay Q'onçux, Bava yax ak'est'a, ko yaynak' bəse».

⁹ İsusen şot'o pine: «Xeylək vaxt'e ki, Zu vəxunzu, hələ Za ten çalxi, Filip'? Za ak'i amdaren Bez Bava ak'ene. P'oy hun hetəren "Bava yax ak'est'a" pes bakon?

¹⁰ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna və tenu ki? Vəx pi əyitmoğo Zaxun tez nexə, ko Zast'a bakala Bavane İz əşurxo bsa.

¹¹ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna vəbakanan, tenesa mot'o Bezi bala əşurxo görəq'a bakayin və bakanan.

¹² Serina, serinaz vəx nex: Za və amdaren Bezi bi əşurxo içinal bale, hələ kot'oxunal kala əşurxo bale, şot'aynak' ki, Zu Bavay t'öğölez taysa.

¹³ Vənal Bezi s'iyen * k'ənesa çureğaynan, şot'o booz ki, Bavay s'i Ğarast'aq'an alabaki.

¹⁴ He vədə Bezi s'iyen Zaxun sa şey çureğalnansa, şot'o booz.

İvel Urufi barada əyit tast'un

¹⁵ Əgər Za çurnansasa, Bezi buyruğxo əməlbələn.

* 14:13 14:13 Bezi s'iyen Bez çureğalt'oğo uyğun

16 Zu Bava xoyinşboz, Şot'in q'erəz sa Kōməybal yaq'abale, Şoval vəxun həmişəluğ mandale.

17 Şo Buxaçugoy serina çoyel c'evk'ala Urufe. Şot'o dünyənen q'abulbes tene baksa, şot'aynak' ki, Şot'o nə atenkxa, nəəl çaltenexsa. Vən isə Şot'o çalnanxsa, şot'aynak' ki, Şo vəxune, ef boş mandale.

18 Vəx yetim tez bark'al, ef t'öğöl eğoz.

19 Samal c'ovakit'uxun oşa dünyənen ene Za atenek'al, ama vən Za ak'alnan. Zu yəşəyinşbsuna görə vənəl yəşəyinşalnan.

20 T'e ği avabakalnan ki, Zu Bez Bavast'azu, vən Zast'anan, Zuval vəst'azu.

21 Şiin Bezi buyruğxo əmələbsasa, Za çureğalo şone. Bez Bavanal Za çureğalt'u çureğale. Zuval şot'o çuresi Za şot'o ak'est'oz».

22 İsk'ariot' təə, t'e soğo İudan Şot'o pine: «Ay Q'onçux, ko hetərə baksa ki, Hun bütüm dünyənə təə, saycə yaynak' ak'eğalnu?»

23 İsusen şot'o coğabe tadi: «Şiin Za çuresasa, Bezi əyitə bəğale, Bezi Bavanal şot'o çureğale. Yanal me amdari t'öğöl hari şot'oxun sagala bakalyan.

24 Za nu çureğalt'in Bezi əyiten tene tağal. Ef ibaki zombsun Bezi tene, Za yaq'abi Bavay zombsune.

25 Hələ ki ef t'öğölzu, vəx mot'oğozu.

26 Ama Kōməybalen - Bavanal Bezi s'iyen yaq'abala İvel Urufen hər şeyə vəx zombale. Zu exlətp'i bütüm əyitmoğoz ef eyex badale.

27 Ef arane serluğ laxiz taysa, Zast'a bakala serluğa vəxəz tast'a. Zu şot'o vəx dünyənen tadala k'inək' tez tast'a. Barta ef ük' maq'an narahat baki, qımabanan.

28 Zu vəx "həysə tazsa, oşa p'urum ef t'öğöl eğoz" upsuna inanbaki. Əğər Za çuresinaniy, Bezi Bavay t'öğöl taysuna müqnan bakoy, şot'aynak' ki, Bava Zaxun üst'üne.

29 Mot'oğozu saturbəş vəx pizu ki, mo bex p'ap'at'an Za və bakanan.

30 Ene vəxun gele tez əyitk'al, şot'aynak' ki, me dünyəni kalaluğbal enesa. Düze, şot'in Bezi loxol kalaluğbes tene bakon,

31 ama dünyənen avabakalane ki, Zu Bava çurezsa, Bavanal Za k'ə bürmişenesa, şot'o bsazu. Həysə isə hayzanan memiin tağen.

15

C'ap' saal iz zoğurux

¹ Zu - seri c'ap'zu, Bez Baval t'ulluği q'onçux.

² Zast'a bakala bar nu tadala hər zoğa Bavan k'as'ene. Bar tadala hər zoğa isə budayınşı təmizებსa ki, lap gele barq'an tadi.

³ Vən isə Bezi pi əyiten ene təmiznan.

⁴ Zast'a mandanan, Zuval vət'a mandoz. Zoğ c'ap'e loxol nu bakayin, için-içuxun bar nu tadala k'inək' vənəl Zast'a nu mandaynan, bar tades tenan bakon.

⁵ C'ap' Zuzu, vənəl zoğurxonan. Şu Zast'a mandayin, Zuval şot'ost'a mandayiz, şot'in gele bare tadon, şot'aynak' ki, Zasz hik'k'al bes tenan bakon.

⁶ Zast'a nu mandalo isə, c'ap'axun t'öox boşesi q'aribaki zoğ k'inək'e. Metər zoğurxo girbi aruğo bot'unst'a boneksa.

⁷ Əgər Zast'a mandaynan, Bezi əyitmuxal vət'a mandayin, k'ə xoyinşbi çureğaynan, vəx tadeğale.

⁸ Vən gele bar eşt'unen saal Bezi şagird baksunen Bezi Bavay s'i alanebaksa.

⁹ Bavan Za çuresi k'inək' Zuval vəx çurezsi. Bezi çuresunast'a mandanan.

¹⁰ Əgər Bezi buyruğxo əməlbaynan, Bezi çuresunast'a mandalnan, hetər ki, Zu Bavay buyruğxo əməlbi şot'ay çuresunast'a maneszt'a.

¹¹ Me əyitmoğo vəx exlətezbi ki, Bezi müqluğ vət'aq'an baki, ef müqluğal bolq'an baki.

¹² Bezi buyruğ metərə: Zu vəx çuresi k'inək' vənəl sun-suna çurekinan. *

¹³ Şuk'k'ali çuresun dost'eynak' iz elmoğo tadala amdari çuresunaxun gele bakes batenekon.

¹⁴ Əgər Zu vəx bürmişit'oğo əməlbaynan, vən Bezi dost'urxonan.

¹⁵ Ene vəx nökerxo tez nex, şot'aynak' ki, nökeren iz ağan k'ə bsuna tene ava. Zu vəx dost'ez nex, şot'aynak' ki, Bezi Bavaxun ibakit'oğo bütümə vəx avabakesezdi.

¹⁶ Vən Za tenan c'ək'p'i, Zuz vəx c'ək'p'i tapşurbi ki, taşi bar tadan, t'e baral həmişə mandane. Metərluğen, Bezi s'iyen Bavaxun k'ə çureğaynan, şot'in vəx tadale.

¹⁷ Bezi buyruğ mone: sun-suna çurekinan.

Dünyənen şagirdxo nifrətsun

¹⁸ Dünyənen vəx nifrətbayin, ef eyex badanan ki, vəxun bəş Zane nifrətbe.

¹⁹ Əgər me dünyənexun bakiynaniy, dünyənen izi k'inək' vəx çureğoy. Ama vən dünyənexun tenan, Zu vəx dünyənexun c'ək'ezpi, kot'o görə dünyənen vəx nifrətebsa.

* 15:12 15:12 İoan. 13:34; 15:17; 1 İoan. 3:23; 2 İoan. 5

20 Zu vəx pi əyitə ef eyex badanan: "K'ul iz ağaxun kala tene". Əgər Za pul tadi işiğ tet'un tadesa, vəxal hat'etər balt'un; Bezi əyitə bəğət'unsa, efiyal əyitə bəğalt'un. †

21 Kot'oğə bitova efi Bezi baç'anexun taysuna görə balt'un, şot'aynak' ki, Za Yaq'abit'u tet'un çalxsa.

22 Zu nu harizuy, şot'oğoxun nu exlətp'izuy, şot'oğoy taxsır tene bakoy, ama həysə günaxkər baksuna görə içəğə təmizə c'evk'es tet'un bakon.

23 Za nifrətbalt'in Bezi Baval nifrətebsa.

24 Əgər Zaxun başq'a şuk'k'alən nu bes bakala əşurxo şot'oğoy arane nu bizuy, içəğoy günax tene bakoy. Ama həysə Bezi bit'oğə ak'it'uxun oşal Zaal, Bezi Baval nifrətt'unbsa.

25 Ama mo kot'o görəne baki ki, Moiseyi Şamurxoy boş sameşi "Za nahaq' gala nifrətt'unbi" əyit bex p'ap'ane. ‡

26 Bavaxun eğala serina ak'est'ala Urufen - Zu Bavay t'öğölxun vəynak' yaq'abala Kəməybalen, eğat'an isə Bezi barada şahidluğbale.

27 Vənal mot'o ef piin ak'i şahidluğbalnan, şot'aynak' ki, t'e belxun Zaxun sagalanan.

16

1 Me əyitmoğə vəx nexzu ki, ef vələğ nu açane.

2 Vəx sinagogxoxun şəp'eğalt'un. Hamal t'etər sa vədə eğale ki, vəx bəsp'alt'in Buxaçuğə q'ulluğbi baksuna fikir-bale.

3 Şot'oğon mot'o balt'un, şot'aynak' ki, nə Bava tet'un çalxi, nə Za.

4 Ama mot'oğə vəx exlətezbi ki, t'e vaxt' eğat'an Bez pi əyitmoğə ef eyex badanan.

İvel Urufi əşurux

Süft'inəxun mot'oğə vəx tez exlətp'i, şot'aynak' ki, vəxun sagalazuy.

5 Həysə isə Za Yaq'abit'ay t'öğöləz taysa, ama vəxun şuk'k'alən Zaxun "mayan taysa?" pi tene xavar haq'sa.

6 Şot'aynak' ki, me Bezi pit'oğon vəx dərdəne badi.

7 Ama Zu vəx serinaz nex: Bezi taysun ef xeyrinəne. Şot'aynak' ki, nu tağayiz, Kəməybal ef t'öğöl tene eğal, ama tağayiz, şot'o vəynak' yaq'aboz.

8 Şə eğat'an günaxi, düzgünluği saal divani barada fikiri düz nu baksuna avabakest'ale:

9 günaxi barada, şot'aynak' ki, Za vələğ tene bu;

10 düzgünluği barada, şot'aynak' ki, Zu Bavay t'öğöləz taysa, ene Za tenan ak'al;

11 divani barada, şot'aynak' ki, me dünyəni kalaluğbaleynak' * ene q'ərar tadeşene.

12 Hələ vəx Bezi uk'ala gele əyitzax bu, ama həysə korox ef haq'ıla tene p'aq'al.

13 Serina çoyel c'evk'ala Uruf eğat'an isə Şot'in vəx həgigi seri bakala yaq'en taşale. Axırı hik'k'ala İçuxun tene exlətp'al, ama k'ə ibakenesa şot'o uk'ale saal oşa bakala əşurxo avabakest'ale.

14 Şot'in Bezi s'iya alabale, şot'aynak' ki, Zu pi əyitmöğö vəx avabakest'ale.

15 Bezi Bavay k'ə bunesa, Bezine. Kot'o göröz "Bezi əyitmöğö vəx avabakest'ale" pi.

Şagirdxoy dərdə müqluğa fıırpsun

16 Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan». †

17 T'e vədə İsusı bəzi şagirdxon sun-suna pit'un: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" saal "şot'aynak' ki, Bavay t'öğöləz taysa" pi me əyitmux k'ə upsuna?»

18 Şot'oğon içoğoy arane xavart'un haq'say: «"Male mande", "gele tene c'ovakal" k'ə upsuna? Yan mot'o teyan q'amışaksa».

19 İsusen İçuxun k'ə xavar haq'alt'uniysa avabaki şot'oğö pine: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" pi Bezi əyiti baradanan sun-sunaxun xavar haq'sa?»

20 Serina, serinaz vəx nex: vən önöpi zizik'alnan, dünyə isə müq bakale. Vən dərde boş bakalnan, ama ef dərd müqluğa fıırk'ale.

21 Çuğon əyel eçala vədine q'aç'e zap'e, şot'aynak' ki, iz vədə p'ap'ene. Ama əylə eçerit'uxun oşa dünyəne sa amdar eşt'una göröz müqəxun zapi q'aç'a eyexun c'evək'sa.

22 Vənal həysə dərđlunan. Ama Zu vəx p'urum ak'oz, t'e vədə vən müqbakalnan, şuk'k'alenal me müqluğa vəxun haq'es tene bakal.

23 T'e ği Zaxun hik'k'al tenan xavar haq'al. Serina, serinaz vəx nex: Bezi s'iyen ‡ Bavaxun k'ə çureğaynan, Şot'in vəx tadale.

24 Həysət'inəl şirik' Bezi s'iyen hik'k'al tenan çureşe. Çurekinan, tadeğale, ef müqluğal bol bakale.

* **16:11 16:11** - yəni ki ibliseynak' † **16:16 16:16** - Bəzi şamurxost'a: ak'alnan. Şot'aynak' ki, Bavay t'öğöləz taysa. ‡ **16:23 16:23** - Bez çureğalt'oğö uyğun

25 Vəx mot'oğō məsələğonez nexey. Ama t'etər sa vədəne eysa ki, ene vəxun məsələğon tez exlətp'al, Bavay barada vəynak' qay exlətp'oz.

26 T'e ği vən Bavaxun Bezi s'iyen xaişbalnan. Zu Bezi ef gala Şot'oxun sa şey xoyinşbsuna tez nex.

27 Axırı Bavan İçin vəx çuresa, şot'aynak' ki, vən Za çurnanşi, Buxaçuğoy t'öðxun Bezi eysunal vənanki.

28 Bavay t'öðxun me dünyənez hari, isəəl me dünyənexun c'eri p'urum Bavay t'öğöləz taysa».

29 T'e vədə İz şagirdxon pit'un: «Həysə Hun qayen exlətpsa, sal sa məsələl ten nex.

30 İse q'amışyanbaksa ki, Hun hər şeyə Vaxun xavar haq'alt'uxun bəşen ava. Kot'o görəl Vi Buxaçuğoxun eysuna vəyan».

31 İsusen şot'oğō pine: «Həysə həgigiyal vənən?»

32 Mone, Za savsa barti hər soğō iz k'oya şareğala vaxt' enesa, şo ene harene. Ama Zu savsa tezu, şot'aynak' ki, Bava Zaxune.

33 Vən Zast'a serluğ bəğəbanan piz mot'oğō vəynak' exlətp'i. Me dünyəne əzyəti boşnan, ama ük'lü bakanan! Zu me dünyəni şərə q'alibez hari».

17

İsusi İçeynak' afırıp sun

1 İsusen exlətp'i çark'it'uxun oşa göynul bəği pine: «Ay Bava, vaxt' hare! Vi Ğare kalaluğa ak'est'a ki, Ğarenal Vi s'iyaq'an alabi.

2 Hun Şot'o bitot'ay loxol ext'iyəren tadi ki, Şot'inal Vi tadit'oğō bitova həmişəluğ yəşəyinş tadane.

3 Həmişəluğ yəşəyinşal mone ki, Va - tək bakala seri Buxaçuğō saal Hun yaq'abi İsus Xrist'osa çalxat'un.

4 Hun Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'espsunen oçali çoyel Vi kalaluğa ak'esezdi.

5 Ay Bava, Zu Vi t'öğöl bakat'an, hələ dünyə yaranmışakit'uxun bəş Bezi s'i alabakene. Həysə p'urum Bezi s'iya Vi t'öğöl alaba.

İsusi İz şagirdxoynak' afırıp sun

6 Dünyənexun Hun Za tadi amdarxo Vi Şu baksunaz ak'est'i. Şorox Vit'uniy. Hun şot'oğō Zan tadi, şot'oğonal Vi əyitə əməlt'unbi.

7 Həysəəl avat'un ki, Za k'ə tadenu bito Vaxune.

⁸ Şot'aynak' ki, Za avabakest'i əyitmoğo şot'oğo avabakesezdi, şot'oğonal q'abult'unbi. Vi t'öğölxun eysuna həgigiya q'amışt'unbaki, Za Hun yaq'absunal vət'unbaki.

⁹ Zu şot'oğoynak'ez afırine. Dünyəneynak' təə, Za tadit'oğoynak'ez xoyinşbsa, şot'aynak' ki, şorox Vit'un.

¹⁰ Bezi bakala hər şey Vine, Vi bakaloroxal Bezine, şot'oğoxunez Bezi s'iya alabe.

¹¹ Zu me dünyəne gele tez mandal, Zu Vi t'öğölez qaybaksa. Şorox isə me dünyənet'un manst'a. Ay İvel Bava, şot'oğo Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişa ki, Yallarik' saq'at'un baki.

¹² Şot'oğoxun sagala baki vədine şot'oğo Hun Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişezbsay. Şot'oğo ezfi. İvel Şam bex p'ap'eq'an pi əfçibaksuna q'ərar tadeşi amdaraxun başq'a, şot'oğoxun şuk'k'al tene açi. *

¹³ Həysəəl Vi t'öğölez eysa. Heq'ədər ki me dünyənezu, me əyitmoğo nexzu ki, Bezi müqluğ şot'oğost'al bol-bolq'an baki.

¹⁴ Zu şot'oğo Vi əyitə p'ap'esezbi. Dünyənen şot'oğo nifrətebi, şot'aynak' ki, Zu me dünyənexun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənexun tet'un.

¹⁵ Şot'oğo me dünyənexun exst'una təə, şot'oğo şər bakalt'uxun q'orişsunaz Vaxun xoyinşbsa.

¹⁶ Zu me dünyənexun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənexun tet'un.

¹⁷ Şot'oğo Vaynak' Vi seri bakala əyiti zoren İvelba. Seri bakalo saycə Vi əyite.

¹⁸ Hun Za me dünyəne yaq'abi k'inək' Zuval şot'oğo me dünyənez yaq'abi.

¹⁹ Za şot'oğoy dərdenez Va həsrbsa ki, şorox həgigiya Viq'at'un baki.

İsusi bütüm İçu vət'oğoynak' afırıp sun

²⁰ Saycə şot'oğoynak' təə, şot'oğoy əyiten Za və bakalt'oğoynak'al afırızne ki,

²¹ bütüm saq'at'un baki. Ay Bava, Hun Zast'a, Zuval Vast'a bakala k'inək' şoroxal Yast'a bakeq'an ki, dünyənen Vi Za yaq'absuna vəbakeq'an.

²² Hun Za tadi s'iyə kalaluğa Zuval şot'oğoz tadi ki, Yan sa bakala k'inək' şoroxal saq'at'un baki.

²³ Zu şot'oğost'a, Hunal Zast'anu. Barta şoroxal tam saq'at'un baki ki, me dünyənen Vi Za yaq'absuna, Za çureğala k'inək' şot'oğoval çuresuna avabakeq'at'un.

* 17:12 17:12 İvel məğ. 41:9; İoan. 13:18

²⁴ Ay Bava, xaişezbsa ki, Hun Za tadi amdarxoval Bezi bakala gala Zaxunq'at'un baki. Barta Hun Za tadi s'iye kalaluğa ak'eq'at'un, şot'aynak' ki, Hun dünyə yaranmişakalt'uxun bəşen Za çuresi.

²⁵ Ay düzgün bakala Bava, me dünyənen Va tene çalxi, Zu isə Va çalezxa, mot'oğonal Vi Za yaq'absuna avat'unbaki.

²⁶ Vi şu baksuna şot'oğə avabakesezdi, avabakest'unal davamboz ki, Vi za tadi çuresun şot'oğost'a bakala k'inək', Zuval şot'oğost'a bakaz».

18

İsusi biq'esun

(Mat'. 26:47-56; Mrk'. 14:43-50; Luk'. 22:55-57)

¹ İsusen afırıpit'uxun oşa İz şagirdxoxun sagala c'eri Gidron dərəni t'e soğə tərəfə c'ovaki. T'et'iya sa zeytunluğə buy. İsus q'a İz şagirdxo t'iyat'un başi.

² İsusa xəyanətbala İudanal me ganu çalexsay, şot'aynak' ki, İsus q'a İz şagirdxo usum-usum t'et'iya girt'unsay.

³ Mone, İudan Rime q'oşuni əsk'ərxo saal samci bəyinşxon q'a fariseyxon yaq'abi xrame sa hema q'aroolçiğə t'iyane eçeri. Şot'oğoy kiyel çirağ, lopa saal silaxe buy.

⁴ İsusen İz bel eğala hər şeyə avaney. Şo bəş c'eri "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i.

⁵ Şot'o coğabt'un tadi: «Nazaret'lu İsusa». İsusen şot'oğə "Zu Şozu" * pine. Şot'o toydi İudal şot'oğoxun sagalaney.

⁶ İsusen "Zu Şozu" uk'at'an şorox qoş baki oçala pastt'unşi.

⁷ Şot'in p'urum "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i. Şot'oğonal "nazaret'lu İsusa" pit'un.

⁸ İsusen coğabe tadi: «Vəx pizu ki, Zu Şozu. Əgər Zanan qəvesasa, Bez t'öğöl bakalt'oğə tərbanan taşeq'at'un».

⁹ Mot'o şot'aynak'e pi ki, İzi "Za tadi amdarxoxun şuk'k'ala tez açesp'i" pi əyit bex p'ap'ane. †

¹⁰ Simon P'et'erast'a xançale buy. Şot'o c'evk'i samci bəyinşi nökeri yön ümüğə tumexun bonet'i. T'e nökeri s'i Məlikey.

¹¹ T'e vədə İsusen P'et'era pine: «Xançala iz gala laxa! Bavan tadi koruği kasina üğiz buq'on». ‡

* 18:5 18:5 - Həmişə Bakalo. † 18:9 18:9 17:12 ‡ 18:11 18:11 Mat'. 26:39; Mrk'. 14:36; Luk'. 22:42

12 T'e vədə hazartani kalat'in iz əsk'ərroxun sagala, saal iudeyxoy xrame q'aroolçığon İsusı biq'i İz kulmoğo ғаçt'unpi.

13 İsusı süft'ə Xanani t'öğölt'un taşeri. Şo t'e usen samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay q'ayinbaney. §

14 Mo hat'e K'ayafaney ki, "bütüm me azuk'i k'as'esunaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bisun saat'e" pi iudeyxoy kalat'oğ maslaate tadey. *

Pet'eri İsusaxun samci danmışaksun

(*Mat'. 26:69-70; Mrk'. 14:66-68; Luk'. 22:55-57*)

15 Simon P'et'er saal q'erəz sa şagird İsusı baç'anexun tat'unsay. T'e şagird samci bəyinşxoy kalat'ay çalxaley, şot'aynak'al İsusaxun sagala şot'ay məəlne baneşi.

16 P'et'er isə qavuna çomoy t'öğöl çurk'alane baki. Samal oşa samci bəyinşxoy kalat'ay çalxal bakala t'e şagird qavunane c'eri. Şot'in çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyərəxun exlətp'i P'et'era bonane badi.

17 Me arane çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyərən P'et'eraxun xavare haq'i: «Hun t'e amdari şagirdroxun tenu ki?» Şot'in isə "təə, tezu" pine.

18 Miney pi nökerxon q'a q'aroolçığon t'et'iya aruxp'i, iz hərəmine çurpi gamt'unsay. P'et'eral şot'oğoxun çurpi gamesane burqi.

İsus Samci bəyinşxoy kalat'ay bəş

(*Mat'. 26:59-66; Mrk'. 14:55-64; Luk'. 22:66-71*)

19 Samci bəyinşxoy kalat'in isə İsusaxun İz şagirdxoy q'a zombsuni baradane xavar haq'say.

20 İsusen şot'o coğabe tadi: «Zu bitot'ay bəş qayez exlətp'e, bütüm iudeyxo gireğala sinagogxo q'a xramaz həmişə zombe, hik'k'alal c'ap' tez exlətp'e.

21 İSə het'aynak'en Zaxun me exlətə taşt'a? Za ibaki amdarroxun xavar haq'a, şot'oğon Bezi pi əyitmoğ avat'un».

22 İsusen me əyitmoğ pit'uxun oşa t'et'iya çurpi q'ulluğçığoy sunt'in "samci bəyinşxoy kalat'u metəren coğab tast'a?" pi Şot'o sa silləne duği.

23 İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər haq'suzes əyitesa, Bez haq'suz baksuna ak'est'a. Ama düzez əyitesa, Za het'aynak'en duğsa?»

24 T'e vədə Xananen Şot'o hələl İz kul ғаç samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay t'öğölə yaq'abi.

§ 18:13 18:13 - Xanan içal süft'ə samci bəyinşxoy kaloney. Şot'o gele vədə hələl "samci bəyinşxoy kalo" pit'un k'aley. * 18:14 18:14 İoan. 11:49-50

P'et'eri p'əmcı saal xibimci danmışaksun

(*Mat'. 26:71-75; Mrk'. 14:69-72; Luk'. 22:58-62*)

²⁵ Simon P'et'er çurpi gameğat'an şot'oxun p'urum xavart'un haq'i: «Unk'o hunal me amdari şagirdxoxunnu, tene?» Şot'in danmışaki "təə, tezu" pine.

²⁶ Samci bəyinşxoy kalat'ay nökərxoxun soğo P'et'eren duği ümüğo bot'i amdari q'oomey. Hat'e nökəren "va şot'oxun sagala tez ak'ey ki ganu?" pi P'et'eraxun xavare haq'i.

²⁷ P'et'er p'urum izi İsusaxun sagala baksunaxun danmışe baki. Hat'e saadal dadalen elepi.

İsus Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i bəş

(*Mat'. 27:1-2; 11-31; Mrk'. 15:1-20; Luk'. 23:3-5; 13-25*)

²⁸ Savaxt'an üşenen İudeyin kalat'oğon İsus K'ayafay t'ödxun Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i sarayat'un eçeri. Ama içan saraya tet'un başı şot'aynak' ki, pak manst'unt'un çuresay, tenesa C'ovaksuni axsibayi[†] ukuna ukes tet'un bakaliy.

²⁹ T'e vədə P'ilat' qavuna, şot'oğoy t'öğöl c'eri pine: «Me amdari taxsır hik'ə?»

³⁰ Şot'oğon P'ilat'a coğabt'un tadi: «Əgər me amdaren pis eş nu biq'i bakiniy, kot'o vi kiyel teyan tadoy!»

³¹ P'ilat'en şot'oğo pine: «Kot'o memiin taşeri ef k'anunen vən divanbanan». İudeyxoy kalat'oğon P'ilat'a pit'un: «Beşi şuk'k'ala bəsp'est'uni ext'iyər butene».

³² Mo şot'o görəne baki ki, İsus İzi hetər bisuni barada pi əyit bex p'ap'ane. ‡

³³ P'ilat' qaybaki sarayane başı. Şot'in İsus k'alpi Şot'o pine: «Hun iudeyxoy padçağnu?»

³⁴ İsusen coğabe tadi: «Hun kot'o vaxunen pi, yoxsa Bezi barada va q'erəzt'oğont'un exlətp'i?»

³⁵ P'ilat'en pine: «Zu iudeyzu ki? Vi azuk'en q'a samci bəyinşxone va bezi kiyel tadi. Exlətp'a, k'ən biyo?»

³⁶ İsusen coğabe tadi: «Bezi padçağluğ me dünyənəxun tene. Əgər Bezi padçağluğ me dünyənəxun bakiniy, Bezi q'ulluğçığon Zu iudeyxoy kalat'oğoy kiyel nu bafst'eynak' davat'unboy. Ama Bezi padçağluğ memiin tene».

³⁷ P'ilat'en Şot'o pine: «Ak'esa, hun padçağnu». İsusen coğabe tadi: «Vi pi k'inək'e, Zu Padçağzu. Zu serin barada şahidluğbseynak'ez nanaxun baki dünyəne hari. Serin tərəf bakala hər sunt'in Za ümüxelaxsa».

³⁸ P'ilat'en Şot'oxun "p'oy seri hik'ə?" pi xavare haq'i.

[†] **18:28 18:28** C'eys. 12:1-27 ‡ **18:32 18:32** - İsusen İzi xaçe loxol t'əq't'esuna saturbəş avabakest'enedey. İoan. 3:14; 12:32

Mot'o pit'uxun oşa p'urum qavuna, iudeyxoy t'öğöl c'eri şot'oğö pine: «Zu şot'ost'a sal sa taxsır tez aksa.

³⁹ Vəst'a sa ədəte bu: C'ovaksuni axsibayi vədine zu vəynak' sa tana tərezbsa. Həysə çurnansasa, vəynak' "iudeyxoy padçağa" tərbaz?»

⁴⁰ Şot'oğon p'urum harayk'a pit'un: «Me amdara təə, Barabba tərba!» Barabba isə sa k'uldurey.

19

İsusa bespsuni q'ərar

¹ T'e vədə P'ilat'en İsusa tatarlayınşbsunane əmirbi.

² Əsk'ərxonal şaşaxun sa tac əldi İsusi belt'un laxi, şot'ay loxol tünd č'oc'a xələtt'un lap't'i.

³ Şorox İsusi t'öğöl hari "iudeyxoy padçağ dirist'q'an baki!" pi şot'o sillət'un duğsay.

⁴ P'ilat'en p'urum qavuna c'eri iudeyxoy pine: «Mone, şot'o qavuna, ef t'öğölez eşt'a ki, bezi şot'ost'a sa taxsır nu aksuna vən avabakanan».

⁵ İsus İz bel şaşaxun tac, İz loxol tünd č'oc'a xələt qavuna c'əgat'an P'ilat'en şot'oğö pine: «Me amdari loxol bəğanan!»

⁶ Samci bəyinşxon q'a şot'oğoy q'ulluğçığon şot'o ak'i "xaçe loxol t'əqt'a, xaçe loxol t'əqt'a!" uk'a harayt'unpi. P'ilat'en isə şot'oğö pine: «Şot'o vən ext'i xaçe loxol t'əqt'anan, şot'aynak' ki, zu şot'ost'a sa taxsır tez aksa».

⁷ İudeyxon şot'o coğabt'un tadi: «Beşi k'anune bu, me k'anuna görəl şo biyalane, şot'aynak' ki, içü Buxaçuğoy Ğare nex».

⁸ P'ilat'en me əyitə ibaki samalal q'inebi.

⁹ P'urum saraya başi İsusaxun xavare haq'i: «Hun mayinnu?» Ama İsusen şot'o coğab tene tadi.

¹⁰ P'ilat'en şot'o pine: «Zaxun exlətpsun ten çuresa? Ten ava ki, va tərbşunal, xaçe loxol t'əqt'st'unal bezi kiyele?»

¹¹ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər va Alaxun nu tadesiniy, Bezi loxol vi sal sa ext'iyər tene bakoy. Ama Za vi kiyel tadit'ay günax gele kalane».

¹² Me əyitmoğoxun oşa P'ilat'en şot'o tərbşune çuresi, ama iudeyxon harayk'a next'uniy: «Əgər me amdara tərbayin, imp'erat'ori tərəf tenu. İçü padçağ uk'alo imp'erat'ori düşməne!»

¹³ P'ilat'en me əyitə ibaki İsusa qavunane c'evk'i. Şo "Jenen Döşəyinşəki" gala (əbrani muzin Gabbata), izi di-vanbşeynak' laxeşi taxt'a areşi.

14 C'ovaksuni axсібayeynak* həzirluğ bəğgala ğine təxminən üqümci saadey. † P'ilat'en iudeyxoy "bəğganan, ef padçağ mone!" pine.

15 Ama şot'oğon harayt'unpi: «İradbakeq'an, irad-bakeq'an! Kot'o xaçe loxol t'əq't'a!» P'ilat'en şot'oğoxun xavare haq'i: «Yəni ef padçağa xaçe loxol t'əq't'az?» Samci bəyinşxon coğabt'un tadi: «İmp'erat'oraxun başq'a beşi padçağ butene!»

16 T'e vədə P'ilat'en İsusaxaçe loxol t'əq'st'eynak' şot'oğoy kiyele tadi.

İsusaxaçe loxol t'əq'st'un

(Mat'. 27:32-44; Mrk'. 15:21-32; Luk'. 23:24-43)

Əsk'ərxon İsusaxaçe tat'unşeri.

17 İsusen xaça İcin taşeri "Kəllə", yəni əbrani muzin K'olgot'a uk'ala galane c'eri.

18 T'et'iyaxaçe şot'o xaçe loxol t'əq't'undi. İçuxun sagala q'erəz p'ə tanal xaçe loxol t'əq't'undi: soğox İsusiyön, t'e soğox tərş tərş, İsus isə bİYexey.

19 P'ilat'en xaçe loxol İudeyxoy PADÇAĞ NAZARET'LU İsus same duğest'i.

20 İudeyxoy gelet'ine me şama k'alpi, şot'aynak' ki, İsusixaçe loxol t'əq't'esi ga şəhərə İşaney hamal t'e şam əbrani, lat'ini saal grek'i muzine şameşey.

21 Mot'o görət'un iudeyxoy samci bəyinşxon P'ilat'a pey: «"İudeyxoy padçağ" təə, "<Zu iudeyxoy padçağzu> uk'al" şampa».

22 P'ilat'en isə "k'ə şampezsaxa, ene şampezu" pine coğab tadey.

23 Əsk'ərxon İsusaxaçe loxol t'əq't'it'uxun oşaxa şot'ay paltarxoxext'i içoğoy arane bip' gala cöyt'unbi. Şot'oğon gurat'al ext'undi, t'e gurat' t'etərə əleşey ki, şot'ay loxol əbun buteney.

24 Şot'oğon sun-sunaxa pit'un: «Mot'o zığmaben, çöp bosen bəyin, şiyaxa baksaxa». İvel Şamurxost'a bakalaxa

"İçoğoy arane Bezi paltara cöyt'unbi, Bezi paltareynak' cöpt'un bosi" ‡
əyit bex p'ap'eq'an pine me əşurxoxaki.

25 İsusaxaçe loxol t'əq't'igalaxa İz Nana, İz Nanaxxunçi, K'leop'ay çuux Mariyaxa saal magdalluxa Mariyane çurpey.

* 19:14 19:14 C'eys. 12:1-27 † 19:14 19:14 üqümci saad - həysət'in vaxt'en bərezərə saadi p'as's'e. ‡ 19:24 19:24 İvel məğ. 22:18

26 İsusen İz Nana saal Şot'ay t'öğöl İz çureğala şagirdi çurpsuna ak'i İz Nana pine: «Ay Nana, kot'o Vi ğar hesabba!»

27 Şagirdə isə "hunal kot'o vi nana hesabba!" pine. Kot'oxun oşa t'e şagirden Mariya iz k'oyane taşeri.

İsusi bisun

(*Mat'. 27:45-56; Mrk'. 15:33-41; Luk'. 23:44-49*)

28 İsusen hər şeye tamam baksuna avaney. Şot'aynak'al İvel Śam tam bex p'ap'eq'an pi "xenezaz baki!" pine. Ś

29 T'et'iya fine oq'oyen buy sa q'ave buy. Sa bisinə t'e oq'oyi boş puşp'it'uxun oşa q'arğuni loxol c'ovakest'i İsusi jomot'un taşeri.

30 İsusen fine oq'oya q'urtedi. Oşa "tamame baki" pi İz bula k'os'bi İz urufa Buxaçuğone tapşurbi.

31 Mo Həzirluği ğiney, hamal me Şamat' ği C'ovaksuni axsibayaxun sa ğinane kofst'ay. İudeyxon tet'un çuresay ki, xaçe loxol t'əq't'eşiyorox Şamat' ğine suruk' mandat'un. Şot'aynak'al şot'oğon P'ilat'axun xaişt'unbi ki, xaçe loxol t'əq't'eşit'oğoy turmoğə xoxbi * meydixə xaçe loxolxun ext'at'un.

32 T'e vədə əsk'ərxon süft'ə İsusaxun sagala xaçe loxol t'əq't'eşit'oğoy sunt'ay, oşa isə t'e sunt'ay turmoğə xoxt'unbi.

33 İsusi t'öğöl İşalayınşakat'an isə Şot'ay ene p'uri baksuna ak'i İz turmoğə tet'un xoxbi.

34 Ama əsk'ərxoxun sunt'in Şot'ay bərinə xişt'ik'en deşinebi, hat'e saad t'et'iin p'i saal xene bari.

35 Mot'o iz piin ak'i amdarene şahidluğbsa, şot'ay şahidluğal serine, şot'in serina upsuna avane. Şahidluğbsa ki, vənal və bakanan.

36 Morox şot'o görəne baki ki, İvel Śamurxost'a bakala "Şot'ay sa ũq'ənal xox tene bakal" † əyit bexq'an p'ap'i.

37 İvel Śamurxost'a metər sa gaal bune: "Deşibakit'ay loxol bəğalt'un". ‡

İsusi meydə mağarina laxsun

(*Mat'. 27:57-61; Mrk'. 15:42-47; Luk'. 23:50-56*)

38 Mot'oxun oşa arimat'eyalu İosifen P'ilat'axun meydə exst'unane xaişbi. İosif İsusi şagirdəy, ama iudeyxoy

Ś 19:28 19:28 İvel məğ. 22:15; 69:21 * 19:31 19:31 Xaçe loxol t'əq't'eşit'oğoy bisunen boxoye zapey. Ama şot'oğoy turmoğə xoxbsunen şot'oğon içoğə efes tet'un baksay, metərluğenal suruk'eşi usum bisat'uniy. † 19:36 19:36 C'eys. 12:46; Ams'i oç. 9:12; İvel məğ. 34:20 ‡ 19:37 19:37 Zək. 12:10; Qay. əyit 1:7

kalat'oğoxun q'ıbsuna görə mot'o c'ap'e efsay. P'ilat'en şot'o bareti, İosifenal hari İsusı meydə exedi.

³⁹ Şot'oxun sagala Nik'odimal buney, mo üşe İsusı t'öğöl hari hat'e Nik'odimey. § Şot'in içuxun sabaç lit'ra * aloyaxun gərgürbi mirra † c'əyine eçeri.

⁴⁰ Şot'oğon İsusı meydə ext'i iudeyxoy oçalaxbsuni ədəten şot'o adeğala c'əyin ləəmdi kətani bəzen bəc'ürt'unpi.

⁴¹ İsusı xaçe loxol t'əq't'i gala İša sa gane buy, memiyal hələ meydə nu laxesi təzə sa mağarane buy.

⁴² Əyc'ındəri Şamat' ğiney, me mağaral İša baksuna görə şot'oğon İsusı meydə t'et'iyat'un laxi.

20

İsusı bəyinbaksun

(Mat'. 28:1-8; Mrk'. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)

¹ Şamat'i samci ğine* üşenen, hələ bayinq' vədine magdallu Mariya İsus laxesi mağarinane hari. Şot'in anek'i ki, mağarin jomoxun t'əp'ək' jə t'ik'iresene.

² Şot'aynak'al t'it'eri Simon P'et'eri saal İsusı ən gele çureğala t'e soğə şagirdi t'öğöl hari pine: «Q'onçuğomağarinaxun taşeret'un, mayat'un laxə teyan ava».

³ P'et'er saal t'e soğə şagird mağarinat'un taşi.

⁴ Şorox sagala t'it'unst'ay, ama t'e soğə şagird P'et'eraxun yeyine t'ist'ay, şot'o görəl mağarina süft'ə şone p'ap'i.

⁵ Şot'in k'os'baki anek'i ki, kətani bəzurxo t'iya bitene, ama bona tene başi.

⁶ Şot'ay bac'anexun Simon P'et'eral hari p'anep'i, şə mağarin boş başi biti kətan bəzurxo

⁷ saal İsusı bula bəc'ürpi dəsmərə anek'i. Dəsmər kətan bəzurxoy t'öğöl təə, q'erəz sa gala cöycə bəc'ür mandeney.

⁸ T'e vədə mağarina süft'ə p'ap'i t'e soğə şagirdal bona başi mot'oğə ak'i vəne baki.

⁹ Ama şot'oğon İsus p'uri ganuxun bəyinbakalane uk'ala İvel Şama hələ tet'un q'amışaksay.

İsusı magdallu Mariya ak'esun

(Mat'. 28:9-10; Mrk'. 16:9-11)

¹⁰ Hametər, şagirdxo p'urum içoğoy mandala galat'un qaybaki.

§ 19:39 19:39 İoan. 3:1-2 * 19:39 19:39 sabaç lit'ra - 34 kg. † 19:39

19:39 mirra - saat' adeğala oyurxoxun həzərbaki toyexlu c'əyin * 20:1 20:1 Şamat'i samci ğine - yəni bazarin ğine. İudeyxoynak' şamat'i samci ği bazarin ğine hesabbaşa.

11 Mariya isə önk'a mağarin çölin tərəf çurpeney. Şot'in önk'a-önk'a k'os'baki mağarin bonane bəği.

12 T'et'iya mas'i paltar lapi p'ə angele ak'i: soğo İsusı meydə laxi gane best'a, t'e soğo isə turmoğost'a arseney.

13 Şot'oğon Mariyaxun "ay çuux, het'aynak'en öñne?" pi xavart'un haq'i. Mariyanal şot'oğo pine: «Bezi Q'onçuğə taşeret'un, maya laxsunal tez ava».

14 Mot'o pit'uxun oşa baç'ane fırlı İsusı t'et'iya çurpsuna anek'i, ama Şo İsus baksuna tene avabaki.

15 İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Ay çuux, het'aynak'en öñne? Şun qəvesa?» Mariyan Şot'ay bağban baksuna zəndbi pine: «Ağa, əgər Şot'o hunen taşeresə, maya laxsuna za upa, zu Şot'o ext'oz».

16 T'e vədə İsusen şot'o pine: «Mariya!» Mariyanal fırlı İsusə əbrani muzin "Ravvuni!" pine. ("Ravvuni" məəlim upsune).

17 İsusen şot'o pine: «Za ma biq'i efa, şot'aynak' ki, Zu hələ Bavay t'öğöl tez əqesə. Ama Bezi viçimoğoy t'öğöl taki, şot'oğə upa ki, Bezi Bava bakala k'inək' efiyal Bava bakalt'ay, Bezi Buxaçux bakala k'inək' efiyal Buxaçux bakalt'ay t'öğöləz əqesə».

18 Magdallu Mariya şagirdxoy t'öğölə hari, şot'oğə "Q'onçuğə azk'i!" pine. Oşa İsusen içü pit'oğə bitova şot'oğə avabakesedi.

İsusı İz şagirdxoynak' ak'esun

(Mat'. 28:16-20; Mrk'. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

19 Hat'e ği - şamat'i samci ğine biyəşçoye şagirdxo p'urum sagalat'unıy. Şot'oğon iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexun içoğoy bakala k'ojin çomo kiritp'et'unıy. Ama İsus bona başı şot'oğoy boş çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

20 Mot'o pi şot'oğə iz kulmoğə saal bərinəne ak'est'i. Şagirdxon Q'onçuğə ak'i gele müqt'un baki.

21 İsusen şot'oğə p'urum pine: «Vəynak' xeyirq'an baki! Bavan Za yaq'abi k'inək' Zuval vəxez yaq'absə».

22 Mot'o pit'uxun oşa şot'oğoy loxol fupı pine: «İvel Urufa haq'anan!»

23 Vən şı günaxxo bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakale, şı günaxxo nu bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakinut mandale». †

İsusı T'oması ak'esun

24 Ama p'as's'e şagirdaxun soğə, "Əkiz" k'aleğala T'omas, İsus İz şagirdxo ak'eğat'an şot'oğoy t'öğöl tene buy.

25 T'e soğo şagirdxonal T'omasa "Q'onçuğo ayank'i" uk'at'an şot'oğo pine: «Əgər şot'ay kiyel misp'aren qaypi yaroğo nu ak'ayiz, misp'ari ganxo bezi kul nu laft'ayin, İzi bōrineyal kula nu laxayiz, zu mot'o vētezbakon».

26 Muğ ğinaxun oşa İsusı şagirdxo p'urum k'oya gireğat'an T'omasal şot'oğoy t'ōğōley. Çomxo kirit baalkayin, İsus bonane başı. Şot'oğoy arane çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

27 Mot'oxun oşa T'omasane pi: «Vi k'əşinə miya laxa, Bezi kulmoğo bēğa, vi kula boxoda, Bezi bōrine laxa. Ma sūpələyinşaka, vē baka!»

28 T'e vədə T'omasen pine: «Hun bezi Q'onçuxnu, bezi Buxaçuxnu!»

29 İsusen isə şot'o coğabe tadi: «Hun Za ank'i pin vē baki? Ak'inut' vē bakalorox isə he bəxt'əvərt'un!»

İoanen sampi girke məksəd

30 İsusen İz şagirdxoy piin bēş q'erəzəl gele möcüzəlü nişanxone ak'est'ey, manu ki, me girke boş tene şameşe.

31 Ama memiya bakalorox şot'aynak'e şameşe ki, vən İsusı Xrist'os, Buxaçuğoy Ğar baksuna vēbakanan, vē bakiyal şot'ay s'iyen yəşəyiş haq'an.

21

İsusı İz şagirdxo göle bōrine ak'esun

1 Me əşurxoxun oşa İsus T'iberiya göle * bōrine p'urum İz şagirdxo ak'eşi. Mo metəre bakey:

2 Simon P'et'er, "Əkiz" k'aleğala T'omas, Galileyin Gana ayizexun bakala Nat'anail, Zavdayi ğarmux saal şot'ay q'erəz p'ə şagird sagalat'uniy.

3 Simon P'et'eren pine: «Çəli biq'saz taysa». Mandi şagirdxon "yanal vaxun tayansa" pit'un. Şorox taşi lodk'inat'un laşi, ama t'e üşe hik'k'al biq'es tet'un baki. †

4 Kəybakat'an İsus göle bōrine çurpeney, ama şagirdxon şot'ay İsus baksuna tet'un avabaki.

5 İsusen şot'oğo pine: «Ay viçimux, ukseynak' sa şey biq'es bananki?» Şot'o coğabt'un tadi: «Təə».

6 İsusen pine: «Tora lodk'in yön tərəf bosanan, t'et'iin biq'alnan». Haketərəl bit'un. Şot'oğon t'eq'ədər çəlit'un biq'i ki, tora zapes tet'un baksay. ‡

7 T'e vədə İsusı çureğala şagirden P'et'era pine: «Mo Q'onçuxe». Simon P'et'eren şot'ay Q'onçux baksuna ibakala

* 21:1 21:1 T'iberiya göl - mo Galileya göle t'e soğo s'ine † 21:3 21:3 Luk'. 5:5

‡ 21:6 21:6 Luk'. 5:6

k'inək' iz looxun c'eq'i alin paltaren bəc'üresi lodk'inaxun c'eri xene boşe cupi.

⁸ T'e soğo şagirdxo isə çəlin tora zapsun-zapsun lodk'inent'un hari, şot'aynak' ki, göle bərinexun əxil tet'uniy, p'əbaç p'exusa § İša gane mandey.

⁹ Şorox q'ariluğa c'eğat'an at'unk'i ki, t'et'iya bok'ala s'ile loxol çəline ap'sa, iz t'öğöl şumal buney.

¹⁰ İsusen şot'oğə pine: «Həysə biq'i çəlinəxunal eçanan».

¹¹ Simon P'et'er tora q'ariluğa eşt'eynak' lodk'inane laşi. Tore boş sabaç əlli xib dənə kala çəline buy. Çəli lap gele baalkayın, tor k'as'teneşi.

¹² İsusen şot'oğə pine: «Ekinan, savaxt'in şuma ukanan». Şagirdxoy saycət'in Şot'oxun "Hun şunu?" pi xavar haq'suna ük' tenebi. Şot'ay Q'onçux baksuna avat'uniy.

¹³ İsusen şuma ext'i şot'oğə payebi, hat'etərəl çəlinəne paybi.

¹⁴ İsus p'uri ganuxun bəyinbakit'uxun oşa xibimci kərəmey ki, şagirdxo ak'esay.

İsusi P'et'era tadi tapşuruğ

¹⁵ Savaxt'in şumaxun oşa İsusen Simon P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, hun Za kot'oğoxun gelen çuresa?» P'et'eren Şot'o pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğə bəğa».

¹⁶ Şot'in p'əmcı kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çurensa?» Şot'inal İsusə pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğə otarişa».

¹⁷ Xibimci kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çurensa?» P'et'eren xibimci kərəm İsusen içuxun "Za çurensa?" xavar haq'suna görə pisbaki Şot'o pine: «Ay Q'onçux, Hun hər şeyə avanu, bezi Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğə bəğa».

¹⁸ Serina, serinaz va nex: cəyil bakat'an vi q'ayınşa ğaçp'i çureğala gala tansay, ama q'oja bakat'an kulmoğə boxodalnu, q'erəzt'in vi q'ayınşa ğaçp'i va vi nu çureğala gala taşale».

¹⁹ İsusen me əyiten P'et'eren mani cürə bisunen Buxaçuğoy s'iya alabaleysa, şot'one avabakest'ay. Mot'o pit'uxun oşa "Bezi baç'anexun eki" pine.

²⁰ P'et'erenal qoş bəği İsusi çureğala şagirdi içoğoy baç'anexun eysunane ak'i. Mo hat'e biyəsin şum ukala

vədinə fırlıpi İsusaxun "ay Q'onçux, Va toydala amdar şuva?" pi xavar haq'i şagirdey. *

²¹ P'et'eren me şagirdə ak'i İsusə pine: «Ay Q'onçux, p'oy me amdar hetər bakala?»

²² İsusen şot'o pine: «Əgər Zu qaybakamin † şot'ay dirist' manst'una çureğayiz, mot'oxun va hik'ə? Hun Bezi bač'anexun eki».

²³ Hametər, t'e şagirdi nu bisuni barada vëbakalt'oğoy arane exlətxone yəymişəki. Ama İsusen şot'o tene biyal tene pey, saycə "əgər Zu qaybakamin şot'ay dirist' manst'una çureğayiz, mot'oxun va hik'ə?" peney.

²⁴ Me əşurxoy barada şahidluğbsun samk'alo hat'e şagirdə. Yanal avayan ki, şot'ay şahidluğ serine.

²⁵ İsusen q'erəzəl gele əşurxone biq'ey. Əgər şoroxal soğo-soğo samesiniy, zaynak' t'etərə eysa ki, sameğala girkurxo sal dünyənə tene p'aq'oy.

* **21:20 21:20** İoan. 13:25 † **21:22 21:22** Zu qaybakamin - memiya İsusen İzi me dünyənə p'əmci eysunaxune əyitey